

Jaarverslag jeugdhulp 2017

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp	4
Brede instap/onthaal	4
Centra voor leerlingenbegeleiding.....	4
Centra algemeen welzijnswerk	10
Kind en Gezin.....	15
Probleemgebonden hulp RTJ	20
Centra voor geestelijke gezondheidszorg	20
Centra algemeen welzijnswerk	24
Kind en Gezin.....	31
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	40
Jongerenwelzijn.....	45
Organisatie voor bijzondere jeugdzorg.....	46
Pleegzorg.....	53
Centra voor integrale gezinszorg	58
Herstelgerichte en constructieve afhandeling	64
Multidisciplinaire teams.....	65
Gebruikte afkortingen	65
Intersectorale toegangspoort - Indicatiestelling.....	66
Het proces van de toegangspoort.....	66
Leeswijzer	66
Aanvragen bij de intersectorale toegangspoort	66
Indicatiestellingsverslagen	69
Doorlooptijd in indicatiestelling.....	70
Intersectorale toegangspoort - Jeugdhulpregie.....	72
Nieuwe hulpvragen	72
Opgestarte hulp	74
Wachtenden op hulp.....	80
Prioritering	88
Gemandateerde voorzieningen - Ondersteuningscentrum Jeugdzorg.....	92
Gemandateerde voorzieningen - Vertrouwenscentrum Kindermishandeling	99
Gerechtelijke jeugdhulp - Sociale dienst jeugdrechtbank	103
Probleemgebonden hulp NRTJ.....	106
Kind en Gezin.....	106
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	107
Jongerenwelzijn.....	115
Crisisjeugdhulp	138

Crisisnetwerken.....	138
Diensten crisishulp aan huis.....	144
Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC).....	147
Centraal aanmeldpunt	152
Gemeenschapsinstellingen	156
De uithandengeving	157
Continuïteit	159
Bemiddeling	159
Cliëntoverleg	162
Rondetafels jongvolwassenen.....	165

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Brede instap/onthaal

Centra voor leerlingenbegeleiding

De centra voor leerlingenbegeleiding CLB begeleiden alle leerlingen die schoollopen in Vlaanderen en Brussel, en dit van zodra het kind instapt in het onderwijs (vanaf 2,5 jaar) tot aan het verlaten van het leerplichtonderwijs (tot maximaal 25 jaar).

Verspreid over Vlaanderen en Brussel zijn er in totaal 72 CLB's. Tijdens het schooljaar 2016 – 2017 staan zij in voor de begeleiding van in totaal 1.173.483 leerlingen in 3.709 scholen¹. Leerlingen, ouders en scholen zijn de prioritaire partners van de CLB's in hun werking. Daarbij stelt het CLB het **belang van de leerling altijd centraal**. Vragen aan het CLB kunnen zowel rechtstreeks van de leerling en/of ouder(s) komen als vanuit het schoolteam.

De CLB's bevinden zich vanuit een draaischijffunctie op het kruispunt tussen de beleidsdomeinen onderwijs, welzijn, gezondheid en werk. Binnen de integrale jeugdhulp nemen de CLB's een belangrijke rol op als grootste partner binnen de brede instap, waar zij iedere vraag tot jeugdhulp onthalen, ongeacht het probleemgebied en/of regio. Daarnaast participeert ieder CLB actief in een MDT waar de aanvragen voor niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp kunnen worden ingediend (dit vanuit een eigen MDT-erkenning of binnen een samenwerkingsverband). Tenslotte werkt het CLB actief samen met heel wat schoolexterne partners.

De data worden verzameld aan de hand van het elektronisch leerlingendossier LARS. Sinds 2011 werken alle CLB's met hetzelfde elektronische leerlingendossier, dat alle relevante gegevens m.b.t. de CLB-begeleiding van een leerling bijhoudt.

Opmerkingen bij de cijfers:

- De cijfers geven het aantal 'unieke leerlingen' weer. Dit betekent dat een leerling die twee keer een beroep doet op eenzelfde actie of onderwerp, slechts één keer in de statistieken is opgenomen.
- De cijfers hebben betrekking op het volledige schooljaar 2016 – 2017.
- De cijfers in dit jaarverslag focussen in de eerste plaats op de opdrachten die het CLB opneemt binnen integrale jeugdhulp. De CLB-sector brengt jaarlijks een uitgebreid cijfer rapport uit over zijn volledige werking. Meer lezen? [Bekijk dan het volledige CLB-jaarverslag voor het schooljaar 2016 – 2017](#).

De publicatie van deze cijfers vindt plaats aan de vooravond van de hervorming van de leerlingenbegeleiding en van het nieuwe decreet betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, dat in werking treedt op 1 september 2018.

De belangrijkste gevolgen daarvan zijn:

- de ontwikkeling, implementatie en evaluatie van een beleid op leerlingenbegeleiding als erkenningsvoorwaarde voor de school;

¹ Bron: Onderwijs Vlaanderen, *Statistisch Jaarboek 2016 – 2017*, online raadpleegbaar via <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken/statistisch-jaarboek/statistisch-jaarboek-2016-2017>

- het verder versterken van de netoverstijgende samenwerking tussen de CLB's;
- het afstemmen van taken en rollen tussen alle actoren die participeren binnen de leerlingenbegeleiding.

Contact met leerlingen tijdens het schooljaar 2016 - 2017

De leerlinggebonden begeleiding van het CLB omvat twee soorten:

- de **vraaggestuurde begeleiding** waarbij een leerling, ouder(s) of school een zorgvraag formuleert aan het CLB;
- de **verplichte begeleiding, zijnde:**
 - medische consulten (vanaf 01/09/2018 omgevormd naar systematische contacten);
 - begeleiding voor het tegengaan van de verspreiding van besmettelijke ziekten;
 - begeleiding in het kader van problematische afwezigheden.

Tabel: Aantal unieke leerlingen medisch en vraaggestuurd, per leeftijd en per provincie (teleenheid: unieke leerlingen)

Referentienr. tabel: 136

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	% Stud tov populatie
Vraaggestuurd	87.266	40.306	71.520	59.519	48.976	308.880	26,04%
0-5 jaar	15.264	6.664	11.891	9.089	9.012	52.205	4,40%
6-11 jaar	39.718	17.552	30.033	25.649	23.809	137.228	11,57%
12-17 jaar	31.040	15.661	28.701	24.267	15.793	115.592	9,75%
18-21 jaar	4.986	2.293	4.033	3.152	2.374	17.379	1,47%
+21 jaar	156	82	104	114	80	569	0,05%
Medisch	150.336	66.640	120.135	88.389	102.200	529.048	44,60%
0-5 jaar	43.053	18.155	33.476	24.208	30.001	149.193	12,58%
6-11 jaar	65.439	28.802	53.379	38.937	45.505	232.791	19,63%
12-17 jaar	41.622	19.950	33.567	25.712	27.075	148.219	12,50%
18-21 jaar	893	220	256	246	187	1.836	0,15%
+21 jaar	49	2	11	4	8	79	0,01%
Eindtotaal	196.840	87.706	159.655	120.769	128.324	695.106	58,60%

(Bron: Lars)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De CLB's hebben tijdens het schooljaar 2016-2017 contact met **695.106 unieke leerlingen**. Dit is 58,60% van de totale Vlaamse schoolpopulatie of bijna **6 leerlingen op 10**.

Een leerling kan tijdens hetzelfde schooljaar zowel voor een vraaggestuurde activiteit (bijvoorbeeld wanneer het rekenen moeilijk gaat) als voor een medische activiteit (bv. een medisch consult) in contact komen met het CLB. De som van het totaal aantal leerlingen blijft echter altijd uniek, wat betekent dat deze leerling slechts een keer wordt meegeteld.

In totaal komen 529.048 unieke leerlingen langs bij het CLB op medisch onderzoek (44,60% van de totale schoolpopulatie). Dat is een stijging tegenover het voorgaande schooljaar², wat verklaard wordt door de stijgende schoolpopulatie.

² Tijdens het schooljaar 2015-2016 kwamen 511.744 unieke leerlingen langs op het CLB voor een medisch consult.

Voor 308.880 unieke leerlingen wordt een zorgvraag gesteld aan het CLB. Dat is 26,04% van de totale schoolpopulatie of meer dan **1 leerling op 4**. Zowel de leerling zelf, zijn ouder(s) als de school kan deze vraag stellen aan het CLB.

Het aantal leerlingen binnen de vraaggestuurde werking daalt voor het vijfde schooljaar op rij. Daarentegen stijgt het gemiddeld aantal interventies per leerling. Er komen dus minder leerlingen met een vraag naar het CLB, maar de vragen die ze stellen, vragen wel meer contacten.

De vraaggestuurde werking

De vraaggestuurde werking van de CLB's vertrekt altijd van een zorgvraag over het welbevinden van een leerling of groep van leerlingen. Het vrijwaren of versterken van het leerproces of de onderwijsloopbaan van de leerling vormt daarbij steeds het uitgangspunt.

De vraaggestuurde werking situeert zich binnen vier begeleidingsdomeinen:

- Het domein **leren en studeren** bevat interventies m.b.t. het functioneren in de klas. Thema's en onderwerpen die hieronder vallen, zijn: moeilijkheden met rekenen of lezen, taal- en spraakontwikkeling en werkhouding en aandacht.
- Het domein **onderwijsloopbaan** heeft – zoals de naam het zelf zegt - rechtstreeks betrekking op het onderwijstraject van de leerling. Een belangrijke opdracht van het CLB ligt hierbij in studiekeuzebegeleiding, waarbij het een rol opneemt aanvullend op de school. Ook belangrijke overstappen in de onderwijsloopbaan worden begeleid door het CLB, zoals de trajectbegeleiding in het kader van een eventuele overstap naar het buitengewoon onderwijs of de overstap naar/binnen het stelsel leren en werken. Het CLB is daarbij de enige gemachtigde instantie die een verslag kan uitschrijven voor toegang tot het buitengewoon onderwijs, of een gemotiveerd verslag dat recht geeft op ondersteuning in het gewoon onderwijs. Daarnaast nemen de CLB's een belangrijke rol op bij de opvolging van de leerplicht.
- Het domein **preventieve gezondheidszorg**. Naast de verplichte medische consulten en het vaccinatieaanbod werkt het CLB ook preventief en vraaggestuurd binnen dit domein.
- Binnen het domein **psychosociaal functioneren** worden leerlingen begeleid met een zorgvraag inzake het brede welbevinden, zoals de emotionele of sociale ontwikkeling (bijvoorbeeld pesten) of problemen thuis. De meeste acties m.b.t. integrale jeugdhulp bevinden zich binnen dit laatste domein.

Tabel: Aantal unieke leerlingen binnen de vraaggestuurde werking opgedeeld per begeleidingsdomein (teleenheid: unieke leerlingen)

Referentienr. tabel: 136(bis)

	Leren en studeren	Onderwijsloopbaan	Preventieve gezondheidszorg	Psychosociaal functioneren
Aantal leerlingen	146.763	140.473	58.348	104.266
Aandeel tov schoolpopulatie	12,36%	11,83%	4,92%	8,78%

(Bron: CLB Jaarverslag)

De begeleidingsdomeinen waarop het grootste aantal leerlingen een beroep doet bij het CLB, zijn "leren en studeren" en "onderwijsloopbaanbegeleiding", telkens ongeveer 12% van de leerlingen. Het begeleidingsdomein psychosociaal functioneren wordt bevraagd door 9% van de leerlingen.

Binnen het domein van de preventieve gezondheidszorg is voor ongeveer 5% van de leerlingen een zorgvraag gesteld.

Brede instap

Uit de cijfers blijkt dat de CLB's voor de meeste kinderen en jongeren het eerste contact zijn met hulpverlening. Dit onderstreept het belang van de unieke positie van het CLB binnen het onderwijs- en welzijnslandschap: iedere Nederlandstalige erkende school in Vlaanderen en Brussel werkt samen met een CLB. Binnen de functie van de brede instap onthaalt het CLB iedere vraag naar jeugdhulp (dus ook niet-schoolgerelateerde vragen).

Tabel: Aantal unieke leerlingen met de functie onthaal (teleenheid: unieke leerlingen)

Referentienr. tabel: 137

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%Stud tov populatie
0-5 jaar	12.702	5.622	10.212	7.642	7.759	44.304	3,74%
6-11 jaar	31.293	13.073	23.837	18.323	20.491	107.510	9,06%
12-17 jaar	25.707	12.154	25.119	13.154	21.463	97.791	8,24%
18-21 jaar	4.269	1.931	3.476	1.998	2.773	14.867	1,25%
21+ jaar	138	68	88	68	92	482	0,04%
Volledig totaal	73.114	32.425	61.769	40.672	51.591	260.982	22,00%
Totaal zonder groep 21+ jaar	72.986	32.359	61.683	40.607	51.505	260.524	21,96%

(Bron: CLB Jaarverslag)

Bovenstaande tabel bevat alle leerlingen voor wie het CLB een onthaal registreert in het schooljaar 2016 – 2017. Het CLB onthaalt niet alleen vragen op de klassieke manier (nl. face to face) maar zet ook in op online hulpverlening en dit via de CLBch@t, waar leerlingen en hun ouders op een laagdrempelige en anonieme manier een vraag kunnen stellen aan het CLB. Tijdens het schooljaar 2016-2017 is de bereikbaarheid van de CLBch@t uitgebreid. Zo blijft de chat iedere avond een uur langer open (tot 21 uur) en is er permanentie tijdens de schoolvakanties. Tegelijk is er een stijging van het aantal ouders dat de weg vindt naar de CLBch@t.

Tijdens het schooljaar 2016 – 2017 voert het CLB in totaal 4.013 gesprekken met leerlingen en ouders. Gemiddeld worden er 23 gesprekken gevoerd per chatsessie van 4 uur (of 3 uur op woensdagnamiddag). Aangezien de CLBch@t een verlengde is van de reguliere CLB-werking, worden ook hier de begeleidingsvragen opgedeeld in de vier begeleidingsdomeinen.

Tabel: Aantal gesprekken CLBch@t opgedeeld per begeleidingsdomein (teleenheid: gesprekken CLBch@t)

Referentienr. tabel: 138

	Leren en studeren	Onderwijsloopbaan	Preventieve Gezondheidszorg	Psychosociaal functioneren
Aantal gesprekken	297	400	816	1.863
Aandeel ten opzichte van het totaal aantal gesprekken	8,80%	11,85%	24,17%	55,18%

(Bron: jaarverslag CLBch@t)

De populairste onderwerpen zijn studiekeuze, verliefdheid, seksualiteit, relatievaardigheid en interactie binnen het gezin.

CLBch@t brengt jaarlijks ook zelf een jaarverslag uit met gedetailleerde cijfers en informatie over de gevoerde gesprekken. Dit jaarverslag is te vinden op [de website van CLBch@t](#).

Ook voor vragen rond studiekeuze en het onderwijslandschap wordt ingezet op online dienstverlening met de Onderwijskiezer. Deze website biedt onderwijsnetoverstijgende en neutrale informatie over het volledige onderwijslandschap in Vlaanderen en Brussel. Sinds de lancering van Onderwijskiezer op 30 augustus 2011 blijkt er veel vraag en interesse te bestaan bij leerlingen, ouders, scholen en CLB-medewerkers, die bovendien nog jaar na jaar toeneemt. De bezoekerscijfers liegen er niet om: tijdens het schooljaar 2016-2017 brengen maar liefst 1.582.710 gebruikers een bezoekje aan de website, van wie 1.289.922 unieke bezoekers.

Kortdurende begeleiding

Het CLB kan ook zelf een begeleidingstraject starten, de zogenaamde kortdurende begeleiding. Deze bestaat uit een aanbod van twee tot maximum acht sessies en heeft tot doel het bieden van een antwoord op de zorgvraag. Indien het CLB van oordeel is dat de eigen kortdurende begeleiding niet volstaat hiervoor, zal het steeds doorverwijzen naar een meer gepast hulpverleningsaanbod.

Het CLB verstrekt zelf geen therapie. De kortdurende begeleiding kan daarnaast ook niet ingezet worden als vorm van overbruggingshulp in afwachting van hulp in een meer gespecialiseerde setting.

Tabel: Aantal unieke leerlingen binnen kortdurende begeleiding (teleenheid: unieke leerlingen)

Referentienr. tabel: 139

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%Stud tov populatie
0-5 jaar	1.090	313	601	435	593	3.054	0,26%
6-11 jaar	4.444	1.651	2.708	2.113	2.156	13.152	1,11%
12-17 jaar	6.053	3.163	5.397	3.285	4.013	21.960	1,85%
18-21 jaar	835	508	683	537	509	3.147	0,27%
21+ jaar	59	35	25	40	37	201	0,02%
Volledig totaal	12.178	5.549	9.206	6.267	7.146	40.561	3,42%
Totaal zonder groep 21+ jaar	12.159	5.531	9.195	6.248	7.131	40.477	3,41%

(Bron: CLB Jaarverslag)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Samenwerking met netwerk

Het CLB staat niet alleen in voor het bieden van gepaste hulpverlening voor de zorgvraag van leerlingen, ouders en scholen. Waar nodig doet het CLB een beroep op een aanwijsbaar netwerk van partners uit belendende sectoren. De draaischijffunctie die het CLB hierbij opneemt, bevindt zich dan ook op het snijpunt tussen onderwijs, welzijn, de gezondheidssector en de arbeidsmarkt.

Een warme overdracht staat steeds centraal binnen de draaischijffunctie. Dat betekent dat het CLB de leerling en/of zijn ouders voldoende handvatten aanreikt om met de best passende hulpverlening aan de slag te gaan. Voor bepaalde doelgroepen zal het CLB hierbij een meer aanklappende houding aannemen, zodat de overstap naar het netwerk zo laagdrempelig mogelijk kan verlopen voor de leerling en/of zijn ouder(s). Het CLB vertaalt de noden van de leerlingen vanuit een onderwijsperspectief naar de welzijnsinstellingen en vice versa.

Tabel: Aantal unieke leerlingen per domein voor de functie samenwerking met netwerk (teleenheid: unieke leerlingen)

Referentienr. tabel: 140

Domein/onderwerp	Aantal leerlingen 2014-2015	Aantal leerlingen 2015-2016	Aantal leerlingen 2016-2017
Leren en studeren	19.115	19.661	20.902
Onderwijsloopbaan	17.543	18.699	19.966
Psychosociaal functioneren	21.235	23.700	25.764

(Bron: CLB Jaarverslag)

Het is – opnieuw – duidelijk dat de samenwerking met het netwerk in de eerste plaats gebeurt binnen het begeleidingsdomein psychosociaal functioneren. Het onderwerp waarvoor het vaakst wordt samengewerkt met het netwerk, is ‘problemen thuis’. Mogelijke actoren waarmee het CLB in dergelijke gevallen samenwerkt, zijn bijvoorbeeld de crisisjeugdhulp, een dienst die positieve heroriëntering aanbiedt (gezinsbegeleiding) of een ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ). Andere vaak voorkomende onderwerpen zijn gedragsproblemen (waarbij bijvoorbeeld kan worden samengewerkt met een centrum voor geestelijke gezondheidszorg of CGG) en leerlingen met een vermoeden van autismespectrumstoornis (ASS). De diagnose ASS kan enkel door een (kinder)psychiater worden vastgesteld.

Er is voor alle domeinen een stijging in het aantal leerlingen voor wie het CLB samenwerkt met het netwerk. Het aantal leerlingen voor wie wordt samengewerkt met het netwerk neemt toe met 27% over de laatste 5 schooljaren heen.

Het is duidelijk dat het CLB met heel wat verschillende netwerkpartners samenwerkt. Een opsomming van al deze netwerkpartners zou te ver leiden. Deze netwerkpartners situeren zich op verschillende beleidsdomeinen, nl.:

- onderwijs (bijvoorbeeld het ondersteuningsnetwerk in het kader van het M-decreet);
- welzijn (bijvoorbeeld Kind en Gezin, de centra voor ambulante revalidatie (CAR), de centra geestelijke gezondheidszorg (CGG));
- gezondheid (een wijkgezondheidscentrum, specialisten, tandartsen ...);
- arbeidsmarkt (bijvoorbeeld VDAB, Actiris);
- vrije tijd (een laagdrempelig sportaanbod);
- jeugdwerk (straathoekwerkers).

De netwerken worden op verschillende manieren opgebouwd en onderhouden. Zo worden op Vlaams niveau vanuit de Internettensamenwerkingscel (ISC) samenwerkingsovereenkomsten gesloten (bijvoorbeeld met Bednet en de centra voor ambulante revalidatie, de centra voor ontwikkelingsstoornissen (COS) en de centra voor geestelijke gezondheidszorg). Ook op provinciaal niveau werken de CLB's intensief samen (bijvoorbeeld binnen de netwerken ‘Samen tegen schooluitval’ of het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ)).

Tenslotte is ook de realisatie van de samenwerking op regionaal niveau cruciaal. Heel wat CLB's engageren zich bijvoorbeeld in een lokaal Huis van het Kind, binnen het lokaal overlegplatform (LOP) of in een regionaal samenwerkingsverband voor jeugdhulp (bijvoorbeeld binnen een stuurgroep rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp waarbij de betrokken organisaties van naderbij kennismaken met elkaars organisatie en afspraken maken).

Centra algemeen welzijnswerk

Het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) helpt mensen met al hun vragen en problemen rond welzijn. Je kan er terecht met elke vraag:

- een moeilijke relatie;
- persoonlijke problemen;
- financiële, administratieve, juridische of materiële problemen;
- problemen in je gezin, familie of buurt;
- ...

Het CAW biedt ook hulp aan slachtoffers van geweld en misbruik, aan mensen die betrokken zijn bij verkeersongevallen en misdrijven, en aan (ex-)gedetineerden en hun naasten.

Het CAW is er ook voor jongeren. Zij kunnen met al hun vragen en problemen onder meer terecht in het **Jongerenadviescentrum JAC**, een aanbod van het CAW specifiek voor jongeren. Net zoals in het CAW gaan hulpverleners daar concreet aan de slag met de jongere. Het JAC wil jongeren die het moeilijk hebben:

- de steun geven om zelf (terug) verder te kunnen;
- rust bieden wanneer ze dat kwijt zijn;
- hun mogelijkheden versterken;
- informeren over hun rechten en hen bijstaan in het benutten ervan.

De CAW werken steeds vanuit een integrale benadering van de problematiek en sterk contextgericht. Ze beogen de draagkracht, de autonomie en de zelfstandigheid van de jongere te vergroten. Hiervoor ondersteunen ze de aanwezige krachten van de jongere en zijn leefomgeving op een actieve wijze.

Binnen integrale jeugdhulp vervult het CAW de **rol van brede instap**. Vanuit hun decretale opdracht van laagdrempelig en breed onthaal voor alle kinderen en jongeren kunnen zij en hun ouders terecht bij een CAW voor eender welke welzijnsvraag.

De cijfers in het jaarverslag jeugdhulp komen uit het **elektronisch cliëntdossier** en de daaraan gekoppelde sectorale registratie. Ze hebben betrekking op het aantal kinderen en jongeren in het onthaal van de CAW. Eén minderjarige kan in principe meerdere keren geteld zijn als hij in verschillende onthaalcases of cliëntdossiers betrokken is.

De cijfergegevens geven een beeld van alle jongeren tot en met 25 jaar die in 2017 door de CAW zijn geholpen.

Onthaal als proces van vraagverheldering

Samen met de jongere worden de hulpvraag ontrafeld en de problemen geïnventariseerd en systematisch in kaart gebracht. Dat geeft inzicht in de aard van de problemen en staat toe alle mogelijke oplossingen te verkennen. Die vraagverheldering is een antwoord op de hulpvraag of een stap naar directe hulp of begeleiding. Directe hulp wordt veelal binnen het onthaal van het CAW zelf gegeven, waardoor geen doorverwijzing volgt.

In 2017 helpen de CAW 26.502 kinderen en jongeren tot 26 jaar:

- het merendeel van de jongeren (67%) is tussen de 18 en 25 jaar;
- 6% is jonger dan 12 jaar;
- 28% is tussen 12 en 17 jaar.

Er is een lichte daling van 1,7% in vergelijking met 2016. Enkel in de provincie Antwerpen is er een kleine stijging (+3%). De lichte daling tegenover 2016 doet zich voor binnen de verschillende leeftijdsgroepen, enkel de jongste groep - kinderen jonger dan 12 jaar - kent een lichte toename tegenover 2016 (+1,5%).

Tabel: Aantal kinderen en jongeren CAW op onthaal, per provincie en per leeftijdscategorie (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 123

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	118	142	90	105	118	573	2,20%
6-11 jaar	116	127	118	172	161	694	2,60%
0-11 jaar (niet verder in detail bekend)	81	44	11	26	37	199	0,80%
12-17 jaar	1.972	731	1.591	1.524	1.488	7.306	27,60%
18-21 jaar	2.089	692	1.689	1.286	1.266	7.022	26,50%
22-25 jaar	2.674	990	1.967	1.414	1.486	8.531	32,20%
18-25 jaar (niet verder in detail bekend)	759	167	594	350	307	2.177	8,20%
Totaal	7.809	2.893	6.060	4.877	4.863	26.502	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Online contacten

Vele hulpvragen worden via e-mail gesteld. Het gaat hier vooral over de ‘mail een hulpverlener’- **webformulieren** die via de algemene websites (www.jac.be en www.caw.be) of de regionale websites (bv. www.jaccawlimburg.be, www.cawantwerpen.be) – 24 sites in totaal - binnen komen. Ook wanneer de chat offline is, wordt de bezoeker doorverbonden naar het mailformulier voor een hulpvraag.

Voor de cijferanalyse van de e-mails op de JAC-sites wordt een opdeling gemaakt in gedetailleerde leeftijdscategorieën. Dat geldt niet voor de CAW-sites. Daarom kunnen voor de CAW-sites enkel de categorieën ‘25 of jonger’ en ‘ouder dan 25’ worden meegegeven. Het aanduiden van de leeftijd is bovendien geen verplicht veld bij de webformulieren, waardoor de leeftijd niet altijd gekend is.

Zowel bij de cijfers voor de JAC- als voor de CAW-sites wordt een veld ‘ouder dan 25’ meegegeven. Dit geeft een beeld van het totaal aantal e-mailvragen via de website en het aandeel jongeren ten opzichte van het totaal.

De cijfers zijn een puur kwantitatieve analyse van de inzendingen van het webformulier. Sommige mensen sturen eenzelfde webformulier meerdere keren, waardoor dubbeltellingen mogelijk zijn.

In vergelijking met 2016 is er een sterke daling (-28%) van het aantal e-mails via de website JAC. Ook het aantal e-mails via de website CAW daalt, zij het in mindere mate (-5%). Deze daling valt te verklaren doordat e-mail een kanaal is dat minder en minder gebruikt wordt, vooral door jongeren. Deze trend is al een tijd aan de gang. Jongeren gebruiken meer en meer kanalen zoals WhatsApp, Instagram ... Deze kanalen zijn echter minder geschikt voor hulpverlening, waardoor jongeren moeilijker worden bereikt.

Tabel: Aantal webformulieren 'mail een hulpverlener' via de websites van CAW en JAC (teleenheid: webformulieren)

Referentienr. tabel: 124

	Mails via website JAC	Mails via website CAW
0-11 jaar	8	847
12-17 jaar	644	
18-20 jaar	493	
21-25 jaar	352	
ouder dan 25 jaar	110	2.811
onbekend	114	616
Totaal	1.721	4.274

(Bron: CAW 2017)

Daarnaast zijn er ook heel wat chatgesprekken tussen kinderen en jongeren en een CAW-hulpverlener. In totaal zijn er in 2017 4.889 gesprekken gevoerd met kinderen en jongeren tot 25 jaar oud:

- 3.935 via JAC-online;
- 801 via CAW-online;
- 153 chatgesprekken op afspraak;
- Van 1.453 gesprekken is de leeftijd van de cliënt onbekend. Aangezien het merendeel van deze gesprekken via de chatroom van het JAC verloopt, zijn dit waarschijnlijk ook jongeren jonger dan 25 jaar. (*)

In vergelijking met 2016 is er een stijging van 19% van de chats op afspraak en een gelijk aantal chats via CAW-online. Het aantal chats via JAC-online daalt met 8%. Dat is deels te verklaren door een technisch probleem, waardoor de chats gedurende 14 dagen in mei niet geregistreerd zijn. Daarnaast is er het bijkomende aanbod van chatkamers voor jongeren bij andere organisaties o.a. Tele-Onthaal en Awel. Ook dit kanaal verliest mogelijk aan populariteit tegenover kanalen als WhatsApp.

Tabel: Aantal hulpverlenende chatgesprekken met jongeren via de websites www.jac.be en www.caw.be (teleenheid: chatgesprekken)

Referentienr. tabel: 125

	JAC	CAW	Op afspraak
0-11 jaar	66	15	0
12-17 jaar	2.148	135	93
18-20 jaar	963	249	27
21-25 jaar	758	402	33
Ouder dan 25 jaar	47	1.494	14
Onbekend (*)	937	401	115
Totaal	4.919	2.696	282

(Bron: CAW 2017)

(*) Van het merendeel van de bezoekers dat zich aanmeldt via www.jac.be kan verondersteld worden dat het gaat om jongeren van 25 jaar of jonger.

Doorverwijzingen³

Er zijn tal van (categorieën van) organisaties die kinderen en jongeren doorverwijzen naar het CAW. Ongeveer 56% zijn interne doorverwijzingen (tussen CAW's en tussen teams). Daarnaast zijn er ook externe doorverwijzingen:

- jongeren tot en met 25 jaar worden het meest verwezen vanuit niet-professionele instanties, voornamelijk door de eigen context (mantelzorgers) (11%)⁴ ;
- er wordt vaak doorverwezen vanuit OCMW (8%), onderwijs en CLB (5%), politionele diensten (5%) en justitie (3%);
- Jongerenwelzijn, geestelijke gezondheidszorg en de huisarts nemen telkens 1 à 2 % van de doorverwijzingen voor hun rekening;
- de doorverwijzing vanuit de ruimere samenlevingsactoren - zoals jeugdwerk, samenlevingsopbouw, minderhedensector, werk- en huisvestingsactoren - is gering maar in zijn totaliteit zeker niet te onderschatten (7%).

Tabel: Doorverwijzingen naar het CAW - aantal kinderen en jongeren per organisatie die doorverwijst naar het CAW, per provincie (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 126

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
CAW	2.406	1.960	2.884	1.804	2.083	11.137	56,37%
CGG	34	26	32	30	34	156	0,79%
CLB	117	29	83	124	82	435	2,20%
JWZ	134	30	86	94	102	446	2,26%
K&G	10	8	9	27	12	66	0,33%
VAPH	15	4	37	16	18	90	0,46%
OCJ	11	3	14	9	7	44	0,22%
Jeugdrechtbank	0	0	0	0	0	0	0,00%
SDJ	9	3	3	8	8	31	0,16%
Politie	136	102	302	181	189	910	4,61%
Crisishulp	0	0	0	0	0	0	0,00%
School	110	28	113	120	167	538	2,72%
Gezondheidszorg	35	6	44	22	19	126	0,64%
Psycholoog/psychiater	4	2	3	9	3	21	0,11%
Huisarts	120	20	46	41	49	276	1,40%
OCMW	424	311	284	216	348	1.583	8,01%
Pleggezin	0	0	0	0	0	0	0,00%
Niet-professioneel	332	7	85	69	113	606	3,07%
Justitie	89	132	186	100	56	563	2,85%
Totaal	4.608	2.846	5.027	3.479	3.870	19.757	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Kinderen en jongeren die omwille van hun specifieke vragen of problematiek niet (volledig) kunnen geholpen worden binnen het CAW, worden doorverwezen naar de juiste

³ Bij dit onderdeel ontbreken de cijfergegevens van november en december van CAW De Kempen en CAW Limburg door de opstart van een nieuwe wijze van registratie in het elektronisch cliëntendossier.

⁴ De cijfers 'cliënt context' en 'niet-professioneel' verschillen met het werkjaar 2016 doordat mantelzorgers nu bij de categorie 'cliënt context' worden geteld en in 2016 bij 'niet-professioneel'. Samengenomen is het aandeel van deze twee categorieën gelijkaardig aan 2016.

hulpverleningsinstantie. Zo kan iemand worden doorverwezen naar de geestelijke gezondheidszorg en toch ook nog verder hulp krijgen binnen het CAW (in het kader van directe hulp of opvang). De meeste doorverwijzingen gebeuren naar de centra geestelijke gezondheidszorg (2,7%) en het OCMW (8%).

Uiteraard worden niet alle jongeren doorverwezen naar andere organisaties. Ze kunnen ook geholpen zijn binnen het onthaal van het CAW of doorverwezen worden naar verdere begeleiding binnen het CAW (62% van de doorverwijzingen zijn interne doorverwijzingen).

Jongeren worden ook doorverwezen naar een ander CAW als dit om praktische redenen gemakkelijker bereikbaar en toegankelijker is. Dat kan te maken hebben met de nabijheid of omgekeerd met het bewust kiezen voor afstand omwille van privacy.

Tabel: Doorverwijzingen door het CAW - aantal kinderen en jongeren per organisatie waarnaar het CAW doorverwijst, per provincie (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 127

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
Binnen eigen CAW	1.492	1.319	2.145	1.176	1.476	7.608	61,72%
Ander CAW	93	44	63	67	57	324	2,63%
CGG	85	38	78	57	80	338	2,74%
CLB	41	11	55	26	20	153	1,24%
JWZ (zonde rJRB en SDJ)	48	8	32	33	23	144	1,17%
K&G (zonder VK)	12	4	9	8	7	40	0,32%
VAPH	22	6	22	15	13	78	0,63%
OCJ	6	5	5	7	10	33	0,27%
VK	1	4	2	0	0	7	0,00%
GV	0	0	0	0	0	0	0,00%
Jeugdrechtbank	0	0	0	0	0	0	0,00%
SDJ	10	0	1	3	1	15	0,01%
Politie	22	14	16	12	7	71	0,58%
Parket	2	0	0	1	0	3	0,02%
Crisismeldpunt	0	0	0	0	0	0	0,00%
Crisishulp	0	0	0	0	0	0	0,00%
School	15	5	8	7	6	41	0,33%
Gezondheidszorg (medische sector m.u.v. huisartsen)	17	4	41	12	18	92	0,75%
Psycholoog/psychiater	3	4	7	10	10	34	0,28%
Huisarts	29	27	47	15	10	128	1,04%
OCMW	287	214	217	100	166	984	7,98%
Cliënt(context)	24	23	59	72	24	202	1,64%
Pleeggezin	0	0	0	0	0	0	0,00%
Niet-professioneel	7	1	4	0	0	12	0,10%
Justitie	86	24	74	40	57	281	2,28%
Andere	425	166	459	418	271	1.739	14,11%
Niet van toepassing	0	0	0	0	0	0	0,00%
TOTAAL	2.727	1.921	3.344	2.079	2.256	12.327	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Afsluiten onthaal⁵

- Bij 9.758 (38%) kinderen en jongeren wordt de hulpverlening op onthaal afgerond zonder nood aan verdere begeleiding.
- Bij 4.510 (18%) kinderen en jongeren wordt de hulpverlening op onthaal afgerond maar is er wel een doorverwijzing voor verdere begeleiding: 3.282 (13%) zijn intern doorverwezen binnen het CAW, 1.228 (5%) extern.
- Bij 2.722 kinderen en jongeren is de onthaalhulpverlening afgebroken: meestal (6%) door de jongere of omwille van zijn beschikbaarheid (4%, bv. wanneer de begeleiding stopt omwille van opname of detentie).
- De missings (34%) zijn zowel de openstaande onthalen (onthalen die voortlopen in werkjaar 2018) als de onthaalcasussen waarbij de hulpverlener de manier van afsluiten is vergeten registreren eind 2017 (en dus onterecht nog open staan).

Tabel: Manier van afsluiten onthaal (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 128

Manier van afsluiten onthaal	Aantal	%
Afgerond (hulpverlener en minderjarige zijn akkoord)	9.758	38,10%
Afgerond met interne doorverwijzing voor begeleiding	3.282	12,80%
Afgerond met externe doorverwijzing voor begeleiding	1.228	4,80%
Vraag en aanbod niet compatibel	2	0,00%
Afgebroken door minderjarige	1.495	5,80%
Afgebroken door dienst	162	0,60%
Afgebroken vanwege beschikbaarheid minderjarige	1.065	4,20%
Nog niet afgesloten / niet ingevuld	8.615	33,60%
Totaal	25.607	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Kind en Gezin

Preventieve gezinsondersteuning

Kind en Gezin maakt er werk van om gezinstrajecten te ondersteunen van -9 maanden tot de jongvolwassenheid.

Van bij de zwangerschap worden vooral digitale informatie aangeboden en gezinnen zo doorheen de zwangerschap gegidst. Extra inspanningen gaan naar de meest kwetsbare gezinnen.

Van bij de geboorte tot een kind naar school gaat, bieden lokale teams een preventief en ondersteunend programma aan, vormgegeven samen met het gezin. Daarbij gaat aandacht naar het kind, zijn gezin (ouders) en de brede leefomgeving van het kind en zijn gezin. Dit gebeurt door een mix van:

- programmatorische contacten (opgehangen aan de leeftijd en ontwikkeling van een kind);

⁵ Bij dit onderdeel ontbreken de cijfergegevens van november en december van CAW De Kempen en CAW Limburg door de opstart van een nieuwe wijze van registratie in het elektronisch cliëntendossier.

- een ganse reeks andere momenten en contacten (huisbezoeken, op consultatie, telefonische contacten, ondersteuning per e-mail of chat ...) op maat van elk gezin en geïntegreerd.

Dat wil zeggen dat al de domeinen waarin Kind en Gezin een opdracht heeft (groeipakket, kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning en adoptie) als één geheel bij de ouder terechtkomen en bovendien op een gepast moment in het dienstverlenend traject.

Vanaf de schoolgaande leeftijd is de rol van Kind en Gezin opnieuw digitaal gidsend en informatief, via de Huizen van het Kind en Groeimee.be.

Kind en Gezin werkt - samen met heel wat andere organisaties - een aanbod uit voor ouders met jonge kinderen, bijvoorbeeld via de **Huizen van het Kind**.

Binnen integrale jeugdhulp nemen de teams van Kind en Gezin de **functie van brede instap** op (met focus op 0-3 jarigen). Ouders kunnen contact opnemen bij vragen of behoefte aan ondersteuning. Het team maakt hiervoor graag tijd vrij en verwijst indien nodig door naar gespecialiseerde diensten, zowel binnen als buiten de jeugdhulp.

De preventieve gezinsondersteuning verwijst door naar een breed spectrum van zorgverleners en diensten, bv. de behandelende arts, opvoedingswinkel, initiatieven rond ontmoeting, OCMW, sociale organisaties, kinderopvangvoorzieningen, diensten voor gezinszorg ... Ook naar voorzieningen binnen integrale jeugdhulp wordt doorverwezen.

De cijfers van de teamleden van Kind en Gezin zijn afkomstig uit Mirage, hun dossier- en registratiesysteem.

In totaal is bij 207.370 unieke kinderen gebruik gemaakt van de dienstverlening van Kind en Gezin in 2017. Het betreft alle kinderen voor wie minstens één fysiek contact is geregistreerd van het type huisbezoek, consult, gehoortest en opvoedingsondersteuning. Contacten met zwangere vrouwen zijn niet meegeteld.

Het aantal bereikte kinderen ligt in de lijn van 2015 en 2016, toen respectievelijk 207.521 en 208.868 kinderen werden bereikt. In de jaarrapporten jeugdhulp van de betreffende jaren werden echter door een technische fout lagere aantallen gepubliceerd (186.771 en 187.617 kindcontacten).

Tabel: Aantal kinderen met minstens één fysiek contact in preventieve gezinsondersteuning K&G, per provincie (teleenheid: unieke kinderen)

Referentienr. tabel: 179

	Aantal minderjarigen	%
Antwerpen	62.397	29,80%
Limburg	26.864	12,80%
Oost-Vlaanderen	47.836	22,90%
Vlaams-Brabant & Brussel	39.022	18,70%
West-Vlaanderen	33.137	15,80%
Totaal	207.370	100,00%

(Bron: Mirage)

*Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën.

Vanuit de preventieve gezinsondersteuning van Kind en Gezin vinden **doorverwijzingen** plaats naar probleemgebonden rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen integrale jeugdhulp. De registratie maakt geen onderscheid tussen gerealiseerde en niet-gerealiseerde verwijzingen.

Eenzelfde kind kan verschillende keren doorverwezen zijn, of doorverwezen zijn naar verschillende voorzieningen. Het gaat dus niet over het aantal verschillende kinderen dat wordt doorverwezen, wel over het aantal doorverwijzingen.

In 2017 is in totaal 332 keer een doorverwijzing naar een partner integrale jeugdhulp geregistreerd, met name naar de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ):

- Kind en Gezin (121 doorverwijzingen, 36%);
- CAW (99 doorverwijzingen, 30%);
- CGG (59 doorverwijzingen, 18%).

Dit ligt in lijn met 2015 en 2016 – met respectievelijk 318 en 403 doorverwijzingen bij de 0- tot 3-jarigen.

Een aantal **belangrijke opmerkingen**:

- De sector Kind en Gezin omvat de verwijzingen naar de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG) en naar de reguliere werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK). Dat laatste zijn enkel de meldingen met actieve tussenkomst. (Anonieme) advies- en/of coaching-vragen worden niet meegerekend. Verwijzingen naar de inloopteams van Kind en Gezin worden evenmin meegeteld.
- De registraties voor de sectoren CLB (centra voor leerlingenbegeleiding) en CAW (centra algemeen welzijnswerk) maken geen onderscheid in typemodules brede instap en vervolghulp RTJ. De cijfers omvatten dus alle verwijzingen naar beide sectoren.
- De registraties voor de sectoren CAW, CLB, CGG (centra voor geestelijke gezondheid) en VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) maken geen onderscheid tussen verwijzingen naar jeugdhulp of ander (regulier) aanbod. De cijfers omvatten dus alle verwijzingen naar de voornoemde sectoren, ook wanneer het een doorverwijzing is van de ouder (en niet het kind).
- De verwijzingen worden geteld in de provincie waar het kind zijn domicilieadres heeft (op 31 december 2017). Dat is niet noodzakelijk de provincie van waaruit doorverwezen is.

Er zijn ook een paar kanttekeningen bij de wijze waarop doorverwijzingen worden geregistreerd:

- Soms zijn teams betrokken bij de zorgcoördinatie die aanstuurt op doorverwijzing, maar zijn ze niet de doorverwijzer zelf – dit zit dan niet in bovenstaande cijfers vevat.
- Het registreren van verwijzingen in Mirage was tot eind 2015 erg omslachtig. Kind en Gezin heeft in het laatste kwartaal van 2015 een nieuwe verwijsmodule in gebruik genomen waardoor de kwaliteit van de cijfers reeds beter zou moeten zijn. Dit is echter een proces, er blijft mogelijk sprake van onder-registratie: het aantal verwijzingen naar vervolghulp RTJ kan in de praktijk hoger liggen.

Tabel: Aantal verwijzingen vanuit preventieve gezinsondersteuning K&G naar vervolghulp RTJ, per provincie (teleenheid: verwijzingen)

Referentienr. tabel: 180

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
K&G	24	41	17	27	12	121	35,80%
CAW	35	20	21	7	19	102	30,20%

CLB	6	5	7	0	3	21	6,20%
CGG	18	24	10	4	3	59	17,50%
VAPH	2	4	3	1	3	13	3,80%
JWZ	11	0	5	0	6	22	6,50%
Totaal	96	94	63	39	46	338	100,00%
%	28,40%	27,80%	18,60%	11,50%	13,60%	100,00%	

(Bron: Mirage)

Inloopteams

De inloopteams zijn gevestigd in 15 kansarme buurten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en werken buurtgericht. Ze vervullen opdrachten ten aanzien van (aanstaande) gezinnen met jonge kinderen in een maatschappelijk kwetsbare positie.

Inloopteams ondersteunen gezinnen bij het opnemen van hun ouderschap. Ze doen dit door tijd en ruimte te maken voor positieve ouder-kind interacties:

- **Rechtstreeks:** door samenspel voor ouders en kinderen, uitwisseling rond opvoeding en ouderschap, informatiesessies rond voeding, slapen, opvoeding ..., warme toeleiding naar reeds bestaande activiteiten van partners ...;
- **Onrechtstreeks:** door hulp te bieden bij administratieve zaken, het versterken van vaardigheden van mensen (bv. oefenen van de Nederlandse taal), (warme) doorverwijzing naar en/of afstemming met partners die instaan voor werk, huisvesting, onderwijs ...

Binnen integrale jeugdhulp nemen de inloopteams - vanuit hun laagdrempelige functie en hun bereik van een kwetsbare groep van gezinnen - de **functie van brede instap** op.

Onderstaande cijfers zijn aangeleverd door de inloopteams zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben.

Voor de interpretatie van de cijfers is het belangrijk te weten dat de 15 inloopteams:

- werken in bepaalde kansarme buurten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en dus niet heel Vlaanderen dekken;
- een groot aantal anonieme contacten hebben (meer dan 1.000 anonieme contacten voor alle inloopteams samen) die niet in onderstaande gegevens vervat zijn omdat niet geweten is over hoeveel 'unieke' gezinnen het gaat;
- niet op kindniveau maar wel op gezinsniveau registreren.

Onderstaande tabel toont het aantal unieke contacten in 2017.

In 2017 bereiken de 15 inloopteams in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 6.570 unieke gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare positie. In vergelijking met 2015 en 2016 is dit een stijging met respectievelijk 1.172 gezinnen (+18%) en 395 gezinnen (+6%). Daarnaast realiseren de inloopteams vanuit hun laagdrempelige werking heel wat anonieme contacten, waarvan niet geweten is over hoeveel verschillende gezinnen het gaat.

**Tabel: Aantal unieke gezinnen met minstens één contactmoment
(teleenheid: unieke gezinnen)**

Referentienr. tabel: 181

	Aantal gezinnen	
Antwerpen (4 inloopteams)	1.992	30,30%
Limburg (1 inloopteam)	171	2,60%
Oost-Vlaanderen (5 inloopteams)	2.301	35,00%
Vlaams-Brabant - Brussel (3 inloopteams)	1.179	17,90%
West-Vlaanderen (2 inloopteams)	927	14,10%
Totaal	6.570	100,00%

(Bron: registratiesysteem inloopteams)

De volgende tabel toont het aantal doorverwijzingen vanuit de inloopteams naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ) binnen integrale jeugdhulp. Eenzelfde gezin kan meerdere keren doorverwezen zijn, of doorverwezen zijn naar verschillende voorzieningen. Het gaat dus niet over het aantal unieke gezinnen dat wordt doorverwezen, wel over het aantal doorverwijzingen.

Enkele belangrijke opmerkingen:

- De sector Kind en Gezin omvat de doorverwijzingen naar de centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) en naar de reguliere werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK). Verwijzingen naar de preventieve zorg van Kind en Gezin zijn niet meegerekend.
- De registraties voor de sectoren CLB (centra voor leerlingenbegeleiding) en CAW (centra algemeen welzijnswerk) maken geen onderscheid tussen typemodules brede instap en vervolghulp RTJ.
- Soms zijn inloopteams betrokken bij de zorgcoördinatie die aanstuurt op doorverwijzing, maar zijn ze niet de doorverwijzer zelf – dit zit dan niet in bovenstaande cijfers vervat.

De inloopteams verzorgen ongeveer 200 doorverwijzingen naar integrale jeugdhulp. Globaal ligt dit een stuk lager in vergelijking met 2015 en 2016 (respectievelijk 340 en 231 doorverwijzingen). Dat komt vooral door een daling in het aantal verwijzingen naar Kind en Gezin; naar alle waarschijnlijkheid door een correctere registratie (waarbij de preventieve zorg van Kind en Gezin duidelijker is uitgesloten van de bevraging).

**Tabel: Aantal verwijzingen vanuit de 15 inloopteams naar RTJ
(teleenheid: verwijzingen)**

Referentienr. tabel: 182

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
K&G	5	2	19	3	10	39	19,50%
CAW	45	0	8	7	25	85	42,50%
CLB	10	1	22	4	5	42	21,00%
CGG	2	0	7	0	3	12	6,00%
VAPH	1	0	6	3	0	10	5,00%
JWZ	4	0	1	2	5	12	6,00%
Totaal	67	3	63	19	48	200	100,00%
%	33,50%	1,50%	31,50%	9,50%	24,00%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem inloopteams)

Probleemgebonden hulp RTJ

Centra voor geestelijke gezondheidszorg

Onderstaande tabel toont het aantal unieke kinderen en jongeren bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG) in 2017, per leeftijdsgroep en per provincie. Elk kind of elke jongere is slechts één keer meegeteld.

In totaal behandelen de CGG in 2017 19.207 unieke kinderen en jongeren tot en met 25 jaar. Dat is een kleine daling t.o.v. 2016 (19.887).

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren van 0 t.e.m. 25 jaar binnen CGG (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 172

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	199	39	116	82	59	495	2,58%
6-11 jaar	1.067	752	1.025	861	845	4.550	23,69%
12-17 jaar	1.659	1.295	1.700	1.385	1.212	7.251	37,75%
18-21 jaar	895	700	851	625	641	3.712	19,33%
22-25 jaar	891	592	643	521	552	3.199	16,66%
Totaal	4.711	3.378	4.335	3.474	3.309	19.207	100,00%
%	24,53%	17,59%	22,57%	18,09%	17,23%	100,00%	

(Bron: elektronisch patiëntendossier)

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op het aantal **zorgperiodes (ZP)**, dat is de behandel eenheid in een CGG. Sommige kinderen en jongeren kennen per jaar meer dan 1 zorgperiode: als iemand een behandeling krijgt voor 2 verschillende problemen, of een behandeling in het begin en één later op het jaar, zijn dat 2 afzonderlijke zorgperiodes. Daarom zijn er elk jaar iets meer zorgperiodes dan unieke minderjarigen. In totaal zijn er in 2017 19.491 actieve zorgperiodes van 0- tot 25-jarigen in de CGG.

Een kind of jongere komt rechtstreeks of via een professionele doorverwijzer bij een CGG. Zo zijn de CLB een belangrijke verwijzer naar de CGG voor kinderen en jongeren (tot en met 17 jaar). Vanaf 18 jaar komt de huisarts sterker in beeld als verwijzer.

'Initiatief jongere of omgeving' staat voor jongeren die rechtstreeks naar een CGG stappen, al eerder in een CGG behandeling kregen of via vrienden of familie bij het CGG terecht komen. Diensten Kind en Gezin zijn verwijzingen vanuit consultatiebureaus, vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) en centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG).

Voor de sectoren CLB en CAW is er geen onderscheid tussen typemodules brede instap en vervolghulp RTJ.

Ten opzichte van 2016 blijven de belangrijkste verwijzers dezelfde:

- gezondheidszorgdiensten;
- initiatief van de jongere of omgeving;
- CLB;
- huisarts.

**Tabel: Verwijzers CGG 0-25 jarigen
(teleenheid: zorgperiodes)**

Referentienr. tabel:173

	0-5 jarigen		6-11 jarigen		12-17 jarigen		18-21 jarigen		22-25 jarigen		0-25 jarigen	
	aantallen	%	aantallen	%	aantallen	%	aantallen	%	aantallen	%	N	%
CAW	17	3,43	85	1,86	134	1,82	148	3,90	193	5,91	577	2,96%
CGG	42	8,47	154	3,36	254	3,46	172	4,53	113	3,46	735	3,77%
CLB	28	5,65	993	21,67	1.306	17,77	356	9,37	35	1,07	2.718	13,94%
Andere diensten Jongerenwelzijn	34	6,85	388	8,47	686	9,33	205	5,40	49	1,50	1.362	6,99%
Andere diensten Kind en Gezin	53	10,69	95	2,07	41	0,56	2	0,05	13	0,40	204	1,05%
Diensten VAPH	10	2,02	65	1,42	117	1,59	54	1,42	60	1,84	306	1,57%
O CJ	1	0,20	12	0,26	43	0,59	4	0,11	4	0,12	64	0,33%
Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (K&G)	3	0,60	22	0,48	69	0,94	15	0,39	6	0,18	115	0,59%
Jeugdrechtbank	6	1,21	24	0,52	77	1,05	18	0,47	4	0,12	129	0,66%
Sociale dienst jeugdrechtbank	0	0,00	6	0,13	16	0,22	2	0,05	1	0,03	25	0,13%
Federale politie/lokale politie	2	0,40	14	0,31	85	1,16	38	1,00	22	0,67	161	0,83%
Parket (Onderzoeksrechter&Procureur) & Jeugdparquet	0	0,00	0	0,00	24	0,33	19	0,50	2	0,06	45	0,23%
Crisismeldpunt IJH	0	0,00	1	0,02	8	0,11	0	0,00	0	0,00	9	0,05%
GGZ-Netwerk K&J: Crisiszorg	2	0,40	15	0,33	53	0,72	11	0,29	1	0,03	82	0,42%
School	23	4,64	330	7,20	504	6,86	280	7,37	113	3,46	1.250	6,41%
Andere diensten Gezondheidszorg (zonder 18 en 19)	151	30,44	1.002	21,87	1.694	23,05	1.035	27,24	1.059	32,43	4.941	25,35%
Psycholoog/psychiater	31	6,25	403	8,80	572	7,78	247	6,50	200	6,13	1.453	7,45%
Huisarts	30	6,05	247	5,39	604	8,22	419	11,03	547	16,75	1.847	9,48%
OCMW	16	3,23	50	1,09	47	0,64	106	2,79	141	4,32	360	1,85%
Initiatief jongere of omgeving	90	18,15	883	19,27	1.527	20,78	946	24,90	868	26,58	4.314	22,13%
Overige initiatieven	3	0,60	22	0,48	61	0,83	58	1,53	81	2,48	225	1,15%
Andere professionele verwijzers	26	5,24	175	3,82	328	4,46	257	6,76	399	12,22	1.185	6,08%
Onbekend	2	0,40	12	0,26	10	0,14	9	0,24	15	0,46	48	0,25%
Alle zorgperiodes	496	100,00	4.582	100,00	7.349	100,00	3.799	100,00	3.265	100,00	19.491	100,00%

(Bron: elektronisch patiëntendossier)

De meest voorkomende aanmeldingsredenen zijn gegroepeerd in grotere categorieën. Er zijn duidelijke verschillen tussen meisjes en jongens. Meisjes worden vooral aangemeld met psychische problemen, gevolgd door verwerkingsproblemen. Voor jongens zijn de aanmeldingen met psychische problemen bijna gelijk aan de aanmeldingen met gedragsproblemen.

**Tabel: Aanmeldingsredenen 0-25 jarigen: jongens vs. meisjes
(teleenheid: zorgperiodes)**

Referentienr. tabel:174

	Jongens		Meisjes	
	aantallen	%	aantallen	%
Psychische problemen	2.158	21,60%	3.771	39,69%
Gedragsproblemen	2.178	21,80%	837	8,81%
Interactieproblemen	1.208	12,09%	1.571	16,54%
Verwerkingsproblemen	908	9,09%	1.256	13,22%
Ontwikkelingsproblemen	1.281	12,82%	494	5,20%
Verslavingsproblemen	838	8,39%	142	1,49%
Slachtofferschap	208	2,08%	464	4,88%
Geen klachten	320	3,20%	258	2,72%
Specifieke modaliteit	298	2,98%	189	1,99%
Klachten m.b.t. lichamelijk-fysiologisch functioneren	138	1,38%	252	2,65%
Maatschappelijke problemen/Sociale inschakeling	221	2,21%	111	1,17%
Klachten m.b.t. realiteitscontrole	172	1,72%	78	0,82%
Onbekend	36	0,36%	50	0,53%
Ander probleem	23	0,23%	23	0,24%
Betrokken bij hulp aan minderjarige	3	0,03%	5	0,05%
Totaal	9.990	100,00%	9.501	100,00%

(Bron: elektronisch patiëntendossier)

De concrete **aanmeldingsredenen** bij jongens, per leeftijdsgroep:

- in de leeftijdscategorie 0 – 5 jaar blijven de belangrijkste aanmeldingsredenen de emotionele hechting/ouder kind relatie, opvoedingsproblematiek en oppositioneel gedrag bij het kind (weinig verschil ten opzichte van 2016);
- bij de leeftijdscategorie 0 – 11 jaar zijn de drie belangrijkste redenen voor aanmelding gelijk aan 2016 (in dezelfde volgorde), maar er zijn iets meer jongens met autisme aangemeld ten opzichte van angsten/fobieën in 2016;
- in de leeftijdscategorie 12 - 17 jaar wordt autisme vaker aangegeven dan in 2016, waar depressieve stemming dan weer een hogere plaats in de top 5 kreeg;
- de leeftijdscategorie 18 – 21 jaar is bijna helemaal gelijk ten opzichte van 2016, enkel autisme krijgt ook hier een plaats in de top 5 waar in 2016 suïcidepoging/gedachten stond vermeld;
- de leeftijdscategorie 22 – 25 jaar geeft geen wijzigingen in top 5 ten opzichte van 2016.

**Tabel: Top 5 aanmeldingscategorie per leeftijdscategorie – jongens
(teleenheid: zorgperiodes)**

Referentienr. tabel: 175

0 - 5 jaar		6 - 11 jaar		12 - 17 jaar		18-21 jaar		22-25 jaar	
Top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)
Ouder-kind emotioneel/hechting	66	Oppositieel gedrag bij kinderen	279	Agressie	251	Depressieve stemming	231	Depressieve stemming	224
Oppositieel gedrag bij kinderen	25	Agressie	224	Autisme	241	Illegale drugs	200	Illegale drugs	166
Ouder-kind opvoedingsprobleem	25	Aandacht en concentratieproblemen	206	Appositieel gedrag bij kinderen	239	Agressie	97	Agressie	140
Agressie	20	Autisme	186	Aandacht en concentratieproblemen	236	Angsten/fobie	89	Angsten/fobie	100
Ander ontwikkelingsprobleem/achterstand	15	Ouder-kind emotioneel/hechting	181	Depressieve stemming	219	Autisme	80	Dader seksueel geweld	65

(Bron: elektronisch patiëntendossier)

De concrete aanmeldingsredenen bij meisjes, per leeftijdsgroep:

- in de leeftijdscategorie 0 – 5 jaar blijft de belangrijkste reden van aanmelding de emotionele hechting/ouder kind relatie;
- bij de leeftijdscategorie 0 – 11 jaar zijn de drie belangrijkste redenen voor aanmelding gelijk aan 2016, maar er zijn iets meer meisjes met aandacht en concentratieproblemen aangemeld ten opzichte van depressieve stemming in 2016;
- in de leeftijdscategorie 12 – 17 is de top 5 bijna gelijk aan 2016, enkel de ouder-kind opvoedingsproblematiek komt in 2017 vaker aan bod dan oppositioneel gedrag;
- de leeftijdscategorie 18 – 21 geeft geen wijzigingen in top 5 ten opzichte van 2016;
- de leeftijdscategorie 22 – 25 jaar is zo goed als helemaal gelijk ten opzichte van 2016, enkel stemmingschommelingen krijgen ook hier een plaats in de top 5 waar in 2016 trauma stond vermeld.

**Tabel: Top 5 aanmeldingscategorie per leeftijdscategorie – meisjes
(teleenheid: zorgperiodes)**

Referentienr. tabel: 176

0 - 5 jaar		6 - 11 jaar		12 - 17 jaar		18-21 jaar		22-25 jaar	
Top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)	top 5	Aanmeldings redenen (N)
Ouder-kind emotioneel/hechting	66	Ouder-kind emotioneel/hechting	220	Depressieve stemming	477	Depressieve stemming	448	Depressieve stemming	493
Oppositieel gedrag bij kinderen	14	Angsten/ fobie	125	Suicidepoging /gedachten	353	Angsten/ fobie	184	Angsten/ fobie	181
Getuige intrafamiliaal geweld	10	Oppositieel gedrag bij kinderen	125	Ouder-kind emotioneel/hechting	313	Suicidepoging /gedachten	154	Suicidepoging/gedachten	75
Ouder-kind opvoedingsprobleem	9	Verwerking echtscheiding ouders	121	Angsten/ fobie	192	Ouder-kind emotioneel/hechting	111	Ander psychisch probleem	73
Angsten/fobie	8	Aandacht en concentratieproblemen	84	Ouder-kind opvoedingsprobleem	122	Stress	81	Stemmings-schommelingen	61

(Bron: elektronisch patiëntendossier)

Onderstaande tabel toont het aantal actieve zorgperiodes in 2017 (die ook in 2017 zijn beëindigd) en het aantal hulpactiviteiten in 2017, per leeftijdsgroep. Dit levert een gemiddeld aantal hulpactiviteiten per zorgperiode, per leeftijdsgroep.

CGG bieden een breed palet aan hulpactiviteiten:

- indicatiestelling: intake, soorten diagnostische onderzoeken, adviesgesprek, cliëntoverleg ...;
- begeleiding: psychosociale begeleiding, groepsbegeleiding voor KOPP, specifieke groepsbegeleiding, huisbezoek ...;
- behandeling: individuele therapie, groepstherapie, speltherapie, gezinstherapie ...;
- activering: dagbesteding – educatie, dagbesteding – arbeidsgericht ...;
- psycho-educatie: sociale vaardigheidstraining ...

**Tabel: Kenmerken zorgperiodes CGG - 0-25 jarigen: aantal hulpactiviteiten
(teleenheid: zorgperiodes en hulpactiviteiten)**

Referentienr. tabel: 177

Leeftijd	Aantal hulpactiviteiten	Aantal zorgperiodes	Gemiddeld aantal hulpactiviteiten per zorgperiode
0-5 jaar	1.084	209	5,2
6-11 jaar	9.381	1.477	6,4
12-17 jaar	18.446	2.721	6,8
18-21 jaar	10.924	1.767	6,2
22-25 jaar	8.151	1.440	5,7
Totaal	47.986	7.614	6,3

(Bron: elektronisch patiëntendossier)

De gemiddelde waarde van de wachttijden kan vertekend zijn door extreme waarden en geeft daarom niet altijd een waarheidsgetrouw beeld. Daarom zijn hieronder de cijfers aangevuld met percentiel 75. Dit geeft de maximale wachttijd weer voor de meerderheid (75%) van de kinderen en jongeren.

De tabel toont:

- hoelang een kind of jongere gemiddeld moet wachten op een eerste gesprek binnen CGG en binnen hoeveel dagen 75% van de minderjarigen een eerste gesprek krijgt;

- hoelang een kind of jongere gemiddeld moet wachten tussen het eerste en het tweede gesprek en binnen hoeveel dagen 75% van de minderjarigen een tweede gesprek krijgt binnen CGG nadat het eerste gesprek heeft plaatsgevonden;
- hoelang een kind of jongere gemiddeld moet wachten vanaf het moment van aanmelding tot de start van de behandeling, waarbij de start van de behandeling gelijk staat aan de tweede consultatie;
- binnen hoeveel dagen na aanmelding 75% van de minderjarigen een tweede consultatie krijgt.

In 2017 krijgt 75% van de 0- tot 25-jarigen een eerste afspraak in een CGG binnen 57 dagen na de aanmelding. Dat is gelijk aan 2016.

Het eerste gesprek is meestal een intake, het tweede gesprek wordt doorgaans gezien als de start van de behandeling binnen CGG. In 2017 krijgt 75% van de 0- tot 25-jarigen een tweede consultatie in een CGG binnen 55 dagen na de eerste. Dat is iets langer in vergelijking met 2016 (51 dagen).

In 2017 kan 75% van de behandelingen bij 0- tot 25-jarigen starten binnen 138 dagen na de aanmelding in het CGG. Hierbij staat de start van de behandeling gelijk aan de tweede consultatie. Dat is opnieuw iets langer wachten dan in 2016 (125 dagen).

De langste wachttijden gelden ook in 2017 voor de 6- tot 11-jarigen (200 dagen).

Tabel: Wachttijden tussen aanmelding, eerste en tweede consultatie (teleenheid: dagen)

Referentienr. tabel: 178

	Wachttijd tot 1ste consult		Wachttijd tss. 1ste en 2de consult		Wachttijd van aanmelding tot 2de consult	
	Gemiddelde	Percentiel 75	Gemiddelde	Percentiel 75	Gemiddelde	Percentiel 75
0-5 jaar	52	49	37	42	93	93
6-11 jaar	72	78	67	78	145	200
12-17 jaar	58	57	47	51	105	133
18-21jaar	42	47	38	42	81	104
22-25 jaar	42	48	45	47	90	111
0-25 jaar	55	57	50	55	107	138

(Bron: beleidsinformatie Zorg en Gezondheid)

Centra algemeen welzijnswerk

In 2017 begeleiden de centra algemeen welzijnswerk (CAW) 7.824 jongeren onder de 26 jaar:

- 39% is jonger dan 18 jaar;
- 61% is tussen 18 en 25 jaar.

Jongvolwassenen zijn de doelgroep bij uitstek die bij het CAW terecht kan voor diverse begeleidingen. Deze zijn sterk op maat van de jongere, en worden samen met hem bepaald.

In vergelijking met 2016 is er een stijging van jongeren in begeleiding bij de CAW met 3%:

- De stijging is het sterkste in de provincies Limburg (+7%) en Vlaams-Brabant & Brussel (+6%).
- West-Vlaanderen kent een lichte daling van het aantal jongeren in begeleiding (-2%).

Tabel: Aantal kinderen en jongeren in begeleiding, volgens leeftijd en per provincie (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 129

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	211	105	161	213	82	772	9,90%
6-11 jaar	164	101	123	194	82	664	8,50%
0-11 jaar (niet verder in detail bekend)	109	40	19	28	26	222	2,80%
12-17 jaar	358	144	258	312	294	1.366	17,50%
18-21 jaar	456	224	327	277	326	1.610	20,60%
22-25 jaar	656	476	638	473	535	2.778	35,50%
18-25 jaar (niet verder in detail)	115	34	89	73	101	412	5,30%
Totaal	2.069	1.124	1.615	1.570	1.446	7.824	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

De meeste kinderen en jongeren zijn in begeleiding omwille van psychische en persoonlijke problemen (14%). De tabel toont dat minderjarigen in vele typemodules in begeleiding geholpen worden, dus niet alleen in de typemodules specifiek gericht op hen. De lijst van typemodules is niet gebaseerd op leeftijd maar op problematiek en typeaanbod. Veelal is de problematiek van de ouders bepalend of een kind of jongere mee betrokken wordt in een begeleidingsaanbod.

Bijvoorbeeld de bezoekruimte: Zowel de vrijwillige als de opgelegde begeleiding - vanuit een gerechtelijke instantie - maakt duidelijk dat kinderen en jongeren in begeleiding zijn binnen de context van een bezoekruimte omdat er een breuk is tussen hun ouders.

Het aantal jongeren dat een typemodule toegewezen krijgt (6.090), is niet gelijk aan het aantal jongeren in begeleiding (7.824) en het aantal begeleidingscasussen (6.094). In vele begeleidingscasussen zitten meerdere jongeren (ouders (-25j) en kind, broers - zussen). Sommige jongeren krijgen ook meerdere typemodules toegewezen, bijvoorbeeld als een jongere woonbegeleiding én een begeleiding voor psychische en persoonlijke problemen krijgt, al dan niet gelijktijdig maar beide wel in 2017.

Niet elke jongere in begeleiding is automatisch gebonden aan een typemodule. Zo zijn er in 2017 1.711 jongeren zonder aangeduide typemodule. Een jongere kan als cliënt aangeduid zijn in een gesprek in 2017, maar toch geen typemodule hebben toegekend, bv. wanneer de typemodule bij de ouders is aangeduid, en dus niet gelinkt is aan de jongere zelf.

Een vergelijking met 2016 is moeilijk aangezien enkele CAW's eind 2017 gestart zijn met een nieuwe inhoudelijke registratie, waarbinnen andere (bredere) modules worden gehanteerd.

**Tabel: Aantal personen van 0 tot en met 25 jaar in begeleiding, per typemodule en aantal begeleidingen per typemodule
(teleenheid: aantal kinderen en jongeren 0-25 jaar en aantal begeleidingscasussen)**

Referentienr. tabel: 130

	Aantal personen 0-25 jaar	% Aantal personen 0-25 jaar	Aantal begeleidingen	% Aantal begeleidingen
Cluster Begeleid Zelfstandig Wonen (subtotaal)	1.214	19,90%	1.016	19,70%
Begeleid zelfstandig wonen voor jongvolwassenen	365	6,00%	326	6,30%
Begeleid wonen	638	10,50%	529	10,20%
Preventieve woonbegeleiding	211	3,50%	161	3,10%
Cluster Begeleiding jongeren die seksueel grensoverschrijdend gedrag stellen	107	1,80%	107	2,10%
Begeleiding seksueel grensoverschrijdend gedrag	43	0,70%	43	0,80%
Begeleiding seksuele delinquenten	26	0,40%	26	0,50%
Begeleiding Leerprojecten voor Daders van Seksueel Geweld	38	0,60%	38	0,70%
Cluster Begeleiding minderjarig slachtoffer (subtotaal)	447	7,30%	380	7,40%
Individuele begeleiding slachtofferschap	263	4,30%	246	4,80%
Begeleiding intrafamiliaal geweld	184	3,00%	134	2,60%
Cluster Begeleiding ouder-kind contact tijdens detentie (subtotaal)	11	0,20%	7	0,10%
Begeleiding ouder-kind contact in detentie	11	0,20%	7	0,10%
Cluster Begeleiding van en toezicht op contact tussen kinderen en een gescheiden ouder (subtotaal)	505	8,30%	326	6,30%
Bezoekruimte gerechtelijke context	463	7,60%	295	5,70%
Bezoekruimte vrijwillige context	42	0,70%	31	0,60%
Cluster Begeleiding voor jongeren (subtotaal)	2.087	34,30%	1.974	38,20%
Begeleiding psychische en persoonlijke problemen	861	14,10%	824	16,00%
Integrale individuele begeleiding	434	7,10%	401	7,80%
Begeleiding basisrechten	157	2,60%	150	2,90%
Groepsbegeleiding	226	3,70%	200	3,90%
Psychotherapie	56	0,90%	56	1,10%
Begeleiding DaderInZicht	106	1,70%	104	2,00%
Begeleiding SlachtofferInBeeld	49	0,80%	49	0,90%
Begeleiding GPP - individueel	44	0,70%	43	0,80%
Begeleiding GPP - groep	19	0,30%	15	0,30%
Integrale begeleiding naastbestaanden van gedetineerden	5	0,10%	4	0,10%
Integrale begeleiding gedetineerden in detentiecontext	130	2,10%	128	2,50%
Cluster Begeleiding voor ouders (subtotaal)	126	2,10%	111	2,10%
Begeleiding partnerrelatie	61	1,00%	55	1,10%
Begeleiding opvoedingsonzekerheid	31	0,50%	25	0,50%
Begeleiding scheidingsproces	24	0,40%	21	0,40%
Begeleiding seksuele problemen en geboorteregeling	5	0,10%	5	0,10%
Relatietherapie	5	0,10%	5	0,10%
Cluster Bemiddeling in conflicten tussen jongeren en hun ouders (subtotaal)	80	1,30%	73	1,40%
Bemiddeling conflicten tussen jongeren en hun ouders	80	1,30%	73	1,40%
Cluster Crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt) (subtotaal)	184	3,00%	156	3,00%
Crisisbegeleiding - residentieel	184	3,00%	156	3,00%
Cluster Integrale gezinsbegeleiding (subtotaal)	179	2,90%	106	2,10%
Gezinstherapie	6	0,10%	6	0,10%
Integrale gezinsbegeleiding	129	2,10%	64	1,20%
Gezinsbegeleiding	44	0,70%	36	0,70%
Cluster Ouderschapsbemiddeling (subtotaal)	41	0,70%	34	0,70%
Ouderschapsbemiddeling	36	0,60%	29	0,60%
Scheidingsbemiddeling	5	0,10%	5	0,10%
Cluster Verblijf voor jongeren (subtotaal)	1.109	18,20%	875	16,90%
Integrale residentiële begeleiding thuisloosheid	292	4,80%	239	4,60%
Opvang van kinderen van ouders in een opvangsituatie	251	4,10%	148	2,90%
Integrale residentiële begeleiding van jongvolwassenen	189	3,10%	182	3,50%
Integrale begeleiding in het kader van studio-opvang	275	4,50%	230	4,50%
Integrale residentiële begel. slachtoffers partnergeweld	102	1,70%	76	1,50%
Totaal	6.090	100,00%	5.165	100,00%
Cliënten 0-25 jaar NIET gelinkt aan typemodule	1711			

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Onderstaande tabel geeft een procentuele verdeling van de jongeren en begeleidingen bij jongeren over de nieuwe modules. De meest voorkomende modules bij -25 jarigen zijn woonbegeleiding (ambulant en residentieel) en begeleiding van persoonlijke problemen. De tabel heeft betrekking op 383 jongeren en 303 begeleidingen bij jongeren.

**Tabel: Aantal personen van 0 tot en met 25 jaar in begeleiding, per module en aantal begeleidingen per module
(teleenheid: aantal kinderen en jongeren 0-25 jaar en aantal begeleidingscasussen)**

Referentienr. tabel: 130 (2)

	Aantal personen	% Personen	Aantal Begeleidingen	% Begeleidingen
Woonbegeleiding ambulantly	76	19,80%	55	18,20%
Preventie van uithuiszetting	7	1,80%	5	1,70%
Woonbegeleiding met verblijf	56	14,60%	46	15,20%
Begeleiding persoonlijke problemen	67	17,50%	61	20,10%
Begeleiding relatie- en gezinsproblemen	20	5,20%	16	5,30%
Begeleiding opvoedingsproblemen	3	0,80%	2	0,70%
Ouderschapsbemiddeling buiten scheidingscontext	0	0,00%	0	0%
Ouderschapsbegeleiding	2	0,50%	0	0%
Contactherstel	14	3,70%	4	1,30%
Scheidingsbegeleiding	0	0,00%	0	0,00%
Scheidingsbemiddeling	0	0,00%	0	0,00%
Budgetbegeleiding	24	6,30%	19	6,30%
Budgetbeheer	26	6,80%	23	7,60%
Schuldbemiddeling	6	1,60%	5	1,70%
Begeleiding slachtofferschap	9	2,30%	5	1,70%
Begeleiding IntraFamiliaal Geweld ambulantly	7	1,80%	2	0,70%
Begeleiding gedetineerden	35	9,10%	34	11,20%
Begeleiding naastbestaanden van gedetineerden	2	0,50%	2	0,70%
Begeleiding ouder-kind contact tijdens detentie	2	0,50%	1	0,30%
Begeleiding precair verblijf	2	0,50%	2	0,70%
Crisisopvang	12	3,10%	9	3,00%
Begeleiding IFG residentieel	3	0,80%	2	0,70%
Begeleiding dader -en plegerschap	10	2,60%	10	3,30%
Housing First	0	0,00%	0	0,00%
Totaal	383	100,00%	303	100,00%

Bron: CAW – We-Dossier, CAW Limburg en CAW De Kempen, november en december 2017)

Sommige typemodules zijn vanuit hun aard meer gericht op jongvolwassenen, andere meer op minderjarigen. Bijvoorbeeld de typemodule begeleid zelfstandig wonen voor jongeren:

- 89% van de jongeren is tussen 18 en 25 jaar oud;
- 6 kinderen zijn jonger dan 11 jaar;
- 33 jongeren zijn tussen 12 en 18 jaar. Zij krijgen samen met hun ouders de typemodule begeleid zelfstandig wonen toegekend omdat zij samen worden begeleid in het kader van woonvaardigheden. Voor jongeren van 16 en 17 jaar kan al een begeleiding opgestart worden die moet leiden naar zelfstandig wonen. Veelal zijn dit jongeren die een voorziening verlaten. Zo wordt geanticipeerd op de continuïteit van de hulpverlening.

Het aantal personen in begeleid zelfstandig wonen is gestegen t.o.v. 2016 (+6%). Hierbij zijn echter grote verschillen tussen provincies:

- sterke stijging in Antwerpen en West-Vlaanderen;
- een daling in Vlaams-Brabant & Brussel.

De stijging kan verklaard worden door een vernieuwde aanpak van het JAC waarbij bewust gekozen is om woontrajecten aan te bieden. Daarnaast zijn er bijkomende middelen ingezet van de Vlaamse Gemeenschap voor jongeren en jongvolwassenen die hun voorziening verlaten.

De dalingen zijn voornamelijk toe te schrijven aan registratiebias, zoals het anders koppelen van jongeren aan een module (bv. één persoon uit het traject linken aan het typemodule welke niet de

jongere is). Bij lage absolute aantallen, zoals hier het geval is, kan dit leiden tot grote procentuele verschillen tussen werkjaren binnen CAW's.

Tabel: Aantal personen in begeleid zelfstandig wonen voor jongvolwassenen (teleenheid: kinderen en jongeren)⁶

Referentienr. tabel: 131

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	0	1	2	3	0	6	1,60%
6-11 jaar	0	0	1	0	0	1	0,30%
12-17 jaar	11	0	7	7	8	33	9,00%
18-21 jaar	54	7	36	45	41	183	50,10%
22-25 jaar	15	10	44	29	25	123	33,70%
18-25 jaar (niet verder in detail bekend)	1	2	4	2	10	19	5,20%
Totaal	81	20	94	86	84	365	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

In het kader van **slachtofferschap** is er individuele begeleiding voor jongeren die slachtoffer of dader zijn van geweld en misbruik, of die betrokken zijn bij verkeersongevallen en misdrijven. In 2017 gaat het over 282 kinderen en jongeren.

De CAW helpen bij het verwerken van een schokkende gebeurtenis, en dat zowel bij nabestaanden, slachtoffers als getuigen. De begeleidingen bestaan o.a. uit:

- het normaliseren en duiden van de reacties op de uitzonderlijke gebeurtenissen;
- het geven van handvatten om met deze reacties om te gaan.

Er is in het algemeen een daling bij begeleiding in het kader van slachtofferschap (-6%). Deze daling is reeds te zien bij het aantal aanmeldingen. Dit is mogelijk te verklaren doordat slachtoffers meer zelf de stap zetten naar 1712 en daar verder worden geholpen bij hun slachtofferschap.

Tabel: Aantal individuele begeleidingen in het kader van slachtofferschap (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 132

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0 - 5 jaar	0	0	1	2	1	4	1,47%
6 - 11 jaar	10	0	9	12	11	42	15,44%
0 - 11 jaar (niet verder in detail bekend)	4	1	1	1	0	7	2,57%
12 - 17 jaar	24	10	31	18	19	102	37,50%
18 - 21 jaar	11	1	8	14	8	42	15,44%
22 - 25 jaar	11	8	10	25	14	68	25,00%
18 - 25 jaar (niet verder in detail bekend)	3	2	1	0	1	7	2,57%
Totaal	63	22	61	72	54	272	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

⁶ Bij dit onderdeel ontbreken de cijfergegevens van november en december van CAW De Kempen en CAW Limburg door de opstart van een nieuwe wijze van registratie in het elektronisch cliëntendossier.

In de **bezoekruimte** kunnen ouders en kinderen terecht om het contact te herstellen binnen een veilig kader, vaak via een vonnis door de rechter. Niet alleen worden de contacten tussen kinderen en ouders zo bevorderd; de bezoekruimte streeft ook naar een gepast herstel van betekenisvolle relaties tussen ouders en kind. Het welbevinden van het kind staat centraal.

Komt de integriteit van het kind of één van de ouders in het gedrang, dan wordt daar gepast mee omgegaan, bv. door het aanbod stop te zetten of op te schorten. In 2017 krijgen 514 kinderen en jongeren zo de kans om het contact met één van de ouders - en eventueel grootouders - te herstellen.

Het merendeel van de begeleidingen bezoekruimte situeert zich in de gerechtelijke context, een aantal dat bovendien stijgt. Het aantal begeleidingen bezoekruimte in een vrijwillige context vertegenwoordigt slechts 8% van het totaal. Het totaal aantal begeleidingen binnen bezoekruimten daalt met 5% binnen de sector.

- Er zijn sterke dalingen in de provincies Antwerpen (-24%) en West-Vlaanderen (-31%), welke te wijten zijn aan registratiebias (verschillend koppelen van jongeren aan typemodules).
- Er is een sterke stijging in Vlaams-Brabant & Brussel (+27%). Dit komt omdat in het werkjaar 2017 extra middelen zijn uitgekeerd door de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het actieplan inzake de aanpak van relatieproblemen en scheidingsproblemen. Deze middelen zijn binnen Brussel integraal ingezet in de werking Bezoekruimte om de wachtlijst weg te werken.

Tabel: Aantal jongeren begeleid in de bezoekruimte: vrijwillig en gerechtelijk (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 133

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0 - 5 jaar	25	9	36	18	20	108	21,01%
6 - 11 jaar	29	36	46	42	21	174	33,85%
0 - 11 (niet verder in detail bekend)	19	11	5	3	1	39	7,59%
12 - 17 jaar	22	19	53	19	14	127	24,71%
18 - 21 jaar	0	2	1	0	1	4	0,78%
22 - 25 jaar	11	25	12	2	9	59	11,48%
18 - 25 jaar (niet verder in detail bekend)	0	0	0	1	2	3	0,58%
Totaal	106	102	153	85	68	514	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

De **integrale gezinsbegeleiding** begeleidt niet alleen de jongere maar ook (één van) de ouders, en eventueel broers en zussen. Veelal start deze begeleiding vanuit de noden en behoefte van de ouders en worden de kinderen met hun instemming daarbij betrokken. In de meeste provincies is er een stijging van het aantal begeleidingen binnen een integrale gezinscontext (+49% sectoraal). Dit wordt verklaard doordat in 2017 de werkingen die zich richten naar vluchtelingen sterk hebben ingezet op deze begeleidingsmodule.

Tabel: Aantal jongeren begeleid binnen een integrale gezinscontext (teleenheid: kinderen en jongeren)⁷

Referentienr. tabel: 134

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0 - 5 jaar	0	0	0	37	2	39	22,54%
6 - 11 jaar	1	1	0	24	3	29	16,76%
0 - 11 (niet verder in detail bekend)	0	0	0	6	5	11	6,36%
12 - 17 jaar	2	4	11	25	8	50	28,90%
18 - 21 jaar	0	1	1	3	4	9	5,20%
22 - 25 jaar	1	6	2	16	8	33	19,08%
18 - 25 jaar (niet verder in detail bekend)	0	1	1	0	0	2	1,16%
Totaal	4	13	15	111	30	173	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Van de 7.824 jongeren die het CAW begeleidt in 2017, zijn er 1.878 van wie men weet dat ze doorverwezen zijn. Een groot deel (19%) wordt doorverwezen naar de sociale dienst van het OCMW, justitie en centra geestelijke gezondheidszorg. Veelal biedt de geestelijke gezondheidszorg een gepastere vorm van begeleiding wanneer het over een psychische of psychiatrische problematiek gaat. Een doorverwijzing naar het OCMW heeft dan weer veelal te maken met financiële en materiële problemen. Dit betekent niet dat de jongere geen verdere begeleiding meer kan krijgen binnen het CAW.

Een doorverwijzing binnen het eigen CAW is naar een andere begeleidingsdienst binnen het CAW. De doorverwijzing naar een ander CAW (n= 117) betreft verwijzingen naar een ander CAW, bv. wanneer:

- iemand aangemeld wordt bij een CAW maar in het werkingsgebied van een ander CAW woont;
- het voor de jongere gemakkelijker is om bij een ander CAW te geraken (bv. dichterbij huis/werk of gemakkelijker openbaar vervoer);
- de jongere verhuisd is;
- het beter aansluit bij de hulpverlening van andere diensten of de hulp sneller kan opstarten.

⁷ Bij dit onderdeel ontbreken de cijfergegevens van november en december van CAW De Kempen en CAW Limburg door de opstart van een nieuwe wijze van registratie in het elektronisch cliëntendossier.

**Tabel: Aantal jongeren doorverwezen naar
(teleenheid: kinderen en jongeren / doorverwezen naar)⁸**

Referentienr. tabel: 135

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
Dienst binnen eigen CAW	137	141	121	82	13	494	26,30%
Ander CAW	36	8	18	42	13	117	6,23%
CGG	18	9	20	21	15	83	4,42%
CLB	0	0	0	1	2	3	0,16%
JWZ	11	4	7	7	1	30	1,60%
K&G	13	12	3	15	2	45	2,40%
VAPH	10	3	7	7	5	32	1,70%
OCJ	15	7	1	6	0	29	1,54%
VK	0	3	0	1	0	4	0,21%
GV	0	0	0	0	0	0	0,00%
Jeugdrechtbank	0	0	0	0	0	0	0,00%
SDJ	0	1	0	0	0	1	0,05%
Politie	3	0	1	15	1	20	1,06%
Parket	0	0	0	0	0	0	0,00%
Crisismeldpunt	0	0	0	0	0	0	0,00%
Crisishulp	0	0	0	0	0	0	0,00%
School	0	4	0	15	1	20	1,06%
Gezondheidszorg	5	3	20	18	4	50	2,66%
Psycholoog/psychiater	2	0	1	4	1	8	0,43%
Huisarts	7	4	1	18	2	32	1,70%
OCMW	62	29	26	50	27	194	10,33%
Cliënt(context)	3	4	3	10	4	24	1,28%
Pleeggezin	0	0	0	0	0	0	0,00%
Niet-professioneel	0	0	1	0	2	3	0,16%
Justitie	28	4	13	35	8	88	4,69%
Andere	100	63	88	308	42	601	32,00%
Niet van toepassing	0	0	0	0	0	0	0,00%
Totaal	450	299	331	655	143	1.878	100,00%

(Bron: CAW – We-Dossier 2017)

Kind en Gezin

Functie: Begeleiding RTJ

Een centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken.

CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 in Vlaanderen.

⁸ Bij dit onderdeel ontbreken de cijfergegevens van november en december van CAW De Kempen en CAW Limburg door de opstart van een nieuwe wijze van registratie in het elektronisch cliëntendossier.

De kernopdracht van een CKG bestaat uit:

- mobiele begeleiding;
- ambulante trainingen en dagopvang;
- crisisopvang;
- korte residentiële opvang.

De hulpverlening is rechtstreeks toegankelijk en vertrekt vanuit de bereidheid van de ouders om hieraan mee te werken. Daarnaast kan een CKG ook langdurig residentiële opvang aanbieden. Deze vorm van hulpverlening is niet-rechtstreeks toegankelijk en gericht op gezinnen met meervoudige problemen.

De tabel hieronder vermeldt de cijfers van de **mobiele begeleiding**. Deze is rechtstreeks toegankelijk, vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken, bestaat voornamelijk uit begeleiding aan huis en focust op de ouder-kind interactie in een opvoedingscontext. Daarnaast kan het ook worden gekoppeld aan een residentieel verblijf.

Het mobiele begeleidingsaanbod bestaat uit **vijf typemodules**, die variëren in begeleidingsduur en frequentie van contacten:

- kort licht mobiele gezinsbegeleiding: van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 1 contact per week; 1u tot 3u per contact;
- lang licht mobiele gezinsbegeleiding: van 3 maand tot 1 jaar; gemiddeld 1 contact per week; 1u tot 3u per contact;
- zeer kort intensieve mobiele gezinsbegeleiding: maximaal 28 dagen; 3 tot 5 contacten per week; 1u tot 5u per contact;
- kort intensieve mobiele gezinsbegeleiding: van 1 week tot 3 maand; 2 tot 3 contacten per week; 1u tot 3u per contact;
- middellang intensieve mobiele gezinsbegeleiding: van 3 maand tot 6 maand; 2 tot 3 contacten per week; 1u tot 3u per contact.

Onder deze typemodules worden ook **specifieke modules en methodieken** ingezet:

- in een beperkt aandeel van het kort lichte aanbod is Triple P level 5 ingezet (0,7%);
- de zeer kort intensieve typemodule bestaat grotendeels uit crisisaanbod via het crisisnetwerk integrale jeugdhulp (76,9%);
- de middellang intensieve typemodule is bijna uitsluitend volgens de methodiek Amberbegeleidingen aangeboden (97,9%). Dat is een specifieke vorm van gezinsbegeleiding voor kwetsbare gezinnen met zeer jonge baby's.

Daarnaast kunnen CKG op eigen vraag formeel goedgekeurde **innovatiemodules** aanbieden onder de functie (mobiele) begeleiding. Een innovatiemodule is een typemodule, maar geen van bovenstaande. Het is een experimenteel of innovatief aanbod waarin een CKG een bepaalde nood aan hulp op een bepaald ogenblik in een bepaalde regio aantoonde. In 2017 worden twee innovatiemodules ingezet door twee CKG:

- aanbod voor gedetineerde vaders;
- aanbod opvoedingsondersteuning gelinkt aan kinderopvang.

In 2017 staan de CKG in voor de mobiele begeleiding van 3.035 gezinnen met één of meerdere kinderen. De registratie gebeurt steeds bij één kind van het gezin in begeleiding:

- meer dan zes op tien van deze kinderen is jonger dan zes jaar (60,5%), met in totaal 76 begeleidingen die prenataal van start gaan;
- 37,6% is tussen zes en elf jaar oud;
- een minderheid is twaalf jaar, of in het basisonderwijs (1,9%).

CKG richten zich dus duidelijk op gezinnen met jonge kinderen.

In vergelijking met 2015 en 2016 (respectievelijk 2.975 en 3.005 gezinnen met mobiele begeleiding) zijn in 2017 iets meer gezinnen bereikt.

**Tabel: Leeftijd unieke minderjarigen in mobiele begeleiding
(teleenheid: unieke minderjarigen)**

Referentienr. tabel: 183

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	527	243	340	351	375	1.836	60,50%
6-11 jaar	343	156	174	300	167	1.140	37,60%
12-17 jaar	16	4	7	10	20	57	1,90%
Leeftijd onbekend	1	0	0	1	0	2	0,10%
Totaal	887	403	521	662	562	3.035	100,00%
%	29,20%	13,30%	17,20%	21,80%	18,50%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem CKG's)

Het gros van de mobiele begeleidingen bestaat uit lang lichte (1.960 gezinnen) en kort lichte (1.151 gezinnen) gezinsbegeleidingen. In mindere mate zijn ook middellang intensieve (95 gezinnen), kort intensieve (94 gezinnen) en zeer kort intensieve (26 gezinnen) mobiele begeleidingen ingezet. Ten slotte bereiken de innovatiemodules 157 gezinnen.

**Tabel: Aantal unieke gezinnen per typemodule in mobiele begeleiding
(teleenheid: unieke gezinnen)**

Referentienr. tabel: 184

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
Kort licht mobiel	276	189	193	325	168	1.151	37,90%
Lang licht mobiel	649	223	339	429	320	1.960	64,60%
Zeer kort intensief mobiel	0	1	4	13	8	26	0,90%
Kort intensief mobiel	47	6	10	2	29	94	3,10%
Middellang intensief mobiel	0	34	30	28	3	95	3,10%
Innovatiemodule	42	0	0	0	115	157	5,20%
Totaal begeleiding	887	403	521	662	562	3.035	
%	29,20%	13,30%	17,20%	21,80%	18,50%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem CKG's)

Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgeronde mobiele gezinsbegeleidingen in 2017 bedraagt 194 dagen. Deze varieert per typemodule van gemiddeld 17 dagen (3 weken, zeer kort intensief mobiel) tot gemiddeld 232 dagen (7 maanden, lang licht mobiel).

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodule (teleenheid: dagen)

Referentienr. tabel: 185

	Sector
Kort licht mobiel	63
Lang licht mobiel	232
Zeer kort intensief mobiel	17
Kort intensief mobiel	62
Middellang intensief mobiel	101
Totaal begeleiding	194

(Bron: registratiesysteem CKG's)

Functie: Training RTJ

Een centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen in situaties die nog omkeerbaar zijn, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken.

De CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 in Vlaanderen.

CKG kunnen binnen deze functie vier typemodules **ambulante pedagogische training** inzetten, in lijn met hun kernopdracht (zie functie begeleiding, CKG). Het aanbod is rechtstreeks toegankelijk, vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken, wordt in groep aangeboden en heeft als voornaamste focus het aanleren van vaardigheden op het vlak van ouder-kind interactie en/of sociale vaardigheden bij het kind. Het kan ook worden gekoppeld aan een residentieel verblijf.

De **vier typemodules** ambulante pedagogische training variëren inzake deelnemers (aantal per groep; kinderen en/of ouders), begeleidingsduur, frequentie van contacten en intensiteit:

- ambulante pedagogische training in groepsverband van ouders en kinderen samen: van 1 tot 6 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; 2u tot 6u per contact, minimum 8 gezinnen per training;
- ambulante pedagogische training in groepsverband van ouders en van kinderen apart: van 1 tot 6 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; 1u tot 6u per contact, minimum 10 kinderen per training;
- ambulante pedagogische training van ouders in groepsverband (zonder kinderen): van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; 1u tot 3u per contact, minimum 6 gezinnen per training;
- ambulante pedagogische training of begeleiding van ouders individueel: van 1 week tot 3 maand; gemiddeld 1 tot 3 trainingscontacten per week; 1u tot 3u per contact, ingebed in het leefgroep-gebeuren van het CKG.

De typemodules training vallen grotendeels samen met een viertal **specifieke modules of methodieken**. In 2017 gaat het over:

- de Tuimelmodule: bij 77% in de training in groepsverband van ouders en kinderen samen;
- de module Stop 4-7: bij 100% in de training in groepsverband van ouders en kinderen apart;
- de module Triple P Level 4: bij 91,9% in de training van ouders in groepsverband;
- de module Triple P Level 4: bij 63,2% in de training van ouders individueel.

Daarnaast kunnen CKG op eigen vraag formeel goedgekeurde **innovatiemodules** aanbieden onder de functie training. Een innovatiemodule is een typemodule, maar geen van bovenstaande. Het betreft een experimenteel of innovatief aanbod waarin een CKG een bepaalde nood aan hulp op een bepaald ogenblik in een bepaalde regio aantoonst. In 2017 gaat het over vier innovatiemodules door vier CKG (o.a. spelcounseling).

De cijfers in het jaarverslag zijn aangeleverd door de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben. De registratie gebeurt steeds bij één kind van het gezin in begeleiding.

Met de ambulante pedagogische trainingen helpen de CKG in 2017 1.416 gezinnen. De CKG richten zich met het trainingsaanbod vooral op gezinnen met kinderen tussen nul en vijf jaar (878 kinderen, 62%) en met kinderen van zes tot elf jaar (521 kinderen, 36,8%). Kinderen in het basisonderwijs (+12 jaar) vormen een minderheid (n=17).

In vergelijking met 2015 en 2016 (respectievelijk 1.548 en 1.521 gezinnen met ambulante training) worden in 2017 iets minder gezinnen bereikt met dit aanbod.

Tabel: Leeftijd unieke minderjarigen in pedagogisch trainingsaanbod, per leeftijdscategorie (teleenheid: unieke minderjarigen)

Referentienr. tabel: 186

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	280	203	159	98	138	878	62,00%
6-11 jaar	200	99	96	84	42	521	36,80%
12-17 jaar	2	4	2	3	6	17	1,20%
Leeftijd onbekend	0	0	0	0	0	0	0,00%
Totaal	482	306	257	185	186	1.416	100,00%
%	34,00%	21,60%	18,10%	13,10%	13,10%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem CKG's)

De meest gebruikte ambulante pedagogische training is de groepstraining van ouders (vnl. Triple P Level 4 groep), met 434 gezinnen en kinderen. Al bereiken ook de overige typemodules heel wat kinderen en jongeren:

- 404 kinderen en gezinnen in de groepstraining van ouders en kind apart (vnl. Stop 4-7, trainingsprogramma voor jonge kinderen met gedragsproblemen);
- 296 kinderen en gezinnen in de groepstraining van ouders en kind samen (vnl. Tuimel, trainingsprogramma voor kwetsbare gezinnen met jonge kinderen met vragen rond het opvoedingsgebeuren);
- 242 kinderen en gezinnen in de training van ouders individueel (vnl. Triple P Level 4 individueel).

Tenslotte zijn 64 kinderen en gezinnen geholpen met een innovatiemodule die valt onder ambulante pedagogische training.

Tabel: Aantal unieke gezinnen per typemodule pedagogische training (teleenheid: unieke gezinnen)

Referentienr. tabel: 187

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
Groepstraining ouders en kind samen	126	77	23	0	70	296	20,90%
Groepstraining ouders en kind apart	96	78	78	56	96	404	28,50%
Groepstraining ouders	124	102	87	99	22	434	30,60%
Individuele training	106	54	53	29	0	242	17,10%
Innovatiemodule	39	0	18	7	0	64	5,00%
Totaal training	482	306	257	185	186	1.416	
%	34,00%	21,60%	18,10%	13,10%	13,10%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem CKG's)

Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De **gemiddelde begeleidingsduur** van alle afgeronde ambulante pedagogische trainingen in 2017 bedraagt 89 dagen. Deze varieert per typemodule: van gemiddeld 51 dagen (groepstraining van ouders) tot gemiddeld 120 dagen (groepstraining van ouders en kinderen samen).

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per afgeronde typemodule individuele training (teleenheid: dagen)

Referentienr. tabel: 188

Typemodule	Sector
Groepstraining ouders en kind samen	120
Groepstraining ouders en kind apart	106
Groepstraining ouders	51
Individuele training	61
Totaal training	89

(Bron: registratiesysteem CKG's)

Functie: Dagopvang RTJ

Een centrum voor kindzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken.

CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 in Vlaanderen.

De CKG kunnen onder deze functie **1 typemodule** ambulante dagopvang inzetten, in lijn met hun kernopdracht (zie functie begeleiding, CKG). Dit aanbod is rechtstreeks toegankelijk, vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken en heeft vooral tot doel opvang overdag te organiseren in het CKG ter ondersteuning van een mobiele begeleiding en ambulante training, met een eigen hulpverlenende finaliteit. De combinatie met een mobiele begeleiding of ambulante training is verplicht, tenzij het gaat om een crisissituatie waarbij ambulante dagopvang volstaat.

De typemodule **ambulante dagopvang** betekent:

- begeleidingsduur van 1 week tot 3 maand;
- 2 tot 5 opvangdagen per week;
- 3u tot 8u opvang in het CKG per aanwezigheidsdag.

De cijfers in dit jaarverslag zijn aangeleverd door de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben. In 2017 helpt de ambulante dagopvang van de CKG in totaal 450 kinderen; in 85,9% van de gevallen kinderen jonger dan zes jaar. In vergelijking met 2015 en 2016 (respectievelijk 468 en 422 kinderen met ambulante opvang) wordt in 2017 een vergelijkbaar aantal kinderen bereikt.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in ambulante dagopvang, per leeftijdscategorie (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 189

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	71	71	98	37	109	386	85,80%
6-11 jaar	3	18	22	0	20	63	14,00%
12-17 jaar	0	0	0	0	1	1	0,20%
Totaal	74	89	120	37	130	450	
%	16,40%	19,80%	26,70%	8,20%	28,80%		

(Bron: registratiesysteem CKG's)

Gemiddeld verblijven de kinderen overdag 56 dagen ambulante in de CKG.

De CKG hebben in 2017 een capaciteit van 95 ambulante opvangplaatsen, dat is 7 minder dan in 2015 en 1 meer dan in 2016. Dit slaat op het aantal plaatsen dat de CKG bij het begin van het jaar zelf voorzien om in te zetten voor dit aanbod. Met 99% realiseren de CKG een quasi 100% bezetting o.b.v. het aantal dagen dat een kind met ambulante opvang in begeleiding is.

Functie: Verblijf RTJ

Een centrum voor kindzorg en gezinsondersteuning (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken.

De CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 in Vlaanderen.

Onder de functie verblijf (rechtstreeks toegankelijk luik) kunnen de CKG **2 typemodules** korte residentiële opvang inzetten, in lijn met hun kernopdracht (zie functie begeleiding, CKG): crisisopvang en korte residentiële opvang. Dit verblijfsaanbod moet steeds worden gecombineerd met gepaste mobiele en/of ambulante gezinsbegeleiding, voor zover mogelijk en in het belang van het kind.

De typemodule **crisisopvang**:

- is rechtstreeks toegankelijk;
- vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken;
- kan ook in het kader van het crisisnetwerk binnen integrale jeugdhulp worden ingezet. Dat aanbod wordt elders getoond.
- kan dag en nacht, 7/7 dagen en maximaal gedurende zeven dagen (1 keer verlengbaar) worden ingezet.

De typemodule **korte residentiële opvang**:

- is rechtstreeks toegankelijk;
- vertrekt vanuit de bereidheid van ouders om mee te werken;

- is vooral gericht op een tijdelijke ontlasting van ouders, ter ondersteuning van de opvoeding thuis;
- kan dag en nacht, 7/7 dagen en gedurende maximaal zes weken worden ingezet.

De cijfers in dit jaarverslag zijn aangeleverd door de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben. In 2017 overnachten in totaal 551 kinderen in de korte residentiële opvang van de CKG. In 7 op 10 van de gevallen gaat het om kinderen jonger dan zes jaar (69,7%). In vergelijking met 2015 en 2016 betekent dit een daling met respectievelijk 22% en 14%. Dit is vooral het gevolg van een daling in capaciteit (zie verder) binnen dit aanbod.

Tabel: Aantal unieke minderjarigen in korte residentiële opvang, per leeftijdscategorie (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 190

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	58	59	105	37	125	384	69,70%
6-11 jaar	22	24	38	14	57	155	28,10%
12-17 jaar	1	1	2	2	6	12	2,20%
Totaal	81	84	145	53	188	551	100,00%
%	14,70%	15,20%	26,30%	9,60%	34,10%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem CKG's)

In 2017 worden in de CKG 551 kinderen kort opgevangen: de grootste groep binnen de rechtstreeks toegankelijke residentiële opvang. Met de crisisopvang die niet via het crisismeldpunt van integrale jeugdhulp wordt georganiseerd, zijn 113 kinderen geholpen.

De **gemiddelde begeleidingsduur** in het rechtstreeks toegankelijk kort residentiële verblijfsaanbod bedraagt 27 dagen.

De CKG hebben in 2017 een capaciteit van 88 korte residentiële opvangplaatsen (zowel crisisopvang regulier als zeer korte opvang). Dit slaat op het aantal plaatsen dat bij het begin van het jaar is gepland om in te zetten voor dit aanbod. Dit is een daling van respectievelijk 9 en 7 plaatsen in vergelijking met 2015 en 2016. Deze daling wordt gecompenseerd door een verhoogde capaciteit van met name het lang residentiële aanbod.

De CKG realiseren in 2017 een bezetting van 79% o.b.v. het aantal dagen dat een kind met korte residentiële opvang in begeleiding is.

Vertrouwenscentrum kindermishandeling (RTJ)

De vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) bieden als gemandateerde voorziening casusgebonden rechtstreeks toegankelijke ondersteuning aan professionelen inzake het omgaan met kindermishandeling.

Die ondersteuning bestaat uit een waaier aan mogelijkheden:

- advies of consult, coaching, begeleiding;
- al dan niet met rechtstreekse tussenkomst in betrokken gezin(nen);
- van een eenmalig contact tot een meer langdurig en intensief traject.

Daarnaast voeren de VK onderzoeken maatschappelijke noodzaak uit. Voor meer toelichting en cijfers daarover, zie 'gemandateerde voorzieningen – vertrouwenscentra kindermishandeling'.

Dit aanbod is de reguliere werking van een VK. Alles hierbinnen start vanuit een melding, nl. elke casusgebonden contactname met het VK waaraan een bepaald gevolg wordt gegeven.

De cijfergegevens komen uit het VK e-dossier, het dossier- en registratiesysteem van de VK. Kind en Gezin beheert het rapporteringssysteem hiervan. Waar nodig zijn de cijfers aangevuld en/of vergeleken met cijfers uit het 'Domino Voorportaal', de webapplicatie die instaat voor het invullen en verzenden van het elektronische motivatiedocument (M-document) door jeugdhulpaanbieders.

Voor 2017 gelden de volgende **basiscijfers**:

- totaal aantal meldingen: 6.790
- totaal aantal betrokken unieke kinderen: 9.056
- totaal aantal kindregistraties: 9.751

Deze aantallen evolueren enigszins in vergelijking met 2015 en 2016:

- aantal meldingen: 6.922 in 2015 (-1,9%) en 7.080 in 2016 (-4,1%);
- betrokken unieke kinderen: 8.885 in 2015 (+1,9%) en 9.354 in 2016 (-3,2%);
- kindregistraties: 9.646 in 2015 (+1,1%) en 10.062 in 2016 (-3,1%)

Sinds 2014 bestaat de **chatbox 'nupraatikerover.be'**, een initiatief van de VK. Deze chat richt zich tot minderjarigen met vragen rond kindermishandeling, seksueel misbruik en seksueel grensoverschrijdend gedrag. De chat is actief voor heel Vlaanderen, maar wordt bemand vanuit VK Brussel.

Het VK registreert elke melding aan de hand van een indeling volgens type melding: nl. advies, dossier en mano aanmelding (maatschappelijke noodzaak). Het gaat om een indicatieve kwalificatie door elk VK, niet gebonden aan strikte, inhoudelijke criteria. Het rapport biedt wel een algemeen inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de diverse types van meldingen:

- zes op 10 meldingen bij het VK leiden tot het geven van een advies (59,6%);
- 10,4% van de meldingen zijn meldingen tot onderzoek mano;
- bij 27,7% van de meldingen is er sprake van een 'dossier', waarbij het VK vanuit haar reguliere werking een actieve rol opneemt in de hulpverlening, met tussenkomst in de betrokken gezinnen;
- 156 oproepers vinden hun weg naar de chatbox nupraatikerover.be (2,3%), dit is een stijging met 46% t.o.v. 2016 (107 meldingen).

Tabel: Aantal aanmeldingen volgens type melding (teleenheid: meldingen)

Referentienr. tabel: 192

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	
Advies	1.379	564	661	644	349	451	4.048	59,60%
Dossier	500	139	384	323	129	403	1.878	27,70%
Mano aanmelding	165	96	156	146	44	101	708	10,40%
Chat <i>nupraatikerover.be</i>	-	-	-	-	156	-	156	2,30%
Totaal	2.044	799	1.201	708	678	955	6.790	100,00%

(Bron: VK-e-dossier)

Onderstaande tabel geeft een **overzicht van alle aanmelders** bij de VK in 2017. Dit toont een andere indeling dan het soort aanmelders bij de instroom voor onderzoeken mano. Er is dus een grote diversiteit aan aanmelders:

- een kwart van alle meldingen komt uit een schoolse, buitenschoolse of voorschoolse voorziening, vooral de CLB (18,3%);
- welzijnsorganisaties en personen of diensten uit de gezondheidszorg zijn samen goed voor 38,8% van de meldingen;

- de meldingen vanuit justitiële instanties staan voor 6,7% van de meldingen, waarbij het vooral gaat om een kennisgeving met het oog op het uitvoeren van een onderzoek maatschappelijke noodzaak (mano).

**Tabel: Aantal meldingen per soort aanmelder
(teleenheid: meldingen)**

Referentienr. tabel: 193

	Aantal	%
Schoolse, buitenschoolse of voorschoolse voorziening	1.763	26,00%
waaronder CLB	1.245	18,30%
Welzijnsorganisaties	1.095	16,10%
waaronder dienst CAW	140	2,10%
waaronder voorziening VAPH	254	3,70%
waaronder preventieve zorg K&G	248	3,70%
Hulplijn 1712	514	7,60%
Gezondheidszorg (incl. GGZ)	1.541	22,70%
waaronder huisarts	243	3,60%
Voorzieningen Jongerenwelzijn (incl. OCJ en SDJ)	519	7,60%
Justitiële instanties (politie, parket ...)	456	6,70%
Primaire omgeving van het kind (moeder, vader, oma ...)	809	11,90%
Ketenaanpak (Family Justice Center)	4	0,10%
Onbekend	60	0,90%
Niet ingevuld	29	0,40%
Totaal	6.790	100,00%

(Bron: VK-e-dossier)

Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Rechtstreeks toegankelijke hulp

Rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) biedt ondersteuning aan personen met een (vermoeden van) handicap. Dit hoeft niet langs de intersectorale toegangspoort.

RTH heeft een dubbel doel:

- de laag intensieve of laagfrequente ondersteuning vlot toegankelijk maken voor de persoon met een handicap. Zo kan hij vlot worden geholpen zonder het doorlopen van de procedures om toegang te krijgen tot niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening;
- vermijden dat personen met een beperkte ondersteuningsvraag onnodig gebruik maken van te intensieve en duurdere vormen van ondersteuning die niet-rechtstreeks toegankelijk zijn.

Voor een heel aantal gebruikers kan een regelmatige en laagdrempelige ondersteuning van de minderjarige en zijn context of beperkt verblijf de noodzaak aan verdere, intensievere vormen van ondersteuning verminderen.

In 2015 kon iedere persoon met een (vermoeden van) handicap maximaal 12 dagen verblijf per jaar (nachtopvang), 24 dagen dagopvang en 12 psychosociale begeleidingen krijgen vanuit het VAPH. Tijdens de eerste twee jaar samen mochten er 48 begeleidingen worden verstrekt.

Na evaluatie is deze regeling, met ingang vanaf 1 januari 2016, aangepast. Het systeem is versoepeld en er is meer flexibiliteit. Iedere persoon met een (vermoeden van) handicap kan nu op jaarbasis een totaal van maximaal 8 punten gebruiken. De vier functies blijven mogelijk:

- ambulante begeleiding;
- mobiele begeleiding;
- dagopvang;
- verblijf,

en hebben elk hun eigen gewicht. Zo ligt het gewicht van verblijf bijvoorbeeld op 0,130. De persoon mag combinaties en frequenties toepassen voor RTH die gewenst zijn, zolang hij niet over het totaal van 8 punten gaat. Met dit systeem kan men nu gebruik maken van bv. 36 mobiele begeleidingen, 91 dagen dagopvang of 61 nachten verblijf. Het jaar erna kan de minderjarige opnieuw maximaal 8 punten gebruiken.

Door het aanpassen van het Besluit Vlaamse Regering Rechtstreeks Toegankelijke Hulp in 2017 is ook de ondersteuningsfunctie groepsbegeleiding mogelijk geworden in RTH.

In principe kan elke erkende voorziening ervoor kiezen om RTH aan te bieden. Deze functies kunnen ook gecombineerd worden. Personen die gebruik maken van verblijf, kunnen dus ook gebruik maken van dagopvang.

Ten opzichte van 2016 is er een enorme toename (+11.371) van het aantal kinderen en jongeren die gebruik maken van rechtstreeks toegankelijke hulp bij het VAPH. Dit heeft met verschillende factoren te maken:

- De belangrijkste factor is dat de aparte erkenning voor de thuisbegeleidingsdiensten vanaf 2017 is opgeheven. Zo komt bijna de ganse capaciteit onder de rechtstreeks toegankelijke hulp te staan. Dit vertegenwoordigt in 2016 meer dan 8.000 kinderen en jongeren. Daarnaast zijn in het verleden niet alle begeleidingen in het registratiesysteem van het VAPH geregistreerd.
- In 2017 zijn er voor 2.194.320 euro uitbreidingsmiddelen voorzien voor de rechtstreeks toegankelijke hulp voor minderjarigen, zodat ook hierdoor meer kinderen en jongeren zijn bereikt.
- Ook voor meerderjarigen (18-25 jaar) is er een grote stijging: dit is mogelijk doordat een aantal jongeren door de transitie naar persoonsvolgende financiering naar rechtstreeks toegankelijke hulp zijn geleid.

**Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in RTH
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 141

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	1.048	521	781	549	625	3.524	23,30%
6-11 jaar	1.779	588	868	502	905	4.642	30,70%
12-17 jaar	1.361	478	551	331	685	3.406	22,50%
18-21 jaar	725	254	266	211	365	1.821	12,00%
22-25 jaar	617	254	290	216	344	1.721	11,40%
Totaal	5.530	2.095	2.756	1.809	2.924	15.114	100,00%
%	36,60%	13,90%	18,20%	12,00%	19,30%	100,00%	

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Er is een totale stijging van verblijf in RTH t.o.v. 2016, en dit in alle leeftijdscategorieën behalve bij de 0 tot 5 jarigen.

In totaal is er 2,7 % verblijf t.o.v. het totaal RTH. Dit is een sterke daling t.o.v. 2016 (8%). Dit is te verklaren door het feit dat bij RTH vooral (mobiele of ambulante) begeleidingen geregistreerd worden door de overgang van de voormalige thuisbegeleidingsdiensten naar RTH.

Tabel: Aantal kinderen en jongeren die minstens 1x gebruik maken van functie verblijf in RTH (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 142

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams -Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	7	0	5	1	4	17	4,10%
6-11 jaar	26	7	32	7	32	104	24,90%
12-17 jaar	23	7	22	29	28	109	26,10%
18-21 jaar	25	13	17	21	23	99	23,70%
22-25 jaar	26	11	15	10	26	88	21,10%
Totaal	107	38	91	68	113	417	
%	25,70%	9,10%	21,80%	16,30%	27,10%		

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Er is een algemene stijging van dagopvang RTH: er zijn 1.910 gebruikers van dagopvang, t.o.v. 1.237 in 2016. Relatief gezien is er echter een sterke daling (12,6% dagopvang t.o.v. 37% in 2016) door het grote aantal extra gebruikers die vooral van begeleiding gebruik maken door de integratie van de thuisbegeleidingsdiensten (zie supra).

Tabel: Aantal kinderen en jongeren die minstens 1x gebruik maken van functie dagopvang in RTH (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 143

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams -Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	64	13	43	11	42	173	9,10%
6-11 jaar	193	79	135	48	116	571	29,90%
12-17 jaar	148	39	76	93	66	422	22,10%
18-21 jaar	118	54	42	55	77	346	18,10%
22-25 jaar	134	76	57	43	88	398	20,80%
Totaal	657	261	353	250	389	1.910	
%	34,40%	13,70%	18,50%	13,10%	20,40%		

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Zoals verwacht is er een grote toename van het aantal ambulante begeleidingen: 5.075 t.o.v. 973 begeleidingen in 2016. Ten opzichte van het totaal RTH begeleidingen bedraagt dit 33,6%.

**Tabel: Aantal kinderen en jongeren die minstens 1x gebruik maken van functie ambulante begeleiding in RTH
(teleenheid: kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 144

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams -Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	394	148	138	28	351	1.059	20,90%
6-11 jaar	770	198	281	66	407	1.722	33,90%
12-17 jaar	447	131	220	76	269	1.143	22,50%
18-21 jaar	241	75	88	61	132	597	11,80%
22-25 jaar	213	82	74	80	105	554	10,90%
Totaal	2.065	634	801	311	1.264	5.075	
%	40,70%	12,50%	15,80%	6,10%	24,90%		

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Er is ook een grote toename van het aantal mobiele begeleidingen. De grootste stijging doet zich voor in de leeftijdscategorieën tot 18 jaar. Ook dit is te verklaren door de integratie van de thuisbegeleidingsdiensten, aangezien deze leeftijdsgroep veruit het hoogste aantal gebruikers vertegenwoordigt. Er is ook een erg grote groep gebruikers bij de jongste leeftijden (zeker in vergelijking met begeleiding door een MFC, waar het aantal ongeveer 10 keer kleiner is). In totaal is 80% van de RTH registraties als mobiele begeleiding geregistreerd.

**Tabel: Aantal kinderen en jongeren die minstens 1x gebruik maken van functie mobiele begeleiding in RTH
(teleenheid: kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 145

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams -Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	860	479	760	542	561	3.202	26,50%
6-11 jaar	1.252	407	704	439	631	3.433	28,40%
12-17 jaar	1.046	366	451	222	541	2.626	21,70%
18-21 jaar	561	189	218	161	285	1.414	11,70%
22-25 jaar	522	186	249	168	293	1.418	11,70%
Totaal	4.241	1.627	2.382	1.532	2.311	12.093	
%	35,10%	13,50%	19,70%	12,70%	19,10%		

(Bron: Geïntegreerde registratietool)

Door het aanpassen van het Besluit Vlaamse Regering Rechtstreeks Toegankelijke Hulp is de ondersteuningsfunctie groepsbegeleiding mogelijk in RTH.

Tabel: Aantal kinderen en jongeren die minstens 1x gebruik maken van functie groepsbegeleiding in RTH (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 146

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams -Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	45	18	113	29	41	246	2,00%
6-11 jaar	163	31	108	33	142	477	3,90%
12-17 jaar	152	18	76	18	124	388	3,20%
18-21 jaar	46	2	34	8	20	110	0,90%
22-25 jaar	20	0	19	10	9	58	0,50%
Totaal	426	69	350	98	336	1.279	
%	33,30%	5,40%	27,40%	7,70%	26,30%		

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Thuisbegeleiding

Sinds 1 januari 2017 zijn de thuisbegeleidingsdiensten opgeheven. Hun capaciteit is bijna volledig opgenomen in de capaciteit RTH. Het niet-rechtstreeks toegankelijke luik zit vervat in MFC wat betreft minderjarigen (zie infra), of is overgezet naar een persoonsvolgend budget voor meerderjarigen.

Dienst Ondersteuningsplan

Een persoon met een (vermoeden van) handicap kan een beroep doen op een dienst ondersteuningsplan (DOP) om inzicht te krijgen in de meest aangewezen soort(en) ondersteuning, al dan niet gefinancierd door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). De DOP brengt - samen met de persoon met een handicap en zijn netwerk - de vragen, wensen, ondersteuningsnoden en mogelijkheden in kaart. Het resultaat van dit proces is een ondersteuningsplan. Per provincie is er één dienst.

Vaak wordt een DOP geconsulteerd op specifieke sleutelmomenten in het leven, zoals de overgang naar volwassenheid. Veelal wordt dan pas werk gemaakt van een ondersteuningsplan omdat de vragen dan ook het meest prangend worden: het samen zoeken naar mogelijkheden binnen wonen, werken ...

Ook om een persoonsvolgend budget (PVB) te verkrijgen (in eerste instantie bij volwassenen), zijn het doorlopen van een proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning en de opmaak van een ondersteuningsplan PVB (OP PVB) noodzakelijk. Een DOP is één van de organisaties die dit kan opnemen.

Door een vernieuwde werkwijze binnen het VAPH zijn gegevens hierover nog niet beschikbaar.

Centra voor ontwikkelingsstoornissen

De hoofdpdracht van een centrum voor ontwikkelingsstoornissen (COS) is een zo vroeg mogelijke detectie, diagnosestelling en oriëntering van kinderen met een (vermoeden van) ontwikkelingsstoornis.

Om zo snel mogelijk op de best passende manier ondersteuning te bieden, voeren artsen, psychologen, kinesisten, maatschappelijk werkers en logopedisten een diepgaand, gespecialiseerd, multidisciplinair onderzoek uit. Dat heeft als doel de mogelijkheden en beperkingen van het kind in kaart te brengen en eventueel de juiste diagnose te stellen.

Het COS kan op basis van deze diagnose ook adviezen geven en het kind en de ouders oriënteren naar de meest geschikte ondersteuningsvorm.

Ten opzichte van 2016 kent bijna elke provincie een stijging van het aantal dossiers. In vergelijking met 2016 is er een totale stijging van 2,5% (n= 107)

**Tabel: Aantal unieke kinderen COS
(teleenheid: unieke kinderen)**

Referentienr. tabel: 149

	COS Antwerpen	COS Brussel	COS Gent	COS Leuven	Totaal	%
0-1 jaar	166	393	462	36	1.057	23,70%
2-3 jaar	349	199	423	512	1.483	33,30%
4-6 jaar	374	224	404	495	1.497	33,60%
vanaf 7 jaar	150	75	119	77	421	9,40%
Totaal	1.039	891	1.408	1.120	4.458	100,00%
%	23,30%	20,00%	31,60%	25,10%		

(Bron: jaarverslag COS)

Jongerenwelzijn

Rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Jongerenwelzijn organiseert op verschillende manieren een aanbod voor kinderen, jongeren en ouders met ernstige of langdurige problemen. Zo erkent en subsidieert Jongerenwelzijn private voorzieningen binnen de bijzondere jeugdzorg. Deze voorzieningen organiseren hulpverlening - residentieel, ambulante of mobiel - voor kinderen en jongeren in verontrustende situaties (VOS) of die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd. Het aanbod bevat ook pleegzorg, zowel voor minder- als meerderjarigen.

Het aanbod van deze voorzieningen wordt georganiseerd aan de hand van **modules**:

- De organisaties voor bijzondere jeugdbijstand (OVBJ), de diensten voor pleegzorg en de centra voor integrale gezinszorg (CIG) bieden zowel rechtstreeks als niet-rechtstreeks toegankelijke modules aan.
- De diensten voor crisishulp aan huis (cah) hebben een aanbod dat enkel via het crisismeldpunt toegankelijk is.
- De onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) hebben enkel niet-rechtstreeks toegankelijke modules, maar voorzien ook een aanbod crisisbegeleiding en –opvang vanuit het crisismeldpunt.
- De diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) bieden een gerechtelijk, niet-gemoduleerd aanbod voor jongeren die een MOF hebben gepleegd.

Het jaarverslag geeft per soort voorziening telkens eerst een algemeen deel met informatie over het volledige aanbod, de capaciteit, de bezetting en het aantal dossiers en minderjarigen.

Aangezien deze gegevens zowel het rechtstreeks als het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod omvatten, wordt dit algemene deel bij beide hoofdstukken (RTJ en NRTJ) herhaald.

Na het algemene deel volgen specifieke gegevens over de in 2017 afgesloten dossiers.

- In het hoofdstuk over de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp worden de afgesloten dossiers van de OVBJ, diensten voor pleegzorg en de CIG getoond die enkel rechtstreeks toegankelijke modules bevatten.
- In het hoofdstuk over de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp worden de afgesloten dossiers van de OVBJ, diensten voor pleegzorg, CIG en OIOC weergegeven die naast rechtstreeks toegankelijke ook minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module bevat in de loop van het traject.
- Tenslotte wordt het crisisaanbod van de OIOC en van de diensten crisishulp aan huis weergegeven in het hoofdstuk over de crisisjeugdhulp in het jaarverslag. Het crisisaanbod van de OVBJ en de CIG is opgenomen in het hoofdstuk over de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

Een dossier is een aaneensluitende periode van hulpverlening voor een kind of jongere in eenzelfde voorziening. Deze kan serieel meerdere dossiers hebben in eenzelfde voorziening, wanneer de hulpverlening onderbroken of gestopt is. Een minderjarige kan meerdere dossiers tegelijk hebben in verschillende voorzieningen, wanneer er een combinatie van hulpaanbod over voorzieningen heen wordt gerealiseerd.

Sinds 1 januari 2015 registreren de door Jongerenwelzijn erkende en vergunde voorzieningen in het vernieuwde registratiesysteem Binc (Begeleiding in cijfers). De diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling doen dat vanaf 1 januari 2018.

Organisatie voor bijzondere jeugdzorg

Algemeen

Een OVBJ is erkend op basis van typemodules. Elke OVBJ heeft een erkenning voor contextbegeleiding. Daarnaast kan een OVBJ ook een erkenning hebben voor modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, modules dagbegeleiding in groep, verblijfsmodules en modules ondersteunende begeleiding.

Een OVBJ met een erkenning voor de modules contextbegeleiding en modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, kan – op basis van de reële noden van de gebruikers – zelf de verhouding tussen het effectief aantal in te zetten modules contextbegeleiding en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen bepalen.

- **Contextbegeleiding (CB)** is de centrale module van elke OVBJ en elk begeleidingstraject. Het omvat de vroegere thuisbegeleiding, gezinsbegeleiding, netwerkbegeleiding... Dit zijn alle begeleidingscontacten met het kind of de jongere en met zijn netwerk, die gekoppeld zijn aan hulpverleningsdoelstellingen, inclusief contacten met school, CLB, de sociaal werker, de vertrouwenspersoon van de jongere, de trainer van de sportclub ...
- **Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (CBAW)** omvat de vroegere erkenningen voor begeleid zelfstandig wonen (bzw). Vroeger werd bzw ook georganiseerd vanuit een begeleidingstehuis, nu is dat een afzonderlijke module, vertrekkend vanuit contextbegeleiding.
- **Dagbegeleiding in groep** omvat het begeleidingsaanbod van de vroegere dagcentra, bestaat uit verschillende componenten (schoolbegeleiding, groepswerking, training), en

loopt zowel in school- als vakantieperiodes. Ze focust op de grote meerwaarde van een laagdrempelige, contextgerichte begeleiding in groep. Dagbegeleiding wordt niet gezien als schoolvervangend, wel als naschools en ondersteunend.

- **Verblijf** omvat de begeleiding van een kind of jongere in een organisatie, inclusief overnachting. Hieraan wordt steeds een module contextbegeleiding gekoppeld. Door het dynamisch beheer van de residentiële capaciteit, kunnen voorzieningen crisisverblijf aanbieden voor kinderen en jongeren (al dan niet uit de eigen organisatie). Er is een onderscheid tussen een module 1-3 nachten en een module 4-7 nachten, al dan niet in een 1bis voorziening. Daarnaast is ook kamertraining mogelijk.
- **Ondersteunende begeleiding** omvat de pedagogische projecten, time out, ontheming ... Deze kunnen ingezet worden los van of gekoppeld aan andere modules, altijd met het doel om breuken in een lopend hulpverleningstraject te vermijden. Een organisatie die deze module aanbiedt, moet per module minimaal 12 kinderen of jongeren gedurende gemiddeld 2 weken begeleiden. Men kan dus ook een kind of jongere een kort traject van 2 dagen aanbieden, en een ander een traject van 3 weken.

Daarnaast hebben verschillende OVBJ een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

De **erkende capaciteit** voor de OVBJ wordt uitgedrukt in modules. In 2017 kent de OVBJ opnieuw een uitbreiding met 36 modules contextbegeleiding kortdurend intensief, gericht op het bevorderen van uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen. Daarnaast is er een toename van het aantal modules contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering, waarvan 90 modules uitbreiding en 20 modules ombouw van contextbegeleiding laagintensief.

Andere verschillen met 2016 zijn het gevolg van gefundeerde wijzigingen in de erkenning van voorzieningen in functie van een betere dienstverlening. De totale begeleidingscapaciteit van alle OVBJ in 2017 bedraagt 7.044 kinderen en jongeren (+ 126 t.o.v. 2016).

Daarnaast is de extra capaciteit van 2016 in het kader van de vluchtelingen crisis projectmatig verlengd in 2017. Bovendien is er een uitbreiding van 100 modules CBAW middenintensiteit voor de realisatie van kleinschalige wooneenheden. Dit is een specifiek aanbod voor jongeren vanaf 16 jaar met een erkenning als vluchteling of als subsidiair beschermde. Deze capaciteit wordt afzonderlijk weergegeven in de laatste kolom.

**Tabel: Erkende capaciteit in modules OVBJ
(teleenheid: aantal erkende modules)**

Referentienr. tabel: 1

	31/12/2015	31/12/2016	tijdelijke capaciteit vluchtelingenwerking 2016	31/12/2017	tijdelijke capaciteit vluchtelingenwerking 2017
OVBJ CB i.f.v. positieve heroriëntering (RTJ)	439	445		555	
OVBJ CB laagintensief (RTJ)	3.994	4.053		4.021	
OVBJ CB breedsporig (RTJ)	1.297	1.299	18	1.308	18

OVBJ CB kortdurend intensief (NRTJ)	331	365		404	
OVBJ CBAW basisintensiteit (NRTJ)	282	276	7	276	7
OVBJ CBAW middenintensiteit (NRTJ)	474	480	33	480	133
OVBJ dagbegeleiding in groep (RTJ)	635	627		627	
OVBJ verblijf (NRTJ)	2.906	2.905	163	2.901	163
OVBJ ondersteunende begeleiding (RTJ)	85	85		85	

(Bron: Domino-Binc)

De **bezettingsgraad** geeft aan in welke mate de totale capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De gemiddelde bezetting van de OVBJ is 93%. Dit percentage blijft over de jaren stabiel. Ook de bezettingspercentages van de afzonderlijke typemodules blijven grotendeels in lijn met voorbije jaren. Enkel voor de typemodule contextbegeleiding in functie van autonoom wonen is er een opvallende stijging van 5%.

De typemodule contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering breidt uit in 2017, waardoor ook geïnvesteerd is in opleiding, bekendmaking en verdere uitrol. Daardoor is deze typemodule nog niet ten volle benut.

In 2015 en 2016 werd de berekening van de bezetting van de typemodules ondersteunende begeleiding en dagbegeleiding in groep nog verfijnd binnen een experimenteel kader. Vanaf 2017 is de formule voor het berekenen van de bezetting vastgelegd en in de tabel weergegeven. Voor ondersteunende begeleiding is de bezetting 141%. Dit hoge bezettingspercentage heeft te maken met de diversiteit van het aanbod binnen deze module.

**Tabel: Bezetting OVBJ
(teleenheid: inzet van modules)**

Referentienr. tabel: 2

	2015	2016	2017
OVBJ	92%	94%	93%
Verblijf	95%	91%	93%
CB breedsporig	119%	105%	103%
CB in functie van autonoom wonen	88%	87%	92%
CB in functie van positieve heroriëntering	21%	75%	74%
CB laagintensief	90%	90%	92%
CB kortdurend intensief	74%	85%	85%
Dagbegeleiding in groep			94%
Ondersteunende begeleiding			141%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 12.995 dossiers door de OVBJ geregistreerd. 6.038 dossiers zijn opgestart en 5.623 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de OVBJ vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat de OVBJ 55% vertegenwoordigen van alle door Jongerenwelzijn erkende en vergunde organisaties. Dit is gelijk aan de voorbije jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke kinderen en jongeren (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de OVBJ is dit een totaal van 11.450 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 12.995 dossiers). Vergeleken met voorgaande jaren is er opnieuw een stijging. Het aantal dossiers is gestegen met 4% t.o.v. 2016 en met 13% t.o.v. 2015. Het aantal unieke kinderen en jongeren is gestegen met 3% t.o.v. 2016 en met 12% t.o.v. 2015.

Deze stijging van aantallen dossiers en minderjarigen is vooral te verklaren door de uitbreiding van de contextbegeleidingsmodules en is een gevolg van een flexibilisering van het verblijfsaanbod. Daardoor kunnen meer crisisopnames worden gerealiseerd. Jaarlijks worden dus meer gezinnen binnen het aanbod bereikt.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren OVBJ (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 3

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	6.038	5.623	12.995
Unieke minderjarigen	5.336	5.180	11.450

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die enkel rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in een OVBJ

De in 2017 afgesloten dossiers waarin enkel rechtstreeks toegankelijke modules zijn ingezet in het traject van het kind of de jongere, worden hier weergegeven. Van zodra in het dossier van een kind of jongere een niet-rechtstreeks toegankelijke module is ingezet, wordt dit dossier meegeteld in het deel van het jaarverslag over de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

In 2017 zijn 3.595 dossiers met enkel rechtstreeks toegankelijke modules afgesloten binnen de OVBJ. Dit voor 3.372 unieke kinderen en jongeren, wat betekent dat een klein deel van hen twee of meerdere dossiers heeft in het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de OVBJ. Er is een stijging van 7% dossiers en minderjarigen t.o.v. 2016. In deze dossiers wordt dus enkel contextbegeleiding, dagbegeleiding in groep, ondersteunende begeleiding en/of kortdurend crisisverblijf aangeboden. Of het betreft dossiers met crisismodules.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke minderjarigen met een afgesloten dossier OVBJ RTJ (teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 4

Dossiers	3.595
Unieke minderjarigen	3.372

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers met rechtstreeks toegankelijke modules is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (65%). Vindt doorheen het traject van het kind of de jongere wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats (21%), dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (7%). Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

Deze cijfers zijn gelijkaardig aan 2016.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OVBJ RTJ (teleenheid: unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 5

Combinatie met:	OVBJ	%*
CAW	20	0,60%
CGG	138	3,80%
CLB	186	5,20%
JWZ	262	7,30%
K&G	32	0,90%
VAPH	46	1,30%
Crisishulpprogramma	79	2,20%
Onbekend	2	0,10%
Niet van toepassing	2.318	64,50%
Geen eindregistratie beschikbaar	616	17,10%
Totaal*	3.595	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De meeste kinderen en jongeren met een dossier binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de OVBJ, zijn tussen 12 en 17 jaar bij instroom in de organisatie (61%). De tabel toont het aantal unieke kinderen en jongeren met leeftijd bij opstart van het dossier. De percentages komen in grote mate overeen met de percentages van 2016. De 7 onbekenden zijn niet-begeleide minderjarigen van wie de leeftijd onbekend was op het moment van aanmelding.

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in OVBJ – RTJ, per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers)

(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 6

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	185	35	86	46	92	444	13,20%
6-11 jaar	322	111	129	124	168	853	25,30%
12-17 jaar	670	335	295	314	460	2.051	60,80%
18-21 jaar	1	3	7	5	9	24	0,70%
Onbekend	3	2	0	1	1	7	0,20%
Totaal*	1.178	485	515	490	729	3.372	
%*	34,90%	14,40%	15,30%	14,50%	21,60%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

24% van de aanmeldingen gebeurt door de CLB. Dat is vergelijkbaar met de voorbije jaren. Wat opvalt is dat het aantal aanmeldingen door de toegangspoort gedaald is van 16% naar 8%. De 16% van 2016 was te verklaren doordat het vooral dossiers betrof met een langere begeleidingsduur, waarvan de huidige rechtstreeks toegankelijke modules bij opstart nog niet-rechtstreeks toegankelijk waren. Dit effect zal meer en meer uitdoven.

Vervolgens zijn OCJ, jeugdrechtbank en crisismeldpunt de grootste aanmelders voor trajecten binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de OVBJ.

Tabel: Overzicht aanmelders voor OVBJ - RTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 7

Aanmelder	Aantal dossiers	%
CAW	73	2,00%
CGG	96	2,70%
CLB	844	23,50%
JWZ	187	5,20%
K&G	45	1,30%
VAPH	31	0,90%
OCJ	439	12,20%
VK	80	2,20%
Jeugdrechtbank	465	12,90%
Politie/parket	37	1,00%
Crisismeldpunt	409	11,40%
School	64	1,80%
Privé-psycholoog/psychiater	102	2,80%
Huisarts	1	0,00%
Jongere/gezin	178	5,00%
Pleeggezin	10	0,30%
Toegangspoort	291	8,10%

Andere	243	6,80%
Totaal	3.595	

(Bron: Domino-Binc)

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers met rechtstreeks toegankelijke modules bij een OVBJ is 252 dagen: een kleine stijging t.o.v. 2016 (240 dagen).

- Een vijfde van de dossiers heeft een begeleidingsduur tussen 0 en 28 dagen. Dit zijn hoofdzakelijk dossiers met crisisopvang en/of -begeleiding, time-out, kortdurend crisisverblijf of ondersteunende begeleiding.
- 58% van de afgesloten dossiers kent een begeleidingsduur tussen 2 en 12 maanden.
- Een vijfde van de dossiers heeft een begeleidingsduur van langer dan een jaar, waarvan bijna 8% langer dan twee jaar.

De verhoudingen van de begeleidingsduur per categorie blijft gelijklopend met vorig jaar. Hoewel er een kleine verschuiving is van de categorieën naar een langere begeleidingsduur.

**Tabel: Begeleidingsduur in OVBJ – RTJ (van afgesloten dossiers)
(teenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 8

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal dossiers	%
0-28	652	18,10%
29-60	156	4,30%
61-120	534	14,90%
121-180	730	20,30%
181-365	805	22,40%
366-730	446	12,40%
>730	272	7,60%
Totaal	3.595	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

Onderstaande tabel toont van de afgesloten dossiers met enkel rechtstreeks toegankelijke modules, de duur van de afzonderlijke modules. Aangezien een dossier meerdere modules kan bevatten en dezelfde modules meermaals op een jaar kunnen worden ingezet, is de som van de aparte categorieën niet gelijk aan het totaal en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De crisismodules hebben uiteraard allemaal een korte duurtijd. Contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering wordt meestal afgerond tussen de 4 en de 6 maanden (58%). De methodiek van positieve heroriëntering ambieert af te klokken binnen de 4 maanden. In vergelijking met 2016 is dit voor ongeveer 14% meer kinderen en jongeren het geval (37% in 2017 t.o.v. 23% in 2016.)

Bijna de helft van de modules contextbegeleiding laagintensief duurt tussen een half jaar en 1 jaar. De modules contextbegeleiding breedsporig worden gemiddeld genomen het langste ingezet: 45% duurt langer dan 1 jaar.

De duurtijd van de modules ondersteunende begeleiding is sterk afhankelijk van het soort ondersteunende begeleiding dat wordt ingezet. 28% van de situaties binnen dit aanbod wordt afgerond binnen de veertien dagen. Dit zijn o.a. de time-out projecten die een aaneensluitende periode van ondersteuning bieden, waar andere vormen van ondersteunende begeleiding een

langere duur hebben aangezien ze een onderbroken vorm van ondersteuning kunnen geven. Deze cijfers liggen in de lijn van 2016.

Wat de module dagbegeleiding in groep betreft, is er een verschuiving naar een langere begeleidingsduur in vergelijking met 2016 (langer dan een jaar), en dit voor ongeveer 10% van de kinderen en jongeren.

**Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in OVBJ – RTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 9

	Begeleidingsduur (dagen)									Totaal	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	meer dan 730			
Contextbegeleiding breedsporig	19	14	41	105	81	312	251	124	849	25,18%	
Contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering	9	14	47	354	562	3	0	0	963	28,56%	
Contextbegeleiding laagintensief	106	32	83	126	114	474	198	52	998	29,60%	
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	14	9	31	39	47	124	123	13	333	9,88%	
Ondersteunende begeleiding (projectwerking) RTJ	167	61	87	101	89	149	4	1	589	17,47%	
crisisbegeleiding (op verwijzing crisismeldpunt)	37	36	13	0	0	0	0	0	81	2,40%	
crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt)	247	44	7	1	0	0	0	0	290	8,60%	
Crisisinterventie (op verwijzing crisismeldpunt)	41	0	1	0	0	0	0	0	42	1,25%	
Kortdurend crisisverblijf	81	6	3	0	0	0	0	0	87	2,58%	
Totaal	554	185	252	655	820	902	448	176	3.372		
%*	16,43%	5,49%	7,47%	19,42%	24,32%	26,75%	13,29%	5,22%			

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Pleegzorg

Algemeen

De diensten voor pleegzorg zijn vergund om de volgende pleegzorgvormen aan te bieden:

- **Ondersteunende pleegzorg** is pleegzorg ter ondersteuning van het gezin van het pleegkind of de pleeggast, hetzij voor een korte aaneengesloten periode, hetzij met afwisselend verblijf.
- **Perspectiefzoekende pleegzorg** is pleegzorg gedurende een periode van maximaal zes maanden, één keer verlengbaar met zes maanden, waarbij een duidelijk perspectief voor het pleegkind of pleeggast ontwikkeld wordt.
- **Perspectiefbiedende pleegzorg** is pleegzorg met een continu en langdurig karakter.

- **Behandelingspleegzorg** is een vorm van pleegzorg waarbij een dienst voor pleegzorg voorziet in een behandeling voor een pleegkind of pleeggast, of in een intensieve training en begeleiding van de pleegzorger.

Met uitzondering van behandelingspleegzorg vertalen de verschillende vormen van pleegzorg zich in een verblijfsmodule en een begeleidingsmodule die nooit apart van elkaar kunnen worden ingezet.

De diensten voor pleegzorg richten zich ook tot **meerderjarige pleeggasten**. Pleegzorg voor pleeggasten is altijd rechtstreeks toegankelijk, net zoals ondersteunende en crisispleegzorg. Perspectiefzoekende en perspectiefbiedende pleegzorg zijn niet-rechtstreeks toegankelijk. Behandelingspleegzorg wordt aangeboden bovenop perspectiefzoekende of –biedende pleegzorg maar is op zich rechtstreeks toegankelijk.

Pleegzorg kent geen programmatie en wordt niet uitgedrukt in capaciteit. De inzet van de verschillende modules of vormen van pleegzorg op 31/12/2017 geeft een indicatie van de grootte van het aanbod. De tabel geeft het aantal unieke pleegkinderen en -gasten met een actieve pleegzorgmodule op 31/12/2017.

Op 31/12/2017 zijn er 6.568 pleegzorgsituaties, dat is een stijging van 8% t.o.v. 2016 en met 16% t.o.v. 2015. Pleegzorg blijft over de jaren heen aan eenzelfde grootteorde uitbreiden.

- De grootste groep vormt perspectiefbiedende pleegzorg met 5.215 pleegzorgsituaties (79%).
- De ondersteunende pleegzorg (12%) en de perspectiefzoekende pleegzorg (9%) vormen een minderheid van de pleegzorgsituaties.

De verhoudingen tussen de verschillende pleegzorgvormen blijft stabiel, al is er doorheen de jaren wel een lichte stijging voor de perspectiefzoekende pleegzorg, wat gepaard gaat met een licht dalende trend bij de perspectiefbiedende pleegzorg. Het aandeel van ondersteunende pleegzorg neemt geleidelijk aan toe.

Behandelingspleegzorg wordt op 31/12/2017 ingezet bij 854 pleegkinderen of –gasten die gebruik maken van perspectiefzoekende of perspectiefbiedende pleegzorg. Dit is 27% meer dan in 2016.

Crisisopvang wordt binnen pleegzorg weinig ingezet en mondt meestal uit in andere vormen van pleegzorg. In 2017 is de module 118 keer ingezet. In 2016 was dit 123 keer.

In totaal zijn er 462 pleeggasten boven de 21 jaar, dat zijn er 12 meer dan in 2016.

Aangezien voor pleegzorg geen capaciteit bepaald is, wordt hiervoor geen bezettingspercentage berekend.

**Tabel: Inzet pleegzorg
(teleenheid: modules)**

Referentienr. tabel: 10

Vormen van pleegzorg	31/12/2015		31/12/2016		31/12/2017	
	Totaal	%	Totaal	%	Totaal	%
Ondersteunend	503	9%	649	11%	790	12%
Perspectiefbiedend	4.755	84%	4.952	82%	5.215	79%
Perspectiefzoekend	399	7%	461	8%	563	9%
Totaal	5.657	100%	6.062	100%	6.568	100%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 7.699 dossiers geregistreerd door de diensten voor pleegzorg. 1.622 dossiers zijn opgestart en 1.104 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers ingevoerd door de diensten voor pleegzorg vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat pleegzorg 32% vertegenwoordigt van de door Jongerenwelzijn erkende en vergunde organisaties, ongeveer evenveel als vorige jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een pleegkind of pleeggast. Een pleegkind of pleeggast kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke pleegkinderen of pleeggasten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de diensten voor pleegzorg is dit een totaal van 7.568 unieke pleegkinderen en -gasten (ten opzichte van 7.699 dossiers). Het aantal dossiers is gestegen met 7% t.o.v. 2016 en met 14% t.o.v. 2015. Het aantal pleegkinderen en -gasten is gestegen met 8% t.o.v. 2016 en met 16% t.o.v. 2015.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke pleegkinderen en pleeggasten (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers, unieke pleegkinderen en -gasten)**

Referentienr. tabel: 11

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	1.622	1.104	7.699
Unieke pleegkinderen en -gasten	1.565	1.078	7.568

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die enkel rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in een dienst voor pleegzorg

De in 2017 afgesloten dossiers waarin enkel de rechtstreeks toegankelijke module ondersteunende pleegzorg of crisisleegzorg is aangeboden aan het pleegkind of de pleeggast, worden hier weergegeven. Van zodra in het dossier van pleegkind of -gast een niet-rechtstreeks toegankelijke pleegzorgmodule is aangeboden, wordt dit dossier meegeteld in het onderdeel van het jaarverslag dat gaat over de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

In 2017 zijn 357 dossiers afgesloten door de diensten voor pleegzorg met enkel een module ondersteunende pleegzorg of crisisleegzorg. Dit voor 343 unieke pleegkinderen en -gasten, wat betekent dat een klein deel van hen twee of meerdere dossiers heeft in het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de diensten voor pleegzorg.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke pleegkinderen en -gasten met een afgesloten dossier pleegzorg RTJ
(teleenheid: dossiers / unieke pleegkinderen en -gasten)**

Referentienr. tabel: 12

Dossiers	357
Unieke pleegkinderen en -gasten	343

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (59%). Dit betekent dat in 8% meer van de dossiers dan in 2016 wel een combinatie plaatsvindt. Is er doorheen het traject van pleegkind of -gast wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod, dan is dat meestal (en 4% vaker dan in 2016) met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (28%).

Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod pleegzorg RTJ (teleenheid: unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 13

Combinatie met:	Pleegzorg	%*
CAW	0	0,00%
CGG	7	2,00%
CLB	9	2,50%
JWZ	101	28,30%
K&G	16	4,50%
VAPH	14	3,90%
Crisishulpprogramma	6	1,70%
Onbekend	0	0,00%
Niet van toepassing	209	58,50%
Geen eindregistratie beschikbaar	10	2,80%
Totaal*	357	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De tabel hieronder toont het aantal unieke pleegkinderen en -gasten met leeftijd bij de opstart van het dossier. In vergelijking met 2016 zijn er 8% meer pleegkinderen tussen 0-5 jaar binnen dit aanbod. De toename is te zien in alle provincies, behalve Oost-Vlaanderen. De leeftijdscategorie 6-11 jarigen is 6% minder groot in vergelijking met 2016.

Tabel: Aantal unieke pleegkinderen en pleeggasten RTJ, per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke pleegkinderen en -gasten)

Referentienr. tabel: 14

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%*
0-5 jaar	67	10	21	27	36	161	46,90%
6-11 jaar	38	5	21	10	16	90	26,20%
12-17 jaar	38	3	15	8	16	80	23,30%
18-21 jaar	0	0	0	2	1	3	0,90%
> 21 jaar	1	0	1	1	4	7	2,00%
Onbekend	2	0	0	0	0	2	0,60%
Totaal	146	18	58	48	73	343	
%*	42,60%	5,20%	16,90%	14,00%	21,30%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

In 24% van de dossiers meldt het pleegkind of de pleeggast, of het gezin, zelf aan. Dit is 8% minder dan vorig jaar. In 22% van de dossiers meldt de jeugdrechtbank en in 12% het OCJ aan voor een module ondersteunende pleegzorg of crisispleegzorg. Dit is telkens een stijging met ongeveer 4% t.o.v. 2016. In 17% van de dossiers is de aanmelder een 'andere'.

**Tabel: Overzicht aanmelders voor pleegzorg - RTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 15

Aanmelder	Aantal dossiers	%
CAW	3	0,80%
CGG	6	1,70%
CLB	4	1,10%
JWZ	3	0,80%
K&G	8	2,20%
VAPH	4	1,10%
OCJ	43	12,00%
VK	6	1,70%
Jeugdrechtbank	77	21,60%
Politie/parket	1	0,30%
Crisismeldpunt	8	2,20%
School	4	1,10%
Privé-psycholoog/psychiater	2	0,60%
Huisarts	0	0,00%
Jongere/gezin	85	23,80%
Pleeggezin	20	5,60%
Toegangspoort	21	5,90%
Andere	62	17,40%
Totaal	357	

(Bron: Domino-Binc)

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers met rechtstreeks toegankelijke modules van een dienst voor pleegzorg is 197 dagen. 35% van de dossiers heeft een begeleidingsduur tussen 0 en 28 dagen. 17% heeft een begeleidingsduur van langer dan een jaar. Dit is mogelijk met de onderbroken ondersteunende begeleiding. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met 2016.

**Tabel: Begeleidingsduur in pleegzorg – RTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 16

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal dossiers	%
0-28	126	35,30%
29-60	39	10,90%
61-120	60	16,80%
121-180	30	8,40%
181-365	42	11,80%

366-730	36	10,10%
>730	24	6,70%
Totaal	357	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

Onderstaande tabel geeft van de afgesloten dossiers met enkel rechtstreeks toegankelijke modules, de duur van de afzonderlijke modules weer. Aangezien een dossier meerdere modules kan bevatten en dezelfde modules meermaals op een jaar kunnen worden ingezet, is de som van de aparte categorieën niet gelijk aan het totaal en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De crisismodule heeft uiteraard een korte duurtijd. Ondersteunende pleegzorg korte duur heeft als doel voor een korte, aaneensluitende periode van 3 maanden ondersteuning te bieden. De cijfers geven, net zoals in 2016, aan dat er toch een deel van de modules gedurende een langere periode worden ingezet. Dit is vaak in functie van overbrugging tot een alternatief is gevonden voor het pleegkind. De module ondersteunende pleegzorg lage frequentie heeft als doel onderbroken ondersteuning te bieden aan het gezin. Vandaar dat deze modules een lange duurtijd kunnen hebben, wat ook blijkt uit de tabel.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in pleegzorg – RTJ (van afgesloten dossiers)

(teleenheid: aantal unieke pleegkinderen en –gasten)

Referentienr. tabel: 17

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	meer dan 730		
Begeleiding voor pleeggezinnen, gezinnen, pleegkinderen of pleeggasten [crisispleegzorg]	108	1	0	0	0	0	0	0	109	31,78%
Crisisverblijf in een pleeggezin	108	1	0	0	0	0	0	0	109	31,78%
Begeleiding voor pleeggezinnen, gezinnen, pleegkinderen of pleeggasten [ondersteunende pleegzorg]	64	30	37	55	38	45	30	21	300	87,46%
Verblijf in een pleeggezin [ondersteunend - korte duur]	61	26	31	31	19	18	0	0	180	52,48%
Verblijf in een pleeggezin [ondersteunend - lage frequentie]	4	4	9	24	22	27	30	21	133	38,78%
Behandeling in het kader van pleegzorg	0	0	0	0	0	2	2	0	4	1,17%
Totaal	142	31	37	55	38	45	32	21	343	
%*	41,40%	9,04%	10,79%	16,03%	11,08%	13,12%	9,33%	6,12%		

(Bron: Domino-Binc)

* Aangezien een dossier meerdere modules kan bevatten, is de som van de aparte categorieën niet gelijk aan het totaal en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Centra voor integrale gezinszorg

Algemeen

De centra voor integrale gezinszorg (CIG) zijn organisaties die zorgen voor de begeleiding en het verblijf van ouders (al dan niet alleenstaand) en hun kinderen, en van aanstaande ouders, bij wie de gezinscohesie, de zorg voor de komende generatie en de maatschappelijke integratie in het gedrang komen of al verstoord zijn. De opvang en begeleiding door de CIG is gericht op het

verbeteren van de opvoedingscontext en van de relationele, individuele, familiale en maatschappelijke context en heeft finaal als doel de maatschappelijke integratie.

De CIG zijn erkend op basis van de typemodules contextbegeleiding, verblijf van gemiddeld één tot drie nachten per week en verblijf van gemiddeld vier tot zeven nachten per week. De CIG bieden ook kortdurend crisisverblijf aan.

Daarnaast hebben verschillende CIG een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

De erkende capaciteit voor de CIG wordt uitgedrukt in inzetbare modules. De capaciteit is constant gebleven in 2017.

**Tabel: Erkende capaciteit in modules CIG
(teleenheid: aantal erkende modules)**

Referentienr. tabel: 18

	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) - NRTJ	126	126	126
Contextbegeleiding voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) - RTJ	223	223	223

(Bron: Domino-Binc)

De **bezettingsgraad** geeft aan in welke mate de totale capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De CIG hebben in 2017 een gemiddelde bezetting van 93%. De bezetting van verblijf en van contextbegeleiding zijn eveneens 93%. De bezetting is net zoals vorig jaar opnieuw met 1% gestegen.

**Tabel: Bezetting CIG
(teleenheid: inzet van modules)**

Referentienr. tabel: 19

	2015	2016	2017
CIG	91%	92%	93%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	90%	92%	93%
Contextbegeleiding voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) - RTJ	92%	92%	93%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 430 dossiers door de CIG geregistreerd. 226 dossiers zijn opgestart en 218 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de CIG vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont dat de CIG 2% vertegenwoordigen. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers

hebben. Daarom is het zinvol te kijken naar het aantal unieke kinderen en jongeren (op basis van rijksregisternummer) dat is geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc, zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de CIG is dit een totaal van 417 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 430 dossiers). Vergeleken met vorige jaren, is er een daling van het aantal minderjarigen en dossiers. Het aantal dossiers is gedaald met 4% t.o.v. 2016 en met 7% t.o.v. 2015. Het aantal kinderen en jongeren is gedaald met 3% t.o.v. 2016 en met 8% t.o.v. 2015.

Aangezien er een daling is van het aantal kinderen en jongeren en van dossiers, maar een kleine stijging van de bezetting, wijst dit op een langere begeleidingsduur van de dossiers. Dat blijkt ook binnen het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG uit de cijfers.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren CIG (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers, unieke minderjarigen)**

Referentienr. tabel: 20

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	226	218	430
Unieke minderjarigen	224	214	417

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die enkel rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in een CIG

De in 2017 afgesloten dossiers met enkel rechtstreeks toegankelijke modules in het traject van het kind of de jongere, worden hier weergegeven. Van zodra in het dossier van een kind of jongere een niet-rechtstreeks toegankelijke module is ingezet, wordt dit dossier meegeteld in het onderdeel van het jaarverslag dat gaat over de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

In 2017 zijn 112 dossiers afgesloten binnen de CIG met enkel rechtstreeks toegankelijke modules. Dit voor 110 unieke kinderen en jongeren. In 2016 waren dit 97 dossiers en evenveel kinderen en jongeren. In deze dossiers zijn enkel modules contextbegeleiding, rechtstreeks toegankelijke verblijfsmodules en/of crisismodules aangeboden.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke kinderen en jongeren met een afgesloten dossier CIG RTJ
(teleenheid: dossiers / unieke minderjarigen)**

Referentienr. tabel: 21

Dossiers	112
Unieke minderjarigen	110

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers met rechtstreeks toegankelijke modules is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (74%). Vindt doorheen het traject van een kind of jongere wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (15%). Deze resultaten zijn vergelijkbaar met 2016.

Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod CIG RTJ (teleenheid: unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 22

Combinatie met:	CIG	%*
CAW	0	0,00%
CGG	1	0,90%
CLB	7	6,30%
JWZ	17	15,20%
K&G	6	5,40%
VAPH	2	1,80%
Crisishulpprogramma	1	0,90%
Onbekend	0	0,00%
Niet van toepassing	83	74,10%
Geen eindregistratie beschikbaar	0	0,00%
Totaal*	112	

(Bron: Domino-Binc)

**Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.*

De meeste kinderen en jongeren die een dossier binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG hebben, zijn tussen 0 en 5 jaar bij instroom in de organisatie en dit 9% vaker dan in 2016. 10% van de dossiers is voor een ongebornen kind. Ook voor hen wordt een dossier opgemaakt, aangezien zij meetellen voor de bezetting van de organisatie. De tabel toont het aantal unieke kinderen en jongeren met leeftijd bij opstart van het dossier. De resultaten liggen in de lijn van 2016.

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in CIG – RTJ, per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke minderjarigen)

Referentienr. tabel: 23

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	31	4	5	7	24	70	63,60%
6-11 jaar	10	2	0	0	5	17	15,50%
12-17 jaar	2	1	3	1	2	9	8,20%
18-21 jaar	1	0	0	1	0	2	1,80%
Ongeboren	8	0	0	1	2	11	10,00%
Totaal*	52	7	9	10	33	110	
%*	47,30%	6,40%	8,20%	9,10%	30,00%		

(Bron: Domino-Binc)

**Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.*

Een verschil met 2016 is de toename van het aantal aanmeldingen van de toegangspoort voor het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG: van 6% naar 25%. Het betreft evenwel kleine absolute aantallen (22 dossiers). De tweede grootste aanmelder is de jongere of het gezin zelf met 16% (13% in 2016). De jeugdrechtbank meldt in 2017 8% keer minder aan dan in 2016. Het aantal aanmeldingen vanuit de CAW is toegenomen met 5%.

**Tabel: Overzicht aanmelders voor CIG - RTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 24

Aanmelder	Aantal dossiers	%
CAW	3	2,70%
CGG	0	0,00%
CLB	8	7,10%
JWZ	3	2,70%
K&G	9	8,00%
VAPH	0	0,00%
OCJ	5	4,50%
VK	2	1,80%
Jeugdrechtbank	6	5,40%
Politie/parket	1	0,90%
Crisismeldpunt	13	11,60%
School	0	0,00%
Privé-psycholoog/psychiater	2	1,80%
Huisarts	0	0,00%
Jongere/gezin	18	16,10%
Pleeggezin	0	0,00%
Toegangspoort	28	25,00%
Andere	14	12,50%
Totaal	112	

(Bron: Domino-Binc)

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers met rechtstreeks toegankelijke modules binnen een CIG is 258 dagen. Dit is vergelijkbaar met 2016.

In de categorieën van begeleidingsduur zijn er behoorlijk wat verschuivingen:

- 15% dossiers heeft een begeleidingsduur tussen 0 en 28 dagen (25% in 2016);
- 12% dossiers is afgesloten met een duurtijd tussen 2 en 4 maanden (21% in 2016);
- 8% meer dossiers met een duurtijd tussen 4 en 6 maanden in vergelijking met 2016;
- 20% meer dossiers met een duurtijd tussen een half jaar en een jaar in vergelijking met 2016;
- het aantal dossiers met een duurtijd langer dan een jaar is gedaald in vergelijking met 2016.

**Tabel: Begeleidingsduur in CIG – RTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 25

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal dossiers	%
0-28	17	15,20%

29-60	6	5,40%
61-120	13	11,60%
121-180	15	13,40%
181-365	37	33,00%
366-730	17	15,20%
>730	7	6,30%
Totaal	112	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

Onderstaande tabel geeft van de afgesloten dossiers met enkel rechtstreeks toegankelijke modules, de duur van de afzonderlijke modules weer. Aangezien een dossier meerdere modules kan bevatten en dezelfde modules meermaals op een jaar kunnen worden ingezet, is de som van de aparte categorieën niet gelijk aan het totaal en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De crisismodules hebben allemaal een korte duurtijd. Het grootste aandeel is van de module contextbegeleiding voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren). Ook hier is er een verschuiving in de verhoudingen van de duurtijden:

- in 2017 duurt 15% van de dossiers tussen 1 en 2 jaar (29% in 2016);
- In 2017 wordt 31% van de dossiers afgesloten tussen een half jaar en een jaar (17% in 2016).

De module verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) rechtstreeks toegankelijk is de module die wordt ingezet voor het ongeboren kind van een meerderjarige aanstaande mama die wordt begeleid door het CIG. Deze module wordt met een variabele duurtijd ingezet (zodra het kind geboren wordt, wijzigt de verblijfsmodule naar niet-rechtstreeks toegankelijk). Tenslotte kan de module verblijf in functie van gezinsopname ingezet worden voor minderjarigen die mee verblijven in het CIG bij een ander gezinslid voor wie een niet-rechtstreeks toegankelijke verblijfsmodule wordt ingezet.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in CIG – RTJ (van afgesloten dossiers)

(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 26

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	meer dan 730		
Crisisverblijf (op verwijzing)	9	4	0	0	0	0	0	0	13	11,82%
Kortdurend crisisverblijf	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0,91%
Contextbegeleiding voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	12	7	10	19	16	34	17	6	110	100,00%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie) rechtstreeks toegankelijk.	0	1	0	1	0	0	0	0	2	1,82%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie) in functie van gezinsopname	2	0	3	7	13	14	1	0	38	34,55%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (lage frequentie) in functie van gezinsopname	1	1	1	0	1	5	0	0	9	8,18%
Totaal	13	7	10	19	16	34	17	6	110	
%*	11,82%	6,36%	9,09%	17,27%	14,55%	30,91%	15,45%	5,45%		

(Bron: Domino-Binc)

*Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Herstelgerichte en constructieve afhandeling

De diensten herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) hanteren vier afhandelingsvormen:

- **Gemeenschapdienst** is een maatregel uitgesproken door de jeugdrechter waarbij de minderjarige die een MOF⁹ pleegt een bepaald aantal uur moet werken. Gemeenschapdienst wordt omschreven als een prestatie van opvoedkundige aard en algemeen nut en is doorgaans beter bekend als werkstraf.
- Een **leerproject** geeft een minderjarige die een MOF pleegt de kans om over zijn gedrag, de feiten en de gevolgen na te denken. Er wordt stilgestaan bij zijn voorgeschiedenis en toekomstperspectieven. Er zijn leerprojecten van 10, 20 en 40 uur.
- **Herstelbemiddeling** is een voorstel van het Parket of de jeugdrechtbank aan de minderjarige dader (en zijn ouders) en het slachtoffer van een misdrijf. Met ondersteuning van een neutrale bemiddelaar wordt gezocht naar een mogelijke vorm van herstel en/of van communicatie omtrent de feiten en gevolgen ervan.
- **Herstelgericht groepsoverleg** (Hergo) is een kringgesprek waarbij de jongere - samen met zijn ouders, enkele mensen uit zijn omgeving en het slachtoffer - op zoek gaat naar mogelijkheden om zijn fout zo goed mogelijk te herstellen. Hergo is een voorstel van de jeugdrechter of de jeugdrechtbank.

Als deel van innovatieve projecten organiseren de HCA-diensten vanaf 2016 ook leergroepen voor jongeren in de gemeenschapsinstellingen.

Het aantal aanmeldingen voor HCA kende in 2008, kort na de inwerkingtreding van de laatste wijziging aan de jeugdwet, een hoogtepunt. Nadien nam het aantal aanmeldingen gestaag af, tot er in 2015 een nieuw keerpunt kwam en de aantallen terug toenamen. In 2016 was er een stijging van iets meer dan 14% t.o.v. 2015. Ook in 2017 is er een stijging met 15% t.o.v. 2016

Tabel: Overzicht herstelgerichte en constructieve afhandeling (teleenheid: afhandelingen)

Referentienr. tabel: 27

	Gemeenschapdienst	Leerproject 10 uur	Leerproject 20 uur	Leerproject 40 uur	Herstelbemiddeling	Hergo	Leergroep GI	Totaal
2013	515	0	608	39	2.847	91		4.100
2014	419	0	532	107	2.959	60		4.077
2015	439	4	565	104	3.133	61		4.306
2016	501	52	610	105	3.517	53	38	4.928
2017	537	117	606	149	4.027	73	147	5.656

(Bron: HCA-diensten)

⁹ MOF: als misdrijf omschreven feit

Multidisciplinaire teams

Voor aanvragen naar VAPH-jeugdhulpverlening bij de intersectorale toegangspoort of verlengingen van lopende VAPH-jeugdhulpverlening - waarbij nieuwe diagnostiek nodig is of zorgverzwaring wordt gevraagd -, moet steeds een multidisciplinair team (MDT) worden betrokken.

In 2017 zijn de MDT's voor 3.350 dossiers vergoed voor het aanleveren van diagnostiek (2016: 2.919 keer) in functie van aanvragen niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen het VAPH. Dat betekent niet dat zij voor al die dossiers ook zelf de aanmelder zijn bij de intersectorale toegangspoort. Gegevens over het aantal MDT's die een aanvraag indienen bij de toegangspoort, staan bij het deel over de intersectorale toegangspoort.

Het vaakst is beroep gedaan op de CLB (56,6%. In 2016: 60,9%). Zij worden, net zoals in 2016, gevolgd door de mutualiteiten (20,4%. In 2016: 16,4%) en de revalidatiecentra (8,5%. In 2016: 8,4%).

**Tabel: Diagnostiek aangeleverd naar soort MDT
(teleenheid: dossiers)**

Referentienr. tabel: 80

2017	CLB	MUT	CGG	REVA	GVBB	OBC	COS	KPSY	Totaal
Antwerpen	340	269	2	47	1	83	37	47	833
Limburg	205	100	0	21	42	46	6	45	468
Oost-Vlaanderen	596	107	0	100	0	11	24	7	849
Vlaams-Brabant & Brussel	244	106	0	58	3	7	23	16	479
West-Vlaanderen	511	100	0	58	0	13	17	17	721
Totaal	1.896	682	2	284	46	160	107	132	3.350
%	56,60%	20,40%	0,10%	8,50%	1,40%	4,80%	3,20%	3,90%	100,00%

(Bron: INSISTO)

Gebruikte afkortingen

CLB	Centra voor leerlingenbegeleiding
MUT	Mutualiteiten, erkende centra voor maatschappelijk werk
CGG	Erkende centra voor geestelijke gezondheidszorg
REVA	Erkende centra of diensten voor revalidatie
GVVB	Erkende centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze
OBC	Erkende centra voor observatie, oriëntatie, medische, psychologische en pedagogische behandeling - VAPH
COS	Erkende centra voor ontwikkelingsstoornissen
KPSY	Kinderpsychiatrische ziekenhuizen

Intersectorale toegangspoort - Indicatiestelling

Op 1 maart 2014 gaat in heel Vlaanderen de intersectorale toegangspoort (ITP) van start (na de opstart van voorstartregio Oost-Vlaanderen op 16 september 2013). Deze regelt voor alle sectoren van integrale jeugdhulp de toegang tot de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ).

Het proces van de toegangspoort

- Als een kind of jongere een ondersteuningsnood heeft naar NRTJ, vult de contactpersoon-aanmelder samen met hem een A-document in.
- Het A-document gaat elektronisch naar de ITP van de regio waar de minderjarige gedomicilieerd is.
- Het proces van indicatiestelling resulteert in het afleveren van een indicatiestellingsverslag met de typemodules die een antwoord bieden op de ondersteuningsnood. Het verslag vermeldt dus op welke soort hulp het kind of de jongere recht heeft en tot wanneer.
- De aanvraag stroomt door naar jeugdhulpregie. Daar wordt de match gemaakt tussen de vraag ('geïndiceerde typemodules') en het aanbod ('de voorzieningen die een hulpaanbod aanbieden'). Jeugdhulpregie gaat samen met de contactpersoon-aanmelder en ouders op zoek waar het kind of de jongere terecht kan voor deze hulp.
- Aanmeldingen vanuit de sociale dienst van de jeugdrechtsbank stromen rechtstreeks door naar jeugdhulpregie.

Leeswijzer

- De meeste tabellen vermelden voor elke categorie en voor elk (sub)totaal het unieke aantal kinderen en jongeren. Eén minderjarige kan in meerdere categorieën voorkomen, zodat het sub- of eindtotaal niet gelijk is aan de som van de onderliggende categorieën. De percentages worden ook steeds per categorie t.a.v. het totaal aantal unieke kinderen en jongeren weergegeven. Dit betekent dat het eindtotaal (100%) niet gelijk is aan de som van de onderliggende percentages.
- De weergegeven handicapcodes zijn zowel deze toegekend door de intersectorale toegangspoort als de 'oude', toegekend door de Provinciale Evaluatie Commissie (voor dossiers overgedragen door het VAPH bij de opstart van de toegangspoort).
- Kinderen en jongeren met een hulpvraag naar handicap-specifieke, niet-rechtstreeks toegankelijk jeugdhulp starten steeds met al hun typemodules en kunnen eens ingestroomd ook schakelen tussen hulp. Daarom kan niet eenduidig worden getoond welke hulp er daadwerkelijk wordt gevraagd of ingezet.

Aanvragen bij de intersectorale toegangspoort

In 2017 zijn bij de intersectorale toegangspoort 16.369 A-documenten ingediend voor 12.455 kinderen en jongeren. Geen enkel kind of jongere stelt rechtstreeks een hulpvraag aan de toegangspoort, 2 kinderen of jongeren hebben contact met het team indicatiestelling.

Voor eenzelfde kind of jongere kunnen in één jaar tijd meerdere A-documenten worden ingediend. Ook kan deze in twee leeftijdscategorieën zijn meegeteld, namelijk als hij jarig was tussen aanvraag 1 en 2. In het totaal is hij echter slechts 1 keer geteld.

De grootste groep minderjarigen voor wie in 2017 een A-document is ingediend, is tussen 12 en 17 jaar (n=5.695; 45,7%). Dit ligt in dezelfde lijn als in 2016 (n= 5.972; 47,4%).

**Tabel: Aanvragen bij de ITP naar leeftijd
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 92

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%*
0-5 jaar	630	285	443	281	486	2.120	17,00%
6-11 jaar	962	491	771	504	735	3.459	27,80%
12-17 jaar	1.724	801	1.249	835	1.107	5.695	45,70%
18-21 jaar	421	176	320	166	284	1.367	11,00%
22- 25 jaar	4	2	13	5	6	30	0,20%
Totaal	3.664	1.732	2.746	1.771	2.573	12.455	
%*	29,40%	13,90%	22,00%	14,20%	20,70%		

(Bron: INSISTO)

** Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.*

In 2017 is er voor een gelijkaardig aantal kinderen en jongeren een A-document ingediend dan in 2016.

De aanmeldingen vanuit de sociale dienst van de jeugdrechtbank (n=3.684) ; de voorzieningen uit de rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp in functie van verlenging of herindicatie van de hulp (n=3.761) en de multidisciplinaire teams (n=3.423) maken elk ongeveer ¼ van de aanmeldingen uit. Het aantal aanmeldingen vanuit de sociale dienst van de jeugdrechtbank is met 11,5% afgenomen t.o.v. 2016 (n=4.146).

Aanvragen vanuit de diensten voor pleegzorg zijn met 63,6% gestegen in 2017 (n=885) t.o.v. 2016 (n=541). Het betreft vooral vragen naar verlenging van de hulp. Deze stijging is deels omdat het gaat om vrijwillige pleegzorgvragen die in 2014 een geldigheid van 3 jaar kregen en nu opnieuw worden aangemeld. Er is ook een stijging van de perspectiefzoekende pleegzorg, waarbij er binnen de 6 maanden een herindicatie gebeurt.

**Tabel: Aanvragen bij de ITP, naar aanmelder
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 93

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%***
Totaal CAW	73	62	57	86	55	333	2,70%
BJB							
Crisishulp aan huis	0	0	4	2	0	6	0,00%
Centra voor integrale gezinszorg	11	4	4	3	15	37	0,30%
Organisatie voor bijzondere jeugdzorg met verblijf	429	180	319	211	316	1.451	11,60%
Organisaties voor bijzondere jeugdzorg zonder verblijf	42	6	16	41	44	149	1,20%
Pleegzorg	322	98	167	153	146	885	7,10%
Totaal BJB	795	287	506	409	519	2.511	20,20%
Totaal CGG	13	10	10	6	10	49	0,40%
K&G							
CKG	36	2	15	13	16	82	0,70%
Inloopteam	0	1	0	1	0	2	0,00%
Verpleegkundigen K&G	7	2	13	8	11	38	0,30%
Totaal K&G	43	5	28	22	27	122	1,00%
Totaal onderwijs	87	3	1	3	2	96	0,80%
VAPH							
MFC	171	82	171	72	191	687	5,50%
Thuisbegeleiding	3	2	2	5	4	16	0,10%
Totaal VAPH	174	84	173	77	195	703	5,60%
Totaal voorzieningen	1.171	442	770	595	794	3.761	30,20%
Totaal sociale dienst jeugdrechtsbank	1.273	478	761	527	658	3.684	29,60%
MDT							
COS	34	6	25	23	17	105	0,80%
GGZ	2	0	0	0	0	2	0,00%
OBC	85	49	13	12	15	174	1,40%
Diensten gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze	1	45	0	4	0	50	0,40%
CLB	365	206	634	264	547	2.001	16,20%
Mutualiteit	285	110	118	113	108	734	5,90%
Kinderpsychiatrie	37	38	7	13	12	107	0,90%
Revalidatie	46	21	107	59	60	293	2,40%
Totaal MDT	844	466	892	479	743	3.423	27,50%
GV							
Ondersteuningscentrum Jeugdzorg	423	374	360	179	448	1.780	14,30%
Vertrouwenscentra Kindermishandeling**	42	20	82	39	32	215	1,70%
Totaal gemandateerde voorzieningen	465	394	442	218	480	1.995	16,00%
Totaal ITP*	36	51	11	8	15	121	1,00%
Andere	7	0	1	12	4	24	0,20%
Eindtotaal	3.664	1.732	2.746	1.771	2.573	12.455	
%***	29,40%	13,90%	22,00%	14,20%	20,70%		

(Bron: INSISTO)

* Dit gaat over dossiers waarbij de aanmelder geen toegang heeft tot INSISTO en de toegangspoort zelf het A-document indient of over rechtzettingen door de ITP.

** De vertrouwenscentra kindermishandeling hebben zowel een reguliere als een gemandateerde werking. In INSISTO kunnen zij uitsluitend vanuit hun gemandateerde werking aanmelden.

*** Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Voor 12.176 (97,8%) unieke kinderen en jongeren is een gewoon A-document ingediend, voor 525 (4%) gaat het over een VIST. Dat is een bijzondere categorie van aanvragen voor een versnelde indicatiestelling en toewijzing.

Een VIST kan aangevraagd worden in situaties:

- met een tekort aan aangeleverde diagnostiek;
- waarin er vraag is naar een (intersectorale) time-out;
- geïndiceerd vanuit het crisismeldpunt waarin er nood is aan snelle hulp;
- waarin er specifieke acties worden aangevraagd voor de versterking van de draagkracht van de context van de jongere.

Met uitzondering van VIST voor specifieke acties, moeten de teams indicatiestelling de VIST-aanvragen binnen de 5 werkdagen behandelen. Onderstaande tabel geeft weer of de aanmelding bij de toegangspoort gebeurt via een gewoon A-document of via een versnelde indicatiestelling.

Er is een lichte daling van het aantal ingediende VIST vragen, doordat er meer specifieke acties worden ingediend met een A-document. De aanmelder kan kiezen om dit met een VIST of A-document te doen. MDT-aanmelders worden enkel vergoed voor een kwalitatief ingevuld A-document en niet voor een VIST, wat een verschuiving naar het A-document bevordert.

**Tabel: Aanmeldingen bij de ITP, naar soort document
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 94

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%*
A documenten	3.634	1.671	2.678	1.708	2.514	12.176	97,80%
VIST	73	125	126	104	97	525	4,20%
Totaal	3.664	1.732	2.746	1.771	2.573	12.455	
%*	29,42%	13,91%	22,05%	14,22%	20,66%		

(Bron: INSISTO)

** Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.*

Indicatiestellingsverslagen

Van de 12.455 kinderen en jongeren die in 2017 aangemeld zijn bij de intersectorale toegangspoort, is voor 11.828 een indicatiestellingsverslag (ISV) afgeleverd.

Een aantal heeft op 31 december 2017 nog geen ISV. Dit gaat o.a. over kinderen en jongeren:

- voor wie het A-document niet ontvankelijk was en voor wie nog geen nieuw A-document is ingediend;
- voor wie pas eind december hulp is gevraagd;
- voor wie bijkomende informatie is gevraagd.

Onderstaande tabel toont het aantal unieke kinderen en jongeren voor wie in 2017 een indicatiestellingsverslag is afgeleverd, naar combinatie van de sectoren en typemodules. Het gaat hier dus niet over combinaties in opgestarte hulp. Voor eenzelfde kind of jongere kunnen er meerdere indicatiestellingsverslagen zijn. Zo kan deze in eenzelfde jaar een indicatiestellingsverslag hebben met enkel een typemodule bijzondere jeugdbijstand en een indicatiestellingsverslag met combinatie bijzondere jeugdbijstand en onderwijs.

Voor 9.858 kinderen en jongeren (83,3%) is er een indicatiestellingsverslag met één of meerdere typemodules vanuit 1 sector. Voor 20,2% van de minderjarigen is er een indicatiestellingsverslag met een combinatie van sectoren. Dit is vergelijkbaar met 2016.

**Tabel: Combinatie van hulp in het indicatiestellingsverslag
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 95

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%*
AWW	1	0	0	0	0	1	0,00%
BJB	1.924	967	1.494	989	1.423	6.776	57,30%
KG	37	12	23	4	6	82	0,70%
VAPH	778	476	705	387	644	2.989	25,30%
Totaal 1 sector	2.773	1.448	2.219	1.382	2.098	9.858	83,30%
AWW-BJB	15	2	14	6	6	43	0,40%
BJB-OND	8	2	8	4	61	83	0,70%
BJB-KG	270	70	175	88	111	713	6,00%
BJB-VAPH	421	211	268	190	189	1.276	10,80%
OND-VAPH	8	1	8	7	19	43	0,40%
KG-VAPH	3	0	1	4	2	10	0,10%
Totaal 2 sectoren	724	285	473	298	386	2.162	18,30%
Totaal meer dan 2 sectoren	70	16	46	18	81	230	1,90%
Nvt**	17	13	10	17	17	74	0,60%
Eindtotaal	3.214	1.678	2.643	1.642	2.474	11.828	
%*	28,90%	14,20%	22,30%	13,90%	20,90%		

(Bron: INSISTO)

* N.v.t. geeft de indicatiestellingsverslagen weer waarin geen enkele typemodule NRTJ is weerhouden..

** Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Doorlooptijd in indicatiestelling

De doorlooptijd in indicatiestelling wordt gemeten tussen het moment van indienen van een A-document en het goedkeuren van het indicatiestellingsverslag.

Binnen de toegangspoort zijn er twee soorten dossiers:

- **besprekingsdossier:** het voorstel van indicatiestelling wordt besproken door het indicatiestellingsteam, waarna de toegangspoort een teambeslissing neemt over de te indiceren hulp;
- **consensusdossier:** het voorstel van indicatiestelling van de aanmelder wordt overgenomen en door de toegangspoort goedgekeurd als indicatiestellingsverslag. Het team indicatiestelling doet wel nog een regisseerbaarheidstoets.

Behalve vragen voor specifieke actie (SA), individuele materiële bijstand (IMB) en persoonlijke-assistentiebudget (PAB) worden MDT-dossiers algemeen als consensusdossiers beschouwd. De teams indicatiestelling bekijken deze dossiers niet meer inhoudelijk, maar voeren enkel een regisseerbaarheidstoets uit. Dat is een formele check op de regisseerbaarheid van de indicatiestelling: termijn, combinatie van typemodules, identificatiegegevens ...

Bij de consensusdossiers is er in 2017 (n=3.617) een daling van 21% in vergelijking met 2016 (n=4.606). Bij de besprekingsdossiers is er in 2017 (n=5.333) een stijging (+31%) t.o.v. 2016 (n=4.059). De verhouding consensus/besprekingsdossier gaat van 50/50 in 2016 naar 40/60 in 2017. Nochtans zijn de vragen vanuit erkende MDT's niet gedaald in 2017. Een analyse van de cijfers van 2016 lijkt erop te wijzen dat een deel van de besprekingsdossiers die zijn ingediend door een erkend MDT (VIST SA, PAB, IMB) ten onrechte als consensusdossiers werden geregistreerd.

Bovendien is er een stijging van het aantal VIST SA, PAB en IMB vragen in 2017, wat allen besprekingsdossiers zijn en zich ook vertaalt in deze verhouding.

Aanmeldingen vanuit de sociale dienst van de jeugdrechtbank stromen rechtstreeks door naar jeugdhulpregie. Deze dossiers worden daarom in de berekening van de doorlooptijd indicatiestelling niet meegenomen. Zo blijven er 8.594 kinderen en jongeren over voor de berekening van de doorlooptijd.

Onderstaande tabel toont de **gemiddelde doorlooptijd** in indicatiestelling naar type dossier. De mate waarin een dossier niet meteen ontvankelijk is of bijkomende informatie moet worden opgevraagd – voor de regisseerbaarheidstoets bij consensusdossiers (bv. het opvragen van een advies rond de 1/3 kinderbijslag) of voor een inhoudelijke verrijking van besprekingsdossiers (bv. opvragen van bijkomende informatie voor de inhoudelijke beoordeling van een aanvraag) -, bepaalt mee de doorlooptijd in indicatiestelling.

In 2017 bedraagt de gemiddelde doorlooptijd voor besprekingsdossier 17 kalenderdagen. Indien bijkomende informatie nodig is, is dit gemiddeld 19 kalenderdagen. Hiermee blijft de gemiddelde doorlooptijd van het team indicatiestelling voor besprekingsdossiers onder de 30 werkdagen (42 kalenderdagen). Een indicatiestellingsverslag afleveren voor een consensusdossier gebeurt in 2017 gemiddeld binnen de 4 kalenderdagen, waarmee men onder de vooropgestelde 5 werkdagen (7 kalenderdagen) blijft.

**Tabel: Doorlooptijd indicatiestelling
(teleenheid: dagen en unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 96

		Dagen	Unieke minderjarigen
Totaal aantal dossiers n=8.594	Bespreking	19	5.333
	Consensus	4	3.617
Direct ontvankelijk en geen bijkomende vragen n=7.865	Bespreking	17	4.775
	Consensus	4	3.392

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Intersectorale toegangspoort - Jeugdhulpregie

Van de 11.828 kinderen en jongeren voor wie in 2017 een indicatiestellingsverslag is afgeleverd, zijn er 11.554 in regie gekomen. Het verschil heeft te maken met indicatiestellingsverslagen die o.a. enkel rechtstreeks toegankelijke typemodules bevatten of hulp buiten het toepassingsgebied integrale jeugdhulp. In dat geval komen deze hulpvragen niet in regie.

Nieuwe hulpvragen

Van de 11.554 kinderen en jongeren die in 2017 in regie komen, zijn er 10.656 die een nieuwe hulpvraag stellen. Het verschil tussen de indicatiestellingsverslagen die in regie komen en nieuwe hulpvragen is te verklaren door o.a. minderjarigen voor wie een verlenging van de hulp wordt aangevraagd. Ten opzichte van 2016 stijgt het aantal nieuwe hulpvragen lichtjes (+3,8%).

Onderstaande tabel maakt per sector een onderscheid tussen:

- vragen voor ondersteuning door een voorziening (NRTJ);
- vragen voor bijstand, zoals de specifieke actie, doventolken, individuele materiële bijstand en de vergoeding van verblijfs- en verplaatsingskosten voor minderjarigen met een handicap in het gewoon onderwijs;
- vragen voor persoonlijke assistentie voor minderjarigen met een handicap (PAB).

Tabel: Nieuwe hulpvragen
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 97

		Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%*
BJB	NRTJ voorziening	2.003	752	1.414	942	1.200	6.308	59,20%
	Specifieke acties	173	265	274	153	385	1.250	11,70%
Totaal BJB		2.143	984	1.639	1.060	1.531	7.354	69,00%
Totaal K&G		212	76	165	96	154	703	6,60%
Totaal onderwijs		21	7	34	13	147	222	2,10%
VAPH	Doventolken	2	1	1	0	1	5	0,00%
	Individuele materiële bijstand	285	147	195	137	231	995	9,30%
	NRTJ voorziening	1.193	530	928	506	880	4.036	37,90%
	Persoonlijke assistentie voor minderjarigen met een handicap (PAB)	88	119	84	55	34	380	3,60%
	Verblijfs- en verplaatsingskosten voor minderjarigen met een handicap in het gewoon onderwijs	6	1	2	2	2	13	0,10%
Totaal VAPH		1.346	688	1.051	593	981	4.658	43,70%
Eindtotaal		3.064	1.525	2.389	1.471	2.211	10.656	
%*		28,80%	14,30%	22,40%	13,80%	20,70%		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Het merendeel van de nieuwe hulpvragen betreft een aanvraag naar ondersteuning door een voorziening (NRTJ): 9.107 kinderen en jongeren. Dat is iets minder dan in 2016 (-3,2%). De stijging van het totale aantal hulpvragen is te verklaren door een stijging van het aantal vragen naar bijstand en persoonlijke assistentie. De toename van specifieke actie en individuele materiële bijstand is vooral te verklaren door een vernieuwde manier van registreren. Daarnaast zijn er meer vragen naar persoonlijke assistentie (+41,3%). Een aantal kinderen en jongeren heractiveert hun hulpvraag wat deze toename verklaart.

Onderstaande tabel bevat de nieuwe hulpvragen voor ondersteuning door een voorziening (NRTJ) opgesplitst naar sector en typemodule. De daling in het aantal kinderen en jongeren met een nieuwe hulpvraag is vooral zichtbaar voor het verblijfsaanbod BJB, zowel pleegzorg als residentieel verblijf (-11,5%), en wordt gecompenseerd door een toename in de sectoren Kind en Gezin (+10,4%) en VAPH (+7,5%). [Bekijk de regionale cijfers](#) over de nieuwe hulpvragen voor voorzieningen NRTJ naar typemodule.

Tabel: Nieuwe hulpvragen NRTJ in voorzieningen (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 98

			Totaal*	%*	
BJB	Begeleiding	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	1.207	13,30%	
		Contextbegeleiding kortdurend intensief	657	7,20%	
	Totaal begeleiding		1.770	19,40%	
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand		1.328	14,60%	
	Verblijf	Kamertraining	653	7,20%	
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend]	2.213	24,30%	
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	2.305	25,30%	
		Verblijf in functie van diagnostiek	1.128	12,40%	
		Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	186	2,00%	
	Verblijf voor minderjarigen		1.839	20,20%	
Totaal verblijf		4.975	54,60%		
BJB Totaal			6.308	69,30%	
Totaal K&G: verblijf voor kinderen [lange duur]			703	7,70%	
Onderwijs	Verblijf	Verblijf op schoolvrije dagen voor minderjarigen in een Internaat met Permanente Openstelling	187	2,10%	
		Verblijf voor minderjarigen in het tehuis van het gemeenschapsonderwijs	76	0,80%	
Totaal onderwijs			222	2,40%	
VAPH	Totaal begeleiding: mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]		3.069	33,70%	
	Behandeling	Behandeling voor minderjarigen met een handicap	3.068	33,70%	
		Intensieve behandeling voor minderjarigen met een handicap	271	3,00%	
	Totaal Behandeling		3.218	35,30%	
	Dagopvang	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	2.823	31,00%	
		Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	2.614	28,70%	
	Totaal dagopvang		2.937	32,20%	
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap [hoge frequentie]		403	4,40%	
	Totaal training: Training voor minderjarigen met een handicap		3.155	34,60%	
	Verblijf	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap		458	5,00%
		Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek		33	0,40%
Verblijf voor minderjarigen met een handicap		2.383	26,20%		
Totaal verblijf		2.686	29,50%		
Totaal VAPH			4.036	44,30%	
Eindtotaal*			9.107		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Hieronder wordt dieper ingegaan op de nieuwe hulpvragen binnen het VAPH, zowel voor voorzieningen, PAB als bijstand, naar doelgroep (n=4.658). Eén kind of jongere kan meerdere handicapcodes hebben. Onderstaande tabel geeft per kind of jongere de combinatie van handicaps weer. Voor meer details over de handicaps van minderjarigen met een vraag naar NRTJ kan je [de regionale cijfers bekijken](#).

**Tabel: Nieuwe hulpvragen naar combinaties van handicap
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 99

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
Enkelvoudig-fysiek	145	66	103	63	71	448	9,62%
Enkelvoudig-verstandelijk	463	270	394	239	424	1.789	38,41%
Ontbrekende handicapcode	6	7	3	7	5	28	0,60%
Meervoudig-combinatie	302	113	257	106	203	981	21,06%
Meervoudig-fysiek	29	20	33	14	31	127	2,73%
Meervoudig-verstandelijk	401	212	261	164	247	1.285	27,59%
Eindtotaal*	1.346	688	1.051	593	981	4.658	
%*	28,90%	14,77%	22,56%	12,73%	21,06%		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Opgestarte hulp

In 2017 is voor 6.792 unieke kinderen en jongeren nieuwe, niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen een voorziening opgestart. 228 minderjarigen krijgen een persoonlijke-assistentiebudget.

Hulp in voorzieningen

In 2017 is voor 6.792 unieke kinderen en jongeren een jeugdhulpbeslissing voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp in een voorziening opgemaakt. Het is de eerste keer dat bepaalde hulp wordt opgestart. Beslissingen voor verlengingen van reeds lopende hulp blijven buiten beschouwing. Daarom zijn op basis van de tabel geen uitspraken mogelijk over het totaal aantal kinderen en jongeren in de jeugdhulp.

Onderstaande tabel geeft de **nieuw opgestarte hulp** weer, opgedeeld naar typemodule. Indien voor een minderjarige in 2017 hulp voor meerdere typemodules wordt opgestart, is dit in elke categorie geteld.

Er is een daling (-11,8%) van de nieuw opgestarte hulp in 2017 (n=6.792) t.o.v. 2016 (n=7.703). Tegelijk blijkt de verblijfsduur van de minderjarigen in de voorzieningen toe te nemen.

De sterkste daling is er in de internaten met permanente openstelling en het tehuis. Dit is evenwel te wijten aan een vertekening van de cijfers in 2016. Sinds juni 2016 behoren de internaten van het Gemeenschapsonderwijs - waar kinderen en jongeren 7/7 verblijven - tot het toepassingsgebied van integrale jeugdhulp. In 2016 zijn in de cijfers zowel de kinderen en jongeren opgenomen die deze hulp reeds kregen maar nog niet gekend waren in INSISTO, als diegenen die na juni 2016 nieuw zijn opgestart. Hierdoor werd de nieuwe opstart in 2016 overschat en is de daling in 2017 logisch.

Verder is er voor alle vormen van hulp een daling in het aantal kinderen en jongeren dat opstart, met uitzondering van de kortdurend intensieve contextbegeleiding, perspectiefzoekende pleegzorg en de intensieve behandeling van de OBC's.

**Tabel: Nieuw opgestarte hulp in NRTJ voorziening
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 100

			Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%*
BJB	Begeleiding	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	198	59	152	79	116	604	8,89%
		Contextbegeleiding kortdurend intensief	239	51	99	61	36	486	7,16%
	Totaal begeleiding		419	105	240	132	148	1.044	15,37%
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand		347	102	180	134	139	902	13,28%
	Verblijf	Kamertraining	135	30	66	41	88	360	5,30%
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend]	276	100	194	140	149	859	12,65%
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	285	103	179	113	133	813	11,97%
		Verblijf in functie van diagnostiek	244	50	137	98	105	634	9,33%
		Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	41	8	9	15	20	93	1,37%
		Verblijf voor minderjarigen	365	158	251	141	223	1.138	16,76%
	Totaal verblijf		1.127	392	721	480	644	3.364	49,53%
Totaal BJB			1.489	523	951	612	788	4.363	64,24%
Totaal k&G: verblijf voor kinderen [lange duur]			105	34	51	24	23	237	3,49%
Onderwijs	Verblijf	Verblijf op schoolvrije dagen voor minderjarigen in een Internaat met Permanente Openstelling	6	0	11	8	41	66	0,97%
		Verblijf voor minderjarigen in het tehuis van het gemeenschapsonderwijs	0	0	0	0	13	13	0,19%
Totaal onderwijs			6	0	11	8	54	79	1,16%
VAPH	Totaal begeleiding: mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap		438	266	499	255	516	1.974	29,06%
	Behandeling	Behandeling voor minderjarigen met een handicap	221	219	465	225	480	1.610	23,70%
		Intensieve behandeling voor minderjarigen met een handicap	10	40	25	9	18	102	1,50%
	Totaal behandeling		231	257	490	233	498	1.709	25,16%
	Dagopvang	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	352	211	470	220	497	1.750	25,77%
		Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	275	86	409	203	480	1.453	21,39%
	Totaal dagopvang		371	236	476	228	507	1.818	26,77%
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap [hoge frequentie]		76	24	23	15	25	163	2,40%
	Totaal training: Training voor minderjarigen met een handicap		295	240	417	217	463	1.632	24,03%
	Verblijf	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap	53	49	47	25	39	213	3,14%
		Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek	10	7	6	3	6	32	0,47%
Verblijf voor minderjarigen met een handicap		237	138	310	170	324	1.179	17,36%	
Totaal verblijf		294	192	352	194	367	1.399	20,60%	
Totaal VAPH			537	334	554	291	572	2.288	33,69%
Eindtotaal			2.084	864	1.522	915	1.407	6.792	
%*			30,68%	12,72%	22,41%	13,47%	20,72%		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Onderstaande tabel geeft de **nieuw opgestarte hulp naar leeftijd**. De daling in de opstart is voor alle leeftijdsgroepen ongeveer even groot. Voor meer informatie over nieuw opgestarte hulp kan je [de verhouding man-vrouw](#) en [de regionale cijfers bekijken](#).

Tabel: Nieuw opgestarte hulp in NRTJ voorziening, naar leeftijd (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 101

Sector	Functie	Typemodule	-18 jaar					+18 jaar				Totaal	%*
			0-5	6-11	12-17	Totaal	%*	18-21	22-25	Totaal	%*		
BJB	Begeleiding	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	0	0	230	230	3,82%	384	1	385	46,44%	604	8,89%
		Contextbegeleiding kortdurend intensief	20	44	376	440	7,31%	51	0	51	6,15%	486	7,16%
	Totaal begeleiding		20	44	578	642	10,67%	417	1	418	50,42%	1.044	15,37%
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand		77	249	578	902	14,99%	0	0	0	0,00%	902	13,28%
	Verblijf	Kamertraining	0	0	256	256	4,25%	114	0	114	13,75%	360	5,30%
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend]	297	200	311	808	13,43%	52	0	52	6,27%	859	12,65%
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	299	175	322	796	13,23%	17	0	17	2,05%	813	11,97%
		Verblijf in functie van diagnostiek	46	142	448	634	10,54%	0	0	0	0,00%	634	9,33%
		Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	58	8	20	86	1,43%	7	0	7	0,84%	93	1,37%
		Totaal verblijf		129	248	720	1.095	18,20%	48	0	48	5,79%	1.138
Totaal BJB		727	686	1.783	3.181	52,87%	213	0	213	25,69%	3.364	49,53%	
Totaal K&G: verblijf voor kinderen [lange duur]		188	49	0	237	3,90%	0	0	0	0,00%	237	3,50%	
Onderwijs	Verblijf	Verblijf op schoolvrije dagen voor minderjarigen in een Internaat met Permanente Openstelling	10	33	21	64	1,06%	2	0	2	0,24%	66	0,97%
		Verblijf voor minderjarigen in het tehuis van het gemeenschapsonderwijs	4	6	3	13	0,22%	0	0	0	0,00%	13	0,19%
Totaal onderwijs		14	39	24	77	1,28%	2	0	2	0,24%	79	1,16%	
VAPH	Totaal begeleiding: Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen		303	677	749	1.727	28,70%	225	24	249	30,04%	1.974	29,06%
	Behandeling	Behandeling voor minderjarigen met een handicap	214	560	621	1.395	23,18%	194	22	216	26,06%	1.610	23,70%
		Intensieve behandeling voor minderjarigen met een handicap	4	37	59	100	1,66%	3	0	3	0,36%	102	1,50%
	Totaal behandeling		218	597	677	1.492	24,80%	196	22	218	26,30%	1.709	25,16%
	Dagopvang	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	242	601	689	1.532	25,46%	198	20	218	26,30%	1.750	25,77%
		Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	212	476	572	1.260	20,94%	171	22	193	23,28%	1.453	21,39%
	Totaal dagopvang		269	615	703	1.587	26,38%	208	23	231	27,86%	1.818	26,77%
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van)		8	82	72	162	2,69%	1	0	1	0,12%	163	2,40%
	Totaal training: Training voor minderjarigen met een handicap		239	558	626	1.423	23,65%	187	23	210	25,33%	1.632	24,03%
	Verblijf	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap	7	93	110	210	3,49%	3	0	3	0,36%	213	3,14%
Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek		0	0	25	25	0,42%	7	0	7	0,84%	32	0,47%	
Verblijf voor minderjarigen met een handicap		95	358	550	1.003	16,67%	155	21	176	21,23%	1.179	17,36%	
Totaal verblijf		102	449	665	1.216	20,21%	162	21	183	22,07%	1.399	20,60%	
Totaal VAPH		318	812	904	2.032	33,77%	234	24	258	31,12%	2.288	33,69%	
Eindtotaal		1.232	1.677	3.131	6.017		804	25	829		6.792		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Er kan ook worden getoond of de minderjarige voor wie nieuwe hulp opstart in 2017, op het moment van de opstart in een **gerechtelijk of vrijwillig traject** in de jeugdhulpverlening zit.

Bij de kinderen en jongeren met nieuw opgestarte hulp in 2017, zijn er meer vanuit een vrijwillig traject (n=4.034; 59,4%) dan vanuit een gerechtelijk traject (n=2.758, 40,6%). Voor de sector van Kind en Gezin en Jongerenwelzijn zijn de verhoudingen omgekeerd, en start er dus vaker hulp op in een gerechtelijk traject. Voor meer details over nieuw opgestarte hulp naar gerechtelijk of vrijwillig traject in de jeugdhulpverlening kan je [de regionale cijfers bekijken](#).

Tabel: Nieuw opgestarte hulp in NRTJ voorzieningen naar gerechtelijk / vrijwillig traject (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 102

		Totaal	%*
BJB	Gerechtelijk	2.247	33,10%
	Niet-gerechtelijk	2.116	31,20%
	Totaal	4.363	64,20%
K&G	Gerechtelijk	177	2,60%
	Niet-gerechtelijk	60	0,90%
	Totaal	237	3,50%
Onderwijs	Gerechtelijk	53	0,80%
	Niet-gerechtelijk	26	0,40%

	Totaal	79	1,20%
VAPH	Gerechtigd	416	6,10%
	Niet-gerechtigd	1.872	27,60%
	Totaal	2.288	33,70%
Totaal	Gerechtigd	2.758	40,60%
	Niet-gerechtigd	4.034	59,40%
	Totaal	6.792	100,00%

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Voor 2.288 unieke kinderen en jongeren start in 2017 NRTJ hulp op in een voorziening VAPH. Onderstaande tabel geeft per minderjarige de combinatie van handicaps weer. Voor meer details over de handicapcodes kan je [de regionale cijfers bekijken](#).

Tabel: Nieuw opgestarte hulp in voorzieningen naar combinaties van handicap (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 103

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
Enkelvoudig-fysiek	35	24	47	13	25	144	6,29%
Enkelvoudig-verstandelijk	192	126	212	137	239	906	39,60%
Ontbrekende handicapcode	6	2	2	1	0	11	0,48%
Meervoudig-combinatie	94	58	140	55	121	468	20,45%
Meervoudig-fysiek	6	5	12	6	10	39	1,70%
Meervoudig-verstandelijk	204	119	141	79	177	720	31,47%
Totaal	537	334	554	291	572	2.288	100,00%
%	23,47%	14,60%	24,21%	12,72%	25,00%	100,00%	

(Bron: INSISTO)

Een aanvraag naar niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp binnen het VAPH moet de handicap steeds vermelden. Voor andere vragen naar niet-rechtstreeks toegankelijke hulp is dit niet verplicht. Onderstaande tabel geeft een indicatie van het aantal kinderen en jongeren met een handicap voor wie in 2017 nieuwe niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is opgestart binnen een voorziening van een andere sector dan het VAPH.

**Tabel: Nieuw opgestarte hulp naar sector en handicap
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 104

		Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
BJB	Handicap	194	85	122	95	100	596	13,66%
	Geen handicap	1.295	438	829	517	688	3.767	86,34%
Totaal BJB		1.489	523	951	612	788	4.363	100,00%
K&G	Handicap	4	2	4	0	0	10	4,22%
	Geen handicap	101	32	47	24	23	227	95,78%
Totaal K&G		105	34	51	24	23	237	100,00%
Onderwijs	Handicap	4	0	7	4	6	21	26,58%
	Geen handicap	2	0	4	4	48	58	73,42%
Totaal onderwijs		6	0	11	8	54	79	100,00%
VAPH	Handicap	531	332	552	290	572	2.277	99,52%
	Geen handicap	6	2	2	1	0	11	0,48%
Totaal VAPH		537	334	554	291	572	2.288	100,00%
Eindtotaal		2.084	864	1.522	915	1.407	6.792	

(Bron: INSISTO)

Onderstaande tabel geeft de **gemiddelde wachttijd** tussen de datum dat de jongere voor een bepaalde typemodule op de wachtlijst van een voorziening komt en de datum van opstart van de hulp in een NRTJ voorziening. Gemiddeld staat een minderjarige voor wie in 2017 hulp is opgestart 180 dagen op de wachtlijst van een NRTJ voorziening.

De wachttijd voor nieuw opgestarte hulp wordt naar beneden vertekend door een snelle opstart van hulp, bijvoorbeeld de opstart van crisisjeugdhulp wanneer het crisismeldpunt geen oplossing vindt binnen het crisisnetwerk. [Bekijk de regionale cijfers.](#)

**Tabel: Doorlooptijd nieuw opgestarte hulp in NRTJ voorzieningen
(teleenheid: dagen - unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 105

	Unieke kinderen en jongeren					Dagen
	0-3 maand	4-6 maand	7-9 maand	9-12 maand	> 1 jaar	Gemiddelde doorlooptijd
BJB	58,97%	18,18%	10,34%	5,45%	17,08%	162
K&G	82,28%	8,02%	5,49%	0,84%	5,06%	66
OND	74,68%	13,92%	2,53%	0,00%	10,13%	78
VAPH	54,41%	14,60%	8,48%	6,56%	18,97%	193
Totaal	58,91%	17,01%	9,72%	5,74%	17,40%	180

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%. In 2017 werd een andere berekeningswijze gebruikt. [Bekijk de aangepaste cijfers van 2016.](#)

Persoonlijke assistentie voor minderjarigen met een handicap (PAB)

De toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) gebeurt door de intersectorale regionale prioriteitencommissie (IRPC) in elke regio. In 2017 zijn 702 priorchecklists voorgelegd aan de IRPC om te bespreken. Aan 228 minderjarigen (32,48%) is een PAB toegekend, voor een totaal van 8.626.938,80 euro.

**Tabel: aanvragen PAB uitbreidingsbeleid 2017 naar resultaat
(teleenheid: unieke minderjarigen)**

Referentienr. tabel: 205

	Niet toegekend	Toegekend	Totaal
Antwerpen	164	66	230
Limburg	120	58	178
Oost-Vlaanderen	70	48	118
Vlaams-Brabant & Brussel	56	32	88
West-Vlaanderen	64	24	88
Totaal	474	228	702

(Bron: registratie ITP)

Onderstaande tabel geeft de budgethoogte van PAB aan deze kinderen en jongeren weer. Het merendeel van de toegekende PAB's behoort tot de hoogste budgetcategorie.

**Tabel: Budgethoogte toegekende PAB
(teleenheid: toegekende PAB)**

Referentienr. tabel: 106

	Totaal
Budgetcategorie 1	0
Budgetcategorie 2	3
Budgetcategorie 3	29
Budgetcategorie 4	58
Budgetcategorie 5	138
Totaal aantal toegekende PAB's uitbreidingbeleid 2017	228

(Bron: INSISTO)

De **wachttijd voor de PAB** wordt berekend tussen de datum dat de hulpvraag van een kind of jongere in regie komt (recht heeft op deze hulp en deze hulp ook actief wil inzetten) en de datum van de beslissing van de IRPC. De gemiddelde wachttijd voor de minderjarigen die op de IRPC besproken zijn in 2017, bedraagt ongeveer 2 jaar. De wachttijd van de minderjarigen aan wie een PAB is toegekend, is gemiddeld korter.

**Tabel: gemiddelde wachttijd en spreiding PAB aanvragen uitbreidingsbeleid 2017
(teleenheid: unieke minderjarigen)**

Referentienr. tabel: 207

	0-1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Gemiddeld (dagen)	Totaal
Toegekend	60	73	31	5	6	31	22	705	228
Niet toegekend	124	122	79	11	12	77	49	939	474

(Bron: registratie ITP)

Onderstaande tabel geeft per kind of jongere de **combinatie van handicaps** weer. Voor meer details over de handicapcodes kan je [de regionale cijfers bekijken](#).

Tabel: Toegekende PAB naar combinatie van handicap
(teleenheid: toegekende PAB)

Referentienr. tabel: 107

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal
Enkelvoudig-fysiek	13	4	2	7	5	31
Enkelvoudig-mentaal	9	7	3	4	2	25
Meervoudig-combinatie	32	29	37	15	15	128
Meervoudig-fysiek	7	1	1	0	1	10
Meervoudig-mentaal	5	17	5	6	1	34
Totaal	66	58	48	32	24	228

(Bron: INSISTO)

In 2017 zijn 14 vragen naar een persoonlijke-assistentiebudget via spoedprocedure ingediend. Aan twee kinderen of jongeren is geen budget toegekend omdat niet aan de voorwaarden is voldaan.

Wachtenden op hulp

Er is een stijging (+7,8%) van het aantal wachtende kinderen en jongeren op 31 december 2017 (n= 6.584) t.o.v. 2016 (n=6.105). Van deze 6.584 kinderen en jongeren die op hulp wachten, zijn er 5.746 minderjarig en 838 meerderjarig. Het aantal wachtenden neemt t.o.v. 2016 vooral toe in de groep meerderjarigen (+42,8%). Het merendeel van de wachtenden wacht op NRTJ hulp binnen een voorziening (n=5.273; +7,1%), terwijl het aantal wachtenden voor een persoonlijke-assistentiebudget een grotere stijging kent, ook hier vooral in de groep meerderjarigen (n=1.533; +12,1%). De toename in de groep meerderjarigen kan verklaard worden door een verhoogde aandacht in 2017 voor jongvolwassenen en zorgcontinuïteit binnen het VAPH.

Elk totaalcijfer geeft telkens het aantal unieke kinderen en jongeren weer. Dit is dus niet altijd gelijk aan de som van de onderliggende categorieën.

Tabel: Wachtenden NRTJ voorzieningen en PAB
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 108

		Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
NRTJ hulp voorziening	0-17 jaar	1.535	579	122	504	845	4.685	71,20%
	≥ 18 jaar	195	61	163	67	102	588	8,00%
	Totaal wachtende NRTJ hulp voorziening	1.730	640	1.385	571	947	5.273	80,10%
PAB	0-17 jaar	343	327	285	178	132	1.265	19,20%
	≥ 18 jaar	80	66	64	34	24	268	4,10%
	Totaal wachtende PAB	423	393	349	212	156	1.533	23,30%
Totaal*	0-17 jaar	1.788	879	1.457	659	963	5.746	87,30%
	≥ 18 jaar	267	124	220	101	126	838	12,70%
	Totaal wachtenden	2.055	1.003	1.677	760	1.089	6.584	
%*		31,20%	15,20%	25,50%	11,50%	16,50%		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Het deel hieronder maakt telkens een onderscheid tussen jongeren die op hulp wachten in een voorziening en jongeren die op een PAB wachten. Voor elk van onderstaande tabellen zijn ook regionale gegevens beschikbaar.

Hulp in voorzieningen

Op 31 december 2017 wachten 5.273 kinderen en jongeren op NRTJ binnen een voorziening. Daarvan zijn er 654 die op een typemodule wachten maar reeds hulp krijgen. Dit is een stijging met 7,1% ten opzichte van 2016. Deze stijging is niet voor elke soort hulp even groot.

Binnen de sector bijzondere jeugdbijstand stijgt het aantal wachtenden met 10,6%. De stijging is vooral zichtbaar bij het aantal kinderen en jongeren dat op pleegzorg wacht én het aantal jongeren dat wacht op contextbegeleiding in functie van autonoom wonen.

Binnen de sector VAPH in zijn geheel is de stijging van het aantal wachtenden met 2% beduidend lager dan in de andere sectoren. In absolute aantallen is er wel de grootste toename voor dagopvang en verblijf.

Voor meer details kan je [de regionale cijfers bekijken](#).

Tabel: Wachtenden NRTJ voorzieningen (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 109

		Totaal	%*	
BJB	Begeleiding	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	518	9,82%
		Contextbegeleiding kortdurend intensief	217	4,12%
	Totaal begeleiding		691	13,10%
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand		436	8,27%
	Verblijf	Kamertraining	447	8,48%
		Verblijf in een pleeggezin	722	13,69%
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	396	7,51%
		Verblijf in functie van diagnostiek	449	8,52%
		Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	22	0,42%
		Verblijf voor minderjarigen	1.422	26,97%
	Totaal verblijf		2.296	43,54%
Totaal BJB		2.902	55,04%	
Totaal K&G: verblijf voor kinderen [lange duur]		192	3,64%	
Onderwijs	Verblijf	Verblijf op schoolvrije dagen voor minderjarigen in een Internaat met Permanente Openstelling	55	1,04%
		Verblijf voor minderjarigen in het tehuis van het gemeenschapsonderwijs	14	0,27%
Totaal onderwijs		61	1,16%	
VAPH	Totaal begeleiding: Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap		2.064	39,14%
	Behandeling	Behandeling voor minderjarigen met een handicap	1.394	26,44%
		Intensieve behandeling voor minderjarigen met een handicap	147	2,79%
	Totaal behandeling		1.485	28,16%
	Dagopvang	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	1.558	29,55%
		Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	1.384	26,25%
	Totaal dagopvang		1.632	30,95%
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap [hoge frequentie]		178	3,38%
	Totaal training: Training voor minderjarigen met een handicap		1.414	26,82%
	Verblijf	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap	214	4,06%
Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek		46	0,87%	
Verblijf voor minderjarigen met een handicap		1.345	25,51%	
Totaal verblijf		1.518	28,79%	
Totaal VAPH		2.381	45,15%	
Eindtotaal		5.273		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Van de 5.273 kinderen en jongeren die op 31 december op NRTJ hulp binnen een voorziening wachten, zijn er 4.685 minderjarigen en 588 meerderjarigen. Bijna de helft van de wachtenden is tussen 12 en 17 jaar oud (n=2.604). Bij de minderjarigen komen er ongeveer evenveel wachtenden bij als bij de meerderjarigen, waardoor de stijging van het aantal meerderjarige wachtenden verhoudingsgewijs veel groter is (+4,2% versus +38,4%).

Ook de doorstroom naar volwassen hulpverlening is hier van belang. In de leeftijdsgroep 0-5 jaar is er een daling van het aantal wachtenden (-7,1%). Tegelijk is er een beperkte toename van het aantal jonge kinderen dat wacht op pleegzorg en verblijf in een CKG. Voor de verblijfsmodules in de vier sectoren valt op dat het aantal wachtenden vooral toeneemt in de groep 6-11 jaar. Voor meer details kan je [regionale cijfers bekijken](#).

Tabel: Wachtenden NRTJ voorziening naar leeftijd (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 110

Sector	Function	Typemodule	-18 jaar					+18 jaar				Totaal*
			0-5	6-11	12-17	Totaal*	%*	18-21	22-25	Totaal*	%*	
BJB	Begeleiding	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	0	0	254	254	5,40%	264	0	264	44,90%	518
		Contextbegeleiding kortdurend intensief	8	27	157	192	4,10%	25	0	25	4,30%	217
		Totaal begeleiding	8	27	384	419	8,90%	272	0	272	46,30%	691
	Verblijf	Totaal diagnostiek: Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	26	141	262	429	9,20%	7	0	7	1,20%	436
		Kamertraining	0	0	354	354	7,60%	93	0	93	15,80%	447
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend]	219	208	260	687	14,70%	35	0	35	6,00%	722
		Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	135	116	139	390	8,30%	6	0	6	1,00%	396
		Verblijf in functie van diagnostiek	24	110	304	438	9,30%	11	0	11	1,90%	449
		Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	13	6	3	22	0,50%	0	0	0	0,00%	22
	Totaal verblijf	214	416	745	1.375	29,30%	47	0	47	8,00%	1.422	
Totaal BJB		376	586	1.186	2.148	45,80%	148	0	148	25,20%	2.296	
Totaal K&G: Verblijf voor kinderen [lange duur]		397	681	1.458	2.536	54,10%	366	0	366	62,20%	2.902	
Onderwijs	Verblijf	Verblijf op schoolvrije dagen voor minderjarigen in een Internaat met Permanente Openstelling	5	27	22	54	1,20%	1	0	1	0,20%	55
		Verblijf voor minderjarigen in het thuis van het gemeenschapsonderwijs	2	5	7	14	0,30%	0	0	0	0,00%	14
		Totaal onderwijs	6	29	25	60	1,30%	1	0	1	0,20%	61
VAPH	Totaal begeleiding: Mobiele en/of ambulante begeleiding voor	Behandeling voor minderjarigen met een handicap	132	670	1.037	1.839	39,30%	223	2	225	38,30%	2.064
		Intensieve behandeling voor minderjarigen met een handicap	96	437	715	1.248	26,60%	146	0	146	24,80%	1.394
		Totaal behandeling	99	475	763	1.337	28,50%	148	0	148	25,20%	1.485
	Dagopvang	(School)aanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	98	489	811	1.398	29,80%	159	1	160	27,20%	1.558
		Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	92	407	726	1.225	26,10%	157	2	159	27,00%	1.384
	Totaal dagopvang	109	503	849	1.461	31,20%	169	2	171	29,10%	1.632	
	Totaal diagnostiek: Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap [hoge frequentie]	2	78	98	178	3,80%		0			178	
	Totaal training: Training voor minderjarigen met een handicap	95	432	734	1.261	26,90%	153	0	153	26,00%	1.414	
	Verblijf	Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap	4	80	128	212	4,50%	2	0	2	0,30%	214
		Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek	0	1	40	41	0,90%	5	0	5	0,90%	46
Verblijf voor minderjarigen met een handicap		46	358	791	1.195	25,50%	148	2	150	25,50%	1.345	
Totaal verblijf	50	420	895	1.365	29,10%	151	2	153	26,00%	1.518		
Totaal VAPH		148	792	1.206	2.146	45,80%	233	2	235	40,00%	2.381	
Eindtotaal*		603	1.478	2.604	4.685		586	2	588		5.273	
%*		12,87%	31,55%	55,58%			99,66%	0,34%				

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De wachtenden op NRTJ vanuit het VAPH behoren tot verschillende doelgroepen. Voor meer details, [bekijk de regionale cijfers](#).

Tabel: Wachtenden NRTJ voorzieningen naar combinatie van handicap (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 111

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
Enkelvoudig-fysiek	22	3	14	3	6	48	2,02%
Enkelvoudig-verstandelijk	319	170	332	92	176	1.089	45,74%
Ontbrekende handicapcode	4	2	2	0	0	8	0,34%
Meervoudig-combinatie	156	30	101	33	36	356	14,95%
Meervoudig-fysiek	7	2	4	1	1	15	0,63%
Meervoudig-verstandelijk	302	136	212	88	127	865	36,33%
Eindtotaal	810	343	665	217	346	2.381	100,00%
%	34,02%	14,41%	27,93%	9,11%	14,53%	100,00%	

(Bron: INSISTO)

Onderstaande tabel geeft voor de wachtenden op NRTJ hulp in een voorziening de **gemiddelde wachttijd** weer. De duurtijd wordt berekend tussen de datum dat de jongere voor een bepaalde typemodule op de wachtlijst van een voorziening komt en de momentopname op 31 december 2017.

De wachttijd verschilt naargelang het soort hulp waar men op wacht. De wachtenden op CKG en op GES+ aanbod verdienen extra aandacht. [Bekijk de regionale cijfers](#) voor meer details.

Tabel: Wachttijd wachtenden NRTJ voorzieningen (teleenheid: unieke kinderen en jongeren - dagen)

Referentienr. tabel: 112

	Unieke kinderen en jongeren					Dagen
	0-3 maand	4-6 maand	7-9 maand	9-12 maand	> 1 jaar	Gemiddelde doorlooptijd
BJB	29,26%	20,95%	16,47%	12,58%	33,32%	340
K&G	28,13%	22,92%	13,02%	8,33%	29,69%	308
OND	34,43%	16,39%	22,95%	11,48%	16,39%	269
VAPH	16,97%	14,62%	12,60%	9,53%	53,88%	425
Totaal	24,12%	18,62%	15,10%	11,49%	43,16%	391

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%. In 2017 werd een andere berekeningswijze gebruikt. [Bekijk de aangepaste cijfers van 2016](#).

Eerdere cijfers tonen het aantal kinderen en jongeren die op hulp wachten binnen een voorziening (n=5.273). Onderstaande tabel toont of een kind of jongere in zijn traject (in INSISTO) op 31 december 2017:

- al ooit NRTJ heeft gekregen (n=794; 15,1%);
- momenteel NRTJ krijgt (n=1.361; 25,8%);
- momenteel geen NRTJ krijgt en nooit eerder NRTJ heeft gekregen (n=3.118; 59,1%). Een deel van hen krijgt mogelijk al hulp binnen de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

Sector verwijst naar de sector van de hulp waarop de minderjarige wacht. Een kind of jongere die op JWZ hulp wacht maar al hulp krijgt, krijgt daarom niet noodzakelijk deze hulp binnen die sector. Daarnaast kan één minderjarige op typemodules binnen verschillende sectoren wachten. Het

totaal aantal wachtenden is dus geen optelsom van de verschillende sectoren. [Bekijk de regionale cijfers](#) voor meer details.

**Tabel: Aantal wachtenden die NRTJ krijgen
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 113

	Hulp lopend		Ooit hulp gekregen		Wachtend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
BJB	872	30,00%	556	19,20%	1.474	50,80%	2.902	100,00%
KG	48	25,00%	41	21,40%	103	53,60%	192	100,00%
OND	17	27,90%	12	19,70%	32	52,50%	61	100,00%
VAPH	517	21,70%	255	10,70%	1.609	67,60%	2.381	100,00%
Totaal	1.361	25,80%	794	15,10%	3.118	59,10%	5.273	100,00%

(Bron: INSISTO)

Persoonsvolgende assistentie voor minderjarigen met een handicap

Op 31 december 2017 wachtten 1.533 kinderen en jongeren (1.265 minderjarigen en 268 meerderjarigen) op een persoonlijke-assistentiebudget (PAB). Het aantal wachtenden neemt toe met 12,1% (n=166), vooral in de groep meerderjarigen. Dat kan verklaard worden door een verhoogde aandacht voor een persoonlijke-assistentiebudget. In het uitbreidingsbeleid van 2018 wordt de leeftijd van jongeren aan wie een persoonlijke-assistentiebudget kan worden toegekend, opgetrokken naar 22 jaar. Hierdoor activeren in 2017 een aantal jongeren hun hulpvraag opnieuw, wat leidt tot een toename van het aantal meerderjarigen die op hulp wachten.

**Tabel: Wachtenden PAB naar leeftijd
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 114

	Leeftijd							Totaal	%
	0-5	6-11	12-17	<18	18-21	plus 21	>18		
Antwerpen	26	143	174	343	79	1	80	423	27,60%
Limburg	32	156	139	327	66	0	66	393	25,60%
Oost-Vlaanderen	28	119	138	285	64	0	64	349	22,80%
Vlaams-Brabant & Brussel	13	82	83	178	34	0	34	212	13,80%
West-Vlaanderen	22	60	50	132	24	0	24	156	10,20%
Totaal	121	560	584	1.265	267	1	268	1.533	100,00%
%	7,89%	36,53%	38,10%	82,52%	17,42%	0,07%	17,48%	100,00%	

(Bron: INSISTO)

Onderstaande tabel geeft het **aantal wachtenden op PAB** naar doelgroep. Voor 1 wachtende zijn er geen gegevens over de combinatie van handicapcodes. Voor meer details, [bekijk de regionale cijfers](#).

**Tabel: Wachtenden PAB naar combinatie van handicap
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 115

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
Enkelvoudig-fysiek	39	52	32	20	13	156	12,33%
Enkelvoudig-verstandelijk	73	73	50	37	22	255	20,16%
meervoudig-combinatie	143	123	119	77	62	524	41,42%
Meervoudig-fysiek	19	17	16	6	13	71	5,61%
Meervoudig-verstandelijk	69	62	68	38	22	259	20,47%
Totaal	343	327	285	178	132	1265	100,00%
%	27,11%	25,85%	22,53%	14,07%	10,43%	100,00%	

(Bron: INSISTO)

Onderstaande tabel geeft voor de wachtenden op een persoonsvolgende-assistentiebudget voor minderjarigen met een handicap de gemiddelde wachttijd weer. De duurtijd wordt berekend tussen de datum dat de typemodule in regie wordt genomen (het recht op de hulp ingezet wordt) en de momentopname op 31 december 2017.

Van alle kinderen en jongeren die op 31 december 2017 wachten op een PAB, bedraagt de wachttijd gemiddeld 1.519 dagen.

**Tabel: Wachttijd wachtenden PAB
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren – dagen)**

Referentienr. tabel: 116

	Spreiding wachttijd					Gemiddelde wachttijd
	≥ 3 jaar	≥ 2 jaar	≥ 1 jaar	0-1 jaar	Totaal	Totaal
Antwerpen	131	76	65	77	343	1.315
Limburg	171	37	57	62	327	1.725
Oost-Vlaanderen	149	54	31	54	285	1.741
Vlaams-Brabant & Brussel	82	38	19	43	178	1.405
West-Vlaanderen	41	43	24	25	132	1.239
Totaal	574	248	196	261	1.265	1.519

(Bron: INSISTO)

Onderstaande tabel toont of een kind of jongere die wacht op PAB in zijn traject (in INSISTO) op 31 december 2017:

- NRTJ krijgt (n=350, 22,8%);
- ooit NRTJ heeft gekregen (n=116; 6,4%);
- geen NRTJ krijgt en nooit eerder NRTJ heeft gekregen (n=1.067; 69,6%). Een deel van hen krijgt mogelijk al hulp binnen de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

**Tabel: Aantal wachtenden die NRTJ krijgen
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 117

	Hulp lopend		Ooit hulp gekregen		Wachtend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Antwerpen	112	26,50%	34	8,00%	277	65,50%	423	100,00%
Limburg	78	19,80%	18	4,60%	297	75,60%	393	100,00%
Oost-Vlaanderen	75	21,50%	40	11,50%	234	67,00%	349	100,00%
Vlaams-Brabant & Brussel	48	22,60%	14	6,60%	150	70,80%	212	100,00%
West-Vlaanderen	37	23,70%	10	6,40%	109	69,90%	156	100,00%
Totaal	350	22,80%	116	7,60%	1.067	69,60%	1.533	100,00%

(Bron: INSISTO)

Persoonsvolgende convenanten

Een persoonsvolgende convenant is een persoonsvolgend budget dat een geïndividualiseerd aanbod toelaat op maat van een minderjarige of jongvolwassene met een handicap. In 2017 is geen extra budget voorzien hiervoor: er dus een status quo t.o.v. 2015 en 2016. In 2017 organiseren in totaal 52 kinderen en jongeren hun hulpverlening via een persoonsvolgende convenant (7 kortlopend en 45 langlopend).

**Tabel: Toegekende persoonsvolgende convenanten
(teleenheid: persoonsvolgende convenanten)**

Referentienr. tabel: 118

	Antwerpen*		Limburg		Oost-Vlaanderen		Vlaams-Brabant & Brussel		West-Vlaanderen		TOTAAL	
	kortlopend	langlopend	kortlopend	langlopend	kortlopend	langlopend	kortlopend	langlopend	kortlopend	langlopend	kortlopend	langlopend
Schoolaanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie] + verblijf voor minderjarigen met een handicap	0	14	1	5	0	6	3	5	0	4	4	34
Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie] + verblijf voor minderjarigen met een handicap	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
Schoolaanvullende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Schoolvervangende dagopvang voor minderjarigen met een handicap [hoge frequentie]	0	4	0	0	0	0	1	3	1	0	2	7
Mobiele en/of ambulante begeleiding	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Convenant niet opgestart op 31/12/2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	18	1	5	0	7	5	11	1	4	7	45

(Bron Intersectorale toegangspoort)

* In Antwerpen wordt geen onderscheid gemaakt tussen internaat schoolgaanden en internaat niet-schoolgaanden.

Intersectoraal prioritair te bemiddelen hulpvragen

Met de middelen voor intersectoraal prioritair te bemiddelen hulpvragen (IPH) kunnen jeugdhulpaanbieders een geïndividualiseerd aanvullend aanbod realiseren voor kinderen en jongeren met complexe hulpvragen. In 2017 is dit het geval voor 185 minderjarigen. Dat is ongeveer 1/5 meer dan in 2016 (n=153; +20,9%) en bijna een verdubbeling t.o.v. 2015 (n=95; +94,7%).

Voor elke minderjarige wordt voor een bepaalde periode een **zorgplan** opgemaakt. Indien nodig kan de inzet van de middelen verlengd worden met een nieuw zorgplan. In iets minder dan twee derde van de zorgplannen gaan de IPH-middelen naar een VAPH-voorziening.

**Tabel: Intersectoraal prioritair te bemiddelen hulpvragen
(teleenheid: zorgplannen –kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 119

	Antwerpen			Limburg			Oost-Vlaanderen			Vlaams-Brabant & Brussel			West-Vlaanderen			Totaal		
	Ander	VAPH	Totaal	Ander	VAPH	Totaal	Ander	VAPH	Totaal	Ander	VAPH	Totaal	Ander	VAPH	totaal	Ander	VAPH	Totaal
Totaal aantal zorgplannen in 2017	25	49	74	11	10	21	18	22	40	2	20	22	19	25	44	75	126	201
Aantal unieke minderjarigen	68			21			34			22			40			185		

(Bron: Intersectorale toegangspoort)

Intersectorale zorgnetwerken

De intersectorale zorgnetwerken zijn netwerken van jeugdhulpaanbieders die een kwaliteitslabel hebben om een sterk geïndividualiseerd aanbod te ontwikkelen voor kinderen en jongeren met een handicap en een complexe hulpvraag. Het netwerk krijgt hiervoor 75.000 euro per jongere.

Op 31 december 2017 zijn 23 jongeren toegewezen aan één van de drie zorgnetwerken. Voor extra gegevens, [bekijk de rapportage](#) over de werking van de intersectorale zorgnetwerken in 2017.

**Tabel: Aantal jongeren per intersectoraal zorgnetwerk
(teleenheid: aantal unieke jongeren)**

Referentienr. tabel: 206

	Aantal verlengingen 2016	Aantal nieuwe dossiers	Totaal aantal dossiers
Antwerpen	4	3	8
Limburg/Vlaams-Brabant en Brussel	6	2	8
West-en Oost-Vlaanderen	6	2	8
Totaal	16	7	24

(Bron: intersectorale toegangspoort)

Prioritering

Binnen jeugdhulpregie is de prioritering van hulpvragen een belangrijk onderdeel. De intersectorale regionale prioriteitencommissie (IRPC) beoordeelt priorchecklists voor kinderen en jongeren met een vrijwillige vraag naar VAPH-ondersteuning. Het team jeugdhulpregie doet hetzelfde voor de andere priorchecklists.

In 2017 worden in heel Vlaanderen 3.535 priorchecklists ingediend, waarvan er 1.908 (54%) zijn goedgekeurd. Hiervan behandelt de IRPC er 559, en keurt er 252 (45,1%) goed. De meeste priors worden aangevraagd voor (en toegekend aan) kinderen en jongeren met een vraag naar:

- verblijf, zowel in Jongerenwelzijn (n=1.144; 51,7% goedgekeurd) als in het VAPH (n=758; 54,1% goedgekeurd);
- diagnostiek (al dan niet met verblijf) in Jongerenwelzijn (n=370; 69,5% goedgekeurd);
- verblijf in Kind en Gezin (n=238; 50% goedgekeurd);
- kamertraining (n=225; 51,1% goedgekeurd).

Ten opzichte van 2015 zijn er 45,9% en ten opzichte van 2016 20,7% meer priorchecklists ingediend. Gezien de opstart van hulp niet toeneemt en dus ook het quotum niet toeneemt, zakt het percentage van goedkeuren verder: van 68,3% in 2015 en 63,5% in 2016 naar 54% in 2017.

[Bekijk de regionale cijfers](#) voor meer details.

Tabel: Aantal prioraanvragen naar beslissing (teleenheid: prioraanvragen)

Referentienr. tabel: 120

	Goedgekeurd	Afgekeurd	Aantal aanvragen	%
CIG	31	44	75	2,1%
JW CBAW	124	68	192	5,4%
JW contextbegeleiding KI	36	15	51	1,4%
JW diagnostiek + verblijf	257	113	370	10,5%
JW kamertraining	115	110	225	6,4%
JW verblijf	592	552	1.144	32,4%
pleegzorg	34	20	54	1,5%
Totaal JW	1.189	922	2.111	59,7%
Totaal K&G	119	119	238	6,7%
IPO verblijf	17	21	38	1,1%
Tehuis verblijf	3	24	27	0,8%
Totaal Onderwijs	20	45	65	1,8%
VAPH dagopvang	56	21	77	2,2%
VAPH diagnostiek + verblijf	64	89	153	4,3%
VAPH GES+	9	11	20	0,6%
VAPH intensieve behandeling + verblijf	20	51	71	2,0%
VAPH mobiele/ambulante begeleiding	21	21	42	1,2%
VAPH verblijf	410	348	758	21,4%
Totaal VAPH	580	541	1.121	31,7%
Eindtotaal	1.908	1.627	3.535	100,0%
%	54,0%	46,0%	100,0%	

(Bron: Intersectorale toegangspoort)

De prioritering gebeurt aan de hand van twee **feitelijke criteria**:

- migratievragen: een zorgvraag van een minderjarige die al gebruik maakt van niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en een vraag stelt naar dezelfde module bij een andere jeugdhulpaanbieder;
- het samenhouden van broers en zussen wanneer het aangewezen is dat ze samen gebruik maken van verblijfsmodules bij dezelfde jeugdhulpaanbieder.

Er zijn ook vier **inhoudelijke criteria**:

- de (positieve of negatieve) inschatting of de integriteit van de minderjarige in gevaar is;
- de (positieve of negatieve) inschatting van de aanwezigheid van een netwerk voor de minderjarige en van de eigen krachten in het netwerk;
- de (positieve of negatieve) inschatting van het effect van de huidige, lopende hulpverlening;
- de (positieve of negatieve) inschatting van de al verleende jeugdhulpverlening of hulpverlening (o.a. de historiek van de zorgvraag, de continuïteit van de verleende hulp).

De grote meerderheid van de prioraanvragen wordt goedgekeurd omdat ze voldoen aan één of meerdere inhoudelijke criteria (1.311 beslissingen door jeugdhulpregie en 252 beslissingen door de IRPC; respectievelijk 68,7% en 13,2% van de toegekende priors).

Aanvragen die voldoen aan de feitelijke criteria zijn eerder beperkt:

- 218 prioraanvragen voldoen aan het migratiecriterium (11,4%) en krijgen een prior om te verhuizen naar een andere voorziening voor dezelfde hulp;
- 86 prioraanvragen krijgen een prior om broers en zussen samen te houden in eenzelfde voorziening (4,5%).

Er wordt ook bijgehouden hoeveel priors in 2017 worden toegekend om intern te kunnen schakelen in een voorziening wanneer de typemodules die men wil inzetten, nog geen deel uitmaken van de indicatiestelling. Dit gebeurt 41 keer (2,1%), vooral om te schakelen naar verblijf binnen Jongerenwelzijn (n=34).

Bij prioritering houden jeugdhulpregie en IRPC rekening met een quotum. Slechts 30% van de mogelijke instroom krijgt een prior. Een beperkt aantal priors geeft meer garantie op snelle opstart dan het onbeperkt toekennen van priors. In 41,9% van de afgekeurde priorvragen wordt het quotum als reden aangehaald. Dit wil zeggen dat de priorvraag wel voldoet aan de priorcriteria maar andere vragen (die ook voldoen aan de priorcriteria) ingeschat worden als dringender. Voor meer details, [bekijk de regionale cijfers](#).

**Tabel: Goedgekeurde priorvragen naar soort prioriteit
(teleenheid: priorvragen)**

Referentienr. tabel: 121

	Door JHR	Door IRPC	O.b.v. broer/zus	O.b.v. migratie	Interne schakel	Totaal	%
CIG	30	0	0	1	0	31	1,62%
JW CBAW	117	1	0	5	1	124	6,50%
JW contextbegeleiding KI	35	0	0	0	1	36	1,89%
JW diagnostiek + verblijf	255	0	0	1	1	257	13,47%
JW kamertraining	104	0	1	7	3	115	6,03%
JW verblijf	456	2	45	55	34	592	31,03%
Pleegzorg	33	0	0	1	0	34	1,78%
Totaal JW	1.030	3	46	70	40	1.189	62,32%
Totaal K&G	92	0	11	16	0	119	6,24%
IPO verblijf	12	0	1	3	1	17	0,89%
Tehuis verblijf	2	0	1	0	0	3	0,16%
Totaal Onderwijs	14	0	2	3	1	20	1,05%
VAPH dagopvang	4	24	4	24	0	56	2,94%
VAPH diagnostiek + verblijf	30	33	1	0	0	64	3,35%
VAPH GES+	6	2	0	1	0	9	0,47%
VAPH intensieve behandeling + verblijf	9	11	0	0	0	20	1,05%
VAPH mobiele/ambulante begeleiding	3	17	0	1	0	21	1,10%
VAPH verblijf	123	162	22	103	0	410	21,49%
Totaal VAPH	175	249	27	129	0	580	30,40%
Eindtotaal	1.311	252	86	218	41	1.908	100,00%
%	68,70%	13,20%	4,50%	11,40%	2,10%	100,00%	

(Bron: Intersectorale toegangspoort)

Onderstaande tabel geeft de **wachttijd van de geprioriteerde hulpvragen** weer. De tabel maakt een onderscheid naar wanneer de prior is toegekend, en berekent de wachttijd van de voor 31/12/2017 opgestarte priors.

Sommige jongeren hebben een uitgesproken keuze van voorziening. Wanneer een niet-voorkeursvoorziening aan de prior kan voldoen, resulteert dit dan vaak niet in een opstart.

- Van de priors die zijn toegekend in 2015 is 4,2% eind 2017 nog niet kunnen instromen en stroomt 80,8% in binnen de 6 maanden.
- Van de priors die zijn toegekend in 2016, is 24,46% eind 2017 nog niet kunnen instromen, en kan 62,7% binnen de 6 maanden na het toekennen van de prior instromen.
- In 2017 kan 51,4% binnen de 6 maanden instromen. Gezien ook de kinderen en jongeren die in de tweede helft van 2017 een prior krijgen, zijn meegeteld, is het logisch dat het getal voor die groep minder gunstig is.

Tegelijk blijkt voor alle tot nu toe toegekende priors wel dat steeds minder kinderen en jongeren snel (i.e. binnen 6 maanden) kunnen opstarten. Het opstartperspectief voor priors daalt dus. Het opstartperspectief van priors voor het aanbod van het VAPH is een stuk lager dan in andere sectoren. 66,3% van de in 2015 toegekende priors en 49% van de priors van 2016 kunnen binnen de 6 maanden instromen in de gewenste hulp, terwijl dit voor de sectoren Jongerenwelzijn en Kind en Gezin op respectievelijk 87,8% in 2015 en 69% in 2016 en 94,5% in 2015 en 74% in 2016 ligt. Voor 2017 ligt dat aantal op: VAPH: 36,8% - Jongerenwelzijn: 57,2% en Kind en Gezin: 56,8%.

[Bekijk de regionale cijfers](#) voor meer details.

**Tabel: Wachtijd van geprioriteerde hulpvragen
(teleenheid: % priorvragen)**

Referentienr. tabel: 122

	Binnen de week	Binnen de maand	Binnen de 3 maanden	Binnen de 6 maanden	Binnen de 12 maanden	Meer dan 12 maanden	Niet opgestart	Eindtotaal
JW	6,46%	29,46%	35,79%	16,41%	7,62%	1,68%	2,58%	100,00%
K&G	17,81%	39,73%	30,14%	6,85%	5,48%	0,00%	0,00%	100,00%
VAPH	1,56%	7,35%	27,62%	29,84%	18,49%	7,57%	7,57%	100,00%
Totaal 2015	5,40%	22,38%	32,64%	20,52%	11,27%	3,63%	4,17%	100,00%
JW	4,90%	19,90%	29,40%	14,80%	8,30%	1,50%	21,20%	100,00%
K&G	6,49%	29,87%	29,87%	7,79%	2,60%	0,00%	23,38%	100,00%
OND	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%	66,67%	100,00%
VAPH	1,20%	5,20%	21,00%	21,60%	15,60%	5,00%	30,40%	100,00%
Totaal 2016	3,78%	15,64%	26,80%	16,52%	10,28%	2,52%	24,46%	100,00%
JW	2,97%	17,44%	24,68%	12,09%	2,68%	0,00%	40,14%	100,00%
K&G	5,68%	19,32%	21,59%	10,23%	0,00%	0,00%	43,18%	100,00%
OND	0,00%	11,76%	0,00%	11,76%	0,00%	0,00%	76,47%	100,00%
VAPH	1,36%	2,91%	16,09%	16,47%	5,81%	0,00%	57,36%	100,00%
Totaal 2017	2,58%	12,88%	21,53%	13,37%	3,50%	0,00%	46,13%	100,00%
Eindtotaal	3,81%	16,58%	26,57%	16,53%	8,11%	1,93%	26,46%	100,00%

(Bron: Intersectorale Toegangspoort)

Gemandateerde voorzieningen - Ondersteuningscentrum

Jeugdzorg

Hulpaanbieders hebben allen een verantwoordelijkheid in het omgaan met verontrusting. Indien zij hier zelf tegen de grenzen aanbotsen en twijfelen of deze hulpverlening nog verder in het vrijwillige kader kan plaatsvinden, kunnen zij beroep doen op een gemandateerde voorziening: het vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK) en het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ).

Het OCJ onderzoekt of het in verontrustende situaties noodzakelijk is om van overheidswege hulp op te starten of verder te zetten (mandaat maatschappelijke noodzaak). Het heeft verschillende taken:

- consult bieden aan hulpverleners die vastlopen in een verontrustende situatie maar hierin zelf nog verder aan de slag willen gaan;
- onderzoeken of het maatschappelijk noodzaak is om tussen te komen in situaties van verontrusting (case-onderzoek);
- opvolgen van een verontrustende situatie in geval van maatschappelijke noodzaak (mano) en het installeren van hulpverlening (casemanagement);
- indien nodig doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie voor gerechtelijke jeugdhulp.

Vanuit hun specifieke mandaat gaan consultants OCJ tot het uiterste om samen met jongeren, ouders en hun netwerk, en al dan niet professionele hulp, mee hoop te creëren voor de toekomst opdat kinderen en jongeren veilig zouden kunnen opgroeien. Om een verschil te maken in situaties van verontrusting, zet men in op relaties aangaan, niet alleen met een kind of jongere en zijn netwerk, maar ook met hulpverlenende partners. Bijkomend vraagt de positie van de consultant de veiligheid centraal te zetten.

Consultanten werken vanuit de basis- en onderzoeksprincipes van Signs of Safety. Dit is een oplossings- en krachtgerichte benadering die tegelijk verbinding toelaat, vanuit de krachten van het netwerk te werken én steeds de focus op de veiligheid van het kind te houden.

Consult OCJ

Jeugdhulpaanbieders kunnen terecht bij het OCJ met een consultvraag. De consultfunctie is erop gericht om de verontrusting helder te krijgen en pistes aan te reiken die de horizon van de consultvrager kunnen verbreden, zodat deze weer openingen en opties ziet om verder aan de slag te gaan. Het 'eigenaarschap' blijft bij de consultvrager.

In 2017 zijn in totaal voor Vlaanderen 1.673 consultvragen gesteld. Het aantal consultvragen is lichtjes gedaald (-5 % t.o.v. 2016). Enkel in Oost-Vlaanderen is het aantal opnieuw gestegen, met zelfs 30 % t.o.v. 2016. Ook in 2016 was er reeds een stijging, vooral door meer sensibilisering in Oost-Vlaanderen.

**Tabel: Soort consultvraag per consultteam
(teleenheid: consultvragen)**

Referentienr. tabel: 161

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
Algemeen advies	7	3	14	8	8	40	2,39%
Bespreking concrete situatie	261	317	310	330	284	1 502	89,78%
Informatie	7	16	59	25	24	131	7,83%
Totaal	275	336	383	363	316	1 673	100,0%
%	16,44%	20,08%	22,89%	21,70%	18,89%	100,00%	

(Bron: Consulto)

Maatschappelijke noodzaak

Een aanmelding bij het OCJ is een (schriftelijk) contact met het oog op het laten onderzoeken van de maatschappelijke noodzaak tot hulpverlening, die vertrekt vanuit een verontrusting over de veiligheid en ontplooiingskansen van de minderjarige.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal unieke aanmeldingen bij de OCJ's in 2017. Een unieke aanmelding staat voor 1 procedure mano. Indien een jongere meerdere keren wordt aangemeld voor onderzoek mano, worden er meerdere procedures opgestart en meerdere geteld.

Wanneer er verschillende meldingen voor een jongere binnen één procedure zijn, dan worden deze hier niet geteld. In totaal zijn er 4.943 aanmeldingen gebeurd. Dit betekent een lichte daling van 4% t.o.v. 2016 maar nog steeds een stijging t.o.v. 2015 (n=4.275). Enkel in Antwerpen (+8.5%) en West-Vlaanderen (+2%) is het aantal aanmeldingen in 2017 nog verder gestegen. In totaal zijn 4.889 unieke minderjarigen aangemeld, dus los van het aantal aanmeldingen voor deze jongere.

De meeste aanmeldingen gebeuren in de regio Antwerpen, gevolgd door West- en Oost-Vlaanderen. Naar leeftijd is 56% van de minderjarigen jonger als 12 jaar op moment van aanmelding, een vierde van de aanmeldingen is zelfs voor kinderen jonger dan 6 jaar.

**Tabel: Aantal unieke aanmeldingen OCJ per regio
(teleenheid: unieke aanmeldingen)**

Referentienr. tabel: 162

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	373	195	264	145	327	1.304	26,38%
6-11 jaar	432	188	314	200	327	1.461	29,56%
12-17 jaar	567	350	502	321	434	2.174	43,98%
18-21 jaar	1	2	1	0	0	4	0,08%
Totaal	1.373	735	1.081	666	1.088	4.943	100,00%
%	27,78%	14,87%	21,87%	13,47%	22,01%	100,00%	

(Bron: Domino)

Aanmelden bij het OCJ:

- een partner in integrale jeugdhulp meldt een minderjarige aan via een motivatie-document (M-doc);
- iemand buiten integrale jeugdhulp meldt telefonisch of schriftelijk aan;
- een cliëntstelsel kan zelf ook aanmelden.

Na aanmelding van een vermoeden van maatschappelijke noodzaak, start het OCJ steeds een onderzoek.

- Sinds de start van integrale jeugdhulp is in alle regio's het Parket de grootste aanmelder. De helft van de aanmeldingen zijn vanwege het Parket, t.o.v. 2016 is er een daling van 17% (n=2.876) en t.o.v. 2015 een stijging (n=2.161).
- Daarnaast vinden vooral de CLB's de weg naar het OCJ om verontrustende situaties aan te melden, met een stijging van 5% t.o.v. 2016 (n=1.064). Opmerkelijk is dat het aantal aanmeldingen piekt in de maand juni.
- Ook voorzieningen Jongerenwelzijn kennen de weg: aanmeldingen vanuit deze hoek zijn met 5% gestegen.
- Het aandeel aanmeldingen vanuit het cliëntstelsel zelf wordt steeds kleiner.
- Aanmeldingen vanwege andere sectoren situeren zich vooral binnen de gezondheidszorg en de OCMW's.
- Aanmeldingen OCJ en SDJ verwijzen naar aanmeldingen die vanuit deze diensten gebeuren bij een OCJ. Dit is vooral het geval bij dossiers waarin broers of zussen zich ook in een verontrustende situatie bevinden en men eveneens beslist tot het opstarten van de procedure mano.

Tabel: Aantal aanmeldingen per soort aanmelder en per regio (teleenheid: aanmeldingen)

Referentienr. tabel: 163

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
CAW	19	7	10	12	6	54	1,09%
CGG	8	25	10	15	13	71	1,43%
CLB	233	90	190	144	70	727	14,65%
CLB-MDT	51	30	135	37	141	394	7,94%
Ander MDT	7	46	7	6	16	82	1,65%
JWZ	120	28	80	65	62	355	7,15%
K&G	31	16	39	30	47	163	3,28%
VAPH	17	11	31	8	11	78	1,57%
OCJ	47	24	25	15	48	159	3,20%
VK	0	0	0	3	0	3	0,06%
SDJ	20	13	3	4	10	50	1,01%
Parket	743	363	511	270	569	2.456	49,49%
Cliënt-systeem	24	24	23	17	43	131	2,64%
Andere	64	58	18	46	54	240	4,84%
Totaal	1.384	735	1.082	672	1.090	4.963	100,00%

(Bron: Domino)

Aantal aanmeldingen: binnen één procedure mano kunnen er verschillende jeugdhulpaanbieders een melding doen voor een jongere, deze worden hier allen geteld. Vandaar het verschil in het totaal aantal unieke aanmeldingen in de vorige tabel en het aantal aanmeldingen hier.

Ten opzichte van 2016 zijn er enkele dalingen en stijgingen merkbaar:

- De opmerkelijkste dalers zijn de aanmeldingen vanwege het cliëntsysteem (2016: n=189), vanwege het CAW(2016: n=74) en vanwege het VAPH (2016: n= 89).
- Stijgers zijn aanmeldingen van het CLB (2016: n=1.064), vanwege voorzieningen Jongerenwelzijn (2016: n=337) en vanwege andere sectoren.

Binnen de regio's zijn er ook verschillen. Zo is het percentage aanmeldingen vanwege het Parket het hoogst in Antwerpen (54%) en het laagst in Vlaams-Brabant (40%). Wat betreft de aanmeldingen vanuit het CLB (zowel CLB als CLB-MDT), is het aandeel aanmeldingen het laagst in Limburg (16%) en hoger in Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant & Brussel dan het Vlaamse percentage: respectievelijk 30% en 27% t.o.v. 23%.

Het **doel van het onderzoek** van de aangemelde verontrustende situatie is drieledig:

1. een exploratie van de mate van verontrusting;
2. de noodzaak om als 'overheid' in te grijpen op de hulpverlening (maatschappelijk noodzakelijke jeugdhulpverlening);
3. de mogelijkheden om verder te gaan in de vrijwillige hulpverlening, dan wel de noodzaak om gerechtelijke hulpverlening op te starten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht over de **uitkomst van de aanmeldingen** van 2017:

- Het is niet maatschappelijk noodzakelijk om in te grijpen.
- Het is maatschappelijk noodzakelijk om in te grijpen. Dan zijn er twee scenario's:
 - o het casemanagement wordt gestart: Het OCJ neemt de regie en de organisatie van de hulpverlening op zich. Dit is het geval wanneer hulp noodzakelijk is, zonder een expliciete hulpvraag. Het is noodzakelijk om continu aanklappend, bemiddelend en onderhandelend te werken om in een buitengerechtelijke context te blijven werken of om veiligheid te kunnen garanderen;
 - o de zaak is doorverwezen naar het Openbaar Ministerie.
- Conclusie onderzoek nog 'niet geweten' : dit wil zeggen dat op het moment van de meting (begin maart 2018) de procedure nog lopende was (dit betreft vooral aanmeldingen van oktober-november- december 2017).

**Tabel: Resultaat aanmelding naar regio
(teleenheid: aanmeldingen)**

Referentienr. tabel: 164

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal
Mano: CM	618	305	481	181	482	2.067
Mano: doorverwij- zing Parket	147	85	98	127	87	544
	19,22%	21,79%	16,93%	41,23%	15,29%	20,83%
Totaal	765	390	579	308	569	2.611
%	75,97%	68,78%	70,61%	71,30%	69,90%	71,73%
Geen mano	242	177	241	124	245	1.029
Totaal	1.007	567	820	432	814	3.640
Geen beslissing	377	168	262	240	276	1.323
	1.384	735	1.082	672	1.090	4.963

(Bron: Domino)

Voor 72% van de aanmeldingen wordt ingeschat dat de tussenkomst van het OCJ maatschappelijk noodzakelijk is (n=2.611), dit ligt in de lijn van 2016. Voor 20% van deze aanmeldingen (n=544) is men overtuigd van de maatschappelijke noodzaak maar is het nodig om door te verwijzen naar het Parket.

**Tabel: Resultaat aanmelding naar soort aanmelder
(teleenheid: aanmeldingen)**

Referentienr. tabel: 165

	Beslissing					(Nog) niet ingevuld	Totaal
	MaNo			Geen MaNo	Totaal beslissing		
	MaNo	Doorverwijzing Parket na CO	Totaal				
CAW	12	7	19	22	41	13	54
	63,16%	36,84%	46,34%	53,66%	75,93%	24,07%	100,00%
CGG	44	2	46	5	51	20	71
	95,65%	4,35%	90,20%	9,80%	71,83%	28,17%	100,00%
CLB	321	116	437	93	530	197	727
	73,46%	26,54%	82,45%	17,55%	72,90%	27,10%	100,00%
CLB-MDT	217	49	266	44	310	84	394
	81,58%	18,42%	85,81%	14,19%	78,68%	21,32%	100,00%
Ander MDT	44	8	52	6	58	24	82
	84,62%	15,38%	89,66%	10,34%	70,73%	29,27%	100,00%
JWZ	179	46	225	45	270	85	355
	79,56%	20,44%	83,33%	16,67%	76,06%	23,94%	100,00%
K&G	84	10	94	23	117	46	163
	89,36%	10,64%	80,34%	19,66%	71,78%	28,22%	100,00%
VAPH	36	15	51	7	58	20	78
	70,59%	29,41%	87,93%	12,07%	74,36%	25,64%	100,00%
OCJ	71	41	112	9	121	38	159
	63,39%	36,61%	92,56%	7,44%	76,10%	23,90%	100,00%
VK	1	0	1	0	1	2	3

	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%	33,33%	66,67%	100,00%
SDJ	33	6	39	4	43	7	50
	84,62%	15,38%	90,70%	9,30%	86,00%	14,00%	100,00%
Parket	897	202	1.099	680	1.779	677	2456
	81,62%	18,38%	61,78%	38,22%	72,43%	27,57%	100,00%
Cliëntensysteem	44	20	64	40	104	27	131
	68,75%	31,25%	61,54%	38,46%	79,39%	20,61%	100,00%
Andere	84	22	106	51	157	83	240
	79,25%	20,75%	67,52%	32,48%	65,42%	34,58%	100,00%

(Bron: Domino)

Partners binnen integrale jeugdhulp kunnen een vermoeden van maatschappelijke noodzaak goed inschatten. Enkel binnen aanmeldingen vanwege het Parket en vanuit andere sectoren (zoals eerder gezegd vooral binnen de gezondheidszorg) wordt minder vaak beslist tot mano.

Doorverwijzingen naar het Parket gebeuren het vaakst binnen aanmeldingen van het OCJ, VK en het CAW. Het minst gebeurt er een doorverwijzing binnen aanmeldingen van het CGG en vanwege het cliëntensysteem zelf.

Wanneer in een situatie sprake is van verontrusting en maatschappelijke noodzaak én er is geen vrijwilligheid/samenwerking meer mogelijk met het cliëntensysteem, dan wordt op het team overwogen om de stap naar het Openbaar Ministerie te zetten. Indien het team beslist tot doorverwijzing dan informeert de consulent het kind of de jongere (telefonisch, face to face ...) over:

- de aanwezige zorgen (verontrusting – geen medewerking met het OCJ- maatschappelijke noodzaak);
- een mogelijke doorverwijzing naar het openbaar ministerie;
- de bodemeisen/minimale verwachtingen die zijn opgesteld in het team.

De consulent informeert over de mogelijkheid tot een **tegensprekelijk debat**. De minderjarige kan kiezen om op dit aanbod in te gaan of niet. Het tegensprekelijk debat is een gesprek waarbij de consulent die het dossier begeleidt en de teamverantwoordelijke aanwezig zijn. De ouders/opvoedingsfiguren worden samen met de minderjarige (afhankelijk van maturiteit en leeftijd) uitgenodigd. Zij mogen ook een vertrouwenspersoon meenemen. In dit gesprek worden de zorgen geduid, en de bodemeisen/minimale verwachtingen opnieuw besproken. De minderjarigen en ouders krijgen de kans om - elk vanuit hun eigen perspectief - te reageren op deze boodschap. Er wordt gestreefd naar een dialoog. Over het WAT (= de minimale verwachtingen) wordt niet in debat gegaan. Over het HOE wordt wel gestreefd naar afstemming met de jongere. Het tegensprekelijk debat wordt afgesloten met al dan niet het akkoord van de minderjarige over de bodemeisen. Afhankelijk hiervan, blijft het OCJ verder betrokken of verwijst het door naar het Openbaar Ministerie. Indien de jongere zich akkoord verklaart met de bodemeisen, wordt een engagementsverklaring opgemaakt.

Uit de cijfers blijkt dat er meestal niet wordt gekozen voor een tegensprekelijk debat (n=887). Tijdens het casemanagement wordt iets vaker op dit aanbod ingegaan.

Tabel: Aantal tegensprekelijke debatten per uitkomst, per fase (teleenheid: tegensprekelijke debatten)

Referentienr. tabel: 166

	Minderjarige wil geen gesprek	Tegensprekelijk debat		Totaal
		Voortzetting binnen OCJ	Doorverwijzing Parket	
Fase: case-onderzoek	450	52	160	662
Fase: casemanagement	426	97	354	877
Totaal	876	149	514	1.539

(Bron: Domino)

In heel Vlaanderen wordt in 1.539 dossiers overwogen om door te verwijzen naar het Openbaar Ministerie. Dit is 4% meer dan in 2016 (n=1.452). Dit doet zich vaker voor tijdens het casemanagement dan tijdens het case-onderzoek. In 57% van deze gevallen wordt niet ingegaan op het aanbod van een tegensprekelijk debat. De betrokkenheid van het OCJ wordt na 22% (n=149) van de tegensprekelijke debatten verder gezet.

Tabel: % aantal doorverwijzingen naar het Openbaar Ministerie naar soort aanmelder, per fase (teleenheid: doorverwijzingen)

Referentienr. tabel: 167

	CO	CM	Totaal
CAW	1,08%	1,56%	1,31%
CGG	0,43%	1,44%	0,91%
CLB	19,50%	15,87%	17,78%
CLB-MDT	10,02%	9,98%	10,00%
Ander MDT	1,08%	0,72%	0,91%
JWZ	8,41%	6,25%	7,39%
K&G	1,29%	4,21%	2,67%
VAPH	2,37%	2,16%	2,27%
OCJ	6,36%	5,17%	5,80%
VK	0,00%	0,12%	0,06%
SDJ	1,94%	0,96%	1,48%
Parket	39,55%	43,39%	41,36%
Cliëntensysteem	2,91%	3,73%	3,30%
Andere	5,06%	4,45%	4,77%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%

(Bron: Domino)

De meeste minderjarigen die na een case-onderzoek of tijdens casemanagement worden doorverwezen naar het Parket, zijn oorspronkelijk ook aangemeld door het Parket of door het CLB.

Gemandateerde voorzieningen - Vertrouwenscentrum

Kindermishandeling

Het vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK) heeft naast zijn rechtstreeks toegankelijke probleemgebonden hulp (zie rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp) ook opdrachten inzake maatschappelijke noodzaak (mano). Het VK onderzoekt dan of het in verontrustende situaties - met een vermoeden van kindermishandeling -, maatschappelijk noodzakelijk (mano) is om tussen te komen en hulp op te starten of verder te zetten. Indien nodig kan het VK een dossier doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie, wanneer gerechtelijke jeugdhulp zich opdringt.

Onderstaande tabel toont het **aantal unieke opgestarte procedures 'maatschappelijke noodzaak'** (mano) voor kinderen en jongeren in 2017. De aangemeldingen die niet-ontvankelijk verklaard worden, zijn niet mee opgenomen.

In totaal gaat het om 1.121 opgestarte mano-procedures bij het VK, voor 1.101 unieke kinderen. Bij 20 kinderen is dus sprake van 2 opgestarte mano-procedures, bv. omwille van een verhuisdossier tussen twee VK of omdat er effectief twee mano-procedures doorlopen zijn voor dat kind in hetzelfde jaar, wat eerder uitzonderlijk is. 7 op 10 van de aangemeldingen (70,1%) betreft kinderen jonger dan 12 jaar.

In vergelijking met 2015 (834 mano-procedures) en 2016 (1.107 mano-procedures) betekent dit een stijging met respectievelijk 34% en 1%.

Tabel: Aantal unieke opgestarte mano-procedures per leeftijdscategorie (teleenheid: unieke opgestarte mano-procedures)

Referentienr. tabel: 194

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	94	41	74	33	29	60	331	29,50%
6-11 jaar	113	65	101	88	29	59	455	40,60%
12-17 jaar	94	52	72	57	15	34	324	28,90%
18-25 jaar	3	4	3	1	0	0	11	1,00%
Totaal	304	162	250	179	73	153	1.121	100,00%
%	27,10%	14,50%	22,30%	16,00%	6,50%	13,60%	100,00%	%

(Bron: VK e-dossier)

Onderstaande tabel geeft een **overzicht van de aanmelders** bij het VK voor een procedure mano. Per aangemeld kind wordt één aanmelder geteld. Een aanmelder die gelijktijdig 2 kinderen aanmeldt, wordt 2 keer geteld, nl. per kind 1 keer.

In meer dan de helft van de gevallen (52,8%) komt de aangemelding vanuit het jeugdparquet. Situaties die initieel aangemeld zijn binnen de probleemgebonden werking van het VK, kunnen intern doorverwezen worden voor een onderzoek mano. Dit gebeurt in 2017 in 177 gevallen (15,8%). Onder de categorie 'andere' vallen actoren uit de gezondheidszorg, het OCMW, kinderdagverblijven enz. De cijfers zijn vergelijkbaar met 2015 en 2016.

**Tabel: Overzicht aanmelders per regio
(teleenheid: opgestarte mano-procedures)**

Referentienr. tabel: 195

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
Parket	136	88	132	120	36	80	592	52,80%
Interne doorverw. VK	76	8	31	23	10	29	177	15,80%
K&G	12	12	9	8	10	13	64	5,70%
CAW	2	4	0	3	1	0	10	0,90%
CLB	38	19	39	9	8	15	128	11,40%
CGG	3	1	3	2	2	1	12	1,10%
VAPH	1	0	3	0	0	6	10	0,90%
JWZ	14	5	12	10	2	1	44	3,90%
Andere	22	25	21	4	4	8	84	7,50%
Totaal	304	162	250	179	73	153	1.121	100,00%

(Bron: VK e-dossier)

Onderstaande tabel toont de **conclusies bij afloop van het onderzoek**, en dus niet de mogelijke verschuivingen tijdens het casemanagement (bv. schakeling tussen observerend (OCM) en interveniërend casemanagement (ICM), of alsnog een doorverwijzing naar het Parket). Van de 1.121 opgestarte procedures in 2017, zijn er nog 71 procedures in onderzoek, wat het totaalcijfer van 1.050 verklaart:

- de helft blijft bij het VK in casemanagement (49,4%);
- 34,1% eindigt in een doorverwijzing naar het jeugdparquet;
- 16,6% blijkt na afloop van het onderzoek geen mano te zijn.

**Tabel: Overzicht resultaten van het onderzoek mano
(teleenheid: resultaten mano-onderzoek)**

Referentienr. tabel: 196

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
OCM	45	16	40		4	4	109	10,40%
ICM	85	96	77	52	17	82	409	39,00%
Parketmelding	155	21	61	53	25	43	358	34,10%
Geen mano	14	12	66	37	21	24	174	16,60%
Totaal	299	145	244	142	67	153	1.050	100,00%

(Bron: VK e-dossier)

Uit de **resultaten van de gestarte procedures** per type aanmelder blijkt dat van de 534 aanmeldingen door het Parket, er 130 dossiers terug keren naar het Parket na afloop van het onderzoek. Dat is bijna 1 op 4. Dit is beduidend lager in vergelijking met 2016: toen keerden bijna 1 op 3 van de dossiers terug naar het Parket na afloop van het onderzoek.

**Tabel: Overzicht resultaten onderzoek mano, per type aanmelder
(teleenheid: resultaten mano-onderzoek)**

Referentienr. tabel: 197

	OCM	ICM	Parketmelding	Geen mano	Totaal
Parket	50	228	149	130	557
	9,00%	40,90%	26,80%	23,30%	100,00%
Interne doorverwijzing VK	18	54	87	9	168
	10,70%	32,10%	51,80%	5,40%	100,00%
K&G	9	28	15	11	63
	14,30%	44,40%	23,80%	17,50%	100,00%
CAW	0	6	3	1	10
	0,00%	60,00%	30,00%	10,0%	100,00%
CLB	17	30	56	15	118
	14,40%	25,40%	47,50%	12,70%	100,00%
CGG	0	8	4	0	12
	0,00%	66,70%	33,30%	0,00%	100,00%
VAPH	0	3	5	0	8
	0,00%	37,50%	62,50%	0,00%	100,00%
JWZ	4	15	23	0	42
	9,50%	35,70%	54,80%	0,00%	100,00%
Andere	11	37	16	8	72
	15,30%	51,40%	22,20%	11,10%	100,00%
Totaal	109	409	358	174	1.050

(Bron: VK e-dossier)

Op een totaal van 1.050 aangemelde en opgestarte procedures, kan het VK in 246 gevallen geen diagnose stellen. Dit is vooral geval als de procedure vroegtijdig stopgezet wordt en doorverwezen is naar het Parket wegens geen medewerking (doorgaans van één of beide ouders/opvoedingsverantwoordelijken). Om het gediagnosticeerde probleem te vergelijken met het gemelde, worden de cijfers beperkt tot de 875 situaties met VK-diagnose.

De meldingen:

- emotioneel geweld (mishandeling & verwaarlozing) wordt het vaakst gemeld (46,8%);
- lichamelijk geweld (20,9% voor lichamelijke mishandeling en 7,7% voor lichamelijke verwaarlozing) wordt eveneens vaak gemeld;
- in 11,9% is er sprake van een risicosituatie in hoofde van de aanmelder;
- in 62 gevallen (7,1%) is er een vermoeden van seksueel misbruik.

**Tabel: Belangrijkste problematiek volgens melder
(teleenheid: meldingen)**

Referentienr. tabel: 198

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
Emotionele mishandeling	111	17	71	41	20	49	309	35,30%
Emotionele verwaarlozing	18	5	21	38	5	14	101	11,50%
Risicosituatie	32	7	43	4	3	15	104	11,90%
Lichamelijke mishandeling	89	14	35	22	7	16	183	20,90%
Lichamelijke verwaarlozing	14	9	11	3	18	12	67	7,70%
Onbekende/andere problematiek	3	12	0	4	0	1	20	2,30%
Seksueel misbruik	17	3	16	12	2	12	62	7,10%
Grensoverschrijdend gedrag minderjarige	6	1	8	1	3	4	23	2,60%
Totaal	294	68	207	125	58	123	875	100,00%

(Bron: VK e-dossier)

De diagnose:

- emotioneel geweld (mishandeling en verwaarlozing) wordt het vaakst gediagnosticeerd, nl. 49,3%;
- lichamenlijk geweld – 12,8% voor lichamelijke mishandeling en 6,7% voor lichamelijke verwaarlozing – wordt eveneens vaak gediagnosticeerd;
- in 16,2% van de gevallen blijkt er sprake van een risicosituatie na onderzoek;
- in 26 gevallen (3%) blijkt er na onderzoek effectief sprake van seksueel misbruik.

**Tabel: Belangrijkste gediagnosticeerde problematiek volgens VK
(teleenheid: meldingen)**

Referentienr. tabel: 199

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	Brussel	West- Vlaanderen	Totaal	%
Emotionele mishandeling	96	18	51	61	14	51	291	33,30%
Emotionele verwaarlozing	31	4	48	31	10	16	140	16,00%
Risicosituatie	49	5	55	12	0	21	142	16,20%
Lichamelijke mishandeling	70	11	9	7	4	11	112	12,80%
Lichamelijke verwaarlozing	13	9	9	2	17	9	59	6,70%
Onbekende/andere problematiek	10	19	16	3	6	6	60	6,90%
Seksueel misbruik	5	1	9	3	2	6	26	3,00%
Grensoverschrijdend gedrag minderjarige	6	1	6	1	0	3	17	1,90%
Verwerkingsproblematiek	9	0	4	4	0	0	17	1,90%
Geen probleem ingevuld	5	0	0	1	5	0	11	1,30%
Totaal	294	68	207	125	58	123	875	100,00%

(Bron: VK e-dossier)

Emotioneel geweld (mishandeling en verwaarlozing) wordt het vaakst bevestigd door het VK: respectievelijk in 94,2% en 80% van de gevallen. Seksueel misbruik wordt in 21 van de 56 gemelde situaties bevestigd.

Gerechtelijke jeugdhulp - Sociale dienst jeugdrechtbank

De sociale diensten bij de jeugdrechtbanken (SDJ) begeleiden zowel minderjarigen in verontrustende situaties (VOS) als jongeren die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd.

De jeugdrechter geeft de sociale dienst de opdracht om een maatschappelijk onderzoek uit te voeren. Daarbij zal de consulent gesprekken voeren met de betrokken partijen om o.a. zicht te krijgen op:

- de leefsituatie;
- de aanwezige zorgen en krachten in het cliëntsysteem;
- de ontplooiingskansen en de veiligheid van de minderjarige.

Dat leidt tot een schriftelijk verslag aan de jeugdrechter, bestaande uit een gemotiveerde inschatting van de nood aan een gerechtelijke maatregel en zo nodig een indicatiestelling. De consulent formuleert een verzoek aan de jeugdrechter waarbij de jeugdrechter de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft.

Op het einde van het case-onderzoek beslist de jeugdrechter over de nood aan een gerechtelijke maatregel. De sociale dienst zal (al dan niet professionele) hulpverlening organiseren (bv. aanmelden bij de intersectorale toegangspoort) op vraag van de jeugdrechter en waakt over de uitvoering van de gerechtelijke maatregel.

Vanuit hun specifieke maatschappelijk mandaat gaan consulenten SDJ tot het uiterste om samen met jongeren, ouders en hun netwerk, en al dan niet professionele hulp, mee hoop te creëren voor de toekomst opdat kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien.

Om een verschil te maken in situaties van verontrusting, zet men in op relaties aangaan, niet alleen met het kind of de jongere en zijn netwerk, maar ook met hulpverlenende partners. Bijkomend vraagt de positie van de consulent de veiligheid centraal te zetten.

Consulenten werken vanuit de basis- en onderzoeksprincipes van Signs of Safety. Dit is een oplossings- en krachtgerichte benadering die tegelijkertijd verbinding toelaat, vanuit de krachten van het netwerk te werken én steeds de focus op de veiligheid van het kind te houden.

De **instroom** bij de sociale diensten is in 2017 opnieuw gestegen. Er stromen 4.855 jongeren in, dit is een stijging van 18% t.o.v. 2016. Naar leeftijd zijn, in tegenstelling met het OCJ-publiek, de meeste minderjarigen ouder dan 12 jaar.

Tabel: Aantal vorderingen per leeftijdscategorie en per regio (teleenheid: vorderingen)

Referentienr. tabel: 168

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	391	104	211	172	195	1.073	22,10%
6-11 jaar	333	98	172	191	137	931	19,18%
12-17 jaar	981	326	573	474	450	2.804	57,75%
18-21 jaar	18	3	3	3	20	47	0,97%
Totaal	1.723	531	959	840	802	4.855	100,00%
%	35,49%	10,94%	19,75%	17,30%	16,52%	100,00%	

(Bron: Domino)

Wat betreft kinderen van 0 tot 3 jaar:

- 16% van alle vorderingen is voor deze leeftijdscategorie;
- 38% van alle hoogdringendheden is voor deze leeftijdscategorie;
- 19% van alle VOS is voor deze leeftijdscategorie.

Minderjarigen worden aangemeld binnen de gerechtelijke hulpverlening op basis van 3 soorten vorderingsgronden:

- MOF;
- verontrustende situatie via gemandateerde voorziening (VOS via GV). Dit kan zowel OCJ als VK zijn;
- verontrustende situatie via hoogdringendheid.

Meer dan de helft van de vorderingen in 2017 is voor minderjarigen in een verontrustende situatie die worden aangemeld via de gemandateerde voorzieningen (VOS via GV) (n=2.754). Dit is een stijging van 14% t.o.v. 2016 (n=2.677). Voor het tweede jaar op rij stijgt het aantal vorderingen MOF, dit keer met 3% t.o.v. 2016.

Tabel: Aantal vorderingen per vorderingsgrond en per regio (teleenheid: vorderingen)

Referentienr. tabel: 169

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
MOF	537	155	303	216	279	1.490	30,69%
VOS via GV	902	344	550	511	447	2.754	56,73%
VOS hoogdringend	284	32	106	113	76	611	12,58%
Totaal	1.723	531	959	840	802	4.855	100,00%

(Bron: Domino)

Onderstaande tabel toont het aantal minderjarigen met een maatregel per vorderingsgrond en per regio. In 2017 hebben 16.295 minderjarigen een maatregel binnen de gerechtelijke hulpverlening. Zoals eerder aangegeven, bevindt meer dan de helft van de minderjarigen zich bij instroom in een verontrustende situatie, aangemeld via GV. De tabel toont aan dat deze groep minderjarigen het hoogste aantal minderjarigen met een maatregel bevat (n=14.102).

Tabel: Aantal unieke jongeren met een maatregel in 2017 per vorderingsgrond en per regio (teleenheid: unieke jongeren)

Referentienr. tabel: 170

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant - Brussel	West-Vlaanderen	Totaal
MOF	863	285	447	336	370	2.301
VOS via GV	4.720	1.957	3.133	1.992	2.300	14.102
VOS hoogdringend	341	36	191	148	129	845
Totaal	5.561	2.187	3.585	2.317	2.645	16.295

(Bron: Domino)

Per jongere kunnen verschillende maatregelen genomen worden. Onderstaande tabel geeft het overzicht van het **aantal maatregelen** die van kracht zijn in 2017. Gemiddeld genomen kent een minderjarige met een vordering VOS via een GV minder verschillende maatregelen dan bij MOF en

VOS hoogdringendheid. Het aantal maatregelen bij hoogdringendheid is met 15% gestegen. Daarnaast is er een hoog aandeel hoogdringende maatregelen binnen Vlaams-Brabant.

Tabel: Aantal maatregelen (die lopen in 2017) per vorderingsgrond en per regio (teleenheid: maatregelen)

Referentienr. tabel: 171

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
MOF	2.903	729	1.279	842	1.075	6.828	15,28%
VOS via GV	12.096	5 067	7.680	4.874	5.696	35.413	79,27%
VOS hoogdringend	945	94	592	464	339	2.434	5,45%
Totaal	15.944	5.890	9.551	6.180	7.110	44.675	100,00%
%	35,69%	13,18%	21,38%	13,83%	15,91%	100,00%	

(Bron: Domino)

Het aantal maatregelen per vorderingsgrond en per regio toont aan dat het hoogste aantal maatregelen zich situeert bij de groep minderjarigen 'VOS via GV' (n=35.413).

Probleemgebonden hulp NRTJ

Kind en Gezin

Functie: Verblijf, NRTJ

Een **centrum voor kindercare en gezinsondersteuning** (CKG) is een voorziening die hulp biedt aan gezinnen, in al hun diversiteit, met kinderen van 0 tot en met 12 jaar of in het basisonderwijs. Het biedt een tijdelijk hulpaanbod bij opvoedingsproblemen als de situatie nog omkeerbaar is, zodat ouders de opvoeding verder op eigen kracht kunnen aanpakken.

De CKG worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. Momenteel zijn er 18 in Vlaanderen.

Onder de **functie verblijf** (niet-rechtstreeks toegankelijk luik) kunnen de CKG 1 typemodule lang residentiële opvang inzetten voor kinderen uit gezinnen met meerdere problemen.

Deze module kan naargelang de inschatting van de situatie **perspectiefzoekend of –biedend** zijn:

- perspectiefzoekend: als het perspectief voor het kind bij aanvang niet duidelijk is. Tijdens de opvang moet worden gezocht naar een lange termijn oplossing en is begeleiding van de thuissituatie nodig. Deze opvang kan maximaal één jaar duren (dag en nacht, tot 7/7);
- perspectiefbiedend: als het vanuit het oogpunt van het kind duidelijk is dat het na zes maanden niet terug naar huis kan en er behoefte is aan een stabiel leefklimaat buiten het gezin. Deze opvang wordt in het CKG enkel aangeboden aan kinderen tot maximaal zes jaar.

De cijfers in het jaarverslag komen van de CKG zelf, die de data in hun registratiesysteem in eigen beheer hebben.

Met het lange residentiële aanbod vangen de CKG in 2017 in totaal 584 kinderen op;

- bijna drie vierde van de kinderen is jonger dan zes jaar (73,1%);
- 155 kinderen zijn tussen zes en elf jaar (26,5%);
- twee kinderen zijn twaalf jaar of ouder (of in het basisonderwijs: 0,3%).

In vergelijking met 2015 en 2016 betekent dit een daling met respectievelijk 7% en 3%, wat vooral samenhangt met een langere verblijfsduur van de opgevangen kinderen (zie verder).

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in lang residentieel aanbod, per leeftijdscategorie (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 201

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	211	40	97	35	44	427	73,10%
6-11 jaar	82	14	31	17	11	155	26,50%
12-17 jaar	1	0	0	1	0	2	0,30%
Totaal	294	54	128	53	55	584	100,00%
%	50,30%	9,20%	21,90%	9,10%	9,40%	100,00%	

(Bron: registratiesysteem CKG's)

De **gemiddelde verblijfsduur** in het lang residentieel aanbod bedraagt 370 dagen. Door de wijze van registratie en rapportage op jaarbasis, is dit echter een behoorlijk onbetrouwbaar cijfer, en vermoedelijk een onderschatting van de reële duur. In vergelijking met 2015 en 2016 is er een stijging van de opnameduur met respectievelijk 37% en 21%.

De CKG hebben in 2017 een capaciteit van 348 lange residentiële opvangplaatsen (zowel perspectiefzoekend als -biedend). Dit slaat op het aantal plaatsen dat ze bij de start van het jaar plannen in te zetten voor dit aanbod. In vergelijking met 2015 en 2016 stijgt het aantal plaatsen met respectievelijk 10 en 2 plaatsen.

Met 103% realiseren de CKG een overbezetting o.b.v. het aantal dagen dat een kind lang residentieel wordt opgevangen.

Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ) door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap VAPH bestaat uit:

- ondersteuning door de multifunctionele centra (MFC);
- het persoonlijke-assistentiebudget (PAB);
- individuele materiële bijstand (IMB; nl. hulpmiddelen en aanpassingen);
- verblijfs- en vervoerskosten in het gewoon onderwijs;
- dovertolken.

Multifunctionele centra

De vroegere internaten, semi-internaten, observatie- en behandelcentra (OBC) en een aantal kortverblijven zijn sinds 2012 gradueel omgevormd tot multifunctionele centra (MFC). Deze centra hebben als opdracht om vraaggestuurde en flexibele ondersteuning te bieden aan minderjarigen met een handicap tot en met 21 jaar (maximaal verlengbaar t.e.m. 25 jaar).

Zij bieden hiervoor diverse functies aan:

- verblijf;
- dagopvang (schoolvervangend en schoolaanvullend);
- begeleiding.

Een aantal MFC biedt daarnaast ook diagnostiek en behandeling aan. Het gaat hier steeds om niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning. Een MFC kan enkel de modules aanbieden die voorzien zijn in de jeugdhulpbeslissing.

De MFC zijn - zoals de meeste diensten voor minderjarigen binnen het VAPH - gespecialiseerd in één of meerdere doelgroepen van handicaps (bv. autisme, motorische handicap, meervoudige beperking ...).

Het aantal MFC is toegenomen met 15 erkenningen t.o.v. 2016. Dit heeft te maken met het ophouden met bestaan van thuisbegeleiding. Een deel van de thuisbegeleidingsdiensten heeft een niet-rechtstreeks toegankelijk luik behouden, waarvoor ze een MFC-erkenning krijgen.

Er zijn in totaal 98 erkende MFC.

Tabel: Aantal MFC per provincie (teleenheid: aantal MFC)

Referentienr. tabel: 150

	Aantal
Antwerpen	24
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2

Limburg	12
Oost-Vlaanderen	23
Vlaams-Brabant	17
West-Vlaanderen	20
Totaal	98

(Bron: VAPH)

In 2017 maken 11.523 kinderen en jongeren gebruik van de ondersteuning van een multifunctioneel centrum (MFC). Dit is vergelijkbaar met 2016 (n=11.502). De capaciteit van een MFC wordt uitgedrukt in personeelspunten. De vroeger erkende capaciteit (9.121 plaatsen) vergeleken met het huidige aantal kinderen en jongeren, toont dat er stelselmatig meer minderjarigen door de MFC worden bediend dan de vroegere erkende plaatsen.

MFC bieden **flexibele, vraaggestuurde trajecten**. Dit vertaalt zich onder meer in kortere ondersteuningstrajecten of samenwerking met diensten uit andere sectoren. Daardoor kunnen meer kinderen en jongeren dan voordien worden ondersteund.

De meeste gebruikers zijn tussen de 6 en 17 jaar. Als voldaan wordt aan een aantal bepalingen kunnen minderjarigen ook langer gebruik maken van de ondersteuning van een MFC. Deze groep is eerder beperkt.

Tabel: Aantal ondersteunde kinderen en jongeren door een MFC (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 151

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	181	108	128	88	175	680	5,90%
6-11 jaar	848	409	762	451	770	3.240	28,10%
12-17 jaar	1.132	808	1.220	735	1.047	4.942	42,90%
18-21 jaar	496	315	499	302	545	2.157	18,70%
22-25 jaar	91	82	97	66	168	504	4,40%
Totaal	2.748	1.722	2.706	1.642	2.705	11.523	100,00%
%	23,80%	14,90%	23,50%	14,20%	23,50%	100,00%	

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

De volgende tabellen geven het aantal personen weer dat minstens één keer van een bepaalde ondersteuningsfunctie gebruik heeft gemaakt. Vaak gaat het over een combinatie van functies (bv. dagopvang en verblijf en begeleiding).

Het verschil tussen de cijfers van de unieke minderjarigen en de opdeling per leeftijd en provincie komt doordat een aantal kinderen en jongeren gecombineerde trajecten doet over twee of meerdere provincies, of in de loop van het jaar overstapt naar een MFC in een andere provincie.

Verblijf in een MFC betekent het aanbieden van nachtopvang met inbegrip van ondersteuning in de avond- en ochtenduren. Buiten de provincie Limburg is verblijf licht gedaald t.o.v. 2016 (respectievelijk n=7.215 en 7.364). Bij de interpretatie moet rekening worden gehouden met het feit dat een kind of jongere in meerdere provincies een verblijf kan registreren.

De daling valt vooral op bij de leeftijdscategorieën 6-11 jaar en 12-17 jaar. Bij de leeftijdscategorieën 18-21 jaar en 22-25 jaar is er een lichte stijging van de registraties verblijf.

Tabel: Aantal ondersteunde kinderen en jongeren door een MFC dat minstens 1x gebruik maakt van functie verblijf (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 152

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	37	29	65	13	70	214	3,00%
6-11 jaar	354	234	426	271	451	1.736	24,10%
12-17 jaar	735	603	891	586	673	3.488	48,30%
18-21 jaar	336	226	346	226	338	1.472	20,40%
22-25 jaar	42	54	70	33	106	305	4,20%
Totaal	1.504	1.146	1.798	1.129	1.638	7.215	100,00%
%	20,80%	15,90%	24,90%	15,6%	22,70%	100,00%	

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Dagopvang in een MFC is de ondersteuning overdag voor een aangepaste opvang of dagbesteding.

Deze functie wordt aangeboden in modules met volgende activiteiten:

- schoolaanvullende dagopvang (82%): het aanbieden van handicapspecifieke opvang overdag zonder schoolvervangend karakter. Dit is gericht op het stimuleren van de ontwikkelingskansen en –mogelijkheden van een kind of jongere;
- schoolvervangende dagopvang (dagbesteding: 37%): opvang waarbij binnen de schooluren een alternatief programma wordt aangeboden. Deze opvang moet zoveel mogelijk aangeboden worden in samenwerking en afstemming met een onderwijsinstelling.

Ongeveer 82% van de kinderen en jongeren maakt gebruik van **schoolaanvullende dagopvang**. Schoolvervangende dagopvang wordt aangeboden aan 37% van de gebruikers. Deze cijfers liggen in de lijn van 2016 (respectievelijk n=9.471 en n=3.966). Er is een daling in het totaal aantal vergeleken met 2016. Het valt op dat de leeftijdscategorieën 0-5 jaar, 6-11 jaar en 12-17 jaar een daling vertonen. De leeftijdscategorieën 18-21 jaar en 22-25 jaar vertonen ook hier weer een stijging.

Vele minderjarigen doen een beroep op **schoolvervangende dagopvang**. Dat heeft meerdere verklaringen:

- een aantal jongeren gaat nooit naar school (vrijstelling van leerplicht);
- een groep jongeren is geschorst of gaat om een andere reden tijdelijk niet naar school;
- alle werkingen met een geïntegreerd aanbod worden als schoolvervangende dagopvang geregistreerd (bv. verregaande samenwerking tussen school en MFC, waar bv. ook begeleiders mee participeren in de lessen);
- er zijn ook combinaties tussen schoolaanvullende dagopvang en schoolvervangende mogelijk.

Er is een algemene stijging t.o.v. 2016 van het aantal kinderen en jongeren met een registratie dagopvang schoolvervangend, en dat in alle leeftijdscategorieën. De leeftijdscategorieën 6-11 jaar en 12-17 jaar vertonen de grootste stijging.

Tabel: Aantal ondersteunde kinderen en jongeren door een MFC dat minstens 1x gebruik van functie schoolaanvullende dagopvang (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 153

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	109	71	95	42	97	414	4,40%
6-11 jaar	685	327	664	375	715	2.766	29,30%
12-17 jaar	900	689	1.087	634	945	4.255	45,10%
18-21 jaar	362	253	411	225	453	1.704	18,00%
22-25 jaar	48	43	58	29	127	305	3,20%
Totaal	2.104	1.383	2.315	1.305	2.337	9.444	100,00%
%	22,30%	14,60%	24,50%	13,80%	24,70%	100,00%	

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Tabel: Aantal ondersteunde kinderen en jongeren door een MFC dat minstens 1x gebruik van de functie schoolvervangende dagopvang (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 154

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	103	62	68	33	73	339	7,90%
6-11 jaar	249	149	211	186	125	920	21,40%
12-17 jaar	443	374	547	338	283	1.985	46,30%
18-21 jaar	203	149	208	137	140	837	19,50%
22-25 jaar	43	48	45	30	43	209	4,90%
Totaal	1.041	782	1.079	724	664	4.290	100,00%
%	24,30%	18,20%	25,20%	16,90%	15,50%	100,00%	

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Begeleiding door een MFC is de algemene psychosociale ondersteuning of ADL-assistentie¹⁰. Deze begeleiding kan:

- ambulante: het kind of de jongere - al dan niet met zijn netwerk - verplaatst zich voor de ondersteuning naar de hulpverlener. Dit gebeurt dus op de vestigingsplaats of campus van de voorziening. Dit kan enkel als het kind of de jongere dezelfde dag geen gebruik maakt van (semi-)residentiële ondersteuning vanuit het VAPH;
- mobiele: de hulpverlener verplaatst zich voor de ondersteuning naar het kind of de jongere en zijn netwerk. Deze begeleiding vindt dus plaats in de thuiscontext of in het secundair opvoedingsmilieu, en niet op een vestigingsplaats of campus van de voorziening.

¹⁰ ADL staat voor Activiteiten Dagelijks Leven: alle activiteiten die iedereen moet volbrengen om de dag door te komen. ADL-assistentie bestaat bv. uit: hulp bij het wassen en aankleden, bij het eten, bij toiletbezoek, bij het douchen of baden, bij verplaatsingen binnenshuis (bv. in en uit bed) ...

Er is een stijging in het totaal aantal begeleidingen (n=5.755 t.o.v. n=5.453 in 2016). Deels heeft dit te maken met de integratie van de thuisbegeleidingsdiensten, maar mogelijk ook met een hogere inzet op niet-residentiële ondersteuningsvormen (zie de daling van verblijf). De grootste daling is bij de 0-5 jarigen en 6-11 jarigen. Zeker bij de eerste groep wordt - gezien de leeftijd - vooral gebruik gemaakt van rechtstreeks toegankelijke hulp.

Tabel: Aantal ondersteunde kinderen of jongeren door een MFC dat minstens 1 keer gebruik maakt van de functie begeleiding (teleenheid: kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 155

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	91	45	69	56	96	357	6,20%
6-11 jaar	443	141	422	269	389	1.664	28,90%
12-17 jaar	529	339	598	426	525	2.417	42,00%
18-21 jaar	219	126	254	163	327	1.089	18,90%
22-25 jaar	46	14	37	44	87	228	4,00%
Totaal	1.328	665	1.380	958	1.424	5.755	100,00%
%	23,10%	11,60%	24,00%	16,60%	24,70%	100,00%	

(Bron: Geïntegreerde Registratietool)

Persoonlijke-assistentiebudget

Doorheen de jaren is een gevarieerd aanbod van diensten voor minderjarige en meerderjarige personen met een handicap ontwikkeld. Een grote groep (ouders van) kinderen en jongeren met een handicap verkiest om geen of slechts minimaal gebruik te maken van het aanbod van de voorzieningen. Zij verkiezen de ondersteuning thuis te organiseren.

Om ook aan hun vraag tegemoet te komen, is het **persoonlijke-assistentiebudget (PAB)** ontwikkeld.

Een PAB is een budget vanuit de Vlaamse overheid om assistentie thuis, op school of op het werk te organiseren en financieren. Persoonlijke assistentie is bijstand en begeleiding van de persoon met een handicap met het oog op de organisatie van zijn dagelijks leven en het bevorderen van zijn sociale integratie.

Met het PAB kunnen één of meerdere persoonlijke assistenten aangeworven worden die assistentie verlenen op het vlak van:

- huishoudelijke activiteiten die behoren tot het dagelijks leven bv. bereiden van maaltijden;
- lichamelijke activiteiten;
- dagactiviteiten;
- verplaatsingen.

Daarbij gaat het om praktische, inhoudelijke en organisatorische hulp en ondersteuning.

Daarnaast kan ook assistentie verleend worden op het vlak van:

- school en werk: dit omvat enkel praktische hulp en ondersteuning bij handelingen van het dagelijks leven, bijvoorbeeld boekentas uitladen;
- agogische, pedagogische, orthopedagogische begeleiding (dus specifiek inspelend op de beperkingen) en ondersteuning van de persoon met een handicap en zijn ouders.

Zowel de persoon met een handicap zelf - als hij meerderjarig is-, als zijn wettelijke vertegenwoordiger - als hij (verlengd) minderjarig is-, kunnen optreden als **budgethouder**. Voor minderjarigen zijn meestal de ouders budgethouder in het kader van het PAB en tekenen zij de PAB-documenten. De budgethouder bepaalt zelf waar, wanneer, hoe en door wie de assistentie wordt gegeven.

De **aanvraag van een PAB voor minderjarigen** gebeurt bij de intersectorale toegangspoort (ITP) en geldt tot de leeftijd van 21 jaar. Vanaf de leeftijd van 17 jaar kan voortaan een persoonsvolgend budget (PVB) aangevraagd worden bij het VAPH. De periode tussen 18-21 jaar wordt beschouwd als een overgangperiode waarin de budgethouder de tijd heeft om de procedure bij het VAPH te doorlopen in functie van continuering van zijn budget als meerderjarige.

De bepaling van de **budgethoogte van het PAB** gebeurt door het team indicatiestelling van de ITP. Of er ook effectief een PAB toegekend wordt, hangt af van de prioritering door de intersectorale regionale prioriteitencommissie (de IRPC). Deze moet rekening houden met de beschikbare middelen voor PAB.

Er zijn op 31 december 2017 in totaal **679 actieve PAB-budgethouders** tot en met 21 jaar. In 2017 worden alle actieve PAB-budgethouders ouder dan 18 jaar omgezet naar een persoonsvolgend budget (PVB). Dit verklaart de daling tegenover het totaal aantal minderjarigen actieve PAB-budgethouders in 2016 (n=694). In de leeftijdsgroep 18 tot 21 jaar daalt het aantal van 249 jongeren in 2016 naar 87 in 2017.

Het hoogste aantal PAB-gebruikers bevindt zich, net als in 2016, in de leeftijdsgroep 12-17 jaar (338 personen), en is gestegen naar ongeveer de helft (49,8%) van alle PAB-budgethouders. Het laagste aantal PAB-gebruikers is nog steeds de groep van 0-5 jaar, maar er is een sterke stijging van 6 naar 35 kinderen.

Personen die een PAB-aanvraag indienen, moeten deze aanvraag vervolledigen met een **PAB-inschaling**. Deze PAB-inschaling werd tot 1 maart 2014 - zowel voor meerderjarigen als voor minderjarigen - voorgelegd aan de PAB-Deskundigencommissie. Sinds 1 maart 2014 worden de PAB-inschalingen van minderjarigen behandeld door het team indicatiestelling van de intersectorale toegangspoort. Op basis van de aard en de ernst van de handicap uit het inschalingsverslag volgt een beslissing inzake budgetcategorie en budgethoogte door de Deskundigencommissie of door het team indicatiestelling.

Tabel: Aantal actieve budgethouders PAB op 31/12/2017
(teleenheid: unieke minderjarigen)

Referentienr. tabel: 157

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	9	8	3	7	8	35	5,20%
6-11 jaar	65	46	43	37	28	219	32,30%
12-17 jaar	99	61	86	50	42	338	49,80%
18-21 jaar	25	18	20	12	12	87	12,80%
Totaal	198	133	152	106	90	679	100,00%
%	29,20%	19,60%	22,40%	15,60%	13,30%	100,0%	

(Bron: Feniks)

Het PAB schommelt tussen 9.788,51 euro en 45.679,71 euro op jaarbasis. Dat zijn de bedragen voor 2017. Die bedragen worden 1 keer per jaar aan de index aangepast.

Onderstaande tabel vermeldt de bedragen van de verschillende **budgetcategorieën**, zowel de niet-geïndexeerde budgetten als de budgetten van 2017. Er is nog differentiatie mogelijk binnen een budgetcategorie. De basisbedragen per budgetcategorie kunnen immers nog verhoogd of verlaagd worden (met een 'budgetschijf'), afhankelijk van verzwarende (bv. alleenwonend) of verlichtende factoren (bv. er is nog een PAB-gebruiker in het gezin waardoor er overlappende assistentietaken zijn, bv. voor het bereiden van maaltijden)

Tabel: Budgetcategorieën PAB in 2017
(teleenheid: euro)

Referentienr. tabel: 158

	Niet-geïndexeerd budget 2001	Budget op jaarbasis 2017
Budgetcategorie I	7.436,81	9.788,51
	9.915,74	13.051,35
Budgetcategorie II	12.394,68	16.314,18
	14.873,61	19.577,02
	17.352,55	22.839,85
Budgetcategorie III	19.831,48	26.102,69
	22.310,42	29.365,53
Budgetcategorie IV	24.789,35	32.628,36
	27.268,29	35.891,20
	29.747,22	39.154,04
Budgetcategorie V	32.226,16	42.416,87
	34.705,09	45.679,71

(Bron: VAPH)

Voor het PAB zijn er 5 **budgetcategorieën**. Hoe hoger de budgetcategorie, hoe beperkter de mogelijkheden op vlak van zelfredzaamheid. De kinderen en jongeren in budgetcategorie 5 zijn bijna volledig afhankelijk op vlak van zelfredzaamheid. In budgetcategorie 1 zitten kinderen en jongeren met nog heel wat mogelijkheden op vlak van zelfredzaamheid.

De meeste kinderen en jongeren bevinden zich in de hoogste en op één na hoogste budgetcategorie. Het zijn m.a.w. jongeren met een zeer hoge ondersteuningsnood. Tot 2012 werden PAB's toegekend via ministeriële prioriteitenbesluiten. Personen met de hoogste ondersteuningsnood kregen lange tijd voorrang, vandaar de ruime vertegenwoordiging van de hoogste budgetcategorie in deze cijfers. Sinds 2012 worden de PAB toegekend op basis van criteria van dringendheid van de vraag.

Tabel: Aantal actieve budgethouders PAB, opgedeeld naar budgetcategorie op 31/12/2017
(teleenheid: unieke minderjarigen)

Referentienr. tabel: 159

	Aantal PAB-houders	%
Budgetcategorie I	0	0%
Budgetcategorie II	28	4%
Budgetcategorie III	70	10%
Budgetcategorie IV	112	16%

Budgetcategorie V	469	69%
Totaal	679	100%

(Bron: Feniks)

Individuele materiële bijstand

Personen met een handicap kunnen bij het VAPH terecht voor financiële tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en aanpassingen, ook wel individuele materiële bijstand (IMB) genoemd.

Het VAPH biedt de mogelijkheid van tegemoetkomingen voor een zeer uiteenlopend gamma aan **hulpmiddelen en aanpassingen**, bijvoorbeeld woningaanpassingen (aanpassing van het sanitair en leefruimtes, wegwerken van drempels, verbreden van deuren ...), tilsystemen, autoaanpassingen, fietsoplossingen, hulpmiddelen om te communiceren, en dergelijke meer.

De intersectorale toegangspoort (ITP) beslist over:

- de erkenning als persoon met een handicap als de minderjarige nog niet eerder een aanvraag indiende;
- de algemene nood aan hulpmiddelen of ondersteuning als de minderjarige nog niet bij het VAPH gekend was vóór het opstarten van de aanvraag bij de toegangspoort en dus een eerste aanvraag voor IMB indient.

Het VAPH neemt de beslissing over de aanvragen voor specifieke tegemoetkomingen in het kader van IMB.

De tabel hieronder geeft per leeftijdscategorie weer hoeveel minderjarigen tussen 1 januari en 31 december 2017 een aanvraag indienen voor de tegemoetkoming voor een hulpmiddel of een aanpassing, en daar ook een goedkeuring voor krijgen. Deze cijfers bevatten geen goedkeuringen voor doventolkuren in de leefsituatie en voor vervoers- en verblijfskosten voor het volgen van gewoon onderwijs.

Wat de verdeling over de **verschillende leeftijdsgroepen** betreft, telt de groep van 0 tot 5 jaar het laagste aantal goedkeuringen. Dat is deels te verklaren omdat handicapspecifieke hulpmiddelen en aanpassingen voor kleine kinderen nog minder noodzakelijk zijn. Ouders tillen kleine kinderen bijvoorbeeld nog gemakkelijk zelf in plaats van een tilsysteem aan te vragen bij het VAPH. Naarmate kinderen groeien, worden dergelijke hulpmiddelen wel meer noodzakelijk.

Tussen de leeftijdsgroepen van 6 tot 11 jaar en van 12 tot 17 jaar zijn er heel beperkte verschillen wat het aantal goedkeuringen betreft.

Tabel: Aantal minderjarigen met een positieve beslissing IMB (teleenheid: unieke minderjarigen)

Referentienr. tabel: 160

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal	%
0-5 jaar	107	53	97	45	98	400	17,60%
6-11 jaar	193	117	182	156	168	816	35,80%
12-17 jaar	266	171	224	173	228	1.062	46,60%
Totaal	566	341	503	374	494	2.278	100,00%
%	24,90%	15,00%	22,10%	16,40%	21,70%	100,00%	

(Bron: Feniks)

Jongerenwelzijn

Rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Jongerenwelzijn organiseert op verschillende manieren een aanbod voor kinderen, jongeren en ouders met ernstige of langdurige problemen. Zo erkent en subsidieert het agentschap private voorzieningen binnen de bijzondere jeugdzorg. Deze voorzieningen organiseren hulpverlening - residentieel, ambuland of mobiel - voor kinderen en jongeren in verontrustende situaties (VOS) of die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd. Het aanbod bevat ook pleegzorg, zowel voor minder- als meerderjarigen.

Het aanbod van deze voorzieningen wordt georganiseerd aan de hand van **modules**:

- De organisaties voor bijzondere jeugdzorg (OVBJ), de diensten voor pleegzorg en de centra voor integrale gezinszorg (CIG) bieden zowel rechtstreeks als niet-rechtstreeks toegankelijke modules aan;
- De diensten voor crisishulp aan huis (cah) hebben een aanbod dat enkel via het crisismeldpunt toegankelijk is;
- De onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) hebben enkel niet-rechtstreeks toegankelijke modules, maar voorzien ook een aanbod crisisbegeleiding en –opvang vanuit het crisismeldpunt;
- De diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) bieden een gerechtelijk, niet-gemoduleerd aanbod voor jongeren die een MOF hebben gepleegd.

Het jaarverslag geeft per soort voorziening telkens eerst een algemeen deel met informatie over het volledige aanbod, de capaciteit, de bezetting en het aantal dossiers en minderjarigen.

Aangezien deze gegevens zowel het rechtstreeks als het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod omvatten, wordt dit algemene deel bij beide hoofdstukken (RTJ en NRTJ) herhaald.

Na het algemene deel volgen specifieke gegevens over de in 2017 afgesloten dossiers.

- In het hoofdstuk over de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp worden de afgesloten dossiers van de OVBJ, diensten voor pleegzorg en de CIG weergegeven die enkel rechtstreeks toegankelijke modules bevatten.
- In het hoofdstuk over de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp worden de afgesloten dossiers van de OVBJ, diensten voor pleegzorg, CIG en OOOC weergegeven die naast rechtstreeks toegankelijke ook minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module bevat in de loop van het traject.
- Tenslotte wordt het crisisaanbod van de OOOC en van de diensten crisishulp aan huis weergegeven in het hoofdstuk over de crisisjeugdhulp in het jaarverslag. Het crisisaanbod van de OVBJ en de CIG wordt opgenomen in het hoofdstuk over de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

Een dossier is een aaneensluitende periode van hulpverlening voor een kind of jongere in eenzelfde voorziening. Deze kan serieel meerdere dossiers hebben in eenzelfde voorziening, wanneer de hulpverlening onderbroken of gestopt werd. Een kind of jongere kan meerdere dossiers tegelijk hebben in verschillende voorzieningen, wanneer er een combinatie van hulpaanbod over voorzieningen heen is gerealiseerd.

Sinds 1 januari 2015 registreren de door Jongerenwelzijn erkende en vergunde voorzieningen in het vernieuwde registratiesysteem Binc (Begeleiding in cijfers). De diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling doen dat vanaf 1 januari 2018.

Organisatie voor bijzondere jeugdzorg

Algemeen

Een organisatie voor bijzondere jeugdzorg (OVBJ) is erkend op basis van typemodules. Elke OVBJ heeft een erkenning voor contextbegeleiding. Daarnaast kan een OVBJ ook een erkenning hebben voor modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, modules dagbegeleiding in groep, verblijfsmodules en modules ondersteunende begeleiding.

Een OVBJ met een erkenning voor de modules contextbegeleiding en modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, kan – op basis van de reële noden van de gebruikers – zelf de verhouding tussen het effectief aantal in te zetten modules contextbegeleiding en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen bepalen.

- **Contextbegeleiding (CB)** is de centrale module van elke OVBJ en elk begeleidingstraject. Het omvat de vroegere thuisbegeleiding, gezinsbegeleiding, netwerkbegeleiding ... Dit zijn alle begeleidingscontacten met het kind, de jongere en zijn netwerk, die gekoppeld zijn aan hulpverleningsdoelstellingen, inclusief contacten met school, CLB, de sociaal werker, de vertrouwenspersoon van de jongere, de trainer van de sportclub ...
- **Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (CBAW)** omvat de vroegere erkenningen voor begeleid zelfstandig wonen (bzw). Vroeger werd bzw ook georganiseerd vanuit een begeleidingstehuis, nu is dat een afzonderlijke module, vertrekkend vanuit contextbegeleiding.
- **Dagbegeleiding in groep** omvat het begeleidingsaanbod van de vroegere dagcentra, bestaat uit verschillende componenten (schoolbegeleiding, groepswerking, training), en loopt zowel in school- als vakantieperiodes. Ze focust op de grote meerwaarde van een laagdrempelige, contextgerichte begeleiding in groep. Dagbegeleiding wordt niet gezien als schoolvervangend, wel als naschools en ondersteunend.
- **Verblijf** omvat de begeleiding van een kind of jongere in een organisatie, inclusief overnachting. Hieraan wordt steeds een module contextbegeleiding gekoppeld. Door het dynamisch beheer van de residentiële capaciteit, kunnen voorzieningen crisisverblijf aanbieden voor kinderen en jongeren (al dan niet uit de eigen organisatie). Er is een onderscheid tussen een module 1-3 nachten en een module 4-7 nachten, al dan niet in een 1bis voorziening. Daarnaast is ook kamertraining mogelijk.
- **Ondersteunende begeleiding** omvat de pedagogische projecten, time out, ontheming ... Deze kunnen ingezet worden los van of gekoppeld aan andere modules, altijd met het doel om breuken in een lopend hulpverleningstraject te vermijden. Een organisatie die deze module aanbiedt, moet per module minimaal 12 kinderen of jongeren gedurende gemiddeld 2 weken begeleiden. Men kan dus een kind of jongere een kort traject van 2 dagen aanbieden, en een ander een traject van 3 weken.

Daarnaast hebben verschillende OVBJ een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

De **erkende capaciteit** voor de OVBJ wordt uitgedrukt in modules. In 2017 kennen de OVBJ opnieuw een uitbreiding:

- met 36 modules contextbegeleiding kortdurend intensief, gericht op het bevorderen van uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen;
- van het aantal modules contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering, waarvan 90 modules uitbreiding en 20 modules ombouw van contextbegeleiding laagintensief.

De andere verschillen met 2016 zijn het gevolg van gefundeerde wijzigingen in de erkenning van voorzieningen in functie van een betere dienstverlening. De totale begeleidingscapaciteit van alle OVBJ is in 2017 7.044 kinderen en jongeren (+126 t.o.v. 2016).

Daarnaast is de extra capaciteit van 2016 in het kader van de vluchtelingen crisis in 2017 projectmatig verlengd. Bovendien is er een uitbreiding van 100 modules CBAW middenintensiteit, voor de realisatie van kleinschalige wooneenheden. Dit is een specifiek aanbod voor jongeren vanaf 16 jaar met een erkenning als vluchteling of als subsidiair beschermde. Deze capaciteit wordt afzonderlijk weergegeven in de laatste kolom.

Tabel: Erkende capaciteit in modules OVBJ
(teleenheid: aantal erkende modules)

Referentienr. tabel: 1

	31/12/2015	31/12/2016	tijdelijke capaciteit vluchtelingenwerking 2016	31/12/2017	tijdelijke capaciteit vluchtelingenwerking 2017
OVBJ CB i.f.v. positieve heroriëntering (RTJ)	439	445		555	
OVBJ CB laagintensief (RTJ)	3.994	4.053		4.021	
OVBJ CB breedsporig (RTJ)	1.297	1.299	18	1.308	18
OVBJ CB kortdurend intensief (NRTJ)	331	365		404	
OVBJ CB i.f.v. AW basisintensiteit (NRTJ)	282	276	7	276	7
OVBJ CB i.f.v. AW middenintensiteit (NRTJ)	474	480	33	480	133
OVBJ dagbegeleiding in groep (RTJ)	635	627		627	
OVBJ verblijf (NRTJ)	2.906	2.905	163	2.901	163
OVBJ ondersteunende begeleiding (RTJ)	85	85		85	

(Bron: Domino-Binc)

De **bezettingsgraad** geeft aan in welke mate de totale capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De gemiddelde bezetting van de OVBJ is 93%. Dit percentage blijft over de jaren stabiel. Ook de bezettingspercentages van de afzonderlijke typemodules blijven grotendeels in lijn met voorgaande jaren. Enkel voor de typemodule contextbegeleiding in functie van autonoom wonen is er een opvallende stijging van 5% t.o.v. vorige jaren. De typemodule contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering kent een uitbreiding in 2017, waarbij ook geïnvesteerd is in opleiding, bekendmaking en verdere uitrol. Vandaar dat deze typemodule nog niet ten volle benut is.

In 2015 en 2016 werd de berekening van de bezetting van de typemodules ondersteunende begeleiding en dagbegeleiding in groep nog verfijnd binnen een experimenteel kader. Vanaf 2017 is de formule voor het berekenen van de bezetting vastgelegd en in de tabel weergegeven. Voor ondersteunende begeleiding is de bezetting 141%. Dit hoge bezettingspercentage heeft te maken met de diversiteit van aanbod binnen deze module.

Tabel: Bezetting OVBJ
(teleenheid: inzet van modules)

Referentienr. tabel: 2

	2015	2016	2017
OVBJ	92%	94%	93%
Verblijf	95%	91%	93%
CB breedsporig	119%	105%	103%
CB in functie van autonoom wonen	88%	87%	92%

CB in functie van positieve heroriëntering	21%	75%	74%
CB laagintensief	90%	90%	92%
CB kortdurend intensief	74%	85%	85%
Dagbegeleiding in groep			94%
Ondersteunende begeleiding			141%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 12.995 dossiers door de OVBJ geregistreerd. 6.038 dossiers zijn opgestart en 5.623 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de OVBJ vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat de OVBJ 55% vertegenwoordigen van alle door Jongerenwelzijn erkende en vergunde organisaties. Dit is gelijk aan de voorbije jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke kinderen en jongeren (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de OVBJ is dit een totaal van 11.450 unieke minderjarigen (ten opzichte van 12.995 dossiers). Vergeleken met de voorgaande jaren betekent dat opnieuw een stijging. Het aantal dossiers is gestegen met 4% t.o.v. 2016 en met 13% t.o.v. 2015. Het aantal unieke kinderen en jongeren is gestegen met 3% t.o.v. 2016 en met 12% t.o.v. 2015.

De stijging van het aantal dossiers en minderjarigen is vooral te verklaren door de uitbreiding van het aantal contextbegeleidingsmodules en een gevolg van een flexibilisering van het verblijfsaanbod waardoor meer crisisopnames gerealiseerd kunnen worden. Jaarlijks worden dus opmerkelijk meer gezinnen bereikt binnen het aanbod.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren OVBJ (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 3

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	6.038	5.623	12.995
Unieke minderjarigen	5.336	5.180	11.450

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die niet-rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in een OVBJ

De in 2017 afgesloten dossiers waarin minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module is ingezet in het traject van het kind of de jongere, worden hier weergegeven. Aangezien een verblijfsmodule altijd wordt ingezet in combinatie met een module contextbegeleiding, zijn quasi alle dossiers in dit hoofdstuk steeds een mengvorm van rechtstreeks toegankelijk en niet-rechtstreeks toegankelijke modules. Dit met uitzondering van dossiers waar contextbegeleiding kortdurend intensief en contextbegeleiding in functie van autonoom zijn ingezet. Deze modules contextbegeleiding zijn niet-rechtstreeks toegankelijk en kunnen afzonderlijk worden ingezet.

In 2017 zijn 2.028 dossiers afgesloten binnen de OVBJ met minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module. Dit voor 1.957 unieke kinderen en jongeren, wat betekent dat een klein

deel van hen twee of meerdere dossiers heeft in het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van de OVBJ. Respectievelijk is dit een stijging van 5% en 6% t.o.v. 2016.

Vergeleken met het aantal afgesloten dossiers binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de OVBJ, zijn er in 2017 77% meer dossiers binnen het rechtstreeks toegankelijke dan binnen het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod afgesloten. Dit is een logisch gevolg van de kortere begeleidingsduur van rechtstreeks toegankelijke trajecten, waardoor er meer in- en uitstroom is.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke kinderen en jongeren met een afgesloten dossier OVBJ NRTJ (teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 28

Dossiers	2.028
Unieke minderjarigen	1.957

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (79%). Vindt doorheen het traject van een kind of jongere wel een combinatie met een ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (11%). De cijfers zijn gelijkaardig aan 2016. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OVBJ NRTJ (teleenheid: unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 29

Combinatie met:	OVBJ	%
CAW	15	0,70%
CGG	60	3,00%
CLB	54	2,70%
JWZ	218	10,70%
K&G	7	0,30%
VAPH	45	2,20%
Crisishulpprogramma	8	0,40%
Onbekend	0	0,00%
Niet van toepassing	1.608	79,30%
Geen eindregistratie beschikbaar	66	3,30%
Totaal*	2.028	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De meeste kinderen en jongeren die niet-rechtstreeks toegankelijk aanbod nodig hebben binnen een OVBJ, zijn tussen 12 en 17 jaar bij instroom in de organisatie (64%). De tabel toont het aantal unieke minderjarigen met leeftijd bij opstart van het dossier. De cijfers zijn vergelijkbaar met 2016.

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in OVBJ - NRTJ per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers)
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 30

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	39	18	52	35	57	201	10,30%
6-11 jaar	89	50	107	44	51	341	17,40%
12-17 jaar	449	160	273	158	221	1.251	63,90%
18-21 jaar	71	19	26	27	23	166	8,50%
Onbekend	3	1	2	2	0	8	0,40%
Totaal*	645	248	458	266	351	1.957	
%*	33,00%	12,70%	23,40%	13,60%	17,90%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

87% van de aanmeldingen gebeurt via de toegangspoort. Dat betekent dat 87% van de dossiers ook effectief start met een niet-rechtstreeks toegankelijke module, al dan niet gecombineerd met een rechtstreeks toegankelijke module. In 2016 was dit 90%. Het is ook mogelijk dat een dossier start met een rechtstreeks toegankelijke module en dat in de loop van het traject niet-rechtstreeks toegankelijke modules worden ingezet. In deze dossiers gebeurt de aanmelding het vaakst vanuit de jeugdrechtbank (4%).

Tabel: Overzicht aanmelders voor OVBJ - NRTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 31

Aanmelder	Aantal dossiers	%
CAW	3	0,10%
CGG	2	0,10%
CLB	21	1,00%
JWZ	16	0,80%
K&G	2	0,10%

VAPH	0	0,00%
OCJ	19	0,90%
VK	3	0,10%
Jeugdrechtbank	81	4,00%
Politie/parket	1	0,00%
Crisismeldpunt	33	1,60%
School	1	0,00%
Privé-psycholoog/psychiater	1	0,00%
Huisarts	0	0,00%
Jongere/gezin	9	0,40%
Pleeggezin	0	0,00%
Toegangspoort	1.768	87,20%
Andere	68	3,40%
Totaal	2.028	

(Bron: Domino-Binc)

De gemiddelde begeleidingsduur van de afgesloten dossiers met minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module bij een OVBJ is 668 dagen, dit is gemiddeld 40 dagen langer dan in 2016 en dus net geen twee jaar. De begeleidingsduur per categorie is gelijklopend met 2016. Er is wel een verschuiving van 5% van dossiers met een duurtijd tussen 1 en twee jaar (22%) naar een duurtijd langer dan 2 jaar (32%).

**Tabel: Begeleidingsduur in OVBJ – NRTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 32

	Aantal dossiers	%
0-28 dagen	123	6,10%
29-60 dagen	69	3,40%
61-120 dagen	110	5,40%
121-180 dagen	153	7,50%
181-365 dagen	475	23,40%
366-730 dagen	443	21,80%
>730 dagen	655	32,30%
Totaal	2.028	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

Aangezien deze dossiers zowel rechtstreeks toegankelijke als niet-rechtstreeks toegankelijke modules bevatten, worden beide in deze tabel getoond. Zo worden hier ook modules dagbegeleiding in groep weergegeven, wanneer deze worden ingezet in een dossier waar in de loop van het traject ook niet-rechtstreeks toegankelijke modules nodig waren voor het kind of de jongere.

De module contextbegeleiding laagintensief wordt het meest ingezet in deze dossiers en wordt het vaakst gecombineerd met de verblijfsmodules. De module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen wordt in 28% van de dossiers ingezet. De meeste modules worden afgerond tussen 6 maanden en 1 jaar. In een dossier kunnen modules afgerond worden om na een tijdelijke inzet van een andere (combinatie van) module(s) terug te worden ingeschakeld. Deze flexibiliteit heeft impact op de gemiddelde begeleidingsduur.

Deze tabel is over de hele lijn vergelijkbaar met 2016. De verhoudingen tussen de modules blijven gelijk. Maar het aantal verblijfsmodules in 2016 vergeleken met 2017, toont een stijging van 19%. De stijging zit procentueel gezien vooral in de crisismodules en in de module verblijf lage frequentie. Dit is ook een indicatie van het gegeven dat het huidige verblijfsaanbod steeds meer flexibel wordt ingezet om nog meer kinderen en jongeren te kunnen helpen.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in OVBJ – NRTJ (van afgesloten dossiers)(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 33

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	> 730		
CB breedsporig	11	12	20	39	33	81	64	17	206	10,50%
CB in functie van autonoom wonen	8	10	34	63	69	212	146	68	546	27,9%
CB in functie van positieve heroriëntering	1	2	0	4	4	0	0	0	10	0,5%
CB kortdurend intensief	25	19	52	90	91	209	25	2	404	20,6%
CB laagintensief	62	55	115	197	187	396	362	260	1.123	57,4%
Dagbegeleiding in groep	1	2	2	5	2	37	21	10	77	3,9%
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	5	4	6	19	13	22	24	8	70	3,6%
Ondersteunende begeleiding (projectwerking) RTJ	21	18	26	40	24	52	9	2	141	7,2%
Crisisbegeleiding (op verwijzing crisismeldpunt)	12	0	1	0	0	0	0	0	13	0,7%
Crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt)	34	11	1	1	1	0	0	0	48	2,5%
Kamertraining	8	1	19	40	48	130	85	27	317	16,2%
Kortdurend crisisverblijf	53	8	4	0	0	0	0	0	61	3,1%
Verblijf voor minderjarigen [hoge frequentie]	105	44	80	118	142	270	261	223	1037	53,0%
Verblijf voor minderjarigen [lage frequentie]	5	6	25	31	13	31	24	10	133	6,8%
Totaal*	206	115	220	376	373	849	577	347	1.957	
%*	10,5%	5,9%	11,2%	19,2%	19,1%	43,4%	29,5%	17,7%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Pleegzorg

Algemeen

De diensten voor pleegzorg zijn vergund om de volgende pleegzorgvormen aan te bieden:

- **Ondersteunende pleegzorg** is pleegzorg ter ondersteuning van het gezin van het pleegkind of de pleeggast, hetzij voor een korte aaneengesloten periode, hetzij met afwisselend verblijf.
- **Perspectiefzoekende pleegzorg** is pleegzorg gedurende een periode van maximaal zes maanden, één keer verlengbaar met zes maanden, waarbij een duidelijk perspectief voor het pleegkind of pleeggast ontwikkeld wordt.
- **Perspectiefbiedende pleegzorg** is pleegzorg met een continu en langdurig karakter.
- **Behandelingspleegzorg** is een vorm van pleegzorg waarbij een dienst voor pleegzorg voorziet in een behandeling voor een pleegkind of pleeggast, of in een intensieve training en begeleiding van de pleegzorger.

Met uitzondering van behandelingspleegzorg vertalen de verschillende vormen van pleegzorg zich in een verblijfsmodule en een begeleidingsmodule die nooit apart van elkaar kunnen worden ingezet.

De diensten voor pleegzorg richten zich ook tot meerderjarige pleeggasten. Pleegzorg voor pleeggasten is altijd rechtstreeks toegankelijk, net zoals ondersteunende en crisispleegzorg. Perspectiefzoekende en perspectiefbiedende pleegzorg zijn niet-rechtstreeks toegankelijk. Behandelingspleegzorg wordt aangeboden bovenop perspectiefzoekende of –biedende pleegzorg maar is op zich rechtstreeks toegankelijk.

Pleegzorg kent geen programmatie en wordt niet uitgedrukt in capaciteit. De inzet van de verschillende modules of vormen van pleegzorg op 31/12/2017 geeft een indicatie van de grootte van het aanbod. De tabel geeft het aantal unieke pleegkinderen en -gasten met een actieve pleegzorgmodule op 31/12/2017.

Op 31/12/2017 zijn er 6.568 pleegzorgsituaties, dat is een stijging van 8% t.o.v. 2016 en van 16% t.o.v. 2015. Pleegzorg blijft over de jaren heen aan eenzelfde grootteorde uitbreiden.

- De grootste groep vormt perspectiefbiedende pleegzorg met 5.215 pleegzorgsituaties (79%).
- De ondersteunende pleegzorg (12%) en de perspectiefzoekende pleegzorg (9%) vormen een minderheid van de pleegzorgsituaties.

De verhoudingen tussen de verschillende pleegzorgvormen blijft stabiel, al zien we doorheen de jaren wel een lichte stijging voor de perspectiefzoekende pleegzorg, wat gepaard gaat met een licht dalende trend bij de perspectiefbiedende pleegzorg. Het aandeel van ondersteunende pleegzorg neemt geleidelijk aan toe.

Behandelingspleegzorg wordt op 31/12/2017 ingezet bij 854 pleegkinderen of –gasten die gebruik maken van perspectiefzoekende of perspectiefbiedende pleegzorg. Dit is 27% meer dan in 2016.

Crisisopvang wordt binnen pleegzorg weinig ingezet en mondt meestal uit in andere vormen van pleegzorg. In 2017 is de module 118 keer ingezet. In 2016 was dit 123 keer.

In totaal zijn er 462 pleeggasten boven de 21 jaar, dat zijn er 12 meer dan in 2016.

Aangezien voor pleegzorg geen capaciteit bepaald is, wordt hiervoor geen bezettingspercentage berekend.

**Tabel: Inzet pleegzorg
(teleenheid: modules)**

Referentienr. tabel: 10

Vormen van pleegzorg	31/12/2015		31/12/2016		31/12/2017	
	Totaal	%	Totaal	%	Totaal	%
Ondersteunend	503	9%	649	11%	790	12%
Perspectiefbiedend	4.755	84%	4.952	82%	5.215	79%
Perspectiefzoekend	399	7%	461	8%	563	9%
Totaal	5.657	100%	6.062	100%	6.568	100%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 7.699 dossiers geregistreerd door de diensten voor pleegzorg. 1.622 dossiers zijn opgestart en 1.104 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers ingevoerd door de diensten voor pleegzorg vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat pleegzorg 32% vertegenwoordigt van de door Jongerenwelzijn erkende en vergunde organisaties, ongeveer evenveel als vorige jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een pleegkind of pleeggast. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke pleegkinderen of pleeggasten (op basis van rijksregisternummer) die worden geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de diensten voor pleegzorg is dit een totaal van 7.568 unieke pleegkinderen en -gasten (ten opzichte van 7.699 dossiers). Het aantal dossiers is gestegen met 7% ten opzichte van 2016 en met 14% ten opzichte van 2015. Het aantal pleegkinderen en -gasten is gestegen met 8% ten opzichte van 2016 en met 16% ten opzichte van 2015.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren pleegzorg (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers, unieke pleegkinderen en -gasten)**

Referentienr. tabel: 11

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	1.622	1.104	7.699
Unieke pleegkinderen en -gasten	1.565	1.078	7.568

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die niet-rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in pleegzorg

De in 2017 afgesloten dossiers waarin minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module is geregistreerd, worden hier weergegeven.

In 2017 zijn 747 dossiers afgesloten binnen de diensten voor pleegzorg met minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module. Dit voor 740 unieke pleegkinderen en -gasten, wat betekent dat een klein deel van hen twee of meerdere dossiers heeft in het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van de diensten voor pleegzorg. Het aantal afgesloten dossiers vergeleken met alle pleegzorgdossiers geregistreerd in 2017 (7.699), toont dat slechts een klein deel is afgesloten.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke pleegkinderen en -gasten met een afgesloten dossier pleezorg NRTJ
(teleenheid: dossiers, unieke pleegkinderen en -gasten)**

Referentienr. tabel: 35

Dossiers	747
Unieke pleegkinderen en -gasten	740

(Bron: Domino-Binc)

In 66% van de afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp. Vindt doorheen het traject van pleegkind of -gast wel een combinatie met een ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (25%). De resultaten zijn vergelijkbaar met vorig jaar. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod pleezorg NRTJ
(teleenheid: unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 36

Combinatie met:	pleezorg	%*
CAW	5	0,70%
CGG	15	2,00%
CLB	10	1,30%
JWZ	186	24,90%
K&G	12	1,60%
VAPH	27	3,60%
Crisishulpprogramma	13	1,70%
Onbekend	0	0,00%
Niet van toepassing	494	66,10%
Geen eindregistratie beschikbaar	13	1,70%
Totaal*	747	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De meeste pleegkinderen en -gasten die een aanbod nodig hebben binnen het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van de diensten voor pleezorg, zijn tussen 12 en 17 jaar (41%) of tussen 0 en 5 jaar (31%) bij instroom in de organisatie. De tabel toont het aantal unieke pleegkinderen en -gasten met leeftijd bij opstart van het dossier.

**Tabel: Aantal unieke pleegkinderen en -gasten bij instroom in pleegzorg - NRTJ per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers)
(teleenheid: unieke pleegkinderen en -gasten)**

Referentienr. tabel: 37

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	65	31	51	28	56	231	31,22%
6-11 jaar	64	20	32	11	27	154	20,81%
12-17 jaar	114	37	61	38	55	303	40,95%
18-21 jaar	18	3	7	2	2	32	4,32%
> 21 jaar	1	4	2	3	4	14	1,89%
Onbekend	5	0	1	2	0	8	1,08%
Totaal*	266	95	154	84	144	740	
%*	35,95%	12,84%	20,81%	11,35%	19,46%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

83% van de aanmeldingen gebeurt via de toegangspoort. Het is ook mogelijk dat een dossier start met een rechtstreeks toegankelijke module en dat in de loop van het traject niet-rechtstreeks toegankelijke modules worden toegevoegd. In deze niet-rechtstreeks toegankelijke dossiers gebeurt de aanmelding het vaakst vanuit de jeugdrechtbank (4%) of vanuit het VAPH (3%). De cijfers van 2017 liggen in de lijn van 2016.

**Tabel: Overzicht aanmelders voor pleegzorg - NRTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 38

Aanmelder	Aantal dossiers	%
CAW	4	0,50%
CGG	0	0,00%
CLB	4	0,50%
JWZ	3	0,40%
K&G	1	0,10%
VAPH	24	3,20%
OCJ	9	1,20%
VK	4	0,50%
Jeugdrechtbank	33	4,40%
Politie/parket	3	0,40%
Crisismeldpunt	3	0,40%
School	0	0,00%
Privé-psycholoog/psychiater	0	0,00%
Huisarts	0	0,00%
Pleegkind/pleeggast/gezin	10	1,30%
Pleeggezin	7	0,90%
Toegangspoort	621	83,10%
Andere	21	2,80%
Totaal	747	

(Bron: Domino-Binc)

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers met minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module bij een dienst voor pleegzorg is 1.726 dagen. Dit is een stijging van gemiddeld meer dan 200 dagen ten opzichte van 2016. De percentages per categorie zijn vergelijkbaar met 2016, met het grootste verschil in de categorie langer dan 2 jaar (+4%, tot een totaal van 55%).

**Tabel: Begeleidingsduur in pleegzorg – NRTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 39

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal dossiers	%
0-28	14	1,90%
29-60	42	5,60%
61-120	46	6,20%
121-180	34	4,60%
181-365	93	12,40%
366-730	110	14,70%
>730	408	54,60%
Totaal	747	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

Aangezien deze dossiers zowel rechtstreeks toegankelijke, als niet-rechtstreeks toegankelijke modules bevatten, worden beide in deze tabel getoond. Elke verblijfsmodule van pleegzorg wordt gecombineerd met een begeleidingsmodule. Het aantal begeleidingsmodules moet in principe gelijk zijn aan het aantal verblijfsmodules binnen een bepaalde typemodule (bv. het aantal dossiers begeleiding ondersteunende pleegzorg is de som van de aantallen binnen ondersteunend – korte duur en deze van ondersteunend lage frequentie). Indien hier toch verschillen zijn (bv. het verschil tussen het aantal dossiers bij begeleiding crisispleegzorg en bij verblijf crisispleegzorg), kan dit enkel te wijten zijn aan een registratiefout.

Behandelingspleegzorg wordt steeds ingezet in combinatie met een perspectiefzoekende of een perspectiefbiedende module. De meeste modules perspectiefzoekende pleegzorg worden afgerond tussen 6 maanden en 1 jaar, wat ook de bedoeling is van deze module. De modules perspectiefbiedende pleegzorg hebben de langste verblijfsduur. Deze modules hebben als doel continuïteit te geven aan het pleegkind of de pleeggast, en worden dan ook langdurig ingezet. Alle modules samen bekeken, zijn er dubbel zoveel modules met een begeleidingsduur van langer dan 2 jaar (42% in 2017, in vergelijking met 22% in 2016).

**Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in pleegzorg – NRTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: unieke pleegkinderen en –gasten)**

Referentienr. tabel: 40

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	meer dan 730		
Begeleiding voor pleeggezinnen, gezinnen, pleegkinderen of pleeggasten [crisispleegzorg]	60	0	0	0	0	0	0	0	60	8,10%
Begeleiding voor pleeggezinnen, gezinnen, pleegkinderen of pleeggasten [ondersteunende pleegzorg]	16	9	15	27	9	13	5	6	87	11,76%
Begeleiding voor pleeggezinnen, gezinnen, pleegkinderen of pleeggasten [perspectiefbiedende pleegzorg]	26	26	41	63	83	153	124	302	557	75,27%
Begeleiding voor pleeggezinnen, gezinnen, pleegkinderen of pleeggasten [perspectiefzoekende pleegzorg]	15	23	46	56	46	137	10	0	299	40,41%
Crisisverblijf in een pleeggezin	61	0	0	0	0	0	0	0	61	8,24%
Verblijf in een pleeggezin [ondersteunend - korte duur]	10	5	13	22	6	6	0	0	54	7,30%
Verblijf in een pleeggezin [ondersteunend - lage frequentie]	6	4	2	5	3	7	5	6	36	4,86%
Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - hoge frequentie]	24	21	34	57	77	140	111	298	540	72,97%
Verblijf in een pleeggezin [perspectiefbiedend - lage frequentie]	2	7	8	7	7	19	15	4	49	6,62%
Verblijf in een pleeggezin [perspectiefzoekend]	15	23	46	56	46	137	10	0	299	40,41%
Behandeling in het kader van pleegzorg	14	6	19	34	52	74	15	4	164	22,16%
Totaal	103	55	96	134	131	261	136	308	740	
%*	13,92%	7,43%	12,97%	18,11%	17,70%	35,27%	18,38%	41,62%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Centra integrale gezinszorg

Algemeen

De centra voor integrale gezinszorg (CIG) zijn organisaties die zorgen voor de begeleiding en het verblijf van ouders (al dan niet alleenstaand) en hun kinderen, en van aanstaande ouders, bij wie de gezinscohesie, de zorg voor de komende generatie en de maatschappelijke integratie in het gedrang komen of al verstoord zijn. De opvang en begeleiding door de CIG is gericht op het verbeteren van de opvoedingscontext en van de relationele, individuele, familiale en maatschappelijke context en heeft finaal als doel de maatschappelijke integratie.

De CIG zijn erkend op basis van de typemodules contextbegeleiding, verblijf van gemiddeld een tot drie nachten per week en verblijf van gemiddeld vier tot zeven nachten per week. De CIG bieden ook kortdurend crisisverblijf aan.

Daarnaast hebben verschillende CIG een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt.

De erkende capaciteit voor de CIG wordt uitgedrukt in inzetbare modules. De capaciteit is gelijk gebleven in 2017.

**Tabel: Erkende capaciteit in modules CIG
(teleenheid: aantal erkende modules)**

Referentienr. tabel: 18

	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) - NRTJ	126	126	126
CB voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) - RTJ	223	223	223

(Bron: Domino-Binc)

De **bezettingsgraad** geeft aan in welke mate de totale capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De CIG hebben in 2017 een gemiddelde bezetting van 93%. De bezetting van verblijf en van contextbegeleiding zijn eveneens 93%. De bezetting is net zoals vorig jaar opnieuw met 1% gestegen.

**Tabel: Bezetting CIG
(teleenheid: inzet van module)**

Referentienr. tabel: 19

	2015	2016	2017
CIG	91%	92%	93%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren)	90%	92%	93%
CB voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) - RTJ	92%	92%	93%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 430 dossiers door de CIG geregistreerd. 226 dossiers zijn opgestart en 218 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de CIG vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont dat de CIG 2% vertegenwoordigen. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is te kijken naar het aantal unieke kinderen en jongeren (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de CIG is dit een totaal van 417 unieke minderjarigen (ten opzichte van 430 dossiers). De cijfers vergeleken met vorige jaren, tonen opnieuw een daling van het aantal minderjarigen en dossiers. Het aantal dossiers is gedaald met 4% t.o.v. 2016 en met 7% t.o.v. 2015. Het aantal kinderen en jongeren is gedaald met 3% t.o.v. 2016 en met 8% t.o.v. 2015.

De daling van het aantal minderjarigen en dossiers, en kleine stijging van de bezetting, wijst op een langere begeleidingsduur van de dossiers. Dat blijkt binnen het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG ook uit de cijfers.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren CIG (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers, unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 20

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	226	218	430
Unieke minderjarigen	224	214	417

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die niet-rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in een CIG

De in 2017 afgesloten dossiers waarin minimaal 1 niet-rechtstreeks toegankelijke module is geregistreerd, worden hier weergegeven. Aangezien een verblijfsmodule altijd wordt ingezet in combinatie met een module contextbegeleiding, zijn de meeste dossiers in dit hoofdstuk steeds een mengvorm van RTJ- en NRTJ- modules.

In 2017 zijn 106 dossiers afgesloten binnen het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG. Dit voor 105 unieke kinderen en jongeren, wat betekent dat één van hen twee dossiers had.

Vergeleken met het aantal afgesloten dossiers binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de CIG, blijkt dat het ongeveer over evenveel dossiers gaat in 2017. In 2016 is wel een derde meer dossiers binnen het niet-rechtstreeks toegankelijke dan binnen het rechtstreeks toegankelijke aanbod afgesloten.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke kinderen en jongeren met een afgesloten dossier CIG NRTJ
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 41

Dossiers	106
Unieke minderjarigen	105

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (72%). Vindt doorheen het traject van een kind of jongere wel een combinatie met een ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (21%). De cijfers liggen in de lijn met de cijfers van 2016. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod CIG NRTJ (teleenheid: unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 42

Combinatie met:	CIG	%*
CAW	3	2,80%
CGG	4	3,80%
CLB	4	3,80%
JWZ	22	20,80%
K&G	4	3,80%
VAPH	2	1,90%
Crisishulpprogramma	2	1,90%
Onbekend	0	0,00%
Niet van toepassing	76	71,70%
Geen eindregistratie beschikbaar	0	0,00%
Totaal*	106	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

66% van de kinderen en jongeren die een niet-rechtstreeks toegankelijk aanbod nodig hebben binnen een CIG, zijn tussen 0 en 5 jaar bij instroom in de organisatie. Er zijn een aantal verschuivingen in vergelijking met 2016. Er zijn 8% minder 0-5 jarigen, 5% meer 6-11 jarigen (totaal 11%) en 3% meer 12-17 jarigen (totaal 20%) in vergelijking met 2016. Ook hier gaat het over kleine absolute waarden. De tabel toont het aantal unieke minderjarigen met leeftijd bij opstart van het dossier.

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in CIG - NRTJ per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 43

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	31	8	0	13	17	69	65,71%
6-11 jaar	9	2	0	0	0	11	10,48%
12-17 jaar	10	0	2	2	7	21	20,00%
18-21 jaar	3	0	0	0	0	3	2,86%
Ongeboren	0	0	0	1	0	1	0,95%
Totaal*	53	10	2	16	24	105	
%*	50,48%	9,52%	1,90%	15,24%	22,86%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

79% van de **aanmeldingen** gebeurt via de toegangspoort (84% in 2016). Dat betekent dat 79% van de dossiers ook effectief start met een verblijfsmodule, gecombineerd met een module contextbegeleiding. Het is ook mogelijk dat een dossier start met een module contextbegeleiding of crisisaanbod en dat in de loop van het traject een verblijfsmodule wordt toegevoegd. In deze dossiers gebeurt de aanmelding het vaakst door een 'andere' aanmelder (11%, in 2016 was dit 4%) of door de jongere of zijn gezin (6%, in 2016 was dit 3%).

**Tabel: Overzicht aanmelders voor CIG - NRTJ (afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 44

Aanmelder	Aantal dossiers	%
CAW	1	0,90%
CGG	0	0,00%
CLB	0	0,00%
JWZ	1	0,90%
K&G	0	0,00%
VAPH	0	0,00%
OCJ	1	0,90%
VK	0	0,00%
Jeugdrechtbank	1	0,90%
Politie/parket	0	0,00%
Crisismeldpunt	0	0,00%
School	0	0,00%
Privé-psycholoog/psychiater	0	0,00%
Huisarts	0	0,00%
Jongere/gezin	6	5,70%
Pleeggezin	0	0,00%
Toegangspoort	84	79,20%
Andere	12	11,30%
Totaal	106	

(Bron: Domino-Binc)

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers met minimaal 1 verblijfsmodule in het dossier bij een CIG is 327 dagen. Dit is gemiddeld 23 dagen meer dan in 2016. 31% van de dossiers wordt afgesloten tussen de zes maanden en een jaar na opstart (26% in 2016). 31% van de dossiers duurt langer dan een jaar, waarvan 9% langer dan 2 jaar (respectievelijk 33% en 4% in 2016). In vergelijking met 2016 zijn er 6% minder dossiers met een duurtijd van 0-28 dagen en 10% meer dossiers met een begeleidingsduur tussen 4 en 6 maanden.

**Tabel: Begeleidingsduur in CIG – NRTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 45

	Aantal dossiers	%
0-28 dagen	2	1,90%
29-60 dagen	5	4,70%
61-120 dagen	16	15,10%
121-180 dagen	17	16,00%
181-365 dagen	33	31,10%
366-730 dagen	24	22,60%
>730 dagen	9	8,50%
Totaal	106	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

Aangezien deze dossiers zowel rechtstreeks toegankelijke als niet-rechtstreeks toegankelijke modules bevatten, worden beide in onderstaande tabel getoond. Een dossier kan meerdere modules bevatten, daarom is de som van de aparte categorieën niet gelijk aan het totaal en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De crisismodules hebben een korte duurtijd. De meeste modules worden afgerond tussen de zes en twaalf maanden (46%). Nog eens 37% van de modules wordt afgerond tussen de twee en vier maanden. De module verblijf in functie van gezinsopname kan ingezet worden voor minderjarigen die mee verblijven in het CIG bij een ander gezinslid voor wie een niet-rechtstreeks toegankelijke verblijfsmodule wordt ingezet. Deze module is in 5% van de dossiers ingezet. In vergelijking met vorig jaar, is de duur van de modules iets meer verschoven naar de gemiddelde begeleidingsduur, dus iets minder kortere en langere begeleidingsduur.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per typemodule in CIG – NRTJ (van afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 46

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal*	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	> 730		
Kortdurend crisisverblijf	3	0	0	0	0	0	0	0	3	2,86%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie) rechtstreeks toegankelijk.	1	0	2	4	0	0	0	0	7	6,67%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie)	2	1	9	26	25	34	13	1	101	96,19%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (lage frequentie)	1	0	2	3	2	3	1	0	12	11,43%
Verblijf voor (aanstaande) ouder(s) en kind(eren) (hoge frequentie) in functie van gezinsopname	0	1	1	1	0	3	0	0	5	4,76%
Totaal*	9	6	17	39	30	48	18	2	105	
%*	8,57%	5,71%	16,19%	37,14%	28,57%	45,71%	17,14%	1,90%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC)

Algemeen

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) zijn erkend voor de modules handelingsgerichte diagnostiek, verblijf in het kader van diagnostiek met gemiddeld een tot drie nachten, verblijf met gemiddeld vier tot zeven nachten en kortdurend crisisverblijf. Alle dossiers stromen in via de toegangspoort, aangezien alle modules niet-rechtstreeks toegankelijk zijn. Met uitzondering van de crisisdossiers, die stromen in via het crisismeldpunt of time-out-dossiers, waarbij er tussen voorzieningen afspraken worden gemaakt voor tijdelijke opvang van een minderjarige.

De **handelingsgerichte en dialooggestuurde diagnostiek** van een OOOC is een interdisciplinair besluitvormingsproces, waarbij - op een wetenschappelijk onderbouwde manier - informatie wordt verzameld over de aangemelde problematische leefsituatie om een antwoord te krijgen op volgende vragen:

- Wat is er aan de hand? Wat is de aard van de problemen die door minderjarigen en de gezinscontext worden aangemeld?
- Waarom is dit aan de hand? Waarom doen deze problemen zich op dit moment voor?
- Wat kan er gedaan worden om de gesignaleerde problemen te verminderen of te verhelpen, om tot een meer kansen biedende opvoedingssituatie te komen? Welke stappen hebben de minderjarigen en hun gezinscontext reeds ondernomen om tot een verandering in de situatie te komen? Welke ondersteuning hebben zij hierbij nodig?

Aan de hand van diagnostiek komt een OOC tot een handelingsgericht advies.

Daarnaast hebben alle OOC een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt. Het crisisaanbod van de OOC zit vervat in hun diagnostiek- en verblijfsmodules. De specifieke cijfergegevens van dit deel, worden weergegeven in het hoofdstuk over de crisisjeugdhulp in het jaarverslag.

De **erkende capaciteit** voor de OOC wordt uitgedrukt in inzetbare modules. De capaciteit van de OOC is gestegen met vier modules in 2017.

**Tabel: Erkende capaciteit in modules OOC
(teleenheid: aantal erkende modules)**

Referentienr. tabel: 47

	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
OOC verblijf in het kader van diagnostiek (NRTJ)	256	256	260
OOC diagnostiek in het kader van een problematische leefsituatie (NRTJ)	354	354	358

(Bron: Domino-Binc)

De **bezettingsgraad** geeft aan in welke mate de totale capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.

De gemiddelde bezetting van de OOC is 90%. In vergelijking met 2016 is dit een stijging met 1%. De bezetting van de modules diagnostiek en verblijf is eveneens gestegen met 1% t.o.v. 2016, respectievelijk 90% en 89%.

**Tabel: Bezetting OOC
(teleenheid: inzet van module)**

Referentienr. tabel: 48

	2015	2016	2017
OOC	90%	89%	90%
Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	89%	89%	90%
Verblijf	91%	88%	89%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 1.880 dossiers door de OOC geregistreerd. 1.568 dossiers zijn opgestart en 1.572 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de OOC vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat de OOC 8% vertegenwoordigen. Dit is hetzelfde percentage als in 2016.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke minderjarigen (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de OOOO is dit een totaal van 1.556 unieke minderjarigen (ten opzichte van 1.880 dossiers). Vergeleken met de voorgaande jaren, zijn er meer dossiers, maar minder unieke kinderen en jongeren. Dit betekent dat er steeds meer minderjarigen zijn die heropnames kennen in het OOOO. Het aantal dossiers is gestegen met 1% t.o.v. 2016 en met 10% t.o.v. 2015. Het aantal kinderen en jongeren is gedaald met 1% ten opzichte van 2016, maar wel 1% meer dan in 2015.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren in een OOOO (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 49

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	1.568	1.572	1.880
Unieke minderjarigen	1.275	1.329	1.556

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die niet-rechtstreeks toegankelijke hulp krijgen in een OOOO

Alle in 2017 afgesloten dossiers van de OOOO, met uitzondering van de zuivere crisisdossiers, worden hier weergegeven. Een verblijfsmodule wordt altijd ingezet in combinatie met een module diagnostiek. Diagnostiek kan ook afzonderlijk worden ingezet. Een dossier kan een combinatie van verblijf en diagnostiek zijn of enkel diagnostiek.

In 2017 zijn 985 dossiers afgesloten binnen de OOOO. Dit voor 948 unieke kinderen en jongeren, wat betekent dat een klein deel van hen twee of meerdere dossiers had binnen de OOOO. Vergeleken met 2016, zijn 6% minder dossiers afgesloten.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke kinderen en jongeren met een afgesloten dossier OOOO NRTJ
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 50

Dossiers	985
Unieke minderjarigen	948

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (81%, in 2016 was dit 74%). Vindt doorheen het traject van het kind of de jongere wel een combinatie met een ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn. In 2016 was dit nog in 16% van de dossiers, in 2017 bij 7% van de dossiers. Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven.

Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OOC NRTJ (teleenheid: unieke dossiers)

Referentienr. tabel: 51

Combinatie met:	OOC	%*
CAW	6	0,60%
CGG	21	2,10%
CLB	25	2,50%
JWZ	70	7,10%
K&G	6	0,60%
VAPH	6	0,60%
Crisishulpprogramma	3	0,30%
Onbekend	1	0,10%
Niet van toepassing	797	80,90%
Geen eindregistratie beschikbaar	61	6,20%
Totaal*	985	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

64% van de kinderen en jongeren die een beroep doen op een aanbod van een OOC, zijn tussen 12 en 17 jaar bij instroom in de organisatie. Een kwart is tussen 6 en 11 jaar. De tabel toont het aantal unieke minderjarigen met leeftijd bij opstart van het dossier. De cijfers zijn vergelijkbaar met 2016.

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in OOC - NRTJ per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 52

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	36	6	8	18	14	82	8,65%
6-11 jaar	116	25	61	30	28	260	27,43%
12-17 jaar	265	74	113	59	96	607	64,03%
18-21 jaar	1	0	0	0	0	1	0,11%
Onbekend	0	0	0	0	1	1	0,11%
Totaal*	416	105	181	107	139	948	
%*	43,88%	11,08%	19,09%	11,29%	14,66%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers binnen een OOC is 118 dagen, dit is iets korter dan in 2016 (131 dagen). 75% van de dossiers heeft een (vooropgestelde) begeleidingsduur van maximaal 4 maanden. De cijfers zijn volledig vergelijkbaar met 2016.

**Tabel: Begeleidingsduur in OOC – NRTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 53

	Aantal dossiers	%
0-28 dagen	80	8,10%
29-60 dagen	237	24,10%
61-120 dagen	419	42,50%
121-180 dagen	142	14,40%
181-365 dagen	94	9,50%
366-730 dagen	10	1,00%
>730 dagen	3	0,30%
Totaal	985	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

In principe zouden crisisdossiers en dossiers met een regulier aanbod in de OOC als aparte dossiers geregistreerd moeten worden. Uit de registratie blijkt dat dit niet steeds zo gebeurt. Dit maakt dat in deze tabel zowel crisis- als reguliere modules getoond worden. De crisismodules hebben uiteraard steeds een korte duurtijd. De module diagnostiek wordt vanzelfsprekend het vaakst ingezet, aangezien elke verblijfsmodule gecombineerd wordt met een module diagnostiek en ook afzonderlijk inzetbaar is. De duurtijd van de modules is vergelijkbaar met de duurtijd in 2016. Bijna de helft van de modules (47%) heeft een duurtijd van 2 tot 4 maanden. 41% van de modules wordt afgerond tussen 1 en 2 maanden.

**Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in OOC – NRTJ (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 54

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal*	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	> 730		
Crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt)	15	5	1	0	0	0	0	0	21	2,215%
Kortdurend crisisverblijf	8	0	0	0	0	0	0	0	8	0,844%
Verblijf in functie van diagnostiek (hoge frequentie)	70	33	198	262	91	65	1	0	660	69,620%
Verblijf in functie van diagnostiek (lage frequentie)	4	10	21	3	2	0	0	0	37	3,903%
Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	84	71	383	442	102	72	1	0	924	97,468%
Totaal*	129	75	385	442	102	72	1	0	948	
%*	13,61%	7,91%	40,61%	46,62%	10,76%	7,59%	0,11%	0,00%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Crisisjeugdhulp

Crisisnetwerken

In 2017 is gestart met het registreren van crisisvragen in INSISTO. Dit biedt voordelen naar koppeling aan gegevens van de toegangspoort en op termijn het uittekenen van trajecten. Het werken met INSISTO houdt een vernieuwde manier van registreren in. Dit bemoeilijkt de vergelijkbaarheid van de huidige gegevens met het verleden.

In INSISTO worden 2 soorten crisisvragen geregistreerd, die niet bij elkaar opgeteld kunnen worden:

- crisisvragen waar consult afdoende is om de aanmelder en minderjarige verder te helpen. Deze vragen kunnen anoniem gesteld worden en zijn dus per gestelde vraag geteld.
- crisisvragen, geteld per unieke minderjarige. Dit kan omdat voor iedere crisisvraag waar crisis hulp geïndiceerd is, een identificatie aanwezig is. Een uniek kind of jongere kan wel meerdere keren worden aangemeld bij het crisismeldpunt. Zo zijn na consult 955 aanmeldingen geregistreerd als 'heraanmelding'. Dit geeft een indicatie van het aantal jongeren dat meer dan één keer wordt aangemeld bij de crisismeldpunten.

Crisisvragen

Het totaal van beide soorten crisisvragen is in vergelijking met de vorige jaren ongeveer gelijk, maar dit betekent geenszins dat er evenveel aanmeldingen waren bij de crisismeldpunten. In het verleden werden immers meerdere kinderen uit eenzelfde gezin geregistreerd. Dit gebeurt nu enkel nog wanneer verblijf voor meerdere kinderen uit eenzelfde gezin noodzakelijk is. Indien interventie of begeleiding wordt ingezet, wordt slechts voor 1 kind van het gezin een dossier aangemaakt. De proportionele verschillen tussen de regio's bekeken, blijkt dat dit voor dispatch en consult meestal gelijk loopt, behalve in Vlaams-Brabant en Limburg. In Vlaams-Brabant wordt er verhoudingsgewijs minder consult ingezet, in Limburg minder dispatching.

Tabel: Crisisvragen per crisismeldpunt (teleenheid: aanmeldingen / kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 74

	Aanmeldingen	%	Kinderen en jongeren*	%*
Antwerpen	1.731	32,10%	927	27,50%
Brussel	138	2,60%	107	3,20%
Limburg	1.108	20,50%	368	10,90%
Oost-Vlaanderen	860	15,90%	542	16,10%
Vlaams-Brabant	579	10,70%	754	22,40%
West-Vlaanderen	976	18,10%	736	21,80%
Totaal	5.392	100,00%	3.373	

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Consultvragen kunnen anoniem aan het meldpunt worden gesteld. Daarom kan enkel voor de kinderen en jongeren voor wie het crisismeldpunt crisis hulp noodzakelijk acht, gerapporteerd worden over de leeftijd van de minderjarige.

Er is een stijging van het aantal jongeren ouder dan 12 jaar. Dit lijkt in contrast te staan met de veronderstelling dat crisishulp sneller moet worden ingezet voor kinderen jonger dan 12 jaar, gelet op de veiligheidsaspecten.

Een mogelijke hypothese is dat kinderen jonger dan 12 nog meer terecht kunnen in het eigen sociaal netwerk, waar dit bij pubers en adolescenten moeilijker is. Een andere hypothese is dat er meer vragen gesteld worden binnen RTJ, gezien het ruime aanbod van kind en gezin voor deze doelgroep. In ieder geval worden voor de jongste groep meer verblijf gevraagd, en voor de +12 jarigen meer interventie en begeleiding. Dit ondersteunt de hypothese dat er voor begeleiding rechtstreeks naar kind en gezin wordt gestapt.

Tabel: Gedispatchte crisisvragen per crisismeldpunt en leeftijd (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel 75

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	218	20	71	101	105	133	622	18,40%
6-11 jaar	194	32	64	103	133	155	677	20,10%
12-17 jaar	520	55	232	339	512	447	2.074	61,50%
18-21 jaar	6	1	1	1	7	2	18	0,50%
Totaal*	927	107	368	542	754	736	3.373	
%*	27,50%	3,20%	10,90%	16,10%	22,40%	21,80%		

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Bij de aanmelders zijn er wel een aantal verschuivingen. Toch moet voorzichtig worden omgegaan met het vergelijken van gegevens met het verleden, door de vernieuwde manier van registreren.

Het aantal aanmeldingen door de cliënt (jongere en/of ouders) zelf blijft stijgen en resulteert meestal in consult. De aanmeldingen vanuit geestelijke gezondheidszorg blijven stabiel. Bij de aanmeldingen vanuit medische hoek is er een opmerkelijke stijging. De bekendheid van de crisisnetwerken door de samenwerking met de netwerken Geestelijke Gezondheid Kinderen en Jongeren (GGKJ) en de integratie van beide netwerken zijn hierbij bepalende factoren. Omdat de opstart hiervan in 2016 niet in alle regio's op hetzelfde tempo verliep en sommige regio's pas later in het jaar gestart zijn, zet deze stijging zich verder door in 2017. Voor GGZ was deze stijging duidelijk in 2016, dit jaar is dit vooral zichtbaar bij de medische aanmelders.

Op het eerste zicht daalt het aantal aanmeldingen vanuit de CLB's. Deze kunnen echter indienen vanuit twee rollen in INSISTO: als erkend MDT en als gewone aanmelder. De eerste worden geregistreerd als VAPH, de andere als CLB in bovenstaande tabel. Dit kan een verklaring zijn voor de stijging van het aantal aanmeldingen vanuit het VAPH, en dan blijft het totaal aantal aanmeldingen voor CLB ongeveer gelijk. De daling van aanvragen vanuit de sociale dienst van de jeugdrechtsbank heeft te maken met de vernieuwde manier van registreren. Vragen naar verlenging van de crisisjeugdhulp worden niet meer als een nieuwe crisisvraag geteld. Meer details over crisisvragen per crisismeldpunt en aanmelder kan je [bekijken in de regionale cijfers](#).

**Tabel: Crisisvragen per crisismeldpunt en aanmelder
(teleenheid: aanmeldingen / kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 76

	Soort crisisvraag			
	Consult (aanmeldingen)	%	Dispatch (unieke kinderen en jongeren) *	%*
Andere	230	4,30%	92	2,70%
AWW	337	6,30%	145	4,30%
<i>BJB - SDJ</i>	433	8,00%	826	24,50%
<i>BJB - OCJ</i>	231	4,30%	272	8,10%
<i>BJB - OVBJ/voorziening</i>	193	3,60%	117	3,50%
<i>BJB - andere</i>	257	4,80%	200	5,90%
BJB totaal	1.114	20,70%	1.331	39,50%
Cliënt	810	15,00%	263	7,80%
GGZ	508	9,40%	297	8,80%
Medisch	604	11,20%	374	11,10%
Jeugdrechtbank	20	0,40%	36	1,10%
Parket	16	0,30%	24	0,70%
Politie	272	5,00%	454	13,50%
KG	173	3,20%	119	3,50%
Kinderopvang/school	70	1,30%	37	1,10%
Onbekend	128	2,40%	5	0,10%
Onderwijs	742	13,80%	394	11,70%
<i>VAPH - MDT</i>	178	3,30%	130	3,90%
<i>VAPH- MFC/TB</i>	81	1,50%	42	1,20%
<i>VAPH-andere</i>	64	1,20%	47	1,40%
VAPH totaal	323	6,00%	217	6,40%
Volwassenhulpverlening	23	0,40%	11	0,30%
Voogdij NBBM	22	0,40%	13	0,40%
Eindtotaal	5.392	100,00%	3.373	

(Bron: INSISTO)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Opgestarte crisisjeugdhulp

De modulering van de crisisjeugdhulp legt de verschillen in samenstelling van de netwerken in de regio's bloot. Zo bestaat in Antwerpen geen crisisbegeleiding, behalve de crisisbegeleiding die crishulp aan huis (CAH) in de regio biedt. Ook de inzet van crishulp aan huis en de verdeling over begeleiding en interventie verschilt sterk over de regio's. Zo heeft CAH in Oost-Vlaanderen een groot aandeel interventies. Het aanbod van de verschillende sectoren verschilt ook sterk over de regio's, waarbij een bepaald aanbod uniek kan zijn voor één regio (vb. VAPH crisisbegeleiding in Oost-Vlaanderen).

In december is gestart met het onderbrengen van vragen voor crisisleegzorg via het meldpunt. Er zijn 5 opstarten, allemaal voor de jongste leeftijdsgroep (0 tot 6 jaar). Dit zou in de toekomst nog meer een alternatief voor verblijf in een voorziening moeten zijn, zoals het decreet stelt. Zoals de

registratie in Antwerpen aantoont, is het echter niet makkelijk om voldoende gezinnen te bieden om aan de vraag voor crisisleegzorg te kunnen voldoen.

De cijfers van 2017 zijn ook hier niet vergelijkbaar met 2016. Het gaat in 2017 over unieke minderjarigen. In het oude registratiesysteem werden jongeren soms meermaals geteld, hetzij omdat ze meermaals per jaar in crisis werden opgenomen, hetzij omdat ze langere tijd in crisisopvang bleven. Crisisverblijf blijft evenwel voor de meerderheid van de minderjarigen de hulpvorm die wordt ingezet.

Ook in de registratie in 2017 kunnen jongeren meermaals voorkomen, met name wanneer ze een combinatie van hulpvormen krijgen.

**Tabel: Inzet crishulp per crisismeldpunt
(teleenheid: kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel 78

		Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal	%
Crisishulp aan huis	BJB	177	5	68	57	52	64	423	20,60%
Crisisleegzorg	BJB	0	0	2	0	0	3	5	0,20%
Crisisinterventie	AWW	74	0	0	132	0	1	207	10,10%
	BJB	108	15	104	35	69	55	386	18,80%
	KG	0	0	0	0	8	0	8	0,40%
Totaal crisisinterventie		182	15	104	164	76	56	597	29,10%
Crisisbegeleiding	AWW	0	0	0	6	0	1	7	0,30%
	BJB	0	25	83	96	47	36	285	13,90%
	KG	0	0	0	0	0	5	5	0,20%
	VAPH	0	0	0	7	0	0	7	0,30%
Totaal crisisbegeleiding		0	25	83	108	47	42	303	14,80%
Crisisverblijf	AWW	0	0	0	11	0	0	11	0,50%
	BJB	288	41	92	140	45	188	792	38,60%
	KG	157	1	78	32	53	54	375	18,30%
	VAPH	73	9	34	43	20	31	208	10,10%
Totaal crisisverblijf		495	50	193	213	110	260	1.314	64,10%
Eindtotaal		709	71	322	381	225	353	2.050	
%		34,60%	3,50%	15,70%	18,60%	11,00%	17,20%		

(Bron: INSISTO)

** Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.*

Onderstaande tabel toont om welke reden de geïndiceerde crishulp niet kon worden gerealiseerd. Dit geeft in tegenstelling tot vroeger een gedetailleerder beeld van welk aanbod er tekort was.

Het aandeel aanbod volzet daalt in vergelijking met 2016, maar dit heeft meer te maken met het nieuwe registratiesysteem dan met een drastische daling in de realiteit. De daling voor crisisaanbod die niet aanwezig is in het netwerk, is nog veel groter en geeft wel een juiste trend weer. Deze daalt van 454 naar 20 aanmeldingen. Dit heeft alles te maken met de integratie van de netwerken GGKJ in de crisisnetwerken.

Er zijn wel nog grote regionale verschillen. In Antwerpen wordt vaker gebotst op het ontbreken van een aanbod crisisleegzorg, mogelijk omdat het ook vaker geïndiceerd wordt. Er is ook een groot tekort aan crishulp aan huis-begeleiding in Antwerpen, Vlaams Brabant en Limburg. In

Antwerpen blijft ook crisisinterventie regelmatig niet mogelijk. Voor crisisverblijf is er in de meeste regio's een tekort.

Er zijn ook redenen bij de minderjarige zelf, zodat de hulp niet kan worden opgestart bij 1/3 van de aanvragen. Zo kan de bereidheid bij de jongere afwezig zijn of wordt de dispatching afgebroken omdat de jongere niet meer vindbaar is of omdat de aanmelder toch nog een andere oplossing heeft gevonden.

**Tabel: Aanbod crisishulp volzet
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel 77

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
Crisishulp aan huis volzet	58	1	22	8	46	6	141
Crisishulp in een pleeggezin volzet	55	0	7	1	0	3	66
Crisisinterventie volzet	75	0	15	2	10	1	103
Crisisbegeleiding volzet	4	1	5	2	7	7	26
Crisisverblijf volzet	160	0	25	15	14	20	230
Totaal	317	3	65	26	71	38	514

(Bron: INSISTO)

**Tabel: Geen opstart crisishulp
(teleenheid: aanmeldingen)**

Referentienr. tabel 77(1)

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
Relevant aanbod ontbreekt	10	0	0	3	7	3	23
Geen bereidheid	30	5	16	56	34	27	168
Dispatch afgebroken	188	7	20	64	115	88	482
Overloop ITP	36	3	9	10	4	6	68

(Bron: INSISTO)

Het crisismeldpunt kan een versnelde indicatiestelling crisisjeugdhulp (VIST CJ) indienen bij de intersectorale toegangspoort, voor minderjarigen die een dispatch naar verblijf krijgen voor 7+7 dagen en waarbij een terugkeer naar huis volstrekt onmogelijk is.

In INSISTO wordt dit enkel geregistreerd voor de vrijwillige jeugdhulp. De VIST crisissen vanuit de gedwongen hulpverlening worden door de consultant sociale dienst jeugdrechtsbank in de vorm van een gewoon A-document (aanmelddocument) ingediend. Vlaams-Brabant scoort hier hoger omwille van een andere registratiewijze, omdat zij als enige regio wel werken met een VIST voor de gedwongen hulpverlening. In Limburg worden opvallend meer aanvragen ingediend voor VIST, in vergelijking met de andere regio's.

**Tabel: VIST CJ naar regio
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 79

	VIST crisis (unieke minderjarigen)	%*
Antwerpen	20	0,20%
Limburg	44	0,40%
Oost-Vlaanderen	36	0,30%
Vlaams-Brabant en Brussel	41	0,30%
West-Vlaanderen	26	0,20%
Totaal	167	1,30%

(Bron: INSISTO)

*Percentage ten aanzien van het totaal aantal unieke kinderen en jongeren voor wie in 2016 een A-document is ingediend bij de intersectorale toegangspoort per regio.

Er zijn in 2017 160 voorzieningen geregistreerd voor opvangvragen als mogelijks (107) of verzekerd aanbod (53) achter het meldpunt. Het merendeel (71%) van de opgenomen vragen voor opvang worden vanuit het verzekerd aanbod gerealiseerd en dit voor alle sectoren.

Voor begeleiding zijn er 62 voorzieningen geregistreerd als mogelijks (40) of verzekerd aanbod (22) achter het meldpunt. Het merendeel (89%) van de opgenomen vragen voor begeleiding worden door het verzekerd aanbod gerealiseerd.

Voor interventie zijn er 30 voorzieningen geregistreerd als mogelijks (8) of verzekerd aanbod (22) achter het meldpunt. De interventies worden bijna volledig opgenomen door de meldpunten zelf en de diensten voor crisishulp aan huis (verzekerd aanbod).

**Tabel: Aanbod crisisjeugdhulp naar soort crisishulp en type aanbod
(teleenheid: gerealiseerde crisisvragen en aantal voorzieningen)**

Referentienr. tabel: 77(3)

		Verzekerd aanbod	Mogelijks aanbod	Totaal
Opvang	% Gerealiseerde crisisvragen	71,00%	29,00%	100,00%
	Aantal voorzieningen	52	108	160
Begeleiding	% Gerealiseerde crisisvragen	89,00%	11,00%	100,00%
	Aantal voorzieningen	22	40	62
Interventie	% Gerealiseerde crisisvragen	100,00%	0,00%	100,00%
	Aantal voorzieningen	22	8	30

(Bron: INSISTO)

Een kleine 30% van de minderjarigen wordt opnieuw aangemeld in hetzelfde jaar en meestal gaat dit over 1-3 heraanmeldingen. Enerzijds is er opnieuw een registratie-effect, door 'administratieve herindicaties', om een rechtzetting te doen in INSISTO van een opstart/einde begeleiding.

Anderzijds komt een heel aantal jongeren wel weer in de crisisjeugdhulp terecht omdat er zich opnieuw een crisis voordoet. Dit ligt voor een deel aan het feit dat minderjarigen nog aan het wachten zijn op RTJ of NRTJ vervolghulp en er zich in die wachtperiode opnieuw een crisis voordoet. Dit heeft er ook mee te maken dat eens de crisis gaat liggen, de gemaakte afspraken niet steeds worden opgevolgd en er zich op termijn een nieuwe crisis voordoet.

**Tabel: Aantal crisistrajecten
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 77(2)

	Aantal crisistrajecten								Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	> 7	
Aantal kinderen en jongeren	2.462	591	194	73	29	15	2	7	3.373
%	72,99%	17,52%	5,75%	2,16%	0,86%	0,44%	0,06%	0,21%	100,00%

(Bron: INSISTO)

Diensten crisishulp aan huis

De diensten crisishulp aan huis (cah) zijn erkend voor een bepaald aantal begeleidingen waarbij ze de modules contextbegeleiding (CB) in functie van crisis (crisishulp aan huis), crisisinterventie en crisisbegeleiding aanbieden. Deze drie modules zijn communicerende vaten en worden voor de algemene cijfers als één geheel weergegeven. Ze kunnen enkel op doorverwijzing van een crisismeldpunt.

De module omvat een kortdurende, intensieve en mobiele begeleiding van gezinnen met kinderen en jongeren die zich in een crisissituatie bevinden. Er moet dringend iets gebeuren om een meer ingrijpende maatregel voor een kind of jongere te voorkomen.

De **erkende capaciteit** voor de diensten crisishulp aan huis wordt uitgedrukt in aantal begeleidingen. De capaciteit is niet gewijzigd ten opzichte van vorige jaren.

**Tabel: Erkende capaciteit in modules cah
(teleenheid: aantal erkende modules)**

Referentienr. tabel: 56

	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
CB in functie van crisis (RTJ)	582	582	582

(Bron: Domino-Binc)

De **bezettingsgraad** geeft aan in welke mate de totale capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode. De gemiddelde bezetting van crisishulp aan huis is 108%. Dit percentage is vergelijkbaar met 2015 (107%), in 2016 kende de bezetting een kleine daling (101%).

**Tabel: Bezetting cah
(teleenheid: inzet van modules)**

Referentienr. tabel: 57

	2015	2016	2017
Crisishulp aan huis	107%	101%	108%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 766 dossiers door de diensten crisishulp aan huis geregistreerd. 740 dossiers zijn opgestart en 732 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de diensten crisishulp aan huis vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat de diensten crisishulp aan huis 3% vertegenwoordigen. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke minderjarigen (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc, is er een totaal van 19.626 unieke kinderen of jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de diensten crisishulp aan huis is dit een totaal van 707 unieke minderjarigen (ten opzichte van 766 dossiers). Vergeleken met voorgaande jaren, is er opnieuw een sterke stijging. Het aantal dossiers is gestegen met 9% t.o.v. 2016 en 22% t.o.v. 2015. Het aantal unieke kinderen en jongeren is gestegen met 8% t.o.v. 2016 en met 15% t.o.v. 2015.

**Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren in cah
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 58

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	740	732	766
Unieke minderjarigen	682	676	707

(Bron: Domino-Binc)

In de meeste afgesloten dossiers is er geen gelijktijdige combinatie met een ander gemoduleerd aanbod binnen integrale jeugdhulp (77%, in 2016 was dit 72%). Vindt doorheen het traject van een kind of jongere wel een combinatie met ander gemoduleerd aanbod plaats, dan is dat meestal met een CLB (6%), een andere voorziening erkend of vergund door Jongerenwelzijn (5%) of een CGG (4%).

Aangezien er meerdere antwoordmogelijkheden zijn, is het totaal in deze tabel groter dan het aantal afgesloten dossiers. Het totaal weergegeven in de tabel is niet gelijk aan de som van de aparte categorieën, omdat het aantal unieke dossiers is weergegeven. De percentages in de tabel zijn vergelijkbaar met die van 2016.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod cah
(teleenheid: unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 59

Combinatie met	CAH	%*
CAW	4	0,50%
CGG	30	4,10%
CLB	42	5,70%
JWZ	37	5,10%
K&G	10	1,40%
VAPH	9	1,20%
Crisishulpprogramma	17	2,30%
Onbekend	4	0,50%
Niet van toepassing	563	76,90%
Geen eindregistratie beschikbaar	22	3,00%
Totaal*	732	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

60% van de kinderen en jongeren die een beroep doen op een dienst crisishulp aan huis, zijn tussen 12 en 17 jaar bij instroom in de organisatie. 40% is jonger dan 12 jaar. De tabel toont het aantal unieke minderjarigen met leeftijd bij opstart van het dossier. Ook hier zijn de aantallen zeer gelijkend met 2016.

Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in cah per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 60

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West-Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	54	8	18	38	12	130	19,23%
6-11 jaar	45	14	20	39	21	139	20,56%
12-17 jaar	115	73	69	71	77	405	59,91%
18-21 jaar	0	0	0	0	0	0	0,00%
Onbekend	1	1	0	0	0	2	0,30%
Totaal*	215	96	107	148	110	676	
%*	31,80%	14,20%	15,83%	21,89%	16,27%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de afgesloten dossiers binnen een dienst crisishulp aan huis is 30 dagen, drie dagen meer dan in 2016. 86% van de dossiers zijn afgesloten binnen de 28 dagen. 13% van de dossiers hebben een langere duurtijd. De duurtijd is gesteld op 28 dagen, verlengbaar met twee keer een week. De meeste dossiers binnen de categorie 19-60 dagen zullen dus binnen de vooropgestelde termijn van 42 dagen afgerond zijn. De langere begeleidingsduur heeft te maken met minder uitval en voor de dossiers met verlenging, wellicht vaker verlenging met 2 weken in plaats van 1 week, toe te schrijven aan de complexere problematieken geïdentificeerd door de diensten.

Tabel: Begeleidingsduur in cah (van afgesloten dossiers) (teleenheid: aantal dossiers)

Referentienr. tabel: 61

	Aantal dossiers	%
0-28 dagen	632	86,00%
29-60 dagen	98	13,00%
61-120 dagen	2	0,00%
121-180 dagen	0	0,00%
181-365 dagen	0	0,00%
366-730 dagen	0	0,00%
>730 dagen	0	0,00%
Totaal	732	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De diensten crisishulp aan huis kunnen binnen hun aanbod drie modules inzetten. De module die het vaakst wordt ingezet, is contextbegeleiding in functie van crisis (64%). De module

crisisinterventie wordt in 28% van de dossiers ingezet en de module crisisbegeleiding in 21% van de dossiers. Deze resultaten liggen in de lijn met 2016. Aangezien een dossier meerdere modules kan bevatten, is de som van de aparte categorieën niet gelijk aan het totaal en zijn de percentages opgeteld niet 100%. Deze crisismodules hebben allemaal een korte duurtijd.

Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur in dagen per typemodule in cah (van afgesloten dossiers) (teleenheid: unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 62

	Begeleidingsduur (dagen)								Totaal*	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	> 730		
CB in functie van crisis (CAH)	41	352	46	0	0	0	0	0	434	64,20%
Crisisbegeleiding (op verwijzing crisismeldpunt)	87	40	16	0	0	0	0	0	141	20,90%
Crisisinterventie (op verwijzing crisismeldpunt)	188	2	1	0	0	0	0	0	191	28,30%
Totaal*	295	393	63	0	0	0	0	0	676	
%*	43,60%	58,10%	9,30%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC)

Algemeen

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) zijn erkend voor de modules handelingsgerichte diagnostiek, verblijf in het kader van diagnostiek met gemiddeld een tot drie nachten, verblijf met gemiddeld vier tot zeven nachten en kortdurend crisisverblijf. Alle dossiers stromen in via de toegangspoort, aangezien alle modules niet-rechtstreeks toegankelijk zijn. Met uitzondering van de crisisdossiers, die instromen via het crisismeldpunt of time-out-dossiers, waarbij er tussen voorzieningen afspraken worden gemaakt voor de tijdelijke opvang van een kind of jongere.

De **handelingsgerichte en dialooggestuurde diagnostiek** van een OOOC is een interdisciplinair besluitvormingsproces, waarbij - op een wetenschappelijk onderbouwde manier - informatie wordt verzameld over de aangemelde problematische leefsituatie om een antwoord te krijgen op volgende vragen:

- Wat is er aan de hand? Wat is de aard van de problemen die door kind of jongere en de gezinscontext worden aangemeld?
- Waarom is dit aan de hand? Waarom doen deze problemen zich op dit moment voor?
- Wat kan er gedaan worden om de gesignaleerde problemen te verminderen of te verhelpen, om tot een meer kansen biedende opvoedingssituatie te komen? Welke stappen hebben minderjarigen en hun gezinscontext reeds ondernomen om tot een verandering in de situatie te komen? Welke ondersteuning hebben zij hierbij nodig?

Aan de hand van diagnostiek komt een OOOC tot een handelingsgericht advies.

Daarnaast hebben alle OOOC een engagement in de crisisnetwerken, onder de vorm van modules crisisopvang en/of crisisbegeleiding. Deze modules kunnen enkel ingezet worden op verwijzing van het crisismeldpunt. Het crisisaanbod van de OOOC zit vervat in hun diagnostiek- en verblijfsmodules. De specifieke cijfergegevens van dit deel, worden weergegeven in het hoofdstuk over de crisisjeugdhulp in het jaarverslag.

De **erkende capaciteit** voor de OOOO wordt uitgedrukt in inzetbare modules. De capaciteit van de OOOO is gestegen met vier modules in 2017.

Tabel: Erkende capaciteit in modules OOOO
(teleenheid: aantal erkende modules)

Referentienr. tabel: 47

	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
OOOC verblijf in het kader van diagnostiek (NRTJ)	256	256	260
OOOC diagnostiek in het kader van een problematische leefsituatie (NRTJ)	354	354	358

(Bron: Domino-Binc)

Tabel: Bezetting OOOO
(teleenheid: inzet van module)

Referentienr. tabel: 48

	2015	2016	2017
OOOC	90%	89%	90%
Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	89%	89%	90%
Verblijf	91%	88%	89%

(Bron: Domino-Binc)

In 2017 zijn in totaal 1.880 dossiers door OOOO geregistreerd. 1.568 dossiers zijn opgestart en 1.572 dossiers zijn afgesloten in 2017.

Het aantal dossiers van de OOOO vergeleken met het totaal aantal dossiers ingevoerd door alle soorten voorzieningen in Binc (23.770 dossiers), toont aan dat de OOOO 8% vertegenwoordigen. Dit is gelijk aan 2016.

Een dossier is een aaneengesloten periode van hulpverlening in eenzelfde voorziening voor een kind of jongere. Deze kan opeenvolgend of tegelijk in verschillende organisaties meerdere dossiers hebben. Vandaar dat het zinvol is ook te kijken naar het aantal unieke minderjarigen (op basis van rijksregisternummer) die zijn geregistreerd. Voor alle soorten voorzieningen die registreren in Binc zijn er in totaal van 19.626 unieke kinderen en jongeren (ten opzichte van 23.770 dossiers). Voor de OOOO is dit een totaal van 1.556 unieke minderjarigen (ten opzichte van 1.880 dossiers). Vergeleken met de voorgaande jaren, zijn er meer dossiers, maar minder unieke kinderen en jongeren. Dit betekent dat er steeds meer minderjarigen zijn die heropnames kennen in het OOOO. Het aantal dossiers is gestegen met 1% t.o.v. 2016 en met 10% t.o.v. 2015. Het aantal kinderen en jongeren is gedaald met 1% t.o.v. 2016, maar wel 1% meer dan in 2015.

Tabel: Aantal dossiers en aantal unieke kinderen en jongeren in een OOOO (RTJ en NRTJ)
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)

Referentienr. tabel: 49

	Opgestarte dossiers	Afgesloten dossiers	Alle dossiers
Dossiers	1.568	1.572	1.880
Unieke minderjarigen	1.275	1.329	1.556

(Bron: Domino-Binc)

Specifieke gegevens over kinderen en jongeren die instromen in een OOC op verwijzing van het crisismeldpunt

De in 2017 afgesloten dossiers binnen de OOC waarin enkel een crisisaanbod is gedaan, worden hier weergegeven. In 2017 zijn 587 crisisdossiers afgesloten binnen de OOC. Dit voor 503 unieke kinderen en jongeren, wat betekent dat een klein deel van hen twee of meerdere dossiers hebben. In 2016 waren het 470 crisisdossiers voor 413 unieke minderjarigen.

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers en unieke kinderen en jongeren met een afgesloten dossier OOC RTJ
(teleenheid: dossiers / unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 63

Dossiers	587
Unieke minderjarigen	503

(Bron: Domino-Binc)

**Tabel: Aantal afgesloten dossiers naar combinatie gemoduleerd aanbod OOC - RTJ
(teleenheid: unieke dossiers)**

Referentienr. tabel: 64

Combinatie met:	OOC	%*
CAW	0	0,00%
CGG	1	0,20%
CLB	0	0,00%
JWZ	6	1,00%
K&G	0	0,00%
VAPH	1	0,20%
Crisishulpprogramma	4	0,70%
Onbekend	1	0,20%
Niet van toepassing	55	9,40%
Geen eindregistratie beschikbaar	519	88,40%
Totaal*	587	

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

80% van de kinderen en jongeren die een beroep doen op het crisisaanbod van een OOC, zijn tussen 12 en 17 jaar bij instroom in de organisatie. De percentages zijn vergelijkbaar met 2016. De tabel toont het aantal unieke minderjarigen met leeftijd bij opstart van het dossier.

**Tabel: Aantal unieke kinderen en jongeren in OOC per leeftijdscategorie (afgesloten dossiers)
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 65

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams-Brabant & Brussel	West- Vlaanderen	Totaal*	%*
0-5 jaar	14	0	5	3	17	39	7,80%
6-11 jaar	38	0	9	3	10	60	11,90%
12-17 jaar	219	67	56	20	44	404	80,30%
18-21 jaar	0	0	0	0	0	0	0,00%
onbekend	0	0	0	0	0	0	0,00%
Totaal*	271	67	70	26	71	503	
%*	53,90%	13,30%	13,90%	5,20%	14,10%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de crisisdossiers binnen een OOC is 13 dagen. 98% van de dossiers heeft een begeleidingsduur tussen 0 en 28 dagen. 2% van de dossiers wordt afgesloten tussen de 29 dagen en de 2 maanden.

**Tabel: Begeleidingsduur in OOC (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: aantal dossiers)**

Referentienr. tabel: 66

Begeleidingsduur (dagen)	Aantal dossiers	%
0-28	573	97,60%
29-60	14	2,40%
61-120	0	0,00%
121-180	0	0,00%
181-365	0	0,00%
366-730	0	0,00%
>730	0	0,00%
Totaal	587	100,00%

(Bron: Domino-Binc)

De OOC bieden het vaakst de module crisisverblijf (op verwijzing van het crisismeldpunt) aan, al dan niet in combinatie met crisisbegeleiding. De module crisisinterventie wordt, op enkele uitzonderlijke keren na, niet aangeboden door de OOC.

**Tabel: Gemiddelde begeleidingsduur per typemodule in OOC (van afgesloten dossiers)
(teleenheid: unieke kinderen en jongeren)**

Referentienr. tabel: 67

	Begeleidingsduur (dagen)									Totaal*	%*
	0-14	15-28	29-60	61-120	121-180	181-365	366-730	> 730			
Crisisbegeleiding (op verwijzing crisismeldpunt)	212	75	8	0	0	0	0	0	0	282	56,10%
Crisisverblijf (op verwijzing crisismeldpunt)	398	96	5	0	0	0	0	0	0	478	95,00%
Kortdurend crisisverblijf	16	0	0	0	0	0	0	0	0	16	3,20%
Crisisinterventie (op verwijzing crisismeldpunt)	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1,20%
Totaal*	418	109	8	0	0	0	0	0	0	503	
%*	83,10%	21,70%	1,60%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		

(Bron: Domino-Binc)

* Door het werken met unieke aantallen per categorie, is het totaal niet gelijk aan de som van de aparte categorieën en zijn de percentages opgeteld niet 100%.

Centraal aanmeldpunt

Het centraal aanmeldpunt (CAP) is het informatie- en aanmeldingspunt voor consulenten, jeugdrechters en hun griffiers (verwijzers) die een geschikte plaats zoeken voor een jongere binnen de gemeenschapsinstellingen.

De jeugdrechter kan een jongere toewijzen aan een gemeenschapsinstelling wanneer de minderjarige:

- een als misdrijf omschreven feit (MOF) heeft gepleegd;
- in een heel moeilijke leefsituatie verkeert.

De medewerkers van het centraal aanmeldpunt behandelen alle aanvragen die ingediend worden via de webapplicatie InterCAP en trachten de instroom te reguleren.

Op basis van enkele **aanmeldingsgegevens** (identiteit, reden van aanmelding, vermoedelijke plaatsingsduur, regime, soort plaats ...) gaat het CAP na of de gevraagde plaats beschikbaar is en of er een goedkeuring kan volgen in één van de volgende gemeenschapsinstellingen:

Gemeenschapsinstelling	Aangeboden regime
Gemeenschapsinstelling De Kempen	Campus De Hutten (gesloten jongens)
	Campus De Markt (open jongens - regulier en time-out) en (open en gesloten meisjes regulier ¹¹ en open meisjes time-out)
Gemeenschapsinstelling De Zande	Campus Ruiselede (open jongens - regulier en time-out)
	Campus Wingene (gesloten jongens)
	Campus Beernem (open en gesloten meisjes regulier en open meisjes time-out)
Gemeenschapsinstelling De Grubbe	Buffercapaciteit (gesloten jongens MOF)

Het CAP behandelt alle inkomende aanvragen op basis van enkele vastgelegde, objectieve regels:

- **regiogerichtheid:** Alle aanvragen vanuit de regio's Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant worden toegekend aan gemeenschapsinstelling De Kempen (campussen De Markt en De Hutten). Aanvragen uit de regio's Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen gaan naar gemeenschapsinstelling De Zande (campussen Ruiselede en Wingene). Voor een plaatsing in campus Beernem of gemeenschapsinstelling De Grubbe komen alle jeugdrechtbanken in aanmerking;
- **verdeelsleutel:** Sinds 4 april 2016 worden alle reguliere plaatsen verdeeld via een matrix. Deze verdeelsleutel bepaalt op het ogenblik dat er een plaats vrijkomt naar welke afdeling de plaats gaat, rekening houdend met de verhouding van de plaatsen die een afdeling van de jeugdrechtbank op jaarbasis kan toegewezen krijgen en met de regio waar de plaats beschikbaar is. Sinds 4 april 2016 wordt deze verdeelsleutel toegepast voor alle langdurige plaatstoeuwijzingen.

¹¹ Sinds 1/11 kunnen meisjes ook langdurig opgenomen worden in campus De Markt.

Er zijn 5 mogelijke beslissingen. Voor éénzelfde jongere kunnen meerdere vragen worden gesteld:

- **goedgekeurd:** de aanvraag is goedgekeurd en de jongere kan instromen;
- **geen beschikbare plaats:** de gevraagde plaats is op het moment van de aanvraag niet beschikbaar;
- **onontvankelijk:** de aanvraag is ongeldig. Niet alle verplichte velden zijn ingevuld of er staan tegenstrijdigheden in de aanvraag;
- **ingetrokken:** een aanvraag wordt ingetrokken wanneer een plaats niet langer gewenst is of de info in de aanmelding niet meer actueel is;
- **annulatie van de goedkeuring:** de beschikbare plaats wordt niet ingenomen omdat de vraag niet meer actueel is of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Er kunnen ook **vertekeningen** optreden waarmee rekening moet gehouden worden bij de interpretatie van de cijfers. Bv. een jongere wordt gedurende een week aangemeld voor een plaats in een gemeenschapsinstelling. Die week is er geen plaats voor hem. De aanmelder vindt een alternatief en meldt de jongere niet meer aan. Er wordt een weigering voor deze jongere geregistreerd terwijl de jongere geen plaats in een gemeenschapsinstelling meer nodig heeft. Dit geeft een vertekening van het aantal weigeringen.

Ook is het belangrijk om rekening te houden met de grootte van de regio in verhouding tot het aantal vragen en de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen. Zo is het logisch dat Antwerpen meer goedkeuringen zal hebben, gezien de grootte van deze regio.

Tot slot zijn er verschillende soorten plaatsen beschikbaar binnen een gemeenschapsinstelling:

- **buffer:** deze capaciteit is voorbehouden om bij voorkeur de maatregelen van opvang in een gesloten opvoedingsafdeling uit te voeren. Deze worden uitgesproken door de jeugdrechter of de jeugdrechtbank voor personen tot maximaal twintig jaar die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Alle bufferplaatsen bevinden zich in het gesloten regime;
- **time-out:** dit is een tijdelijke, afgebakende fase (14 dagen) in een bestaand hulpverleningstraject en voorbehouden voor jongeren uit voorzieningen (Jongerenwelzijn of VAPH) die een protocol van samenwerking met de gemeenschapsinstellingen hebben onderschreven. Het engagement voor heropname is daarbij essentieel. Ook de jeugdrechter wordt uitgenodigd in de beschikking dit engagement te expliciteren. Voor de time-outplaatsen wordt geen matrix ingezet omdat het capaciteitstekort voor deze module minder aanwezig is;
- **prior of voorbehouden capaciteit:** Een klein deel van de capaciteit is voorbehouden voor jongeren die zijn uitgestroomd maar bij wie de gemeenschapsinstelling zich engageert om de jongere opnieuw op te nemen wanneer het misloopt. Ook jongeren die worden teruggevonden binnen een lopende beschikking, die einde termijn zijn in gemeenschapsinstelling De Grubbe, kunnen hier terecht.

Tabel: Aantal aanvragen gesorteerd per beslissing, weergegeven per regime en per provincie (teleenheid: aanmeldingen en unieke jongeren)

Referentienr. tabel: 90

	Antwerpen		Limburg		Oost-Vlaanderen		Vlaams-Brabant & Brussel		West-Vlaanderen		Onbekend		Totaal
	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	
Aantal onontvankelijke aanvragen	35	49	2	7	18	30	7	13	12	10	5	9	197
Aantal weigeringen	136	159	28	20	88	68	43	99	61	41	1	0	744
Aantal goedkeuringen	320	230	98	55	240	145	157	82	151	72	0	1	1.551
Aantal in overleg annulatie van goedkeuring	61	36	21	15	37	24	20	11	22	6	0	0	253
Aantal ingetrokken	12	34	7	7	19	31	9	22	13	5	4	4	167
Totaal aantal aanvragen	564	508	156	104	402	298	236	227	259	134	10	14	2.912
Totaal aantal unieke jongeren*	319	288	97	73	224	196	138	114	163	93	10	12	1.727

(Bron: interCAP)

* Het cijfer van het "aantal unieke jongeren" is vertekend naar beneden, daar in een aantal aanvragen geen rijksregisternr. is ingevuld. De regio betreft de regio van de aanvrager (= jeugdrechtbank).

Het CAP behandelt in 2017 in totaal 2.912 aanmeldingen (790 aanvragen voor meisjes en 2.122 voor jongens):

- iets meer dan de helft van de aanmeldingen (1.551) - voornamelijk buffer- en time-outvragen - krijgt een goedkeuring;
- voor 744 aanvragen is de gevraagde plaats niet voorhanden. Er is een onderscheid tussen jongeren die geen beroep kunnen doen op een plaats (573) en jongeren die in afwachting van een verdere beslissing in De Grubbe kunnen verblijven (171);
- 197 aanvragen kunnen niet behandeld worden wegens administratieve onverenigbaarheden. Nadien worden de aanvragen niet meer hernieuwd;
- 167 aanmeldingen zijn ingetrokken omdat de vraag niet meer actueel is of om een nieuwe, gewijzigde vraag in te dienen;
- bij 253 aanvragen wordt de plaats geannuleerd nadat er een goedkeuring is verkregen. Dit omdat de plaats niet meer nodig blijkt of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Tabel: Gemiddelde duurtijd tussen datum eerste aanvraag en datum aanvraag bij status goedgekeurd, naar campus en regime (teleenheid: dagen)

Referentienr. tabel: 91

Regime	Duurtijdcategorieën			Gemiddelde duur
	0 - 90 dagen	91 - 180 dagen	+ 180 dagen	
Open	nvt	nvt	nvt	nvt
Gesloten (jongens)	84	1	1	7
Open (jongens)	105	6	0	21
Gesloten (meisjes)	10	0	0	16
Open (meisjes)	6	0	0	8
Open (time-out jongens en meisjes)	384	0	0	1
Open (meisjes)	11	3	2	65
Gesloten (meisjes)	73	3	2	21
Open (time-out meisjes)	34	0	0	1
Open (jongens)	56	13	5	53
Gesloten	nvt	nvt	nvt	nvt
Open (time-out jongens en meisjes)	348	1	0	2
Open	nvt	nvt	nvt	nvt
Gesloten (jongens)	77	2	0	17
Open	nvt	nvt	nvt	nvt
Gesloten (jongens)	324	0	0	1

(Bron: interCAP)

Het is het langste wachten op een plaats in campus Beernem, nl. gemiddeld 43 dagen (65 dagen voor het open regime en 21 dagen voor het gesloten regime). Het gaat om een gemiddelde waarbij extremen (vb. aanvragen die dezelfde dag nog goedgekeurd worden) snel een vertekend beeld kunnen geven.

In gemeenschapsinstelling De Grubbe moet men slechts uitzonderlijk wachten om te kunnen instromen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximumtermijn verbonden is aan deze campus, nl. 2 maanden en 5 dagen (cf. Everbergwet). Nadien moet de jeugdrechter een andere beslissing nemen (en kan de jongere bv. doorstromen naar een andere gemeenschapsinstelling) waardoor er snel plaats komt voor nieuwe opnames.

Gemeenschapsinstellingen

Het hulpverlenende aanbod van de gemeenschapsinstellingen vormt bij voorkeur een tijdelijk en afgebakend onderdeel van een bredere interventie voor jongeren bij wie de bescherming van de eigen integriteit of van de maatschappij min of meer in het geding is.

De publieke jeugdinstellingen vervullen hun functies van oriëntatie, time-out, observatie, begeleiding en behandeling in een residentiële setting waar de vrijheid van de jongere wordt beperkt. Dit komt onder meer tot uiting door:

- een gesloten infrastructuur;
- veiligheidsprocedures en –opleiding voor het personeel;
- een sterk uitgebouwd toezicht;
- het hanteren van strikte en uniforme regels op het vlak van uitgaan en verlof.

In het omgaan met norm-overschrijdend gedrag beogen de instellingen een dubbele focus: ze richten zich zowel op het beheersen van risico's als op het bevorderen van de levenskwaliteit van de jongere en zijn omgeving. Ze gaan ervan uit dat beide oriëntaties elkaar wederzijds versterken en dat hun aanbod hierdoor aan kracht wint.

De gemeenschapsinstellingen zijn **regionaal georganiseerd**. Ze bieden pedagogische hulpverlening aan jongeren bij wie beveiligde opvang binnen een structurend en vrijheidsbeperkend kader tijdelijk noodzakelijk is. Deze hulpverlening maakt deel uit van een breder hulptraject dat erop gericht is jongeren terug te integreren in de samenleving met haar geldende waarden en normen. De hulpverlening in de gemeenschapsinstellingen moet er uiteindelijk toe leiden dat de jongere en zijn context een beter toekomstperspectief ontwikkelen.

De gemeenschapsinstellingen bestaan uit:

- gemeenschapsinstelling De Kempen: met campussen De Hutten en De Markt in Mol;
- gemeenschapsinstelling De Zande: met campussen Beernem, Ruiselede en Wingene;
- gemeenschapsinstelling De Grubbe in Everberg;
- het Vlaams detentiecentrum de Wijngaard in Tongeren.

In 2017 is de capaciteitsverdeling over de verschillende campussen grondig geherstructureerd. De realisatie van een regionaal aanbod voor meisjes in gemeenschapsinstelling De Kempen staat hierbij op de voorgrond.

Tabel: Capaciteit gemeenschapsinstellingen, per campus en regime op 31/12/2017 (teleenheid: bedden)

Referentienr. tabel: 68

	De Hutten	De Markt	Beernem	Ruiselede	Wingene	De Grubbe	Totaal
Jongens, open	-	53	-	53	-	-	106
Jongens, gesloten	42	-	-	-	35	40	117
Meisjes, open	-	19	19	10	-	-	48
Meisjes, gesloten	-	9	34		-	-	43
Totaal	42	81	53	63	35	40	314

(Bron: Domino)

Volgende tabel geeft het **aantal opnames** van jongens en meisjes per regime en per campus. Daarbij moet opgemerkt worden dat de gemeenschapsinstellingen 40 time-outplaatsen organiseren:

- 10 voor open meisjes in campus De Markt;
- 10 voor open meisjes in campus Beernem;
- 10 voor open jongens in campus Ruiselede;
- 10 voor open jongens in campus De Markt.

De capaciteitsverdeling tussen de verschillende campussen is op 1 november 2017 in werking getreden. De opnames die op de verschillende campussen mogelijk waren tot dan zijn nog vertegenwoordigd in de tabel.

**Tabel: Aantal opnames per campus
(teleenheid: opnames)**

Referentienr. tabel: 69

	De Hutten		De Markt		Beernem		Ruiselede		Wingene	De Grubbe	Totaal
	Gesloten	Open	Gesloten	Time-out	Open	Gesloten	Open	Time-out	Gesloten		
Meisjes	-	11	9	181	53	86	-	157	-	-	497
Jongens	115	141	-	194	-	-	86	209	98	351	1.194

(Bron: Domino)

De **gemiddelde verblijfsduur** betreft de totale gemiddelde verblijfsduur van de VOS- en MOF-maatregelen. De **gemiddelde verblijfsduur** betreft de totale gemiddelde verblijfsduur van de VOS- en MOF-maatregelen, zonder onderscheid naar de functies oriëntatie, observatie, begeleiding en behandeling. Time-out wordt wel apart vermeld.

**Tabel: Gemiddelde verblijfsduur per campus
(teleenheid: dagen)**

Referentienr. tabel: 70

	De Hutten		De Markt		Beernem		Ruiselede		Wingene	De Grubbe
	Gesloten	Open	Gesloten	Time-out	Open	Gesloten	Open	Time-out	Gesloten	Gesloten
VOS	89	122	51	13	81	125	192	13	88	-
MOF	103	110	-	13	288	152	178	13	125	56

(Bron: Domino)

De uithandengeving

Uithandengeving (UHG) is een beslissing van de jeugdrechter ten aanzien van jongeren die na de leeftijd van 16 jaar, en vóór hun 18de, een als misdrijf omschreven feit plegen, en die - na een grondig expertise-onderzoek - beschouwd worden als niet langer vatbaar voor de maatregelen die de jeugdrechter kan opleggen. In dergelijke gevallen kan de jongere berecht worden als een volwassene.

Sinds 1 januari 2015 worden vrijheidsberovende maatregelen na een uithandengeving uitgevoerd door de Vlaamse overheid in het Vlaams detentiecentrum (VDC) De Wijngaard, dat behoort tot de afdeling Gemeenschapsinstellingen binnen het agentschap Jongerenwelzijn.

In 2017 zijn twee uithandengegeven jongeren opgenomen in het Vlaams detentiecentrum.

Tabel: Aantal uit handen gegeven jongeren die in 2017 in het VDC De Wijngaard verblijven, volgens het jaar van opname (teleenheid: unieke jongeren)

Referentienr. tabel: 71

Opnamejaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal
Aantal	0	1	0	2	6	2	11

(Bron: VDC De Wijngaard)

Veruit de meeste uithanden gegeven jongeren worden naar VDC De Wijngaard verwezen door de rechtbank van het arrondissement Antwerpen.

Tabel: Aantal uit handen gegeven jongeren die in 2017 in het VDC De Wijngaard verblijven, volgens de bevoegde rechtbank (teleenheid: unieke jongeren)

Referentienr. tabel: 72

Arrondissement	Antwerpen	Brugge	Brussel	Mechelen	Gent	Totaal
Aantal	4	3	1	1	2	11

(Bron: VDC De Wijngaard)

De helft van de veroordeelde populatie heeft een gevangenisstraf van 5 jaar of meer.

Tabel: Aantal uit handen gegeven jongeren die in 2017 in het VDC De Wijngaard verblijven, volgens strafmaat (teleenheid: unieke jongeren)

Referentienr. tabel: 73

Strafmaat	< 5 jaar	5 tot 10 jaar	> 10 jaar	voorlopig gehecht	Totaal
Aantal	4	5	2	0	11

(Bron: VDC De Wijngaard)

Naast de uithandengegeven jongeren zijn ook 2 jongeren vanuit het arrondissement Antwerpen in het Vlaams detentiecentrum De Wijngaard te Tongeren geplaatst volgens de Everbergwetgeving. Deze zijn niet vertegenwoordigd in de bovenstaande tabellen.

Continuïteit

De afdeling Continuïteit en toegang (ACT) levert met de uitbouw van een regionaal info-en aanspreekpunt een bijdrage aan de realisering van continuïteit.

Cliëntoverleg en bemiddeling zijn daarin belangrijke instrumenten. In 2017 staan de provincies en Vlaamse gemeenschapscommissie VGC nog in voor de organisatie ervan.

Een derde pijler is de organisatie van rondetafels voor jongvolwassenen. In situaties waar veel hulpaanbieders betrokken zijn en waar de overgang van jeugdhulp naar volwassenheid als zorgwekkend of complex wordt beschouwd, is ACT aanspreekbaar om de hulpvraag mee op te volgen en te coördineren.

Bemiddeling

Een goede relatie tussen hulpverlener en hulpvrager is een kritieke succesfactor voor continuïteit en een goed verloop van hulpverlening. Ook de verstandhouding tussen ouder(s) en minderjarigen heeft een niet te miskennen impact.

Soms loopt de hulpverlening vast of is er een conflict dat maakt dat de hulp niet opgestart geraakt. Een jongere, zijn ouders en de hulpverleners geraken het bijvoorbeeld niet eens over wat er moet gebeuren. Of er is een conflict tussen een jongere en zijn ouders, waar geen gesprek meer mogelijk lijkt. Het kan dan gaan om meningsverschillen tussen ouders en kinderen over de gewenste hulpverlening of het verloop ervan, of om meningsverschillen tussen hulpverleners en minderjarigen of ouders over het verloop en het opzet van hulpverlening. Dan wordt er best naar een oplossing gezocht.

Om breuken in de hulpverlening te vermijden, kunnen zowel jongeren, ouders als hulpverleners een beroep doen op een **onafhankelijke bemiddelaar**. In 2017 richtten zij hun vraag aan het provinciaal loket of dat van de VGC. Sinds 1 januari 2018 is de werking van het loket overgenomen door de regionale teams continuïteit van ACT (afdeling Continuïteit en toegang) van het agentschap Jongerenwelzijn.

Bemiddeling herstelt dus de dialoog tussen minderjarigen, ouders, opvoedingsverantwoordelijken en betrokken hulpverleners met het oog op het oplossen of hanteerbaar maken van conflicten, zodat de verdere hulpverlening niet in het gedrang komt of wordt stopgezet.

Dit proces wordt op gang getrokken door een onafhankelijke, onpartijdige derde: de bemiddelaar. Zijn interventie laat toe dat partijen een oplossing vinden voor hun conflict. Bemiddeling in de jeugdhulp is nog relatief jong. Het is een instrument dat met de start van het nieuwe decreet Integrale jeugdhulp (2014) is ingevoerd om continuïteit in de hulp te helpen waarborgen.

In 2017 zijn er 80 ontvankelijke aanvragen voor bemiddeling geregistreerd door de loketten. Het aantal ontvankelijke aanvragen is stabiel gebleven. In 2016 waren er 81 ontvankelijke aanvragen voor bemiddeling. De regio's Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant hebben een inhaalbeweging gemaakt. Antwerpen is koploper geworden met 32,5% ontvankelijke aanvragen (+7%). Hierdoor wordt de terugval van West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen gecompenseerd. De terugval in Oost-Vlaanderen is mogelijk te wijten aan het personeelsverloop bij het provinciale loket. Voor West-Vlaanderen is niet meteen een verklaring.

**Tabel: Ontvankelijke aanmeldingen bemiddeling
(teleenheid: bemiddelingen)**

Referentienr. tabel: 81

	Ontvankelijke aanmeldingen	%
Antwerpen	26	32,50%
Brussel	0	0,00%
Limburg	12	15,00%
Oost-Vlaanderen	11	13,80%
Vlaams-Brabant	15	18,80%
West-Vlaanderen	16	20,00%
Totaal	80	100,00%

(Bron: Registratie afrekening loketten)

Onderstaande tabel geeft de cijfers van volledig afgewerkte bemiddelingen weer (n=66). Het gaat dus niet over het totaal aantal aanvragen maar over het aantal afgewerkte bemiddelingsdossiers, geregistreerd door de provinciale loketten.

Het verschil tussen het aantal ingediende aanvragen en afgewerkte bemiddelingen ligt in o.a. bemiddelingsgesprekken die nog plaatsvinden in 2018 en dus niet afgerekend zijn in 2017. Deze laatsten worden meegenomen in de registratie van 2018.

**Tabel: Bemiddeling per regio
(teleenheid: bemiddelingen)**

Referentienr. tabel: 82

	Aantal	%
Antwerpen	20	30,30%
Brussel	0	0,00%
Limburg	9	13,60%
Oost-Vlaanderen	9	13,60%
Vlaams-Brabant	12	18,20%
West-Vlaanderen	16	24,20%
Totaal	66	100,00%

(Bron: Registratie afrekening loketten)

Onderstaande tabellen zijn gebaseerd op de registratie door bemiddelaars zelf. 37% van de afgeronde bemiddelingen zijn niet of onvolledig geregistreerd door de bemiddelaars. De rapportage gaat dus over 41 geregistreerde dossiers. 2017 was een overgangsjaar waarin de overdracht van het loket cliëntoverleg en bemiddeling naar Jongerenwelzijn is voorbereid. De loketten hebben de registratie van bemiddelaars minder opgevolgd.

In 26,3% (n= 10) van de gestarte bemiddelingen komt de aanvraag rechtstreeks van jongeren en ouders. Voorzieningen (vooral Jongerenwelzijn) doen in 73,7% (n= 28) een aanvraag. Ook tussen de regio's zijn verschillen merkbaar.

Tabel: Aantal bemiddelingen per aanmelder en per regio (teleenheid: bemiddelingen)

Referentienr. tabel: 83

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal	%
Ouders	1	0	1	2	1	3	8	21,05%
Jongeren	0	0	0	0	0	2	2	5,26%
Opvoedingsverantwoordelijke	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Totaal cliënt(systeem)	1	0	1	2	1	5	10	26,32%
Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
GGZ	0	0	0	2	0	1	3	7,89%
K&G	1	0	0	0	0	1	2	5,26%
JWZ	2	0	1	1	0	4	8	21,05%
VAPH	3	0	1	1	0	0	5	13,16%
AWW	1	0	0	0	0	3	4	10,53%
Andere (belendende sectoren)	2	0	0	0	2	2	6	15,79%
Totaal hulpverlening	9	0	2	4	2	11	28	73,68%
Onbekend	16	0	9	5	12	0	42	
Aantal geregistreerde dossiers	10	0	3	6	3	16	38	100,00%

(Bron: Registratiesysteem Bemiddeling)

De conflicten die aanleiding geven voor een bemiddeling gaan vooral over een conflict in lopende hulpverlening (n=17; 44,7%) en de stopzetting (n=12; 31,6%) van hulpverlening. Vergeleken met 2016 is er een stijging van het aantal bemiddelingen naar aanleiding van een dreigende stopzetting van de jeugdhulp.

Tabel: Aanleiding tot bemiddeling per regio (teleenheid: dossiers)

Referentienr. tabel: 84

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal	%
Conflict over opstart hulpverlening	1	0	0	0	0	1	2	5,26%
Conflict over stopzetting hulpverlening	5	0	0	2	0	5	12	31,58%
Conflict over lopende hulpverlening	4	0	2	3	1	7	17	44,74%
Andere conflicten	0	0	1	1	2	3	7	18,42%
Totaal	10	0	3	6	3	16	38	100,00%

(Bron: Registratiesysteem Bemiddeling)

Van de 38 geregistreerde dossiers in 2017 zijn 25 (66%) bemiddelingen volledig doorlopen. De cijfers zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

**Tabel: Verloop van de bemiddelingen per regio
(teleenheid: dossiers)**

Referentienr. tabel: 85

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal	%
Loutere contactname	0	0	0	0	0	2	2	5,26%
Voortijdig gestopt	0	0	1	3	2	5	11	28,95%
Volledig doorlopen	10	0	2	3	1	9	25	65,79%
Totaal	10	0	3	6	3	16	38	100,00%

(Bron: Registratiesysteem Bemiddeling)

In ruim 39,5% (n=15) van de opgestarte bemiddelingen loopt de hulpverlening verder en zorgt het conflict niet voor een breuk in de hulpverlening. Enkel de volledig doorlopen bemiddelingen als basis genomen, stijgt dit percentage tot 55,5%.

**Tabel: Aantal bemiddelingen per uitkomst per regio
(teleenheid: bemiddelingen)**

Referentienr. tabel: 86

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal	Afgerond %**
Aantal bemiddelingen zonder akkoord	3	0	2	2	2	9	18	47,37%
Aantal bemiddelingen met overeenkomst als resultaat	7	0	1	4	1	7	20	52,63%
Aantal bemiddelingen met verderzetting / aangepaste hulpverlening *	3	0	1	4	0	7	15	39,47%
Totaal aantal geregistreerde dossiers	10	0	3	6	3	16	38	

(Bron: Registratiesysteem Bemiddeling)

* Enkel van toepassing op dossiers waarvoor er een akkoord is bereikt

** % mogen niet opgeteld worden maar worden berekend op het totaal aantal geregistreerde dossiers (n=38).

Cliëntoverleg

Bij een cliëntoverleg integrale jeugdhulp komen ouders, kinderen, jongeren - en als ze dat wensen ook hun sociaal netwerk -, samen met de hulpverleners om, in complexere situaties, de ondersteuning en hulpverlening aan een gezin op elkaar af te stemmen en de continuïteit ervan te bewaken.

Een **externe voorzitter**, onafhankelijk van de jeugdhulpaanbieders, zit het overleg voor. De hulpvraag of -behoefte van het gezin staat centraal en hulpverleners en gezinsleden worden als gelijkwaardige partners maximaal betrokken bij het overleg. De vertrouwenspersoon van de minderjarige kan hem op dit overleg bijstaan en voor zijn belangen opkomen, en ook ouders kunnen een steunfiguur meenemen.

Het cliëntoverleg leidt tot een tastbaar resultaat: **het werkplan**. Dat vermeldt concreet wie wat doet: wat nemen jongere, zijn context en zijn netwerk op, en waarvoor is professionele hulp nodig.

Cliëntoverleg is sinds 2008 gestaag gegroeid. 2015 doorbrak de gelijkmatige groei (n=379). In 2016 werden 513 ontvankelijke aanmeldingen geregistreerd en in 2017 is er opnieuw een stijging tot 559 ontvankelijke aanvragen. Cliëntoverleg kan ingezet worden als instrument voor

trajectopvolging. Hiervoor kunnen hulpverleners, in samenspraak met ouders en jongeren, vervolgoeverleg aanvragen.

In 2016 blijkt 51,7% van het cliëntoverleg om zo een vervolgoeverleg te gaan waarbij opvolging, evaluatie en bijsturing van de hulpverlening centraal staat. Dat was een stijging van 22% t.o.v. 2015. In 2017 is er nog maar 25,8 % vervolgoeverleg. Dit kan betekenen dat de stijging van het totale aantal aanvragen vooral te wijten is aan een stijging van nieuwe aanvragen.

**Tabel: Ontvankelijke aanmeldingen cliëntoverleg
(teleenheid: volledig geregistreerde dossiers)**

Referentienr. tabel: 87

	Aantal	%
Antwerpen	206	36,90%
Brussel	8	1,40%
Limburg	57	10,20%
Oost-Vlaanderen	126	22,50%
Vlaams-Brabant	65	11,60%
West-Vlaanderen	97	17,40%
Totaal	559	100,00%

(Bron: afrekening loketten)

Onderstaande tabellen geven het aantal dossiers weer die door de voorzitters volledig zijn geregistreerd (n=431). Het gaat dus niet over het totaal aantal aanvragen (n=559).

Hoewel hulpverleners de gezinnen bij de aanvraag en de voorbereiding van het cliëntoverleg betrekken, blijken in de meeste regio's ouders, kinderen en jongeren nog niet systematisch mee rond de tafel te zitten. De **participatie van ouders en minderjarigen** aan het cliëntoverleg is nochtans essentieel in het concept van cliëntoverleg.

De participatiegraad is:

- voor jongeren: 28,3% (n=111). De vergelijking met 2016 (n=113; 32,6%) toont nog een lichte daling;
- voor ouders: 66,1% (n=285). Ook hier is een daling met 2016 waar de participatie van ouders nog op ruim 88% stond. Hierin zijn regionale verschillen merkbaar.

83,3% van het cliëntoverleg (n=431) resulteert in een werkplan, waarbij meestal ook een hulpcoördinator wordt aangesteld (n=313; 72,6%). Deze percentages liggen wat lager dan in 2016 waar 95% van het cliëntoverleg afsloot met een werkplan en waarbij in ruim 90% van het overleg een hulpcoördinator werd aangesteld.

Tabel: Aantal registraties / vervolgoverleg / aanwezigheid jongere of ouder / uitkomst overleg (teleenheid: cliëntoverleg)

Referentienr. tabel: 88

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal	%*
Aantal vervolgoverleg*	23	1	5	49	7	26	111	25,75%
Aanwezigheid jongere	48	4	8	25	7	30	122	28,31%
Aanwezigheid ouders	85	3	32	84	31	50	285	66,13%
Aantal werkplannen	110	5	35	94	41	74	359	83,29%
Aantal Hulpcoördinatoren	98	3	18	86	37	71	313	72,62%
Totaal aantal registraties	137	5	44	107	54	84	431	100,00%

(Bron: Registratiesysteem Cliëntoverleg)

* % mogen niet opgeteld worden maar worden berekend op het totaal aantal geregistreerde dossiers (n=431).

Rondetafels jongvolwassenen

In 2017 is gestart met een beperkt experiment rond jongvolwassenen. Dit is bedoeld om zicht te krijgen op de aard van de problemen waarmee jongvolwassenen geconfronteerd worden, om zo een beter beeld te krijgen van de beoogde doelgroep.

In 2017 zijn in totaal 27 dossiers rond jongvolwassenen (jongeren tussen 16 en 21) behandeld door de teams continuïteit. Onderstaande tabel toont hoeveel dossiers zijn opgenomen binnen elke regio.

Tabel: Aantal dossiers jongvolwassenen naar geslacht en ITP regio (teleenheid: dossiers)

Referentienr. tabel: 203

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
Man	5	2	11	2	1	21
Vrouw	2	0	3	1	0	6
Totaal	7	2	14	3	1	27

(Bron: Intersectorale toegangspoort)

Over 27 cases zijn geen algemene conclusies te trekken, maar wel enkele opvallende tendensen aan te geven. De aangemelde situaties zijn zeer complex, een combinatie van VAPH-problematiek, met een psychiatrische of verslavingscomponent. Meestal is er een probleem met verblijf omdat:

- jongeren een verderzetting in de jeugdhulp niet meer willen;
- de brug naar hulpverlening voor volwassenen wel wenselijk maar moeilijk te leggen is omdat de financiering niet volgt (VAPH);
- jongeren terugkeren naar de jeugdhulp omdat alleen leven niet is gelukt en ze in de dakloosheid verzeild zijn.

De afdeling Continuïteit en toegang van Jongerenwelzijn legt actief contact met VAPH, OCMW of andere relevante partners in de volwassenhulp en organiseert rondetafels om een uitvoerbaar ondersteuningsplan voor de jongere te bekomen.

Hieruit blijkt dat het merendeel van de cases is opgenomen in de regio Oost-Vlaanderen. Daarnaast blijkt dat vooral jongens zijn aangemeld in 2017.

Onderstaande tabel toont aan dat het zwaartepunt voor de dossiers die problemen ervaren op het gebied van continuïteit schommelt rond de leeftijd van 17 – 18 jaar, vooral rond de grens van de meerderjarigheid dus.

**Tabel: Aantal dossiers jongvolwassenen naar leeftijd en ITP regio
(teleenheid: dossiers)**

Referentienr. tabel: 204

	Antwerpen	Limburg	Oost- Vlaanderen	Vlaams- Brabant	West- Vlaanderen	Totaal
16 jaar	0	0	1	1	0	2
17 jaar	2	0	3	1	1	7
18 jaar	3	0	6	0	0	9
19 jaar	1	0	2	1	0	4
20 jaar	1	1	1	0	0	3
21 jaar	0	1	1	0	0	2
Totaal leeftijd	7	2	14	3	1	27

(Bron: Intersectorale toegangspoort)

Van de 27 aangemelde dossiers krijgen er in totaal 16 een tijdelijke of structurele oplossing.